80 | היום 178 עמוד
יום ו' 12.9.86 | ח' באלול תשמ"ו
גליון מס' 11823 — שנה ל"ט
המחיר 80 אג' (כולל מע"מ)
המחיר באילת (ללא מע"מ) 70 אג'
המייסד והעורך הראשון ע. קרליבך ז"ל

כל הזכויות שמורות ל"מעריב" © 1986

מעריב
MAARIV

דחפון
מודעות לוח ומשפחתיות
מעריב
לוח מעריב
לבעלי כרטיס אשראי
03-611001

לגליון זה מצורף: סופשבוע · את · שווקים · מעריב ת"א

מזג אוויר

מעונן חלקית עד בהיר. בשבת – חם ויבש.● הטמפרטורות: ירושלים 18—30; תל־אביב 22—30; חיפה 22—30; אילת 25—38. הטמפרטורות בארץ ובעולם בעמוד 11.

לך על בטוח
לוח מעריב

ראה עמודים 6, 32, 33, 34
ובמוסף „שווקים" עמודים 8 עד 47

צלילי „התקווה" שוב נשמעו בטכס ממלכתי על אדמת מצרים

„ישראל מוכנה לשוחח עם אש"ף במסגרת הסכם ירדני־פלשתיני"

אמר נשיא מצרים בתום שיחה בת כשלוש שעות עם פרס; מובארך: „אל לנו לבקש מישראל לעשות לבדה את כל המאמצים להשגת השלום"; „הגיע הזמן ששגריר מצרים יחזור למקום כהונתו בישראל" ★ מובארך הציג שלוש תביעות: כינוסה של ועידה בינלאומית לשלום במזה"ת; הכרה בזכותם של הפלשתינים להגדרה עצמית במסגרת קונפדרטיווית עם ירדן; הבטחה להפסיק את ההתנחלויות ★ קשיים בניסוח הודעה משותפת בגלל התביעה לכלול גם את בריה"מ כצד שישתתף בוועידה; פרס: הוועידה הבינלאומית תתקיים

מאת עידו דיסנצ'יק, שמי גבאי ועודד גרנות, שליחי „מעריב" באלכסנדריה

„אל לנו לבקש מישראל לעשות לבדה את כל המאמצים להשגת השלום; מצרים אינה יכולה להכתיב פתרון בכוחות עצמה; חייב להיות שיתוף פעולה", אמר אמש נשיא מצרים חוסני מובארך במסיבת עתונאים עם כתבים ישראלים וערביים, בתום שיחה בת כשלוש שעות שקיים עם ראש הממשלה שמעון פרס. עוד אמר מובארך: „עם התחימה על שטר הבוררות אני חושב שייקל עלינו להתקדם לקראת הנושא העיקרי שהוא הבעיה הפלשתינית. פרס ואני התרכזנו בנושא הפלשתיני שהוא חשוב וחיוני לתהליך השלום ... אני חושב שהל שיפור בעמדה הישראלית". (כתבות בעמוד 3).

הנשיא מובארך הוסיף, כי ישראל מוכנה עתה לשוחח עם אש"ף „במסגרת הסכם ירדני־פלשתיני" וקרא לכל הערבים להצטרף לעגלת המשא ומתן.

מובארך אמר עוד: „הגיע הזמן ששגריר מצרים יחזור למקום כהונתו בישראל; הגיע הזמן שנשלח את שגרירנו לישראל. בנושא זה אין כל בעיות, אך אינני

(סוף בעמוד 11)

● הנשיא חוסני מובארך וראש הממשלה שמעון פרס במיפגש הפיסגה אתמול בארמון ראס א־תין באלכסנדריה (צילום לשכת העתונות הממשלתית)

המרחק: חמישים דקות טיסה; הפער בזמן: חמש שנים

מאת עודד גרנות, שמי גבאי ועידו דיסנצ'יק שליחי „מעריב" לאלכסנדריה

הטיסה מישראל למצרים קצרה. בחמישים דקות בלבד. ובזמן הקצר הזה אפשר היה להרהר בדברים רבים: שהפה כמעט עברו שנתיים מאז נפגש פרס למשכיר ראש הממשלה; שכהונתו כבר במעט חלפה – עוד מעט יסבה את כסאו לשמיר.

ועוד אפשר היה להיזכר שחמש שנים חלפו מאז הפיסגה האחרונה בין מנהיג ישראלי למצרי, ומאז ידעו יחסי שתי המדינות עליות ומורדות – בעיקר, אולי, מורדות. והנה,

(סוף בעמוד 11)

פרס: לפלשתינים יש זכות להשתתף בקביעת עתידם

הבדלי גישות מהותיים נתגלו בנאומי הברכה שהחליפו ראשי ממשלות ישראל ומצרים.

ד"ר עלי לוטפי שם דגש על הבעיה הפלשתינית ועל הצורך בוועידה בינלאומית, על־מנת לקדם את תהליך השלום. שמעון פרס דיבר אמנם על הפלשתינים, אך גם – ובעיקר – על היחסים בין מצרים לבין ישראל, שצריכים לדעתו לשמש „מודל של אסטרטגיית שלום לכל עמי האיזור".

לוטפי פתח במסכת הברכות ואמר, כי בואו של פרס לאלכסנדריה הוא צעד חיוני בדרך השלום, צעד שבא זמן קצר לאחר שהוסר מיכשול רציני, עם סיכום שטר הבוררות על

(סוף בעמוד 11)

זמני הדלקת הנרות

פרשת השבוע: כי תצא

	כ"ש	מוצ"ש
ירושלים	5.13	6.26
תל־אביב	5.31	6.28
חיפה	5.24	6.27
באר־שבע	5.29	6.26
אילת	5.28	6.26

שמיר ונסים הבטיחו לשגריר פיקרינג:

המדיניות הכלכלית הקיימת תימשך גם לאחר הרוטציה

הממשל האמריקני תובע שישראל תבצע בהקדם צעדים נמרצים לכיוון של צמיחה ושיפור מאזן התשלומים; הסיבה לדחיפות: הסיוע האמריקני המיוחד שישראל קיבלה לא יינתן עוד; סיבה נוספת: ב־1987 ו־1988 על הממשלה לפדות את מניות הבנקים שבידי הציבור במיליארדי דולרים – ונטל זה יקשה על ביצוע מדיניות כלכלית לשיפור מצב המשק

מאת שרגא מקל

המדיניות הכלכלית הנוכחית של הממשלה תימשך גם לאחר הרוטציה – כך הבטיחו לאחרונה ממלא מקום ראש הממשלה יצחק שמיר ושר האוצר משה נסים בשיחות עם שגריר ארה"ב בישראל תומס פיקרינג. זאת לאחר שהממשל האמריקני הביע דאגה לגבי גורל המדיניות הכלכלית בעקבות הרוטציה וביקש להבטיח כי המדיניות הנוכחית תמשך.

שמיר הבטיח לפיקרינג כי הממשלה תעשה הכל כדי לשמור על הישגי המדיניות הכלכלית החדשים בראשות הממשלה לא יביאו לשינוי המדיניות.

(סוף בעמוד 11)

מאחורי הדברים

נסים לקח לארה"ב רק סל קניות צנוע

מאת יצחק דיש

שר האוצר משה נסים שיצא אתמול לארצות־הברית לקח עמו סל קניות צנוע בלבד. בעקבות ביקורו זה, כמו גם בעקבות ביקורו הקרוב של ראש הממשלה שמעון פרס בוושינגטון, אין צפיות לקבלת תוספת של סיוע כלכלי בשנה הבאה. לכל היותר מקווים לתיקונים מצומצמים לגבי תנאי החוב ואולי גם בעניינים בעלי ערך משני אחרים.

המסר כי ישראל אינה יכולה לצפות לסיוע מוגדל נמסר עוד לפני הביקור. שגריר ארה"ב בישראל תומס פיקרינג ראה להדגיש כי הסיוע

(סוף בעמוד 11)

חשוב לציבור החקלאים

נותרו עוד מספר קטן של טרקטורים מתוצרת CASE IH במסגרת כינוס הנכסים של אספקה במחירים נמוכים מאד ובתנאי אשראי נוחים ביותר.

כמות	דגם	תוצרת	כ"ס	הנע	קבינה ממוזגת	תמסורת
1	1594	אנגליה CASE	97	4x4	יש	הדרשיפט
1	1594	אנגליה CASE	97	2x4	יש	הדרשיפט
1	956	גרמניה IH	95	4x4	יש	סינכרונית
1	956	גרמניה IH	95	2x4	יש	סינכרונית
2	2096	ארה"ב CASE	154	4x4	יש	פאורשיפט
2	2294	ארה"ב CASE	160	4x4	יש	פאורשיפט
1	4494	ארה"ב CASE	210	4x4	יש	פאורשיפט
1	4894	ארה"ב CASE	300	4x4	יש	פאורשיפט
4	485	אנגליה IH	52	2x4	אין	סינכרונית

נותרו עוד 3 טרקטורים תעשייתיים – אופניים + מעמיס, גיר הידרוסטטי + קבינה.

את הטרקטורים ניתן לראות במוסך המרכזי באשדוד, אזור התעשייה צפון.

לקבלת פרטים יש להתקשר למוסך באשדוד בין השעות 08.00–16.00 לטלפון 055-34452 או בערב לביתו של יוסי קמחי טלפון 08-439294.

מחפשים את המטמון עם שבת שרון

המשחק המשפחתי של סוף הקיץ, עם עתון הצבע החדש של אזור השרון.
שבת, 13.9.86, מ־9.00 בבוקר עד 2.00 בצהריים. פרסים ב־4,000 $ לזוכים.
בתמיכת: „קומפיוסרב" (קודא), רמת־השרון; „רדיו פרס", תל־אביב; הימרשוק, רעננה; מפגש מסובים, צומת מסובים; „המרכז המשולש", הרצליה; מסעדת „ספארי", הרצליה פיתוח; נתן, א.ת., הרצליה; ע.ב.מ., תל־אביב; רשת קמולסקי בהרצליה, רעננה וכפר סבא; וירחון התחבורה „בדרך".

פרטים מלאים וטופס השתתפות בגליון מס' 2 של „שבת־שרון". דרוש אותו כבר היום מעמוד העתונים שלך!

דף חדש בעתונות המקומית.
מו"ל: גלקרפלג הפקות בע"מ, סוקולוב 48–51, רמת־השרון, טל' 03-483516, 03-484013

ציפוי אמבטיות „זאב"

מבצע לחגים
„זאב" חידוש אמבטיות באמאייל, באחריות, בכל הארץ.
משרד ראשי: 052-78862
חיפה 04-333454, ירושלים 02-638292
ציפוי אמבטיות רק אצל „זאב": 22 שנות נסיון.

מבצע 150 + מע"מ
ציפוי אמבטיות באמאיל
„הנמר"
03-377116, 03-373668, 02-416621

„מכל מקום"
שידור טלוויזיה במוצ"ש ט' אלול 13.9 שעה 20.30
מקרית חינוך ישיבת שעלבים

מבקר המשטרה: הדו"ח על סויסה חמור; השר בר־לב: לא אפטר הנציב

מאת אילן בכר

מימצאים חמורים המורים על חשדות לשחיתות ציבורית, מעשים חריגים וחשדות פליליים עולים מדו"ח מבקר המשטרה אלוף (מיל.) אברהם ארז, אך שר המשטרה איננו מתכוון לפטור את נציב שירות בתי הסוהר, גונדר רפי סויסה.

אתמול נתגלעו חילוקי דעות על אופן הצגת מימצאי דו"ח מבקר המשטרה, בין שר המשטרה חיים בר־לב לבין מבקר משרדו, בישיבת ועדת הפנים של הכנסת. לאחר שהוועדה שמעה את סקירת שר המשטרה, קם לפתע מבקר המשרד, אברהם ארז, ואמר בסבר פנים חמורות לח"כים: "מדברי שר המשטרה לא נראה שמדובר בדו"ח חמור ביותר – אולם לא כך הוא: הדו"ח באמת קשה וחמור. הייתי מציע לחברי הוועדה לא להסתפק במה שנאמר כאן ולקרוא את הדו"ח במלואו". על דבריו אלה של ארז הגיב השר בר־לב: "בינתיים הוא מבקר המשרד ואני שר המשטרה המחליט והנושא באחריות".

הקצינים שהתלוננו – מה הלאה?

שר המשטרה הדגיש כי הוא מקבל את קביעת מבקר המשרד ששלושת הקצינים שהתלוננו באו בידיים נקיות. הוא לא הסכים לומר מה יהיה גורלם של השלושה: סגן־גונדר שמעון בלכנו, ששימש כדובר, רב־כלאי חיים גליק, שהיה עוזרו של הנציב, ומישר רבי סגיא, שהיתה מנהלת לשכתו.

הדו"ח מכיל ששה פרקים, ובהם פרק שממנו עולים נושאים פליליים לכאורה, שהועברו לחקירת המשטרה, אשר קבעה לאחר החקירה של 10 ימים שאין להם בסיס.

ההערות הפליליים כוללים: עבירות מירמה כלפי משרד הבטחון: טענה שהנציב רפי סויסה הוציא במרמה ממשרד הבטחון אחוזי נכות גבוהים יותר עבור בנו בסיועו של גונדר־משנה שלום מן, שמונה כראש מינהל כח אדם בשירות בתי הסוהר והיה ראש לשכת אגף השיקום ברווחה, שטיפלה בבנו של סויסה; קבלת דבר במירמה ממשרד השיכון: הטענה היא שהוציא במירמה ממשרד השיכון אישור זכויות לבית בודד לבנו על פי המלצה של רופא; עבירות מטבע חוץ: עסקת מטבע חוץ בדולרים שחורים של קניית טלוויזיה ווידיאוטייפ ב־1200 דולר במזומן בישראל; עבירת שוחד: מבית דפוס ברמלה, שתמורת הדפסת כרטיסי ביקור בצרפתית לסויסה, דאג הנציב לשיפור תנאיו של אסיר המקורב לבעלי בית הדפוס; גניבת חשמל: הנציב סויסה צרך חשמל שאינו זכאי לו מרשת החשמל הציבורית בישובו מתאורת רחוב עבור גינתו הפרטית; עבירה של זיוף, מירמה והפרת אימונים בכך שבהיותו ראש מועצת מזכרת בתיה הורה לשלם מכספי המועצה עבור תיקון מיזוג אוויר ברכב של ידידו אשר בו עשה שימוש; שותפות לזיוף קבלות ע"י נהגו שהוביל דשא ברכב של שב"ס לגינתו. המשטרה העבירה את החומר ליועץ המשפטי לממשלה, בהמלצה לסגור את התיקים. היועץ הריש סרם חיווה את דעתו.

יתר החלקים בדו"ח כוללים האשמות כבדות של מבקר המשטרה אשר כתב עוד חמישה פרקים קשים ביותר המתייחסים לחמישה נושאים: 1. דיווחים בלתי אמינים ושיקריים בדרון לשר המשטרה. 2. חריגה של הנציב מנהלים ופקודות ופרוטקציוניזם בקבלת עובדים. 3. מתן הערפות למקורבים ולאסירים בניגוד לנוהלים. 4. התנהגות בלתי הולמת את מעמדו. 5. אופן מינויו של מנהל בית סוהר בג'ניך.

המבקר קובע, כי במימצאיו בעניין דיווח כוזב והכנת מסמך כוזב יש עבירות פליליות על חוק העונשין אולם שר המשטרה אמר, כי הוא לא סבור כך, והחליט לא להעביר כלל ממצאים אלה לחקירת המשטרה.

שר המשטרה הסביר כי בפרק הדיווחים הבלתי אמינים, מאשים מבקר המשטרה את נציב שב"ס בדיווח נתונים שסולפו בכוונה כבדי ליפות את הדו"ח המצי־שנתי שהוגש לשר. המבקר קובע כי הנתונים אודות הבריחות והשביתות בבתי הסוהר היו כוזבים ושונים מהמציאות.

"דברי השר – דברי אלוהים חיים"

נציב שרות בתי הסוהר, רפי סויסה, אמר בסוף הישיבה כי הוא שבע רצון מדברי השר בוועדה, וכינה אותם "דברי אלוהים חיים". הוא הוסיף כי הוא משוכנע שכל מה שעשה היה בנקיון כפיים מתוך שמיעת שוועת עניים. הוא הבטיח כי מעתה ואילך יהיה זהיר יותר בשיקול דעתו והחלטותיו יתבססו על פקודות שרות בתי הסוהר ונהליו.

שר המשטרה, חיים בר־לב, שיצא להגנתו של סויסה, אמר כי למרות הדו"ח החמור, יש לרפי סויסה עוד הרבה מה לתרום בשרות בתי הסוהר והוא משבח את הרוח החדשה שהכניס הנציב לשרות בתי הסוהר בכל הנוגע לטיפולו הליברלי והאנושי באסיר.

שר המשטרה התיר לחברי ועדת הפנים לעיין בדו"ח בלשכתו, אולם ח"כ רן כהן (רצ), שנכח בישיבת ועדת הפנים אף שאינו חבר בה, לא קיבל רשות לעיין בדו"ח בטענה שאין הוא חבר מן המניין בוועדה.

● ראש ממשלת מצרים, עלי לוטפי, לוחץ את ידו של שמעון פרס בבואו למצרים למפגש הפיסגה עם הנשיא מובארק (צילום: לשכת העיתונות הממשלתית)

חלק מדגמי 87' יימכרו במחיר נמוך מהמאושר

בין הסיבות: תחרות בין יבואני הרכב; צפיה להפחתת מיסי יבוא בינואר; הקפאת מחירים של דגמי 86'

מאת מרדכי אלקן

רוב יבואני הרכב נוטים להעלות את מחירי המכוניות החדשות ברבים מדגמי 1987, בשיעור נמוך מהמחיר המירבי שאישרו שלושת שרי האוצר והתחבורה. חלק מהם יקבעו את המחירים החדשים היום או ביום א', לאחר שיגיעו לידיהם המחירים החדשים שנקבעו אתמול על ידי המתחרים.

הסיבות העיקריות לצעד זה הן תחרות קשה בין יבואני הרכב; ציפיית הציבור להפחתת מיסי יבוא החל מאחד בינואר 1987; הקפאת מחירי המכוניות החדשות מדגמי 1986 שיצרה עיוות מחירים בין חלק מהדגמים החדשים של שנת 1987.

הקריטריון שקבעו שרי האוצר והתחבורה למחיר מירבי של דגמי 87', תקף רק לגבי מכוניות שהיצרן קבע שהם דגמי 87' והובאו לארץ לאחר 15 באוגוסט. מכונית מדגם 87' הובאה לארץ לפני 15 באוגוסט, דינה כדין מכונית מדגם 86'.

אלה החברות שיבואניהן החליטו לא לגבות את המחיר המירבי על הדגמים החדשים, או חלק מהם: פורד, סיאט, פיאט, דייהטסו, פג'ו, סיטרואן ומרצדס.

דוגמאות למחיר לצרכן של מכוניות מדגמי 87', כולל מע"מ והיטל הפקדה: אאודי קופה 1800 סמ"ק (רגילה) – 58,592 ש"ח; אלפא רומאו ספרינט 1500 סמ"ק – 35,500 ש"ח; אלפא רומאו 75 2000 סמ"ק – כ־75,000 ש"ח; אוסטין־רובר מטרו 1300 סמ"ק – 18,658 ש"ח; ב.מ.וו. 316 (אוטומטית) 1800 סמ"ק – כ־54,500 ש"ח; ב.מ.וו. 528 (אוטומטית) 2800 סמ"ק – כ־116,280 ש"ח; וולבו 240 ג'י. אל. (אוטומטית) 1986 סמ"ק – 67,350 ש"ח; וולבו 760 ג'י. אל. אי. 2,849 סמ"ק – 131090 ש"ח; סובארו 1300 סמ"ק (רגילה) – 25,479 ש"ח; סובארו 1300 סמ"ק (אוטומטית) – 27,414 ש"ח; סובארו 1600 סמ"ק (רגילה) – 31,125 ש"ח; סובארו 1,600 סמ"ק (אוטומטית) – 33,429 ש"ח; סיאט איביזה ג'י. אל. 1200 סמ"ק – 19,004 ש"ח; סיאט מלגה (4 דלתות) ג'י. אל. 1200 סמ"ק – 21,736 ש"ח; פולקסוואגן גולף סי. אל. 1300 סמ"ק – 32,730 ש"ח; פולקסוואגן פאסט 1300 סמ"ק – 37,550 ש"ח; רנו 5 (5 דלתות) 1250 סמ"ק – כ־23,500 ש"ח; רנו 9 (5 הילוכים) 1250 – כ־25,500 ש"ח.

תא"ל בני מידן – קצין קשר ואלקטרוניקה ראשי

אל"מ בני מידן מתמנה היום קצין קשר ואלקטרוניקה ראשי, ויועלה לדרגת תת־אלוף. אל"מ בני מידן בא במקומו של תא"ל מרדכי בר־רגן, המסיים את שירותו הפעיל בצה"ל.

אל"מ מידן נולד ב־1944 בתל־אביב. בעל תואר ב.א. בהיסטוריה כללית מאוניברסיטת תל־אביב. ב־1962 התגייס לצה"ל, לחיל הקשר והאלקטרוניקה. בחיל היה בין השאר, היה קצין הקשר, תחילה בפיקוד המרכז ולאחר מכן בפיקוד הצפון, וראש מחלקת אג"מ במיפקדת החייל.

בארבע השנים האחרונות היה סגן קצין קשר ואלקטרוניקה ראשי. השתתף במלחמת ששת הימים כסמ"פ בקשר, במלחמת יום הכיפורים כקצין קשר בפיקוד המרכז, במיבצע ליטני באותו תפקיד בפיקוד הצפון ובמלחמת של"ג כראש מחלקת אג"מ של החייל. בוגר קורס קצינים, קורס מה"טים, קורס קציני קשר מתקדם בצבא ארה"ב והמיכללה לבטחון לאומי. נשוי ואב לשני בנים ובת המשרתת בצה"ל.

● תא"ל בני מידן

"שימוש בסמים קשים בישראל מקבל ממדים רציניים"

אומר ד"ר זיגלבאום, ראש מח' רפואה בשירות בתי הסוהר

מאת אורי בינדר

"שימוש בסמים קשים בישראל מקבל ממדים רציניים ביותר והפך לתופעה ולבעיה חברתית מדאיגה ביותר", אמר באחרונה ראש מחלקת הרפואה בשירות בתי־הסוהר, ד"ר יעקב זיגלבאום.

גונדר־משנה זיגלבאום ציין בפתיחת מרכז גמילה חדש בכלא באר־שבע, כי ממדי השימוש בסמים בבתי־הסוהר בישראל מדאיגים ומחייבים התייחסות רצינית לבעיה.

מרכז הגמילה בכלא ב"ש ממוקם באחד האגפים המשופצים ובו מקומות ל־44 אסירים מכורים לסמים. בכל תא שני אסירים בלבד, ולרשות כל הקבוצה מועדון, חדר־אוכל כיתות לימוד וחדרים לריפוי בעיסוק. במסגרת השיקום יקבלו המכורים לסם טיפול תרופתי ותחליף סם במינון מבוקר.

ממשלה אחרי הרוטציה: הליברלים: חוזרים – רק עם מודעי

מאת מנחם רהט

המפלגה הליברלית בליכוד עשויה שלא לאיש כלל, עם ביצוע הרוטציה, את ארבעת תפקידי השרים השמורים לה בממשלה, אם לא יוחזר יו"ר נשיאות המפלגה, יצחק מודעי, לממשלה בראשותו של יצחק שמיר.

גם אם לא יאויישו התפקידים השמורים לליברלים בממשלה, יתמכו הליברלים בממשלת שמיר בהצבעה בכנסת, ויוסיפו לראות עצמם חברים בקואליציה בראשותו.

זוהי תגובת המפלגה על דברים שהשמיעו דוברי מפלגת העבודה, ובראשם המזכ"ל עוזי ברעם, בדבר החלטת מפלגת העבודה שלא להחזיר את מודעי לממשלה גם לאחר הרוטציה. המפלגה הליברלית קבעה, כי מודעי נבחר תשלח לממשלה ע"י המפלגה הליברלית – ורק מרכז הליברלים רשאי להחליט על החלפתו.

ח"כ דן תיכון, מ"מ יו"ר מרכז המפלגה הליברלית, אמר אתמול כי למפלגה הליברלית היו – עד "להדחת" מודעי – ארבעה נציגים בממשלה. עם ביצוע הרוטציה ייכנסו כל ארבעת השרים הללו לממשלה, כולל כמובן יצחק מודעי.

עוד אמרו אתמול בליברלים כי על פי ההסכם הקואליציוני בין הליכוד לעבודה, יהיו לכל אחד מגושי הגושים 12 שרים – כשראש הממשלה מזה וממלא־מקומו מזה קובעים את האישים שיאיישו את המישרות הללו. "ההסכם זה מחייב גם את עוזי ברעם – והמבוזה יהיה זה יצחק שמיר בלבד אשר יקבע מיהם שרי הליכוד בממשלה שבראשותו".

אושר תקנון בחירת לשכת "העבודה"

102 חברים יהיו ב"צומת ההכרעות האמיתי של המפלגה"

מאת מנחם רהט

מרכז מפלגת העבודה אישר אתמול את התקנון לבחירת הלשכה של המפלגה. הלשכה תהיה מוסד־על, שבו יתקבלו ההכרעות היומיומיות על דרכה של המפלגה.

בלשכה, שהוגדרה אתמול במרכז כ"צומת ההכרעות האמיתי והמוחלט של המפלגה", יהיו 102 חברים. פרט ליו"ר המפלגה, שמעון פרס, והמזכ"ל, ח"כ עוזי ברעם, יצטרכו 100 חבריה להיבחר, אך במסלולי בחירה שונים: 50 חברים ייבחרו במחוזות הגיאוגרפיים של המפלגה; 30 אחרים ייבחרו במרכז המפלגה בהצבעה חשאית; ו־20 נוספים ייבחרו ע"י ועדה מסדרת שבה יהיו חברים שמעון פרס, יצחק רבין, מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר, מזכירת נעמ"ת מאשה לובלסקי, מזכיר המשמרת הצעירה אפרים זינגר, והמזכ"ל ברעם.

על פי החלטת חברי המרכז אתמול, ישוריינו בקרב 30 נבחרי המרכז שני מקומות לנציגי ערי הפיתוח ושניים לשכונות. ששה מקומות נוספים מבין ה־30 ישוריינו לנשים ועוד ארבעה לצעירים עד גיל 35.

בהתכנסות המרכז אתמול, ניצבו חבריו לשתי דקות דומיה לזכר קרבנות הטבח בבית הכנסת באיסטנבול.

ח"כ ברעם אמר כי אין בדעת העבודה "לפוצץ" את הרוטציה – הגם אם ייווצר מצב שיצחק שמיר לא יוכל משום מה לקבל את ראשות הממשלה, לא תתנגד העבודה למסירת התפקיד למועמד אחר של הליכוד – "ולא נאחז בהסכם הקובע שראשות הממשלה מובטחת ברוטציה רק לשמיר".

מעריב
המו"ל: הוצאת מודיעין בע"מ
בית דפוס "מעריב" בע"מ

עורך: עידו דיסנצ'יק
סגן עורך: טובל אליצור
סגן עורך: לוי יצחק הירושלמי
ראש מערכת המוספים: יעקב ארז
ראש מערכת החדשות: אברהם תירוש

יו"ר מועצת המנהלים: עובדי בן עמי
מנכ"ל: אמיר דודזון
מנכ"ל: שמעון חפץ

עזריאל קרליבך	–	מייסד ועורך	1956–1948
אריה דיסנצ'יק	–	עורך ראשי	1974–1956
שלום רוזנפלד	–	עורך ראשי	1980–1974
שמואל שניצר	–	עורך ראשי	1985–1980

(C) כל הזכויות שמורות ל"מעריב"

הכי משתלם לגרד חיש גד ולקבל המחאה כזו ביד.

זוהי ההמחאה שנמסרה השבוע לפקודתם של שני תושבי אילת **שמבי ודנציג** שגרדו השבוע **"חיש־גד"** וזכו ב־22,000 ש"ח מיד.
עכשיו גם הם יודעים: הכי משתלם לגרד **"חיש־גד"** של **מפעל הפיס**.

"מכון שחר" – ציון אחד מעל כולם!

בגרות במתמטיקה – בחודשיים וחצי!
וכל מקצוע אחר ב־3 חודשים

הודרו להרשם למועד דצמבר 86

אתה חייב להרשם מיד. הלימודים מתחילים בשבוע הבא!

אורה שינרמן
מתמטיקה ומנהלת המכון

מכון שחר, אורה שינרמן, בית בני ברית, המאספים 28 ת"א, טל. 252637

עידו דיסנצ'יק, עודד גרנות ושפי גבאי - שליחי „מעריב" לפיסגת־אלכסנדריה - מדווחים

קבלת הפנים לפרס: שטיח אדום על מדרשאת ארמון צלבני־צרפתי

מטוסו של ראש הממשלה שמעון פרס נחת אתמול בשדה הצבאי בבינאקלים בקירבת אלכסנדריה, שם התקבל ע"י עמיתו, ראש ממשלת מצרים, עלי לוטפי, שנאלץ להפסיק אתמול את סיורו במערב אירופה וחזר לקהיר לאישור שטר הבוררות על טאבה ולפגישת פרס מובארך.

לאחר מנוחה הוטסה פמליית ראש הממשלה בשלושה מסוקים לארמון הנופש של נשיא מצרים בראס א־תין. המסוקים נחתו מאחורי משמר כבוד שהורכב מהיחידה המובחרת מחיל הים המצרי. תזמורת חיל הים ניגנה את „התקווה" ואת ההימנון המצרי „בילאדי". סמוך להגעתו של ראש הממשלה הונפו שני דגלים גדולים, של ישראל ומצרים, על גג כניסת הבניין המרכזי. גם בשער הכניסה התנופף לפתע דגל הכחול־לבן. פרס, מלווה בעמיתו לוטפי, צעד על השטיח האדום. ראש הממשלה סקר את משמר הכבוד ולאחר מכן הוזמן לארוחת צהריים.

קבלת פנים כמו לחוסיין

הנשיא חוסני מובארך ערך לשמעון פרס טכס קבלת פנים רגיל שמקובל לקיים לנציגים ומלכים שהוזמנו למצרים בעונה זו של השנה. אלכסנדריה הופכת בעונת הקיץ של מצרים לבירה שנייה. לא רק מובארך בורח מהחום הכבד של קהיר, אלא גם שרי ממשלה ועשירי הארץ. מר בארק מתגורר בארמון הנופש שלו בראס א־תין שבעיבורה של העיר זה שלושה חודשים. באותה גינת ארמון הדורה שבה נערכה קבלת הפנים לפרס ערך מובארך לפני שבועיים טכס דומה לחוסיין מלך ירדן.

בסיוני יוכרז שגריר רשמי

פמלית ראש הממשלה הגיעה לארמון ראס א־תין קרוב לאחת בצהריים ובילתה בחברת הפמלייה המצרית במשך שלוש שעות. בהתחלה היתה זרות ורק אלה שהכירו אחד את השני קודם לכן הצליחו לשבור את הקרח. מוחמד בסיוני, מיופה הכוח המצרי בתל־אביב, התנהג כחתן בחופתו. היום יוכרז רשמית כשגריר מצרים בישראל.

אט אט התפוגג המתח. בארוחת הצהריים המשותפת ישבו ישיבה מעורבת ליד השולחנות הערוכים. אחרי הארוחה התיישבו כולם במרפסת הפונה לים. פרס ואבן סיפרו בדיחות. ד"ר עלי לוטפי גולל מהרורות בידיו, ענה לשאלות וחתם את שמו על גליון „מעריב" שהוגש לו. לידו חתם גם שמעון פרס. לא עבר זמן רב וכולם היו חברים עם טפיחות כתף ועקיצות הדדיות. הארשת הרצינית שבה לפנים רק כאשר הוכנסו מצלמות הטלוויזיה.

ארמון הנופש בראס א־תין הוא מיקשה ענקית ומפוארת של בניינים בני קומתיים שנבנו במאה שעברה בסגנון צלבני צרפתי, שסוגרים על גינה רחבת ידיים בחוף הים. הארמון נבנה בתקופת שלטונו של המלך פואד הראשון ומאז משמש מקום נופש למלכי ונשיאי מצרים. אין זה ארמון הנופש היחיד שהותירו מלכי מצרים בעת המורשה באלכסנדריה. שני ארמונות נוספים מימיו של המלך פארוק השוכנים צפונה יותר בחוף הים. אחד מהם פתוח עתה לתיירים ושוכן בגן הציבורי הענק „אל־מונתזה".

הנשיא מובארך גייס את פרופ' עבד אל־רחמן עלי עוף, המרצה הבכיר בחוג לעברית באוניברסיטת קהיר, לשמש מתורגמן בשיחתו עם שמעון פרס. הפרופ' שהעמיד דורות חדשים של דוברי עברית במצרים, מתקשה בעצמו להבין את העברית המודרנית. הוא הוזמן לארמון משום שמובארך השומע ומבין אנגלית לא אוהב לדבר בשפה זו. הוא תירגם את נאומו של ראש ממשלת מצרים בארוחת הצהריים משפט אחרי משפט ושומעי הערבית בפמליה הישראלית טענו שהתרגום לקוי.

שמעון פרס ואבא אבן סיפרו בדיחות

„הדסק הפלשתיני" הפרו־אש"פי של משרד החוץ בקהיר, העתיק כנראה את לשכתו ל־24 שעות לארמון הנופש של מובארך. כל אנשי ה„דסק", בראשות אוסמה אלבז, המקיימים קשר רצוף עם הנהגת אש"ף, עמדו בפינת המרפסת הגבוהה של הארמון וצפו בטכס קבלת הפנים לשמעון פרס. אולי מבלי משים עמדו ממש לצידם של ח"כ אבא אבן, מנכ"ל משרד ראש הממשלה אברהם טמיר ומנכ"ל משרד החוץ דוד קמחי. אגב, צוות „הדסק הפלשתיני" ניהל לקראת הפיסגה חילופי איגרות עם ראש אש"ף יאסר ערפאת. לא קשה היה לנחש כי צפוי סדר יום קשה לראש הממשלה משום שמצרים החליטה לעסוק מעתה רק בנושא הפלשתיני.

זו הפעם הראשונה שמובארך נועד לפיסגה עם מנהיג ישראלי בתקופה שהוא שולח חיוכים רבים למנהיגי ערב שאינם נמנים עם „חזית הסירוב". זו הסיבה שהפיסגה משכה אליה עשרות עתונאים מרחבי העולם. גם נציגי התקשורת הכתובה והאלקטרונית של מצרים באו להנציח את הפיסגה הראשונה. מובארך הבטיח לעמו פעמים רבות בעבר שלא יעשה שום מעשה בהסתר ויביא כל החלטה וכל מאורע לידיעת העם.

רוח חיובית בעתונות המצרית

העתונות הממסדית של מצרים בישרה אתמול בפעם הראשונה לעם המצרי על קיומה האפשרי של פיסגת פרס מובארך. העתונות גם החלה להתייחס ברוח טובה ליחסי מצרים־ישראל. במאמר ראשי מביע „אל־אהראם" תקווה כי יישוב סיכסוך טאבה עשוי לנסוך אימון בין שתי המדינות לקראת פתרון הסיכסוך הערבי־ישראלי כולו. מצרים מצידה מבטיחה כי תמשיך במאמציה לממש יעד זה. לצד הרוח הטובה הזאת מגדירה העתונות הרשמית בעמודיה הראשונים את ההפצצה הישראלית השבוע בצידון „מעשה פראי של ישראל נגד הפלשתינים".

• ראש הממשלה מר שמעון פרס וראש ממשלת מצרים עלי לוטפי (שני משמאל) סוקרים משמר כבוד במהלך טקס קבלת הפנים הרישמי בארמון הנשיאותי ראס אל־טין. (תצלום א.פ.)

„אני נהנה מהאקלים, מהנוף ומהיחסים" — השיב שמעון פרס ממרפסת הארמון לשאלות שדרן קול קהיר בעברית

אחרי שסקר את משמר הכבוד ולחץ את ידי הנכבדים נעלם פרס עם פמלייתו בגרם המדרגות של הארמון.

לא חלפה דקה עד שנתגלה שוב שמעון פרס לעיתונאים שהמתינו למטה, כשהוא ניצב על המרפסת של הארמון הצופה אל נמל אלכסנדריה וספינות חיל הים המצרי.

הראשון שהתעשת היה שדרן קול קהיר בעברית, שהצמיד את ידיו לפיו וצרח לעומת ראש הממשלה:

„אדוני ראש הממשלה איך אתה מרגיש?

„אני מרגיש טוב. נהנה מן האקלים, מן הנוף, מן היחסים..." משיב ראש הממשלה מלמעלה.

„אתה מביא פתרונות לבעיה הפלשתינית?" — צורח שדרן קול קהיר בעברית.

פרס (חושב לרגע): „תגיד לי בתור מי אתה שואל אותי, בתור מובארק?"...

„אני רק שואל אם אתה מביא תוכניות" — מתעקש הכתב הנבוך.

"אני לא מביא תוכניות – משיב פרס – לא אציג תוכניות לפני שאשמע אילו תוכניות יש לנשיא מובארק".

בינתיים הלך והתעצם הקהל מלמטה שהאזין לראש הממשלה. יותר ויותר כתבים החלו לצעוק אל פרס שעל המרפסת וראש הממשלה נראה כמי שנהנה מן המעמד. עד מהרה הופיעו משני צדדיו עייזר ויצמן, המנכ"לים ושאר הפמליה.

פרס דילג בזריזות מעברית לאנגלית ולצרפתית אבל כאשר התגבר מטח השאלות הוא החליט לסגת. "האם באת לנהל משא ומתן?" – נשאל. „רק באתי לבקר" השיב פרס ונעלם בקצה המרפסת.

המצרים משתדלים להנמיך פרופיל

מובארק לא רצה בפיסגה אבל לא יכול היה להתנתק מן הקשר שבין ההסכם על טאבה לבין ההתועדות עם פרס.

אוסמה אל־בז, שאוזניו כרויות לאיומי סוריה ואזהרות סעודיה לא רצה בפיסגה הזו. אבל נאלץ בחרי אף למלא את רצון אדוניו. המצרים שעמם שוחחנו אמרו שאילמלא האמריקנים שהפעילו לחץ אימתני ברגע האחרון לסיים המו"מ על טאבה ולגשת לפיסגה – לא היתה הפיסגה מתקיימת.

אבל כיון שהתקיימה דאגו המצרים "להנמיך פרופיל" בכל מה שקשור לביקור. הדגל הישראלי לא הונף בחוצות אלכסנדריה. גם על גגות ראס א־תין הונפו רק שני דגלי ישראל ברגע האחרון ממש עם נחיתת מסוקו של ראש הממשלה.

כמי שניכפה עליו הר כגיגית רוצה מובארק להפיק מתוק מעז. אם יוכל לסחוט מפרס הצהרה בענין זכות ההגדרה העצמית של הפלשתינים — יוכל להצדיק את הפיסגה גם כלפי מתנגדיו.

מאבטחים עצבניים בכל מקום

ההתראה החפוזה שניתנה למצרים לארגן את הפיסגה לא נתנה בידיהם סיפק להתארגן כראוי להקמת מרכז תקשורת ברמה מתקבלת על הדעת. שני קווי טלפון בינלאומיים בלבד הועמדו לרשות מאות הכתבים.

אבל למודי נסיון לא התפשרו בנושא האבטחה. מלון „פלאזה" שבו מתאכסנים אנשי התקשורת הוצף באנשי בטחון. שלושה מפשפשים בכליך בכניסה למלון, בכל פעם מחדש ובכל אחת מן הקומות נמצא מאבטח. על האבטחה והשמירה סביב ארמון ראס א־תין אין להוסיף מילים.

טבעת האבטחה הדוקה כל כך והמאבטחים עצבניים כל־כך עד שברגע שבו החלה פגישת מובארק פרס הגיפו השומרים את דלתות העץ הגדולות של הארמון והשאירו בחוץ חלק גדול מנציגי התקשורת שהחמיצו את האירוע ההיסטורי.

חרדה מפני תקיפה

אזהרת שר הבטחון רבין שתתכן תגובה ישראלית על הפיגוע באיסטנבול „עשתה גלים" בקרב נציגי התקשורת העולמית שהמתינה כאן לפרס.

עוד יותר מכך היכתה בחרדה את המארחים המצריים ששרו בזכרונם תקיפת הכור הגרעיני בבגדאד ימים ספורים אחרי פיסגת בגין־סאדאת. „אנו מקווים שלא תחזור גם הפעם על התרגיל הזה ותגרמו למובראק ולנו מבוכה שלא נוכל להחלץ ממנה" – אמר פקיד מצרי. יועץ ראש הממשלה לתקשורת אורי סביר שנשאל אם הבטיחה ישראל למצרים שלא תגיב בפעולה צבאית בסמוך לפיסגה השיב: „למיטב ידיעתי לא הובטח דבר אבל לא אכנס לתוכן השיחות".

רייגן לפרס: התחדשות הדו־שיח צריכה לשמש מופת לאחרים באיזור

מאת רפאל מן
מטה המדיני של „מעריב"

באיגרת ששיגר לראש הממשלה שמעון פרס עם חתימת שטר הבוררות על טאבה בירך אתמול נשיא ארה"ב רונלד רייגן על סיום המו"מ וציין כי „חוסן המדיני איפשר לך להתגבר על מכשולים וחילוקי דעות, ולצפות את התועלת הרבה שתצמח לכם בתוצאה מהשלמת ההסכם."

רייגן הוסיף באיגרתו כי גם הוא שואב השראה מן הסיכויים למפגש הפסגה עם נשיא מצרים באלכסנדריה. „התחדשות היסטורית זו של הדו־שיח בין מצרים לבין ישראל, בדרג הרם ביותר, צריכה לשמש מופת לאחרים באזור." הנשיא סיים את איגרתו במילים „אני מצפה לראותך בשבוע הבא בוואשינגטון."

במקביל נמסרה לראש הממשלה גם איגרת משר החוץ ג'ורג' שולץ הכוללת איחולים לסיום המו"מ על טאבה.

פרס הבטיח להתנגד ל„הגדרה עצמית"

מאת רפאל מן
מטה המדיני של „מעריב"

ראש הממשלה שמעון פרס אמר אתמול בישיבת הקבינט, שעה קלה בטרם יצא לפיסגה באלכסנדריה, כי בכוונתו לפעול להרחבת תהליך השלום ולמהירות מגעים עם משלחת ירדנית־פלשתינאית, אולם ידחה כל קריאה להסכים ל„הגדרה עצמית" לפלשתינאים או לשיתוף אש"ף במגעים. ישיבת הקבינט התנהלה על מי מנוחות ובסיומה אמר סגן ראש הממשלה דוד לוי כי אין סיבה להאמין שפרס יחרוג מקווי היסוד של הממשלה ואיחל לו דרך צלחה.

ראש הממשלה לא מסר בקבינט פרטים על ההסדר שהושג שלשום בקהיר באשר ליישוב המחלוקת על סימון השטח בטאבה, אך אמר כי משלחות המנכ"לים פעלה בהתאם להנחיות הקבינט.

כאשר חזר ראש הממשלה על עמדת ישראל כי ניתן יהיה לכנס ועידה בינלאומית כדי שתעניק חסות למו"מ ישיר, העיר השר משה ארנס כי עמדה זו לא אושרה על ידי הממשלה. סגן רה"מ יצחק נבון העיר בתגובה כי נוסח דברים זה כבר אושר על ידי מליאת הכנסת. פרס חזר ואמר כי עדיין תקפה גם החלטת הממשלה משנת 1977 שתמכה בועידת שלום לצד אישור הודעתו בכנסת לאחר הנאום באו"ם באוקטובר אשתקד.

באיסטנבול מחפשים אדם שעזב את בית־הכנסת 10 דקות לפני ההתקפה

מאת יוסף ולטר, רש. כהן, איסטנבול

משטרת איסטנבול מחפשת אחר אדם שנראה עוזב את בית־הכנסת „נוה־שלום" בעקבות עדות השומר, לפיה ראה אדם עוזב את המקום כ־10 דקות לפני שהחלה ההתקפה.

בתוך כך מסרו אתמול מקורות בלתי רשמיים באיסטנבול, כי בזיהוי שלאחר המוות שנערך בגופותיהם של 2 המחבלים, נמצא בזהות של אחד מהם כדור. משטרת איסטנבול סירבה לאשר ידיעה זו, אך אם הידיעה אכן נכונה, יש בה כדי להוביל לכמה אפשרויות: המחבל נפגע מכדור שניתז מאחד הקירות, או מכדור שירה חברו, ואפשרות שלישית: במקום היה מחבל שלישי שירה תוך כדי מנוסה ופגע בטעות בחברו.

ככל שנמשכת החקירה, מתחזקת הסברה כי המחבלים ניהלו מעקב ממושך על בית־הכנסת. הם ידעו כי במקום מת־בצעים שיפוצים, מתי מתחדשת התפילה ובאיזו שעה. לא מן הנמנע, כי נעזרו בגורם כלשהו שידע מתי מתקיימת התפילה וייתכן שהדבר מתקשר לאותו אל־מוני שעזב את בית־הכנסת לפני ההתקפה.

בעל מכולת ברובע משוודקייה שב־איסטנבול הודיע למשטרה, כי הוא מזהה את אחד המחבלים מקלסתרון שהתפרסם בעיתונים. לדבריו הערבי, שנהג ללבוש משקפיים כהים, בא מספר פעמים לחנותו כדי לקנות לחם וגבינה. הוא לא הרבה לדבר והיה לו מבטא קשה, לדברי החנו־ני. הוא התאכסן יחד עם ארבעה ערבים אחרים שגם הם נהגו לקנות באותה מכו־לת. נמסר, כי המשטרה חיפשה את הבית, אולם לא ידוע מה העלו החיפושים.

קונסול ישראל באיסטנבול, מאיר חליפה, סבור גם הוא, כי קדם להתקפה מעקב.

בית־הכנסת „נוה שלום" סגר אתמול את שעריו. מועד הקהילה נמסר, כי התפילה במקום לא תתחדש לפחות חודש ימים. אתמול פנו לקהילה ארגונים יהו־דיים ממקומות שונים בעולם והציעו את עזרתם. השר לשעבר אהרן אוזן, המשמש כיושב ראש הפדרציה היהודית העולמית, עומד להיוועד עם ראשי הקהילה, במט־רה לבחון אפשרות של מתן עזרה למשפ־חות השכולות. ועד הקהילה שוקל אפש־רות להקים קרן מיוחדת לעזרת האלמ־נות והיתומים, שמצבם הכלכלי של רובם הוא ממוצע.

משטרת תורכיה, הנמצאת עדיין בכוננות, משגיחה היטב על בתי־כנסת ומוסדות יהודיים אחרים ואולם בעיית הביטחון מדאיגה את מנהיגי הקהילה — במיוחד לקראת החגים המתקרבים. הק־הילה היהודית תצטרך לשקול אילו צע־דים של הגנה עצמית תנקוט במהלך הח־גים בבתי־הכנסת שיהיו מלאי אדם.

בפריס יתקיים דיאלוג מרוקני־ישראלי

מאת תמר גולן, כתבת „מעריב" בפריס

בשבוע הבא יתקיים בפריס המשך לדיאלוג בין ישר־אל למרוקו, בו ישתתפו שרי הממשל ואנשי רוח מהצד המרוקני, וחברי כנסת ופרופסורים מהצד הישראלי.

מסגרת הדיאלוג היא כנס העשור להקמתו של הארגון „זהות ודרך שיח", ארגון שהוקם בידי אינטלקטואלים יהודיים יוצאי מרוקו. יהיה זה המיפגש הישראלי־מרוקני הפומבי הרא־שון מאז „פיסגת איפראן" בין המלך חסן השני וראש הממש־לה שמעון פרס.

הכנס והדיונים יתקיים בבניין „האסיפה הלאומית" הצרפ־תית, וישתתפו בו אישים בכירים ממרוקו, ובראשם שר המדי־נה מולאי אחמד עלאוי. מישראל הוזמנו מזכ"ל מפלגת הע־בודה עוזי ברעם, וחכ"ים רפי אדרי, מאיר שיטרית ויוסי שריד. כן הוזמנו מהארץ פרופסור שלמה בן־עמי, אנשי רוח ועיתונאים. מקרב הפלשתינים הוזמנו חנה סיניורה, ומוסטפה נטשה.

ההתקפות באיסטנבול ובקראצ'י — תחילת מתקפת טרור חדשה

טוענים מקורות ערבים שדבריהם מובאים בידיעה שהופיעה בשבועון הלונדוני „פורין רפורט"

מאת מאיר בלייך ותמר גולן

„ההתקפות באיסטנבול ובקראצ'י הן תחילתה של מתקפת טרור חדשה, שחלקן יעשה בידי יחידות מתאב־דים", טוענים מקורות ערביים שאת דבריהם מביא שבועון „פורין רפו־רט" היוצא בלונדון. לפי הידיעה, שהתפרסמה אתמול, המקורות הללו מניחים שמאחורי ההתקפות בתור־כיה ובפאקיסטן עמד אבו ג'יהאד, סגנו של ערפאת וראש המבצעים של ארגון הפתח.

המקורות מבססים את הנחתם על דב־רים שאמרו 4 הטרוריסטים הפלשתינים שנלכדו, לחוקריהם בקראצ'י. בניגוד לפרסומים לפיהם ביקשו חוטפי מטוס פאן אמריקן לשחרר את חבריהם הכלו־אים בקפריסין הרי מטרתם העיקרית הי־תה להנחית את המטוס בירדן ולתבוע שחרור חברי פתח שנעצרו זה לא מכבר בידי משטרו של המלך חוסיין.

מאז הפעולה, בשבוע שעבר עצרו שלטונות פאקיסטן 200 פלשתינים. את־מול נודע בקראצ'י על מעצרו של ערבי בשם סלמאן טריקי, שלדברי סוכנויות, היה מתכנן הפיגוע. המשטרה הפאקיס־טאנית עקבה אחרי ערבי נוסף שמצא מקלט בנציגות אש"ף בקראצ'י.

כוחות משטרה גדולים, מלווים כאנ־שי שירותי הבטחון, ערכו אתמול פשי־טות בכל רחובי צרפת במיבצע לחקירת לבנונים וערבים אחרים החשודים בטרור ובסיוע לטרור. המיבצע הממשלתי היה ביטוי מעשי ראשון להצהרות השלטונות, כי הם ינקטו בכל האמצעים נגד הטרור המזרח־תיכוני והפנימי.

ישראל חידשה אספקת חלפים לאירן

טוען השבועון „פורין רפורט"

מאת מאיר בלייך, כתב „מעריב" בלונדון

ישראל חידשה אספקתם לאירן של חלקי חילוף לציוד צבאי אמריקני, טען אתמול שבועון לונדוני לעניני חוץ — „פורין רפורט".

לפי הידיעה, הפרסום עורר זעם במשרד החוץ בוושינגטון אלא, שמקורות מודיעין טוענים שצעד זה נעשה בידיעת כמה מאנשי המועצה לבטחון לאומי של הנשיא רייגן. הללו, אומ־רים המקורות, רוצים לבסס קשרים טובים יותר עם טהראן מתוך הנחה שהיא צפויה לנצח במלחמת המפרץ.

פלרובה קיבלה אישור לבוא ארצה

אינסה פלרובה, אחותו של מיכאל שירמן שנתבקשה לבוא ארצה על מנת לתרום מח עצמות לאחיה החולה סרטן הדם, קיבלה אשרת יציאה מבריה"מ עבורה ועבור שתי בנותיה. אולם השלטונות לא אישרו את יציאתו של בעלה, ויקטור, בהודיעם כי יורשה לצאת רק אם יחתום אביו על הצהרה שאין לו תביעות כלכליות מבנו.

אביו של ויקטור אינו מוכן לחתום משום שאינו רוצה שבנו יעלה לישראל וגם נסיונותיהם של אחיו ואחותו להפ־ציר באביו שיחתום עלו בתהו. (א.פ.)

[illegible] (תצלום א.פ.)

40 אלף השתתפו בחתונת בן הרבי מסטמר

מאת רן דגוני, כתב „מעריב" בניו־יורק

[illegible]

אל עמי

הרשויות המקומיות

סובלנות — התוכן שמאחורי הסיסמא

הציבור הרחב על כל גווניו מוזמן להשתתף במפגשים בנושא
„עם אחד בלב אחד"
(יחסי דתיים וחילוניים)
המתקיימים ברחבי הארץ במשך חודש זה
יחד נברר עד כמה מרובה המאחד על המפריד

הכנסים והמשתתפים:

1. **חיפה** — עו"ד יונה יהב, חבר מועצת העיריה; הרב מרדכי זמיר, רבו של שדה־יעקב. מנחה: ד"ר מרדכי פרידמן, מפקח האגף לתרבות תורנית במשרד החינוך. הכנס ביום א', י' אלול (14.9) בבית פבזנר בשעה 19.30.
2. **כפר־סבא** — מר אברהם ירון, חבר מועצת העיריה ויו"ר ועדת חינוך; הרב יצחק לוי, מזכ"ל המפד"ל; מר אורי אורן, סא"ל במיל. מנחה: הרב יוסף ליבוביץ, מרכז תרבות תורנית בעיריה. הכנס ביום ב', י"א אלול (15.9) בבית התרבות לצעירים ע"ש רייזל, רחוב גאולה 12, בשעה 20.00.
3. **אשדוד** — מר אריה אזולאי, ראש העיר; הרב יוחנן פריד, ראש האגף לתרבות תורנית במשרד החינוך; מר אהרון ידלין, מזכיר התק"ם; מר מרדכי חיות, פעיל תנועת הקיבוץ הדתי. הכנס ביום ג', י"ב אלול (16.9) במתנ"ס ד' (מאחורי אגד) בשעה 20.00.
4. **קרית־גת** — מר זאב בוים, מ"מ ראש העיר; הרב שלמה בן חמו, רב העיר; מר מתי ברקאי, חבר קיבוץ ניר־עם. הכנס ביום ד', י"ג אלול (17.9) בקפיטריה של המתנ"ס, בשעה 20.00.
5. **אשקלון** — מר אלכס קאופמן, סגן רה"ע וממונה על תיק החינוך; הרב יעקב אריאל, רבו של כפר מימון; יוסלה בר ציון, מרצה באוניברסיטת ב"ש, בסמינר הקיבוצים ובאפעל. מנחה: הרב יחיעם עוזרי, רבו של בני דרום. הכנס ביום א', י"ז אלול (21.9) בבית יד לבנים, בשעה 20.00.
6. **חדרה** — מר מרדכי קוסטליץ, מ"מ רה"ע; מר צבי צמרת, מחנך; הרב אורי כהן, ראש כולל מרץ במבשרת ירושלים. מנחה: מר מרדכי ליברמן, חבר מועצת העיריה. הכנס ביום ב', י"ח אלול (22.9) באולם מופת, מועצת הפועלים (הנשיא פינת רוטשילד), בשעה 20.00.
7. **אילת** — יום ב', כ"ה אלול (29.9), בשעה 20.00. (פרטים מלאים יפורסמו בקרוב בעיר).
8. **נצרת עילית** — יום ג', כ"ו אלול (30.9) במתנ"ס, בשעה 20.00 (פרטים מלאים יפורסמו בקרוב בעיר).
9. **נתניה**
10. **פתח־תקוה**
11. **קרית־שמונה**

(פרטים מלאים יפורסמו בקרוב בערים)

פרטי הכנסים מופיעים גם בלוחות המודעות בערים וניתן לקבלם במשרדי אל־עמי, בן ציון 24 ד' ירושלים, טל. 02-528446, 02-527052.

בס"ד

די לחרפה!!!

קריאה נאמנה מהיהדות הנאמנה בארצות־הברית

★ מסע ההתרפסות והתחנונים של ראש ממשלת ישראל, שמעון פרס, לעבר האדון מובארק, שיואיל בטובו לקבלו לפגישה — לא רק שלא הוסיף כבוד לישראל אלא השפיל את כבוד עם ישראל עד עפר.
★ עוד לא מצאנו בדברי ימי אומות העולם, שמנהיג מדינה אחת, יזחל שנתיים רצופות על ברכיו, לעבר מנהיג מדינה אחרת — בבקשות ובתחנונים שייאות להפגש עמו.
★ (האין זה מזכיר את מושקה רוקד לפני הפריץ? ההבדל הוא: שמושקה היה יהודי גאה! ונאלץ לעשות כך תחת איומי שוטים ואלות, ואילו כיום, זה נובע מרגש נחיתות עצמית בעיני הגוי)!
★ **האם לא הגיע הזמן להכיר בעובדה ההחלטית והנחרצת שהסכמי קמפ דייויד הוכיחו מעל לכל ספק, שוויתורים על שטחים וכו' — אינם מביאים שלום???**
★ גם ביקורך הצפוי בוושינגטון, גורם למחשבות נוגות. ה„עולם לא גולם" והכוונות המסתתרות מאחורי הביקור הכפוי (על רייגן) שקופות וידועות, (מה גם שבכלי התקשורת המקומיים, מתפרש הביקור כנסיון לאלץ את המימשל להתערב בעניניה הפנימיים של ישראל!!!)
★ בשם יהדות ארצות־הברית — שקיומה, בטחונה, וכבודה של ישראל יקרים לה, אנו קוראים לך, מר פרס, להתפכח ולהפסיק את מחזה ההתרפסות!
★ אל נא תשדל את הבית הלבן — להפעיל על ישראל מערכת של לחצים, שסופם החלשתה והצטמקותה של ישראל חלילה.
★ ולבטח יקויים בעם ישראל — דברי דוד מלך ישראל: **„השם אורי וישעי ממי אירא — השם מעוז חיי ממי אפחד"** (תהלים כ"ז)

בברכת כתיבה וחתימה טובה
ושנה טובה ומתוקה לכל בית ישראל

SHOFAR ASSOCIATION OF AMERICA INC., 234 FIFTH AVE., NEW YORK, NY 10001 Tel: (212)686-0611

נסע לשלם חוב בקהיר ולא חזר כבר 11 חודש

אברהם ללוצ'אשוילי מאשדוד נעדר מיום הכיפורים

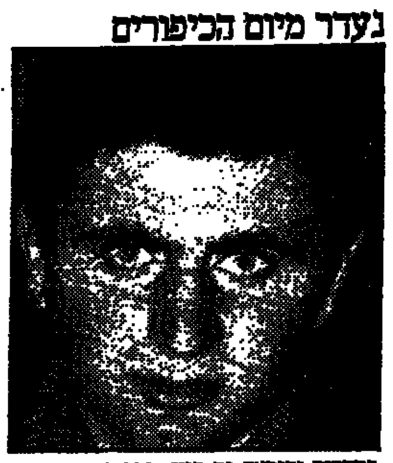

מאת עזרא יעקב

למחרת יום הכיפורים תשמ"ו, לפני כמעט 11 חודשים, יצא אברהם ללוצ'אשוילי בן 22, את בית הוריו ברח' בן ד' באשדוד ואמר למשפחתו „אני נוסע לקאהיר. השארתי שם חוב של 400 שקל. אשלם את החוב, אפתח דף חדש ואחזור הביתה". הוא יצא לקאהיר עם חברו, שאול בן־סימון, מבאר־שבע ומאז לא חזר לביתו.

„אנו מודאגים מאד וחרדים לגורלו של אברהם", אומרים בני משפחתו שכבר חודש ימים אינן חדלות לנסוע לכל מקום בארץ, ומחפשים שביבי מידע על אברהם. כבר 11 חודשים לא השמיע קול, לא טילפן לא שיגר מכתב או גלויה, שום רמז של חיים. אתמול נסעו בני המשפחה לשגרירות המצרית בת"א שם הוברר להם כי ב־5 בינואר השנה נסע אברהם ליוון. זה הכל. אין יותר פרטים." גם לא ברור אם יצא בגפו או יצא יחד עם שני חבריו איתם התיידד ובילה בעבר.

בפניה אתמול למטה הארצי למחוז נעדרים קיבלו בני משפחת ללוצ'אשוילי מידע על שני צעירים שהיו בחברתו של אברהם במצרים ובגראה גם ביוון. החברים חזרו מאז ארצה וכיום אחד מהם מתגורר ביפו והשני בבאר שבע, אך המשפחה התקשתה השבוע לאתרם.

המשפחה עלתה ארצה מגרוזיה ב־1972 ובאו לאשדוד. אברהם שרת בצבא ואף נפצע בעת מלוי תפקידו. היה ידוע כחייל טוב ולדהם אמיץ.

בירושלים עושים גלשנים ועוד לזוגות

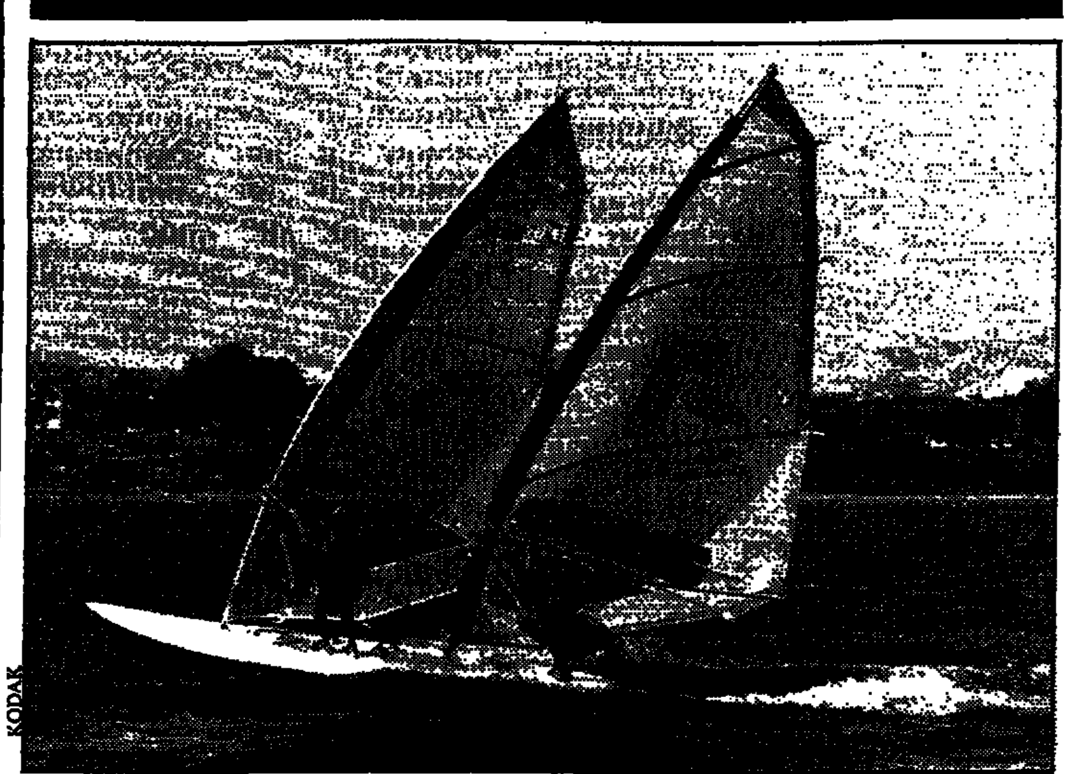

• גדי מינץ, אלוף ישראל בגלישה ועוזרו, מדגימים שימוש בגלשן „ריינבאו" כפול מתוצרת „רוטופלסט" ירושלים. ההצגה במסגרת מפגן שנערך בפני משווקים מחו"ל שהגיעו לכנס בינלאומי בישראל.
(צילם: ליאון מינסטר)

התינוק הביא להקלה בעונשה של אימו

האב נידון ל־3 שנים; ביהמ"ש העליון התחשב בעברה של האם ובתינוק וביטל מאסרה בפועל

מאת ברוך מאירי

בית המשפט העליון החליט אתמול להקל בעונשה של אם לתינוק, ולבטל את עונש המאסר שנגזר נגדה. הבעל, אברהם שבים, הורשע בבית משפט המחוזי בעבירות של התפרצות וגניבה, וכן בעבירות של מהומה באיומים, בידוי ראיה ושיבוש הליכי משפט. ונדון לשלוש שנות מאסר. אשתו נידה, הורשעה בעבירה של עדות שקר, הדחה בחקירה ושיבוש מהלכי משפט. על הרקיה הטיל בבית משפט המחוזי, שלושה חודשי מאסר בפועל, 12 על תנאי וכן תשלום קנס בסכום של 1500 ש"ח.

שלושת שופטי בית המשפט העליון, הנשיא מאיר שמגר, אברהם הלימה ויעקב מלץ, דחו את טענותיו של הסניגור, עו"ד ראובן בר־חיים, כי הראיות שהובאו בבית המשפט המחוזי לא היה די בהם כדי לשמש בסיס להרשעה. בית המשפט דחה את ערעור הבעל הן על ההרשעה והן על חומרת העונש.

אולם ביחס לאשה גילה בית המשפט את מידת הרחמים. „אמנם", קבעו השופטים, „העונש שהוטל עליה איננו חמור במיוחד, אך נראה לנו שבנסיבות המיוחדות של האשה וביחוד היותה אם לתינוק ובעלת עבר נקי וכן העובדה שעשתה את אשר עשתה בהשפעתו של בעלה".

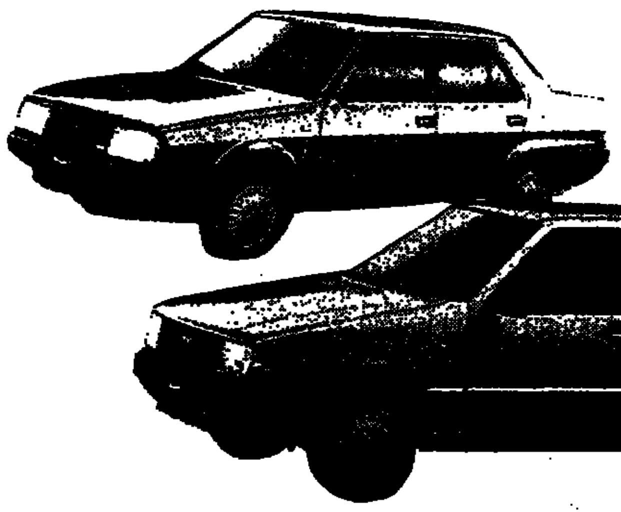

פיאט חדשה '87 ללא מזומנים

אינך זקוק למזומנים כדי לקנות פיאט חדשה 1987.
מכור את מכוניתך הישנה ואת היתרה שלם עד 30 תשלומים*

נצל עכשיו את מחירי המבצע
הנמוכים ללא תחרות. לבחירתך:

פיאט אונו — מ־16,363 ש"ח כולל מע"מ
פיאט רגאטה — מ־21,452 ש"ח כולל מע"מ
פיאט פיורינו — מ־15,920 ש"ח כולל מע"מ
פיאט דוקטו — מ־31,197 ש"ח כולל מע"מ

* האשראי עד 50% מהשווי הכללי של הרכב.
המחירים אינם כוללים הפקדה.

FIAT
פיאט. טכנולוגיה בתאוצה

אורדן

נער בן 17 באשקלון נחטף, נאנס ועונה קשות

כחשוד במעשה נעצר שכן עירירי הידוע כשיכור כרוני

מאת עזרא יעקב

גבר עירירי ורווק, בן 53, תושב גבעת ציון באשקלון, נעצר על ידי שופט השלום צבי נביב באשקלון כחשוד בסידרה של התעללויות ומעשי סדום בנער בן 17 ותצי המתגורר באותה שכונה שנעדר מביתו שבוע ימים. החשוד, „הידוע כשיכור כרוני", נעצר ל־10 ימים מבחויש את כל החשדות נגדו.

הנער מתקשה בדיבור ומוגדר כמוגבל ביכולת תיאור המעשים שהתרחשו בתקופת העדרותו מבית הוריו.

רס"ר אברהם סטיקשווילי, שהביא את החשוד העירירי בפני השופט, טען כי הנער נעדר מביתו מאז ה־3 בספטמבר בערב. קיים חשד כי החשוד המתגורר לא רחוק מביתו של הקטין, לקח אותו לביתו, הכניס אותו למחסן, קשר את רגליו וידיו בחבל וביצע בו מעשה סדום. לאחר מכן נעל את הנער במחסן ולמחרת שב למחסן ושוב ביצע בו מעשה סדום.

כשירותו של החשוד מול שאלת כשירות עדותו של הקטין, יקבעו את גורל החקירה.

30 חודשי מאסר לאיש „כך" שירה על ערבים

פעיל תנועת „כך", קריינ לייטנר, שהואשם בהתנכלות לערבים, נידון אתמול בבית־המשפט המחוזי בירושלים ל־30 חודשי מאסר בפועל, בעקבות עיסקת טיעון עם התביעה. לייטנר חזר לפני מספר שבועות מארה"ב, לאחר שברח ערב המועד שהיה אמור להופיע בעד מדינה נגד אחד משותפיו לעבירות.

עיסקת הטיעון כללה הודאתו של הנאשם בכל העבירות שיוחסו לו בכתב האישום וכן שהתביעה תבקש להטיל עליו 30 חודשי מאסר בפועל. עוד סוכם כי לייטנר יחזור לישראל מרצונו, מבלי שישראל תבקש להסגירו והוא לא יועמד לדין על הימלטות מהארץ וכן לא יבקש מבית המשפט להפחית מעונשו.

כתב האישום, נגד לייטנר כלל 6 סעיפי אישום: השתתפות בירי על אוטובוס ערבי באזור רמאללה במרס 83, במהלך הפעולה נפצעו 6 אנשים. הצתת מכוניות של ערבים באזור חברון ומזרח ירושלים, השלת בקבוק תבערה לעבר משרדי העיתון אל־פאג'ר במזרח ירושלים והטלת בקבוקי תבערה לעבר ביתו של תושב מחנה הפליטים שועפאת.

כאמור, הרשיעו שופטי בית המשפט המחוזי אליהו נועם, צבי טל ושמואל פינקלמן את לייטנר בעבירות שיוחסו לו וגזרו עליו 30 חודשי מאסר בפועל.

מתקופת המאסר יופחתו 13 חודשים אותם הוא כבר ריצה מאז שנתפס ועד שנמלט לארה"ב. (עתי"ם)

פיסטוק „מסומם" באופיום הגיע בדואר מתורכיה

החבילה הגיעה לתושבת בת־ים שאין לה קרובים בתורכיה

מאת אלי דנן

תושבת בת־ים שהיתה סבורה כי „הדוד מתורכיה" שלח לה פיסטוק חלבי, נדהמה לגלות באשר ביקשה לקלות את הפיסטוק כי מתוכם יוצא נוזל שחור. היא נבהלה מיהרה למשטרה ואז נדהמו חוקרי המשטרה לגלות כי הפיסטוק ממולאים אופיום.

מישלוח „הפיסטוק המסומם" הגיע השבוע לדירתה של תושבת בת־ים שאין לה קרובים בתורכיה. היא השתוממה כיון שמחיר המישלוח היה גבוה יותר מרכישת הפיסטוק בישראל, שמחירו ירד לאחרונה.

אף על פי כן החליטה האשה לקלות את הפיסטוק. היא הכניסה את המישלוח לתנור אולם כעבור זמן קצר נדהמה להבחין כי מהפיסטוק נפלט נוזל שחור. היא נבהלה ומיהרה לספר על הפרשה למשטרה. הפיסטוקים הכילו 16.8 גרם אופיום.

בלשי מיפלג הסמים, של משטרת מחוז תל אביב, הצליחו לעלות על הדרך המקורית של יבוא סם לישראל בשל העובדה שהחבילה הגיעה למען שגוי בבת־ים. הם הצליחו לאתר את כתובתה של צעירה בת 26 תושבת בת־ים שחבילת הפיסטוקים היתה מיועדת אליה. הצעירה נעצרה ובחיפוש בדירתה נתפס, בנוכחותה, אופיום במשקל 46 גרם. חלק מהסם היה מוכן לשיווק במנות. כמו כן נמצאו בקבוקי אדולן, נרגילה לעישון סמים ואביזרים נוספים. המשטרה חושדת כי גם סם זה הגיע בתיווך שירותי הדואר מתורכיה לישראל.

בן 15 נעצר בחשד שהפיץ בביה"ס סמים לחבריו

מאת אמיר גילת

תלמיד בן 15 נעצר על־ידי המשטרה בחשד שעסק בתקופה האחרונה בהפצת סמים בקרב חבריו לספסל הלימודים באזור קריית־ים.

אתמול הובא הנער בפני שופט להאארכת מעצרו ואנשי מחלק הנוער ספרו כי יש בידיהם מידע הקושר את הנער לסחר בסמים באזור מגוריו. הנער נעצר שלשום, בעת שהתפרץ לדירה. בחיפוש שנערך על גופו נמצא חומר החשוד כסם מסוכן.

השופט הורה לעצור את הנער לשבוע ימים ובמהלכו תמשיך המשטרה לחקור קטינים נוספים החשודים במעורבות בפרשה.

מהנדס בעירית אשקלון חשוד בקבלת שוחד במשך 6 שנים

מאת איה אורנשטיין

מהנדס התברואה של נפת אשקלון, ליבין מיליאן, 63, מבת־ים, נעצר בחשד בקבלת שוחד מאנשים שנזקקו לשרותיו. ליבין, הובא אתמול לבית משפט השלום בתל־אביב, ומעצרו הוארך בתשעה ימים במקודת מכן נשיא בית המשפט חיים אילת.

נציג היחידה הארצית לחקירות הונאה סיפר כי משנת 1980 ניצל מיליאן את מעמדו ולקח שוחד ממפעלים ומאנשים שונים בתמורה – דאג להסדיר להם רשיונות שונים. לטענת המשטרה, דרש החשוד את השוחד במטבע זר ולעתים גם קיבל מוצרים שונים. הוסיף צ"ין, כי בפרשה מעורבים עובדי ציבור נוספים והם ייחקרו בימים הקרובים.

صكنا من الاهل

صكان الرمل

(המשך "הלוח" ממוסף "שווקים")

■ מיצובישי, 1983, חלונות + ספוילים + מזגן, בעבודה: 04"539316 (#699)

■ פורד ג'י.ט.ס, 1983, ראשונה, בעבודה: 04"511909, בבית: 04"575654, 04"737357 (#11258)

מרצדס

■ במצב חדש, 608, טכוגרף, גבוה, 1986 + מזגן, 1985, דיזל, ראשונה. 04"842557 (#11402)

סובארו

■ 1300 די.אל, 1983, ראשונה, 45,000, מגבה, שמורה. 04"523360 (#19425)

■ 1600, אוטומטית, 1982 + מיזוג, 04"241956, לא בשבת. (#1743)

■ סובארו 1982, ראשונה, פרטי. 04"241968, 04"292288, לא בשבת. (#15610)

■ סובארו 1300, 1983, אוטומטית + מזגן, שנה, 110000 ק"מ. 04"931943. 04"211351 (#117)

■ סובארו 1300, 84, 28,000 ק"מ. 04"538552, 04"384500 (#19587)

■ סובארו 1800, 1981, 2 דלתות. 04"382564, 04"230080 (#1036)

סוזוקי

■ לרגל נסיעה אלטו, 3 דלתות, אוטומטית, 1986, חדשה. 04"932311 (#18546)

סיטרואן

■ ג'י.אס.אי, יוני 1982, ראשונה, 04"333786, 04"523010 (#12491)

■ ויזה קלאב, 652, 1982, ראשונה, + טסט. 04"256693 (#1351)

■ ויזה 1124, 1982, ראשונה, טסט. 04"571575 (#10306)

■ ויזה ראשונה 1984 טסט + רדיו, לא בשבת. 04"934630 (#13193)

■ ויזה 84, חייבת להימכר, ראשונה, במצב מצוין. 04"925859 (#17400)

■ סיטרואן ויזה 1984, 1100, 740633, לא בשבת. (#16093)

■ גאלאס, 1300, 60,000, 1982, ק"מ, ראשונה. 04"239973, 051"24418 (#16001)

סימקה-קרייזלר

■ טלבוט סימקה 1100, 79, במצב טוב. 04"719222, 04"716268 (#7222)

פולקסווגן

■ ג'טה 1300 אוטומט 1983 ראשונה, 42,000 + תוספות. 04"440321 (#12399)

■ ג'טה, 82, סי.אל, ראשונה, 53,000 ק"מ, מצויינת. 255502 (#16724)

■ גולף 1100, 1982, 42,000 ק"מ, יד ראשונה, מצויינת. 04"246735 (#16141)

■ גולף, 83, 1500, אוטומטי 20,000 ק"מ + מזגן, מיזוג. 04"921378 (#12659)

■ גולף 1983, אוטומטי, 1500, במצב חדש, 23,000. 04"334240 (#9168)

■ גולף 1100/5, 1982, ראשונה, כחדשה. 067"63707 בערב. (#12231)

■ פאסאט 1300, 83, 44,000, במצב מצוין, מיזוג. 04"710676 (#1666)

פיאט

■ פיאט 133, 79, 51,000, מיזוג, טסט מרץ. 04"228480 (#16292)

■ ריטמו 65 סי.אל, 1981, אחרי טסט, מצויין. 04"730077 (#3805)

פיז'ו

■ 104/82, ראשונה, מהשכרה, מצויינת, אוברול, ותוספות. 04"258542, 04"246862 (28#7540)

■ 305, 1982, ראשונה במצב מצויין, 49,000 ק"מ. 04"733716 (#6669)

רנו

■ מרגנו, 11, אוטומטית, 1985, 13,000 ק"מ + מזגן, כחדשה. 04"441697 (#212)

■ רנו 9, 1986, ספיישל, חדשה, מכאלי + תוספות. 04"380436 (#88)

■ רנו 11, 1983, 36,000 ק"מ + טסט, ראשונה. 04"733445 (#17650)

אופנועים וקטנועים

■ ב.מ.וו. 500, 1951 + טסט, מצב מצויין. 04"220814 (#507)

מכירה ושרותים

■ ניסדה קלאסית, יפהפה חדשה, במצב טוב. 04"446736 (#1714)

מציעים למכירה

■ למכירה, ציוד עבודה לרפואת נשים, קומפלט. 04"252540 (#7099)

■ למכירה 1. קונבקטוסט חדש. 2. 100 כיסאות בעיצוב כתר. 3. כוסות לקפה/קוקטיל. 4. מקסיא. 5. מדות תרום. 6. שטיחות אקרילן. 7. מגבות סלון חדשות. 04"671856 (#11242)

■ מכונת ייבוש "סטימטאט" במצב חדש. 04"387986 (#11721)

■ ...ציוד מכשירי חשמל... 04"293885, 04"241065 (#15824)

■ הגולה דירה + מקרר 16 קוב + מסגור גרמני. 03"482049, 04"666767 (#17967)

■ בהזדמנות, תכולת דירה לרגל נסיעה, מחירי מציאה. 04"988117 (#19009)

וידאו טייפ

■ וידאו "טיוחל" ג'י.וי.סי. חדש + טלט, מודל 280. 04"330204 (#1049)

טלוויזיות

■ טלוויזיה אר.סי.אי. 26 צבעונית, 550 דולר. 04"211169 (#1708)

כלי נגינה

■ פסנתרים, חקוקים, כוון, תיקון. ראובן סרגי. 04"442715, 04"442848 (#5576)

■ 2 אורגנים יפהה, אף.אי 40 + קסיו אם.טי 400. 04"714101 יעקב. (#7333)

■ בהזדמנות לרגל נסיעה פסנתר גרמני, עץ מהגוני. 04"755058 (#9750)

■ האורגן הטוב בעולם ג'י.וי.סי. במחיר מבצע, כמות מוגבלת. 04"674817 (#11086)

מחשבים

■ קומודור + כונן + מדפסת, במצב טוב, תוכנה עשירה ושפרות. 04"717153 (#16406)

מכונות כתיבה

להשכרה, מכונות כתיבה אל־קטרוניות דו — לשוניות, חיפה, ים 43. 04"527279 (#12147)

מבצע ב־4 תשלומים, למכונות כתיבה אלקטרוניות, דו לשוניות, עם אפשרות לחיבור למחשב, חיבור יחידת זכרון לעיבוד תמלילים, 299 ש"ח כל תשלום (ללא מע"מ). שרות ואחריות של חברת "בלטמר". ים 43, חיפה. 04"527279 (#17763)

מכוני יופי

■ כל יום ג', טיפול פנים רק לגברים, ב-09:00-17:00. 04"333645 (#14674)

מערכות קול

■ ימהה מקצועית, 5 חלקים, רמקולים, לאור פוואר. 04"446736 (#1698)

סירות וגלשנים

■ "רוח גלשנים" 6 המחירים ללא ריבית, המשלם במזומן יקבל תלוש קניה בסך 100 ש"ח. 04"922801, 04"257036 (#11101)

צילום

■ מצלמות ניקון אי.די.אל 35 אוליימפוס אי.אם.4. 04"244394 (#10694)

קוסמטיקה

■ מקצועיים בציוד קוסמטי, לכרן קוסמטי, כולל מיטה. 04"388897 (#155)

קייט ונופש

■ בבית דוג, ליד ירושלים, דירות מוש לנופש. 02"524604 (#13971)

■ בחיפה, בנהריה, חדרים מהודרים מרוהטים, להשכרה בכל העונה. 04"538669 (#20084)

רהיטים

רהוטכם בריהוט מקורי ובהזמנה אישית, התקשרו אלינו "רהיטי מרום". 04"728989, 04"729129 המעצב יבקר בביתכם ללא תשלום. הריהוט ב־3 תשלומים. (#19111)

שידוכים

בת-זוג

■ אקדמאית 155/42 מה הגישה בקשר רציני בלבד. ת.ד. 6256 חיפה. (#17575)

■ קונדיטורית יפה 26/170 בוחנת ואה, בקשר אמיתי. ת.ד. 45407 חיפה. (#20014)

הכרזות

■ קבוצה קטנה ומזורזת של נשים/גברים מסוימים לצרף חברים אליכם... בעלי הובן חופה הם אתה מכבד. 04"45541 (#7072)

נהריה

■ 3 חדרים חדשה + מעלית, כניסה מיידית. 053"44968 (#842)

■ בנהריה, 4 + 1/2, חדשה, מסלה, הכולל "מיראבריקה". 053"226462 (#1149)

■ להשכרה, 4 במרכז + טלפון + ריהוט חלקי. 053"23712 (#1341)

■ בנהריה, 3 חדרים עם שכללים + מעלית, ק"ב. 053"24244 (#1595)

■ באזוריסקר, 3, מחשה + שדרים כפולים + טלפון, 35,000. 053"416815 (#1847)

■ במרכז נהריה 2 + טלפון, מסרנשים, ק"ב. 053"722156 (#1986)

■ במרכז נהריה, 4, מרוהטת, לד, ק"ד + מעלית, 149,000. 053"517668 (#14383)

■ 4 בדולח ... 053"37413 (#19977)

■ 1/2 3, בקריית הורדאם... 02"818767 (#3887)

■ בתוך נהריה, לבנלה מיידית, דירות 4 חדרים ודירות מהמשתנה, 5 חדרים + מרפסות. 053"256406 (#3889)

■ 3 1/2 בגלילה... 053"387129 (#10954)

■ היסול תכולת דירה אמריקאית + עמודיקות, 25.8.86-24.8.86. 053"30628 (#10973)

■ למכירה 4 מסודרת במרכז נהריה. 053"43367 (#11210)

■ דירות חדר + מרפסת, ק"א שדייסבן. 057"52396 לא בשבת. (#12901)

■ בנהריה בשדרות ... 170,000 ... 053"64892 בערב, 053"23039 (#13302)

■ למכירה/להשכרה, במרכז העיר, דירה, מתאימה למשרד. 065"70057 (#15893)

■ באזוריסקר, דירת 4 חדרים. 053"55077 (#16172)

■ למכירה מטאטאות ... 110,000 דולר. 053"30691 (#16311)

■ בנהריה 3 1/2 + פ"א, יפה ומסודרת + חניה + דוד"ש. 052"552081 (#16401)

■ 3 חדרים, ק"ד + מעלית, חזית לים, חימום מרכזי + חניה, חזוב לבטוחיסקי. 053"91903 (#16630)

■ בגורוסלב, 3, חדרים, ... 053"352339 (#17009)

■ למכירה, 3 חדרים, ... 053"34746 (#17432)

■ למכירה, 4, צמוד לים, ... 053"39813 (#17890)

■ במרכז בית + חצר ... 02"424420 (#17963)

■ השכרה 3, מרוהטת + טלפון, קרית מודאי, ולפני ... 45 לשנה. 052"61207 (#18481)

■ למכירה, דירת 3 חדרים מסודרת, באשדורולה. 053"50307 (#18518)

■ 3 חדרים מסודרת בהשגבה נהריה, 36,000 דולר. 053"57399 (#19073)

■ למכירה 4 חדרים, מסודרת, בגורנית, משקיפה לים. 053"30654 (#19361)

להשכרה בנהריה, מסודרים, 6 + 2 טלפונים. 03"491062, 053"250396 (#19775)

■ דירה 4 1/2 חדרים + מטבח אמריקאי, טוחרנוזוק. 053"91647 (#20199)

■ למכירה בחורה, 1/2 3, דו־משפחתי + קרקע פרטית. 063"32078 (#20283)

■ בקרית מוראש דירת 3, חדשה, 5 + מרפסת + שירותים כפולים + טלפון, 70,000 דולר. 053"56092 עד 17:00, 053"59779 17:00-20:00 (#15317)

■ להשכרה, 20 משרדים חדשים + טלפונים, במרכז העיר. 053"23640 (#17194)

■ בנהריה במרכז 3, מרוהטת, אפשרות למיידי. 053"43081, 03"240991 (#13808)

■ מטאטאות מקסים, בשקולנה/5 + גג המשקיף לים/ וכל נוחות (#13372) 03"806764 בערב

■ בנאות עוקר נהריה, 3 מרוהטת, קומה 2. 03"735706 (#13449)

להשכרה 5 חדרים, חדשה, שמורה, מיידי. 92298 ש"ח. 053"38295 (#15698)

אשדוד

■ 4 1/2 חדרים, ק"ב, מסודרת, בקרית פלאכי. 055"83202 (#6191)

■ קבלת מודעות ללוח מעריב בפרסום "ברש" רח' רוגוזין 16. 055"35777 (#6281)

■ 4, משפחה, באזור א', נוף לים, תוספות. 055"31679 (#6422)

■ בשדרות 3 חדרים ק"ב, במרכז. 051"99658 לא בשבת. (#17694)

באר שבע

■ בנחיתו, 760 מ"ר, מיזוג + תנטרות מאושרות. 03"888561 בערב. (#674)

■ בעיר במרכז, 2 ק"ב, דוד"ש, 19,000. 03"888561 בערב. (#678)

■ למכירה דירת 3 מעולה למשרד מגורים מרוהטת. 059"23602 (#1782)

■ בא' ק"ק 3 1/2 חדרים, 110 מ"ר + חצר + שיפוצים. 057"72782 (#12552)

■ למכירה 104 מ"ר + שיפורים, בנבי מול ביה"ב הכיפות, מיטי לשנה. 057"422752 (#7766)

■ יש לך קרוב בחו"ל, המש שבוה מוזה: עתוסמה את ליבך, ... ריב לחו"ל בכוחף מעריב ב"ש, ... 7:00 בערב. 057"31772, 057"74850 (#9123)

■ 48 מ"ר, משוצמת, ... קרוב לאוניברסיטה. 057"76623 בערב. (#9716)

■ וילה מרווחת, 140 מ"ר, 6 חדרים + מזגן, באומקים. 057"923790 (#10932)

■ דרושה דירה ק"ק, בלי מרווח במרכז. 02"663808 (#10999)

■ בבאר־שבע, מגרש השקם היפן עם מבנים למכירה. 03"614791 (#11252)

■ בבאר־שבע, שד' ירושלים, 4 ק"ב, 40,000 ש"ח. 03"494184 (#12203)

■ למכירה בסביבה טובה, ק"ב (כלו) 99 מ"ר. 057"422125 (#12275)

■ בעיר, 1/2 4, ב"א, דוד"ש, שטריפ וכים + טלפון. 057"989242 (#13902)

■ בעיר, מיידי, 4 + ב"א, מטבח אמריקאי, ק"ד. 03"858979, 057"958324 (#15114)

■ בעיר, דו־משפחתי, 7 + גינה + מף, 135 מ"ר. 02"210243, בערב (#15589)

■ ביונגלבלום 3/15, ק"ד, 48 מ"ר + שיפורים + מזגן + ריהוט, 25,000 ק"ת. 057"693695 (#15694)

■ למכירה, 1/2 חנות במרכז מה פ'. 057"78027 (#16400)

■ 4 חדרים + שיפורים רבים + דוד"ש + מטבח מפואר. 057"39764 (#16603)

■ למכירה, בעיר, 1/2 3, בשיפוע, חלופים, ק"א, חדשה. 057"37638 (#17089)

חייט הצעירים מסל ציון 29 מבצע לגניס תפירת חליפות לפי הזמנה עם ריוה. (#18337)

■ להשכרה, בבאר־שבע, 3 חדרים, ריקה, במקום המוב. 03"482038 (#5998)

■ חייבם להשכרה בהזדמנות 1/2 4, דרך התקוה 150. 057"31462, 057"959822 (#17411)

לעבודת יוזא מכשירי חשמל ביתיים, דרושות מרכיבות (מגיל 30), עבודה בישורות שיווק בבאר־שבע, טלפון: 03"201622 (#12302)

■ בב"ש להשכרה חנות במרכז 200 מ"ר-גלריה. 053"31030 (#13930)

■ בעיר דו־משפחתי, חצי דונם 90 מ"ר + מזגן + דוד"ש + שיפורים. 057"956798 (#16981)

המרכז לטכנולוגיה חינוכית
מיסודה של קרן רוטשילד

המרכז לטכנולוגיה חינוכית (מטי"ח) עוסק בפרוייקטים חינוכיים המבוססים על שיטות חדשניות. מטי"ח מקדם את דרכי ההוראה והלימוד בישראל באמצעות פיתוח, הפעלה והערכה של מערכות למידה המבוססות על טכנולוגיות חדישות.

לרגל התרחבות השימוש במחשבי תואלים במערכות החינוך וההדרכה בישראל, אנו מחפשים:

מנחים/ות אזוריים בכל רחבי הארץ

התפקיד כולל:
★ ביקורים סדירים במערכות תואלים שבאיזור. (רכב פרטי חובה).
★ הדרכת המורים בהפעלת המערכת המשולבת בתהליך ההוראה.
★ מעקב וייעוץ שוטף.

הכישורים הנדרשים:
★ השכלה אקדמית.
★ ניסיון מוכח בהוראה ו/או בהדרכת מורים.
★ הכרת המערכת החינוכית בישראל.
ידע במחשבים ו/או בהוראה בסיוע מחשב — יתרון.

אנו מציעים:
★ עבודה לא שגרתית בשעות עבודה גמישות.
★ ישום רעיונות חדשניים והדרכה מקצועית צמודה.
★ תנאי שכר הוגנים למועמדים מתאימים.

נא לפנות בכתב יד בצירוף קורות חיים וניסיון בעבודה אל: ד"ר יהושע רוסק, המרכז לטכנולוגיה חינוכית, ת.ד. 39513, תל־אביב 61394. סודיות מובטחת

עם הכרזת המערכות החדשות בתחום "המשרד הממוחשב" דרושים:

אנשי סיוע ללקוחות

הכישורים הנדרשים:
- נסיון קודם בתחום המחשבים
- נסיון קודם בהדרכה
- ידיעת אנגלית ברמה טובה מאוד
- עצמאות, יוזמה ויחסי-אנוש מעולים

יועדפו בעלי נסיון קודם בתפקיד דומה.
העבודה בת"א, חיפה או ירושלים.
למתאימים תדרש תקופת הכשרה של כ-3 חודשים, בשכר, במשרדי החברה בת"א.

העבודה במשרה מלאה • סודיות מובטחת

המועמדים המתאימים יפנו טלפונית:
03"222215

BR במברגר-רוזנהיים בע"מ
נציגי AES/LANIER
רח' בן יהודה 72 ת"א 63433

דרושים:
תכניתנים
עם נסיון מוכח במערכות 38–אס.
לעבודה באזור חדרה, בארשבע
לפנות אל גינצבורג, ת.ד. 68 אור־עקיבא

למשרד עורך דין בגוש דן
דרוש/ה
עורך דין
רצוי בעל נסיון בענייני מקרקעין ומיסים
לפנות עם פרטים מלאים לת.ד. 2810 רמת־גן, עבור עורך דין. סודיות מובטחת

המועצה המקומית אריאל
טל' 03-9366077-8, 03-9366436-9

מכרז מס' כ"א 3/86 (מכרז חוזר)
למועצה המקומית אריאל
דרוש
מהנדס מועצה

הכישורים הדרושים:
★ מהנדס אזרחי ו/או אדריכל בעל נסיון בהנדסה אזרחית (רצוי בתחום תכנון ערים).
★ נסיון בהכנת מכרזים ופיקוח על פרוייקטים.
★ כושר ניהול מו"מ עם קבלנים וספקים.
★ יכולת לרכז עבודת הוועדה לתכנון ולבניה ובקיאות בחוקי תכנון ובניה.
★ כושר לנהל צוות עובדים ויחסי אנוש טובים.
★ כושר הבעה בכתב ובע"פ.

הצעות מועמדות ע"ג טפסים שניתן לקבלם במועצה המקומית ובמינהלים המחוזיים הנספחים של משרד הפנים.
מועמדות יש להגיש עד 26.9.86 למזכירות המועצה המקומית, בצירוף קורות חיים, נסיון, תעודות והמלצות.

רון נחמן, ראש המועצה

למפעלי דפוס כתר
ירושלים
דרושים
לעבודה במשמרת ערב קבועה בתנאים מיוחדים ומועדפים
1) דפסי אופסט
2) עובדים מקצועיים למחלקת הכריכה —
מקפלים, תופרים, מפעילי מכונות כריכה
לפנות למחלקת כח־אדם
ת"ד 7145 ירושלים — 91071
טל' 02"521201

עיריית בת־ים
מכרז פומבי מס' 4/86
בהתאם לסעיף 3 להקנות העיריות (מכרזים עובדים תש"ם 1979) מכריזה בזה עיריית בת־ים על משרה פנויה כדלקמן:
תואר המשרה —
מנהל המחלקה העל־יסודית והשכלת מבוגרים באגף החינוך
היקף המשרה — מלאה
דרגת המשרה — בהתאם לכישורים
הכישורים הדרושים: בעל/ת תואר אקדמי בנושאי הרווח או הוראה או החינוך;
נסיון בניהול ב"ס על־יסודי ו/או מערכות הוראה חינוך;
נסיון ויכולת בניהול משק תקציבים וכ"א בהיקף רחב;
יכולת לקיים מגעים ואומים עם בעלי תפקידים בעירייה ומוסד מרכזי חוץ; ידיעה טובה של השפה העברית וכושר ביטוי בכתב ובע"פ; נסיון בתחום השכלת מבוגרים.
בקשות למכרז יש להגיש בכתב יד למחלקת הנמנון, ת.ד. 10, בת־ים, בצירוף קיצור תולדות חיים ומסמכים המעידים על הכישורים הנדרשים עד 24.9.86
אהוד קוממן, ראש העירייה

עלית הנוער
הסוכנות היהודית לארץ ישראל
המחלקה לעלית ילדים ונוער
לבתי ספר לחינוך ולהכשרה מקצועית
דרושים
מורים
מדריכים־מקצועיים
לשנת הלימודים תשמ"ז
למרכז הנוער לוד:
לחשמל כללי במשרה מלאה.
לפנות למנהל במרכז טל' 08/227488
למרכז הנוער אשקלון דתי:
למכונאות ו/או חשמל רכב — במשרה מלאה.
לפנות למנהל במרכז טל' 051/22388
מועמדים בעלי רשיונות הוראה שימצאו מתאימים יועסקו ע"י משרד החינוך והתרבות.

03 292777
ל"לוח־פון" חיגתי
ול"לוח מעריב"
מסרתי מודעה
ועם החשבונית
קבלתי הפתעה...

דרושה
פסנתרנית
ללווי שעורי בלט
ליום חמישי אחה"צ
תנאים מצויינים
052"34620, 03"496257

שרות מיוחד
למפרסמים במדורי
השידוכים והכרזות
"לוח מעריב" מספק ת.ד. למעוניינים.
פרטים: טל' 03"251333

"אין כמו סיפור אהבה עשוי היטב"
New York Newsday

שבוע 3
"דקל" תל־אביב
ליל שישי 10:00 • מוצ"ש וימי חול 7.15, 9.30

אחד מ־10 הסרטים הטובים ביותר של השנה
Los Angeles Times

סרטו של אלן רודולף
TROUBLE IN MIND
בעקבות הכרך
כריס קריסטופרסון • לורי סינגר
קית קאראדין • ג'נביב בוז'ולד
שירים בביצוע מריאן פייתפול
בכורה ארצית
מהערב, ליל שישי ב־10
"לב" ת"א

נחוץ בדחיפות
בית מגורים, מינימום 250 מ"ר, בשלביה, הקונה באזור שבועיים ותקציב גמיש
בבקשה לפנות: 02"240917
02"242917, 02"232201

בואו לראות מה קורה בפגישה בין היחפן הזרוק עם המיליונר המבוטר...
היחפן מבברלי הילס

ניק נולטה בט מידלר ריצ'ארד דרייפוס
שבוע 5
תל־אביב "רב־חן" גם ליל שישי 10, 12.20 | חיפה "פאר" גם ליל שישי ב־10 | חולון "מגדל" גם ליל שישי ב־10 | רמת־גן "ארמון" גם ליל שישי ב־10
ירושלים "אורגיל" | נתניה "שרון"

הסדנה לאומנויות
פתיחה ספטמבר 86
החלה ההרשמה לקורסים:
★ אריגת שטיחי קיר (TAPESTRY) ★ תחרת סלילים ★ תחרה רומנית ★ ציור ורישום ★ קוילטינג – עבודת טלאים ★ כרים ושמיכות ★ גרפיקה ★ תכשיטנות.

עם מיטב המורים בתחומים אלה

הלימודים יתקיימו ב"מישלב" בשעות הערב וייצמן 53, תל־אביב. פרטים והרשמה: טל. 265861, 03-263186.
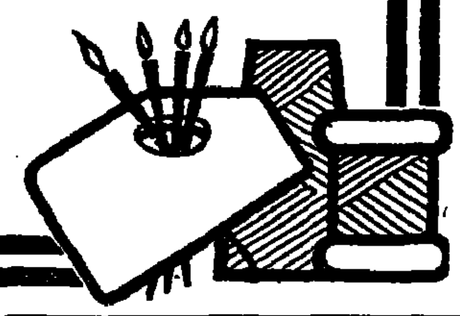

לוועדי בתים ומוסדות
אביב AVIV
★ ניקוי, חיטוי ואחזקת מיכל מים ★
08"452459 • ייעוץ והדרכה חינם

למכירה בהזדמנות
מפעל תעשייתי מצליח באיזור המרכז
מעסיק כ־20 עובדים.
מחזור מכירות 2 מיליון דולר בשנה.
השקעה נדרשת 350.000 דולר.
ת.ד. 69 כפר־אביב 79241, טל. 055"34316.

הנהג, עשה לך מנהג קבוע – קח עמך חייל לדרך

מעריב ספורט

מלמיליאן ברשימת ההעברות

בבית"ר ירושלים נקטו אתמול בצעד חסר תקדים בכדורגל הישראלי: בפעם הראשונה הוצב סימלה הכמעט ניצחי של הקבוצה הירושלמית ברשימת ההעברות, פעולה המעידה על רצינות כוונותיה של הקבוצה ביחס לכוכבה ■ היו"ר רוני בר־און: „לא נוכל לשלם סכומים שיביאו כליה על האגודה..." ■ גורמים בירושלים: על אף הכל – אורי עוד ישחק העונה בבית"ר

מאת דב בראל

מי שהטיל עדיין ספק ברצינות כוונותיה של אגודת בית"ר ירושלים בקשר לכוכבה אורי מלמיליאן, נוכח אתמול שהן, ככל הנראה – רציניות.

אתמול, בשעות הבוקר, הוצב סימלה של בית"ר זה שנים רבות ברשימת ההעברות. פעולה זאת מעידה, יותר מכל דבר אחר, על כך שראשי הקבוצה עומדים על שלהם בכל הנוגע לתביעות הכספיות של הכדורגלן ונציגיו, ואין הם מתכוונים לסגת.

עם כל זאת, חובה לציין כי גם האגודה וגם מלמיליאן עצמו מעדיפים בשלב זה למצוא את הדרך לפתרון המשבר, ולסיים אותו בהקדם האפשרי, כך ששני הצדדים ימשיכו להנות משיתוף הפעולה המוצלח הנמשך שנים רבות. גורמים בהנהלת הקבוצה הבהירו אתמול: אין כל כוונה לפגוע באורי או בנציגיו, ממשיכים לראות בו נכס ללא תהליך למועדון, נכס שתרם רבות להעלאת הקבוצה למעמדה הרם בפיסגת הכדורגל הישראלי – דברים ברוח זאת אמר אתמול יו"ר תנועת החירות בירושלים, עו"ד ראובן ריבלין. עם זאת, העניק ריבלין גיבוי מלא ליו"ר האגודה, עו"ד רוני בר־און.

גורמים המקורבים לשחקן אמרו אתמול, שכמצב שנוצר ייתכן שיהיה מקום לפשרה כלשהי, אשר תיישר את ההדורים בין הצדדים. מצידם, בכל אופן, עדיין לא נסגרה הדלת. ייתכן שגישה זאת מקורה בהערכה שבסכום אשר עליו מוכנים בבית"ר לדון על מכירתו או השאלתו של מלמיליאן – אין כרגע קופצים רציניים על ההצעה.

בירושלים העריכו אמש כי בסופו של דבר ישחק אורי גם בעונה זאת במדי בית"ר ירושלים, והשאלה שנשארה פתוחה בינתיים היא האם מיד בתחילת העונה, או אולי רק לאחר המשבר הראשון, שלאחריו ייקרא אורי אל הדגל...

אורי: „לא רוצים למכור אותי"

„בית"ר ירושלים היתה צריכה לעשות את הצעד הזה כבר לפני חודשיים, כשמכבי חיפה רצו לרכוש אותי ואז בטוח שהייתי הולך לשם, אבל לעשות את זה עכשיו, שבוע לפני פתיחת הליגה, ולבקש סכום כל־כך מוגזם, אולי זה סימן שלא רוצים למכור אותי באמת..." – הגיב אמש כוכב בית"ר אורי מלמיליאן, בעקבות הצבתו ברשימת ההעברות, אחרי קאריירה של 16 שנה בקבוצה.

מקורביו של הכדורגלן הביעו אמש ספק רב באם אכן יכולה עיסקת מכירתו לצאת אל הפועל, גם אם יושג הסכום הנקוב. יש הסבורים שהצבתו בהעברות היא רק תרגיל, במסגרת המלחמות הפנימיות בהנהלת הקבוצה.

„לא קיבלנו שום הצעה מקבוצה שרוצה לרכוש את אורי" – כך אמר אמש סמוך לחצות, יו"ר בית"ר ירושלים עו"ד רוני בר־און.

„אני לא מאמין שישלמו על אורי 265 אלף דולר. אני חושב שאורי שווה הרבה יותר מזה. אם על רניאל בריאלובסקי שילמה מכבי חיפה 300 אלף דולר, אז אורי, שהוא טוב יותר ממנו, שווה גם הרבה יותר" – כך אמר אמש מנהל בית"ר ירושלים אברהם לוי. **מאיר ריפמן**

מכבי ת"א – להילוך גבוה בחיפושים אחר ענק זר

איוואן ג'וזף ומייקל יאנג – מועמדים לבוא במקום ג'ונסון

אפשרות נוספת: להחתים את אולי ג'ונסון עד למציאת מחליף הולם

מאת מרדכי רוזנבלום

מייקל יאנג ואיוואן ג'וזף – אלו הם שני הכדורסלנים שמועמדים להחליף את לי ג'ונסון במכבי תל־אביב.

מייקל יאנג, כדורסלן שחור אשר הופיע בעבר במדי אלופת הנ.ב.א, הבוסטון־סלטיקס. הוא מתנשא לגובה של 2.07 מטר, ואמור להגיע היום או מחר לישראל. השחקן השני, שההצעה לגביו טרם גובשה, נודע כי במכבי מעוניינים בו – הוא, כאמור, איוואן ג'וזף, שמביט על העולם ממרומי 2.10 מטר שלו. יליד ג'ורג'יה, בן 26. יתרונו הגדול הוא במשחק ההגנה היוצא מן הכלל שלו.

● גם מכבי ת"א וגם הפועל ת"א העלו רעיון להחתים את אולי ג'ונסון, המתאמן עתה במכבי ר"ג, ואשר נבחן בתחילת השבוע במדי הפועל ת"א. הרעיון הוא להחתים אותו עד יום ב', המועד האחרון להחתמת שחקנים זרים, ולהחליפו באם יהיה צורך בכדורסלן טוב יותר, בשלב מאוחר יותר. והיה אם יתבצע הדבר באופן שכזה – הפועל תוכל להחליפו עד המחזור ה־6 בליגה, ה־3 בנובמבר, ואילו מכבי תוכל לעשות כן רק עד ה־30 בספטמבר, על־מנת שיוכל להשתתף במשחקי גביע אירופה לאלופות.

ג'ונסון עצמו מתאמן בינתיים במכבי ר"ג, שמעוניינת להחתימו לעונה הקרובה. אם הסכום שיוצע ייראה לו – הוא עשוי לחתום בר"ג.

● מכבי תל־אביב תשחק במוצאי־שבת, ב־8.30, באולם מכבי ראשון־לציון, במשחק חגיגי מול דן־בוס ההולנדית. במשחק המוקדם תארח מכבי ראשון־לציון את מכבי נתניה.

מורחקים בניצחון נתניה על פאנאתינאיקוס

במשחק סוער ומתוח גברה אמש אליצור נתניה, באולמה, על מחזיקת הגביע היווני, פאנאתינאיקוס אתונה 95–98 (42–53).

בדקה ה־31 הורחקו נברסון ובראוס היווני, אחרי קטטה ביניהם. את ההצגה גנב דווקא ה„ישראלי" ג'וליוס ויין, שהזיק את שורות היוונים.

הרבו לקלוע לנתניה: סימס 25, ברכה 17, ג'יינס 17. **בן כספית**

שיפשוף נוסף – בטורניר בנדל

טורניר הכדורסל לזכרו של אל"מ גדעון בנדל ז"ל, יערך היום ומחר באולם הנושא את שמו בצמח. משתתפות: הפועל חולון (הזוכה בשנה שעברה), הפועל ת"א, גליל־עליון, הפועל חיפה.

במשחק הראשון, הערב (19.00), ישחקו חולון והפועל חיפה. בחולון לוקחים את הטורניר ברצינות, לאחר האכזבות האחרונות. הקפטן, ישראל אלימלך, מאמין שקבוצתו תצליח לשמור על התואר. לא ברור אם שחקן החיזוק אלכס ברדלי ישחק, מכיוון שהוא סובל מפציעה בברכו. אתמול נילקח הכדורסלן לבדיקות רפואיות, ובמידה ויתברר שהפציעה רצינית – אף תישקל החלפתו בזר אחר. במשחק השני (21.00), ישחקו הפועל ת"א וגליל־עליון.

הגמר יתקיים מחר (19.00), ולפני כן (17.30) – המשחק על המקום השלישי.

אברטון תנסה לעצור את וימבלדון

קבוצת הפרבר הלונדונית, וימבלדון, הצעירה בראש הטבלה של הליגה האנגלית הראשונה אחרי שזכתה בארבעה ניצחונות רצופים, תארח השבת יריבה ממדרגה ראשונה, מחזיקת הגביע, אברטון – היחידה מבין 22 הקבוצות בליגה הראשונה שעדיין לא נוצחה. אם תמעד וימבלדון במשחק זה, היא עלולה לאבד את הבכורה לאחת משלוש הקבוצות הדולקות אחריה.

לנוטינגהאם פורסט צפוי משחק ביתי משחק קל עם אסטון־וילה; גם לליברפול, השלישית בדירוג, לא צפוי קושי מיוחד, עת תארח את צ'רלטון. דרבי לונדוני יפגיש את הרביעית בטבלה, ק.פ.ר., עם ווסטהאם. בדרבי אחר תארח טוטנהאם את צ'לסי. מנצ'סטר־יונייטד תקבל הזדמנות להתרומם מהקרשים, במשחק בית עם סאותהמפטון.

יתר משחקי השבת בליגה האנגלית הראשונה: קובנטרי – ניוקאסל; לוטון – ארסנל; נוריץ' – ווטפורד; אוקספורד – מנצ'סטר־סיטי; שפילד – לסטר.

בובי רובסון: „מדוע שיקרתי?"

„מדוע שיקרתי" – בכותרת צעקנית זו יצא שלשום העתון הלונדוני „דיילי מירור", שהביא את וידויו של מנהל נבחרת אנגליה, בובי רובסון, המסביר מדוע צירף את הקפטן בראיין רובסון לנבחרתו למונדיאל '86 במכסיקו, למרות שידע על פציעתו ועל כך שאיננו בכושר משחק. „עשיתי זאת כדי להגן עליו", אמר רובסון. בראיין רובסון היה פגוע בכתפו. „זו הפעם הראשונה שכדבר הזה אירע לי" – הודה מנהל אנגליה.

האלופה בצרות נבחרת הכדורגל של צרפת לא הצליחה שלישום, בפתיחת משחקי גביע אירופה לאומות, יותר מאשר לסיים בתיקו אפס מאכזב עם איסלנד, ברייקייויק. גם ז'אן טיגאנה (מימין), עם רגלו הארוכה, לא הצליח להביא לנבחרתו ניצחון. משמאל: האיסלנדי סארגריסון. צילום א.פ.

יבנה בצרות: מאירי התפטר

ראשי קבוצת הכדורגל של מכבי יבנה הגדירו את פגישתם הבוקר עם ראש העיר מאיר שיטרית, כגורלית לגבי עתיד הקבוצה. אם בפגישה זו לא יסכים שיטרית להקציב לקבוצה 130 אלף דולר, הודיעו ראשי הקבוצה שכשבוע הבא תושבת לחלוטין כל הפעילות.

המאמן משה מאירי הפסיק את עבודתו בקבוצה בגלל הבעיות הכספיות עמו ועם השחקנים. הוא גם לא הופיע לאימון שנערך אתמול בפ"ת. במקומו העביר את האימון מאמן הכושר דני ברגר. **מאיר ריפמן**

מבצע הנחות למנויי הפועל ת"א

הפועל תל־אביב, כדורגל, הכניסה עד אתמול לקופתה 135 אלף דולר ממכירת מנויים למשחקי הבית שלה בבלומפילד. מתוך אלפיים המנויים שהפיצה האלופה, היא מכרה עד כה פחות ממחצית הכמות – 700 בלבד, וזאת – שבוע לפני פתיחת העונה.

המינויים שנמכרו עד אתמול הם ברובם לוועדי עובדים, בעוד שהאוהדים לא ממהרים לרכוש בגלל המחירים הגבוהים, שעליהם אף התלוננו באוזני מזכיר מועצת פועלי ת"א, תדי קאופמן. בעקבות תלונה זו, הסכימו ראשי הקבוצה להתפשר, ולערוך השבוע מיבצע הנחות מיוחד: מנוי לשער 7 יעלה 200 ש"ח, במקום 225; מנוי לשער 2 – 300, במקום 340 ש"ח.

קידום מכירות מבצע גם הקפטן משה סיני, שבבעלותו סוכנות ביטוח: כל אוהד שירכוש אצל סיני ביטוח חיים, יקבל מנוי חינם לשער 7, השער שמזוהה עם אוהדי הפועל. **מאיר ריפמן**

ניצחון קל למכבי חיפה על דן־בוס

קבוצת הכדורסל של מכבי חיפה לא התקשתה אמש, באולמה, לנצח את אלופת הולנד, דן־בוס 99–88 (53–43).

בהעדרו של עדי גורדון (פצוע), התקשו חניכיו של פנחס גרשון לארגן את שורותיהם, ומשחקם, הגם שהיה מבוסס על תרגילים קבוצתיים, נראה מפורר מעט.

הרבו לקלוע לחיפה: א. רוזנברג 22, פלאוארס וקלארק 20 כ"א.

לאן השבת

כדורגל, גביע הטוטו

לאומית (שעה ראשית 15.30):
- בני־יהודה – הפועל פ"ת (התקוה, 17.30)
- הפועל ת"א – מכבי נתניה (בלומפילד)
- הפועל כפ"ס – בית"ר נתניה
- מכבי חיפה – שמשון ת"א (קרית־חיים)
- מכבי פ"ת – בית"ר ת"א
- מכבי ת"א – מכבי יבנה (בלומפילד, 13.30)
- הפועל לוד – הפועל ב"ש (לוד, יום ו')
- מכבי יפו – בית"ר ים

ארצית:
- הפועל חדרה – הפועל יהוד
- הפועל ים – הפועל עכו (התקוה)
- הפועל טבריה – בית־שאן
- הפועל חיפה – בית"ר רמלה (קרית־חיים, 13.30)
- מכבי עמידר – הפועל דימונה (יהוד)
- מכבי שעריים – הפועל ר"ג
- מרמורק – בית"ר נהריה (פ"ת, 13.30)
- „צפרירים" חולון – הכח ר"ג

כדורסל

הטורניר המסורתי ה־18 ע"ש איתן חיימוביץ. משתתפות: הפועל ים, מכבי דרום, הפועל נהריה והפועל איתן־גבת.

הערב: הפועל ים – הפועל נהריה (18.00), איתן־גבת – מכבי דרום (17.30).

משחק 3–4, מוצ"ש (18.00), גמר, מוצ"ש (19.30).

שחיה

אליפות הגליל, קיבוץ יפתח (15.30).

כדורמים

אליפות „הפועל" לבוגרים, מכון וינגייט (14.00).

הנמרים מחולון

היידה חולון! „הנמרים מחולון", כינויים החדש של כדורסלני הפועל חולון, מבטיחים השנה לכל באי היכל הספורט שואו דוגמתו ניתן לחזות רק במשחקי הנ.ב.א. ה„נמרים" מבטיחים שההגנה והאירועים להם היו הצופים עדים בעונה שעברה, היו כאין וכאפס לעומת ההפתעות המתוכננות לערבי העונה הקרובה. אתמול נפתח בחולון מבצע מכירת המינויים למשחקי העונה, בסיסמה – 'היה מנוי במעגל המנויים של הנמרים מחולון'. בכל תיבות הדואר בעיר ובבית הספר הופצו אתמול כמויות אדירות של עלונים מודפסים בצבעי המועדון, צהוב ושחור. כתב: אורי שטורק

ירון אריב רוצה לפרוש מהמשחק

שלושה ימים לאחר שהסכים לחזור לאימוני בני־יהודה, בישר אמש הבלם ירון אריב על רצונו לפרוש מכדורגל. אתמול איחר שוב לאימון, והמאמן יצחק שנאור שלח אותו הביתה.

הרקע לאיחוריו לאימונים והרצון לפרוש, הוא עסק פרטי שפתח יחד עם אחיו, עסק שלא מאפשר לו להתייצב בזמן לאימונים. „אני רוצה לפרוש מכדורגל, כי זה לא מסתדר לי עם העבודה. מבחינה כספית, לא משתלם לי לשחק בכלל" – אמר אמש אריב. **מאיר ריפמן**

הפסד לנשות הכדורסל בטורניר ביוגוסלאוויה

נבחרת הנשים של ישראל בכדורסל נוצחה אתמול בעיר ורש'ץ ביוגוסלאוויה, בפתיחת משחקי קדם אליפות אירופה לנשים – ע"י נבחרת צרפת 61–82 (36–44).

ישראל הציגה משחק כלל לא רע, וניסתה לתת קרב לצרפתיות העדיפות, אך יכולת טובה מאוד של בנות צרפת, שבשורותיה משחקות שתי שחקניות עוד בנוסף לענקית (2.02 מ') הכריעה.

קלעו לישראל: דרייגור 26, ליטני 10, גורן וגרוסמן 7 כ"א, רון 6, בריאלובסקי 5. היום תשחק ישראל נגד המארחת, יוגוסלאוויה, שנחשבת עדיפה.

"כריסטופר קולומבוס"

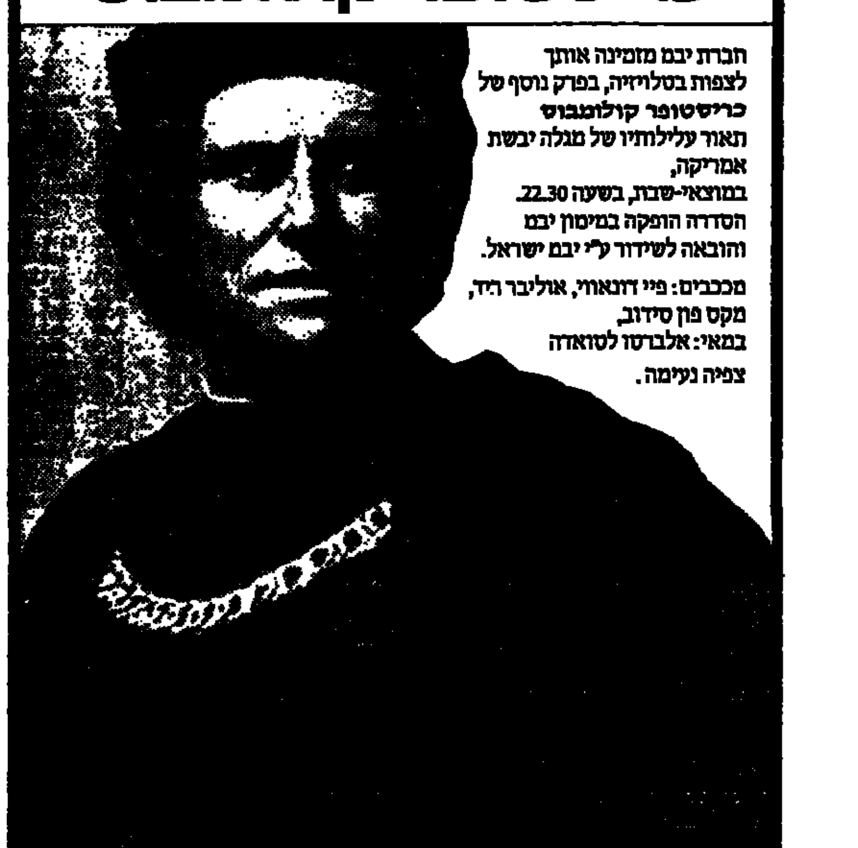

חברת יבם מזמינה אותך לצפות בטלויזיה, בפרק נוסף של **כריסטופר קולומבוס** תאור עלילותיו של מגלה יבשת אמריקה,
במוצאי־שבת, בשעה 22.30.
הסדרה הופקה במימון יבם והובאה לשידור ע"י יבם ישראל.
מככבים: פיי דונאווי, אוליבר ריד, מקס פון סידוב,
במאי: אלברטו לטואדה
צפיה נעימה.

IBM יבם

صكنا من الاهل

שערי המניות

■ בנקים מסחריים

המניה (ע' ביטוע הלקי)	השער אתמול	המחזור בשווי ק"ע	השינוי בנקודות	השינוי באחוזים
אגוד ש	15000	32.0	-151	-1.0
בינ"ל 0.1	1141	3645		
0.5 א	760	2777	-27	-3.4
2	830	1700		
כללי לא בהסדר	24020	55.0	+20	+1
בנק כנען אמריק. 1	— הפסקת מסחר —			
בנק כנען אמריק. 5	— הפסקת מסחר —			
בנק כנען אמר אגוד	— הפסקת מסחר —			
5.0	3550	576		
0.5	3954	2242		

■ בנקים בהסדר ההצמדה

■ בנקים למשכנתאות

■ מוסדות מימון ענפיים

■ חברות ביטוח

■ מסחר

■ שרותים

■ מלונות ושרותי תיירות

■ מחשבים ושרותי מחשב

■ נדל"ן בינוי ופיתוח

■ אלקטרוניקה ואופטיקה

■ מוצרי בניה

■ מוצרים כימיים, גומי ופלסטיק

■ עץ ומוצריו, נייר ודפוס

■ תעשיות שונות

■ השקעות תעשיה

■ חקלאות

■ מזון וטבק

■ טקסטיל והלבשה

■ מתכת ומוצריה

■ חברות השקעה

■ מחקר ופיתוח

■ חיפושי נפט

■ מניות הנסחרות במט"ח

שערי אגרות חוב

קרנות נאמנות

נכון ליום 11.9.86

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון	השינוי בנקודות	השינוי באחוזים
אב	3977.42	3960.73	4.90	0.12
אבוכה	34243.38	33906.30	299.03	0.88
אביב	-	-	-	-
אגוד	198.56	194.70	0.27	0.13
אדיר	1322.73	1296.47	1.03	0.07
אודים	1760.82	1726.35	7.64	0.44
אופיר	1585.45	1554.24	1.22	0.07
אור	385.60	377.56	1.36	0.36
אור לי	211.85	210.29	0.25	0.11
אורנים	147.13	144.14	0.09	0.06
אורן	614.00	601.98	-0.37	-0.06
אייל	3102.52	3042.65	10.74	0.35
איילת	3824.85	3745.69	17.15	0.45
אירים	4013.66	3925.83	-3.18	-0.08
איתן	581.42	569.38	0.09	0.01
אלון	497.74	487.31	0.36	0.07
אלמוג	587.05	575.63	0.06	0.01
ארז	706.69	693.05	3.33	0.48
אש	119.22	116.71	0.65	0.56
אשל	163.33	160.13	0.11	0.06
אתגרת	190.71	188.84	0.51	0.27
בדולח	1771.62	1736.98	8.91	0.51
ברוש	390.60	383.04	0.07	0.01
ברק	387.59	379.80	0.02	0.00
ברכה	731.55	727.94	2.96	0.40
גביש	1145.67	1123.10	2.48	0.22
גבע	859.12	846.33	1.58	0.18
גורן	589.33	577.73	0.90	0.15
גיא	7686.33	7572.52	20.55	0.27
גיל	2353.25	2307.71	3.86	0.16
גלית	504.80	498.53	1.40	0.28
דובדבן	294.39	291.57	0.00	0.00
דוכיפת	541.48	530.85	0.87	0.16
דולב	189.64	185.56	0.34	0.18
דורון	1218.07	1194.59	0.81	0.06
דותן	214.60	210.43	0.38	0.18
דליה	415.48	408.46	0.96	0.23
דקל	287.44	281.81	-0.41	-0.14
דרור	318.15	312.56	0.69	0.22
הדס	291.67	288.77	0.69	0.23
הוד	409.42	402.13	0.15	0.03
חבית	2532.69	2480.14	1.15	0.04
זהר	16159.21	15919.55	37.47	0.23
זיו	15197.86	14972.47	41.55	0.27
זמיר	691.54	678.08	2.22	0.32
חוחית	127.70	124.89	0.18	0.14
חליפין	111.47	110.99	0.10	0.09
חלמיש	557.12	546.04	0.95	0.17
חן	111.11	110.67	0.10	0.09
חמד	1175.34	1148.20	1.22	0.10
טל	4299.82	4249.55	3.59	0.08
יגאל	663.05	650.07	0.51	0.07
יהלום	1637.33	1605.24	3.57	0.22
יסודות	31646.45	31356.23	287.43	0.92
יערה	562.60	550.27	0.05	0.00
כוכב	831.95	815.93	4.52	0.55
כחל	114.87	112.61	0.46	0.41
כלנית	458.70	450.94	1.00	0.22
כנפיים	610.50	604.21	1.82	0.30
כרמל	116.60	114.30	0.11	0.09
כתר	918.51	901.02	1.32	0.14
להב	3544.84	3476.67	0.46	0.01
לאומיסקו	99019.99	97341.09	135.89	0.13
לפיד	11753.37	11528.85	83.94	0.73
לכם	1473.56	1443.67	1.71	0.11
לשם	803.86	799.31	-0.46	-0.05
מאור	-	-	-	-
מבחר	977.83	958.64	1.16	0.12
מבטח	2834.90	2807.90	3.10	0.11
מגן	192.97	190.13	1.78	0.94
מגוון	2623.40	2598.60	4.30	0.16
מגל	624.25	612.21	0.33	0.05
מור	1248.10	1230.30	2.10	0.17
מורן	688.36	681.91	3.21	0.47
מטח	23666.56	23063.48	70.93	0.30
מיטב	736.64	721.97	1.84	0.25
מנוף	3103.90	3043.00	4.50	0.14
מעיין	645.61	633.16	0.77	0.12
מנשה	844.27	827.66	0.35	0.04
מרגלית	1003.64	983.93	4.21	0.42
מרום	960.69	941.94	1.27	0.13
נגה	21053.90	20741.74	37.35	0.18
נטיף	664.00	651.57	1.44	0.22
נצם	388.13	380.48	0.58	0.15
ניר	4237.03	4174.41	4.57	0.10
סביון	454.03	445.60	1.86	0.41
סגולה	117.92	115.59	0.09	0.07
סלע	830.87	814.21	0.45	0.05
סנונית	576.51	565.18	0.34	0.06
ספר	625.11	613.30	0.86	0.14
עופר	494.88	494.88	1.79	0.36
עומר	673.45	660.70	2.32	0.35
עדירה	1701.81	1693.63	5.02	0.29
פארן	5872.15	5787.94	13.72	0.23
פנינה	1118.82	1094.23	2.27	0.20
פנה	2035.82	2017.72	13.99	0.69
פעמונים	547.02	534.99	0.38	0.07
צבעוני	137.58	134.90	0.21	0.15
צוף	1225.18	1201.09	2.52	0.21
צבר	505.86	495.72	1.61	0.32
צופית	502.36	510.13	0.85	0.16
צוק	100.35	99.96	0.09	0.09
צמיד	854.62	836.33	-0.07	-0.00
צפירה	6327.75	6234.93	18.85	0.30
צפרית	1488.31	1458.84	4.34	0.29
קלע	1704.36	1695.85	3.83	0.22
רבית	15971.75	15825.93	184.61	1.18
ריבון	102.36	102.16	0.11	0.10
רקפת	553.47	544.44	1.33	0.24
רשף	647.62	633.22	1.51	0.23
שפים	652.31	639.62	1.35	0.21
שחר	822.00	802.14	-0.19	-0.02
שירה	319.96	317.69	0.64	0.20
שביר	305.58	299.54	0.23	0.07
שגב	612.22	603.73	2.63	0.43
שנהב	569.87	555.94	0.35	0.06
שקד	161.05	157.89	0.11	0.06
תאנה	179.75	177.99	-0.15	-0.08
תבור	756.60	746.35	0.23	0.03
תדהר	381.78	379.88	0.20	0.05
תהילה	87.80	85.85	0.14	0.16
תירוש	418.31	413.35	0.33	0.07
תמר	185.68	182.11	0.14	0.07
תפוח	173.59	172.33	0.14	0.08
תרשיש	1258.18	1233.42	1.15	0.09
תשרי	387.05	385.60	-1.41	-0.36

* השינוי חושב לפי מחיר הפדיון

מועדון מטיילי מעריב

הרצאה מיוחדת לקראת טיולנו לתורכיה

מוצ"ש, 13.9.86, ב־20.00,
"בבית ציוני אמריקה, רח' דניאל פריש 1, תל־אביב.

מרצה: פרופ' אברהם הוכברג

כניסה חופשית | הקהל מוזמן

חברות הדלק יגישו הצעה לרכוש חלק ממניות בתי־הזיקוק

מאת עודד שורר

הצעה לרכוש חלק ממניות הממשלה בבתי־הזיקוק, יגישו בתוך חודש בעלי המניות של חברות הדלק „פז" „סונול" ו„דלק" לשר האנרגיה, משה שחל.

כך סוכם בפגישה אתמול בלשכת שר האנרגיה בה השתתפו בעלי השליטה בשתי חברות הדלק הפרטיות – מזכיר חברת העובדים, דני רוזוליו, מנכ"ל בנק הפועלים, עמירם סיוון, ובנו גיטר מקבוצת „אי־די־בי". כן הצע לנציגי חברות הדלק לבחון גם רכישת מניות בתעשייה הפטרוכימית.

השר שחל טען בפני המשתתפים בפגישה, כי אם חברות הדלק יהיו שותפות בבתי־הזיקוק, יהיה בידן מכשיר שיבטיח כי תהליך הזיקוק יהיה יעיל ומחיר התזקיקים יוכל לעמוד בתחרות בשוק.

במהלך הפגישה סוכם כי נציגי „דלק" ו„סונול" יגישו הצעה לרכישת מניות של בתי־הזיקוק עד אמצע אוקטובר. עוד סוכם כי מנכ"ל משרד האנרגיה, ד"ר נתן ארד, יהיה יו"ר הוועדה שתטפל בניהול מו"מ על מכירת מניות בתי־הזיקוק.

אושר הסיוע המיוחד לקבלנים פרטיים

מאת גבי קסלר

ועדת הכספים של הכנסת אישרה אתמול את הסיוע המיוחד לקבלנים הפרטיים בסך 40 מיליון שקל.

האוצר נענה ללחצי הקבלנים וחברי ועדת הכספים של הכנסת שתבעו להעניק לענף הבניה הפרטית את אותם תנאי סיוע שהוענקו לסולל בונה. לאור זאת, העמידה הממשלה לרשות ענף הבניה הפרטית הלוואות בסך 120 מיליון ש"ח.

עיקר הסיוע הועבר לחברות הבניה קלרין ואברהם גינדי שלא יכלו להשלים בתים שנמצאו בתהליכי בניה, וכן לחברת רסקו.

הקבלנים הפרטיים קיבלו כבר מיקדמות על חשבון הסיוע בסכום של 19 מיליון ש"ח, ואתמול אושרה סופית המסגרת כולה בסך 40 מיליון ש"ח שיועברו לקבלנים הפרטיים. ההלוואות שיינתנו לקבלנים יהיו בתנאים זהים לאלו שניתנו לחברות הגדולות, דהיינו כ־8% ריבית. ואולם חברות שיקבלו יותר מ־100 אלף דולר יידרשו בתמורה להגדיל ב־50% את ההון העצמי שלהם.

פורש מנכ"ל מכון היצוא רמי גוט

מאת עודד שורר

מנכ"ל מכון היצוא מזה שבע שנים, רמי גוט, יפרוש בקרוב. זאת אישרו חוגים בכירים במשרד התעשייה והמסחר.

בתגובה לפניית „מעריב" נמסר, כי סוכם עם מנכ"ל מכון היצוא על פרישתו הקרובה. עוד נמסר, כי הנהלת המשרד מחפשת עתה מחליף בעל רקע מתאים להחליפו.

מכון היצוא זכה בשנים שחלפו מספר פעמים לביקורת חריפה מצד מבקר המדינה על אופי פעילותו ורמת הבקרה שבו על הוצאת כספי המדינה.

ברפא"ל יקבלו הפרשי הצמדה על שכר מלפני 5 שנים

מאת דוד זוהר

המדינה, חוייבה אתמול על־ידי בית־הדין הארצי לעבודה לשלם לעובדי רפא"ל הפרשי הצמדה וריבית על תשלומי שכר מלפני חמש שנים.

בשנת 1982 פרץ ברפא"ל סיכסוך עבודה. בסופו של דבר הושג בין הצדדים הסכם והעובדים קיבלו את התוספות השונות שדרשו. אולם המדינה סירבה לשלם להם הפרשי הצמדה וריבית על תוספות אלו, אשר שולמו להם בפועל 3 שנים לאחר חתימת ההסכם הקיבוצי. עתה חוייבה המדינה לשלם את הפרשי ההצמדה והריבית.

גידול בהפסדי כלל־אלקטרוניקה

מאת כתבר „מעריב"

כלל־אלקטרוניקה סיימה את המחצית הראשונה של 1986 בהפסד של 6.2 מיליון דולר לעומת הפסד של 3.9 מיליון דולר בכל שנת 1985. גם חלה ירידה במכירות וביצוא של מפעלי החברה.

כלל־אלקטרוניקה מסבירה, כי ההפסד משקף בעיקר את ההפסדים שהיו בסאיטקס ואי.סי.אי. טלקום, שהם עיקר אחזקותיה של כלל־אלקטרוניקה.

רשת מוריה חכרה את מלון פלאזה בת"א

מאת כתבר „מעריב"

רשת מלונות מוריה חתמה אתמול על חוזה חכירה של מלון פלאזה ת"א. ההסכם ל־10 שנים וייכנס לתוקף ב־1 בינואר 1987.

ההסכם מעניק לרשת מוריה עצמאות מלאה בניהול ובתיפעול המלון. רשת מוריה קיבלה על עצמה להעסיק את כל העובדים הקבועים תוך שמירה על הוותק.

התק"ם תומכת ב„פישפשוק"

לא הנהלת התקים ולא אף אחד מטעמה או בשמה, פנו אל מינהל מקרקעי ישראל או ליועץ המשפטי לממשלה בנושא ה„פישפשוק". הקמת ה„פישפשוק" נעשתה עליפי החלטת קיבוץ בני־אליהו ובידיעת מזכירות התקים.

גבר לענין

אתה בעניין. יום שני. קבענו.

ראיון עם שמחה זיו, עורך־דין במשפטים כבדים, עכשו מפיק סרטים. טיפוס ■ קונג־פו, לוחמה ואורחדיים ■ סיור לילי בנתניה ■ גולף ג'י.טי.אי. חוגגת ■ בילויים והידושים ■ גברים למען גירושין הוגנים ■

וכן המדור הפירסומי: מועדון גבר לעניין

תסתכל מה קורה ב"מעריב"

בית הספר לתיירות בישראל

תחרות „הסיסמא הקולעת" לעידוד תיירות בישראל

ביה"ס המרכזי לתיירות בישראל מעוניין בסיסמא קצרה וקולעת שתאפיין את השנה הודשה הבאה עלינו לטובה בשדה התיירות.
הסיסמא צריכה לבטא את תובת תושבי־המדינה להעניק לתיירים יחס אוהד והגון, כראוי לארץ תיירות מתקדמת הרואה בענף התיירות בסיס חיוני לכלכלתה.
מוזמנים לשלוח הצעות: תלמידי בתי־ספר, חיילים וחיילות ואזרחים מכל שדרות הישוב.
ועדה מיוחדת של משרד התיירות וביה"ס המרכזי לתיירות תבחן את ההצעות ותעניק לבעלי הסיסמאות הקולעות ביותר פרסי־נופש בשלושה מטובי המלונות בארץ:

1. סוף־שבוע זוגי במלון הולילנד – ירושלים;
2. יומיים אירוח זוגי במלון פלאזה – טבריה;
3. סוף־שבוע זוגי במלון בלו־ביי – נתניה.

את ההצעות יש לשלוח במעטפה סגורה עד 1.10.1986 אל: ביה"ס המרכזי לתיירות בישראל, רח' הלל 2 ירושלים, מיקוד 94581, עבור תחרות „הסיסמא הקולעת".
המשתתפים מתבקשים להקפיד על כתב־יד ברור, בציון כתובת מלאה, מס' טלפון והעיסוק.

ד"ר יהודה פרח
מנכ"ל חברת בתי־ה"ס לתיירות בישראל

„אני מעדיף חופשה בישראל"

בנק ישראל
הודעה על תוצאות מכרזים

ביום 11.9.1986 הוצעו לציבור אג"ח צמודות למדד באמצעות מכרזים.

להלן פירוט הסדרות שהונפקו ותוצאות המכרז.

סדרה	צמודה	מחיר המכירה	שיעור ההקצאה ב־%	סה"כ הכמות שנמכרה בסדרה במליוני ש"ח
שגיא 4209 ג'	מדד	88.5	33.71	35
גליל 3761 ב'	מדד	83.5	89.21	10

המנות במחירים הגבוהים ממחיר המכירה סופקו במלואן.

המנות במחיר המכירה סופקו בחלקן לפי שיעור ההקצאה הרשום לעיל.

המנות במחירים נמוכים ממחיר המכירה לא סופקו.

למבקשים לבקר בהודו

נא להתקשר לפרומוד שבמשרדי ב„ניר נסיעות" ר"ג – 03־952228 03־948101

מועדון מטיילי מעריב

הונגריה (וכן וינה)

בתי מלון מדרגה א' ותיירות מעולה □ ביצוע ההדרכה: „נאות הכבר".

היציאה: 16.9; 30.9; 7.10; 14.10.

פרטים: „מועדון מטיילי מעריב" מערכת „מעריב" קרליבך 2, תל־אביב טל' 03־439207

אגוד מקבלי גמלאות מגרמניה בנ"מ
הלשכה לטפול באקדמאים

לאקדמאים

הרשמה לרכישת זכויות פנסיה בביטוח הלאומי בגרמניה תחל במשרדנו מיום א' 14.9 ותמשך כל יום בין השעות 8.00–17.00, פרט ליום א' ו־ג' עד 12.00.

כתובתנו: בן־יהודה 1, קומה א' (בנין מגדלור) טלפון: 659156.

הלשכה לטפול באקדמאים
שלומית ידיד מנכ"ל

הנהג

עשה לך מנהג – קח עמך חייל לדרך

למשפחת זיגלר

משתתפים בצערכם הכבד בהילקח יקירכם – עובדנו – חברנו

אברהם זיגלר ז"ל

התעשיה האוירית לישראל
ההנהלה – ארגון העובדים

למשפחת זיגלר

הדומים על מות חברנו לעבודה

אברהם זיגלר ז"ל

ארגון כוחאדם
בתעשיה האוירית לישראל

לגב' פרומה נוימן

השתתפותנו ביגונך על מות בעלך האהוב

אפרים פישל נוימן ז"ל

משכניך,
דיירי הבית (3 הכניסות)
רמת השרון

לאבי וולף

אתך באבלך על מות

האם ז"ל

מועדון נוה־אביב, כפר־שמריהו
הדיירים, ההנהלה והעובדים

סגל ביה"ס למדעי המתמטיקה באוניברסיטת תל־אביב

משתתף באבלה של
הגב' ג'ון שוקמן
על מות

אביה ז"ל

למשפחת גולדה

משתתפים בצערכם הכבד בהילקח יקירכם – עובדנו – חברנו

אלכסנדר גולדה ז"ל

התעשיה האוירית לישראל
ההנהלה – ארגון העובדים

בתמונה מס' 11 של מועדון התיירות טבריה 86 זכתה גב' סיגל עובד מחיפה, שאכלה במסעדת גלי גיל בטבריה.

למשתמשי „קומודור"
מעבדת רום לשרותכם
24 שעות ביממה.
03־780915

הרזיה מהירה בפיקוח רפואי

התאמה אישית וייעוץ יום־יומי

מרזי־מורית – השיטה המוכחת בכל יום

פרטים נוספים היום, בתוספת „סופשבוע", בעמוד 33

במלאת שנה לפטירתה של הרעיה, האם והבת הבלתי נשכחת לנו

נאוה בנימיני ז"ל

בת חיה ז"ל ואליהו מרביד יבדל"א

ובמלאת ארבע שנים לפטירתה של יקירתנו הרעיה והסבתא האהובה

חיה מרביד ז"ל

בת בבה ואברהם צבי ז"ל

נעלה לקברן ונתייחד עם זכרן, ביום שני, י"א באלול תשמ"ו (15.9.86), בשעה 4 אחה"צ, בבית העלמין סגולה, פתח־תקוה.

מוקירי זכרן נפגשים בבית העלמין.

המשפחה

במלאת שלושים לפטירת בעלי היקר

איזידור צין ז"ל

נעלה לקברו לאזכרה וגילוי מצבה ביום ראשון, י' באלול תשמ"ו (14.9.86), בשעה 4.30 אחה"צ, בבית העלמין „סגולה" פ"ת.

אשתו: אולגה רוזה
ובני משפחתה

במלאת שנה לפטירת יקירנו

מרדכי (מוטי) וייס ז"ל

תערך אזכרה ביום רביעי, י"ג באלול תשמ"ו, 17.9.86, בשעה 4.00 אחה"צ, בבית־העלמין בכפר סמיר, חיפה. נפגשים ליד השער הראשי.

המשפחה

למשפחת שצברג

משתתפים בצערכם הכבד בהילקח יקירכם – עובדנו – חברנו

גדעון שצברג ז"ל

התעשיה האוירית לישראל
ההנהלה – ארגון העובדים

להלנה שצברג ומשפחתה

משתתפים באבלך הכבד במות בעלך

גדעון ז"ל

בית מושב נאות הגולן
רמת הגולן

לסוכננו חיים פרבר

משתתפים בצערך על מות

אמך ז"ל

יכין
חברה לתעשיית שימורים בע"מ
ההנהלה והעובדים

למוריץ כהנקא

משתתפים באבלך הכבד על מות

אמך ז"ל

חבריך לעבודה

לגדי קסלר

השתתפותנו הכנה באבלך במות רעיתך

אסתר קסלר ז"ל

הנהלת גרות
תעשיות פטרוכימיה בע"מ והעובדים

صكتا من الأمل

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של בעלי אבינו, סבנו ויקירנו

פרופ. הרי שווקמן

רופא ילדים ומדען דגול
חלוץ חקר מחלת סיסטיק פיברוסיס
אדם אוהב וידיד יקר לישראל

מובא למנוחות עולמים, היום, יום ו', ח' באלול תשמ"ו (12.9.86), בבית־העלמין בבוסטון, מאסאצ'וסטס, ארה"ב.

אבלים:
רעייתו: איירין
בנו: אלן – רוצ'סטר ניו־יורק
בנותיו: אליזבט פסמן – שיקאגו
ג'ון יחיא־שווקמן – תל־אביב
נכדיו: בנג'י, רבקה, דנה
חתנו: שלמה יחיא
ומשפחות: שולמית ודוד יחיא
וכל בניהם ונכדיהם

יהי זכרו אתנו לעד

נפלה עטרת ראשנו
בצער עמוק וביגון קודר אנו מודיעים על פטירתה בשיבה טובה של אמנו וסבתנו היקרה

שרה מאיר ע"ה

לבית שפיצר

הלויה היום, יום שישי, ח' באלול תשמ"ו (12.9.1986), בשעה 11.30 בבית הקברות הישן, חוף הכרמל חיפה. נפגשים ליד השער.

מתאבלים:
ילדיה: אלכס וג'ין מאיר, יוסף ורות מאיר
אהרון וצפורה מאיר, יהודית מאיר, עקיבא ורחל מאיר
הנכדים והנינים

יושבים שבעה בביתה ברח' האלונות 15, כרמל מערבי, חיפה

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של יקירתנו

מרטה וגמן

הלויה תצא היום, יום שישי, ח' באלול תשמ"ו, 12.9.86 בשעה 11.30 לפנה"צ מבית הלוויות העירוני, רח' דפנה 5, תל־אביב לבית העלמין "הדרום" גבול חולון בת־ים.
אוטובוס יעמוד לרשות המלווים.

המתאבלים:
בנה וכלתה: שאול ושרה וגמן והנכדים
אחיותיה: נוסיה וגנר וב"ב
ארנה שינברג וב"ב

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של בעלי, אבינו וסבנו היקר

אליעזר (לייזר) רוזנברג

הלויה תתקיים ביום ראשון, י' באלול תשמ"ו, 14.9.86, בשעה 2.00 אחה"צ, בבית העלמין החדש בחדרה.
אוטובוס ייצא מבית המנוח, רח' הגבורים 91, חדרה, בשעה 1.30 אחה"צ.

המשפחה המתאבלת

"ברית יוצאי בוכרה" בישראל
המומים וכואבים את מותו של

הרה"ג יצחק ידידיה פרנקל זצ"ל

רבה הראשי של ת"א–יפו וראש בתי הדין בת"א–יפו, רב השכונות, ידיד אמת, שוחר שלום ודורש טוב לעמו, יהי זכרו ברוך
תנצב"ה

הנשיאות

ט' באלול
שש־עשרה שנה לנפילתו של

דניאל גורניצקי

הי"ד

לזכרו הוקמה במכללת תל־חי "ספרית דני" לספרי לימוד למען חיילים משוחררים הלומדים במכללה.

רוחמה וירוחם גורניצקי
דפנה, יואב, ענבל וארז טלגם

תורנות לקבלת מודעות אבל לגליון יום א'

במוצאי־שבת
מצאת השבת עד שעה 24.00 (חצות)
(ביום א' לפנות בוקר, אין קבלת מודעות)

ב"מעריב" תל־אביב, רח' קרליבך 2, טל. 439111

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של אשתי, אמנו, אחותנו וסבתנו היקרה

נעימה צדקה

בת ר' יוסף חכם אהרון ז"ל

הלויה תצא היום, יום שישי, ח' באלול תשמ"ו 12.9.86 בשעה 12 בצהריים מבית המנוחה, רח' קריניצי 49, רמת־גן, לבית העלמין קרית־שאול.
אוטובוס יועמד לרשות המלווים.
יושבים שבעה בבית המנוחה.

המשפחה המתאבלת

במלאת שלושים לפטירת בעלי, אבינו, אחי וסבנו היקר
מהנדס

משה (דוד) הרטמן ז"ל

בן ר' יעקב ז"ל מרדומסק – פולין

תתקיים אזכרה וגילוי מצבה ביום שני, י"א אלול תשמ"ו (15.9.86), בשעה 3.30 אחה"צ בבית העלמין "הדרום" בגבול חולון בת־ים.
נפגשים ליד השער הישן. תחבורה תצא מבית המנוח, רח' הציפורן 9, תל־גבורים, חולון, בשעה 3.15 אחה"צ.

המשפחה

ברוך דיין האמת
יקירתנו

טובה גליקזליג

לבית גרוס
איננה

הלויה תתקיים היום, יום שישי, ח' באלול תשמ"ו, 12.9.86, בשעה 12.30 בצהרים, בבית העלמין "הדרום" בגבול חולון–בת־ים.
נפגשים ליד השער הראשי.

אבלים:
בעלה : יהודה
בתה וחתנה: שולה ואילן הלחמי
בתה וחתנה: פנינה וגדעון יקיר
נכדיה
אחיה : צבי גרוס
בריש גרוס
יוסף גרוס
אחותה : אלה רייך

במלאת שלושים לפטירת אשתי, אמנו, סבתנו, אחותי ודודתנו היקרה

הילדה מלכה רייכנשטיין

נתייחד עם זכרה. האזכרה תתקיים ביום שני, 15.9.86, בשעה 16.00 בבית הקברות "צור שלום". אוטובוס יצא מבית המנוחה, רח' מסדה 17, ק. מוצקין, בשעה 15.45.

אבלים:
בעלה: אימרה
אחותה: רוזי מארה"ב
בנה וכלתה: אליקו וחניתה
בתה וחתנה: הדס ודוד
הנכדים: ינון, מיכל, שגיא, יערה ויעל.

במלאת שלושים לפטירת יקירנו

מוריץ מרקוסון ז"ל

נעלה לקברו לגילוי המצבה ונתייחד עם זכרו ביום שלישי, י"ב באלול תשמ"ו (16.9.86), בשעה 3.00 אחה"צ בבית העלמין "הדרום", בגבול חולון בת־ים.
נפגשים ע"י השער הישן.

המשפחה המתאבלת

לשאול וגמן

אתך באבלך הכבד במות עליך

אמך ז"ל

ההנהלה ועובדי "תגום"

יקירנו

זאב ניר (הלפרין)

איננו

הלויה תצא היום, יום שישי, ח' באלול תשמ"ו, 12.9.86, בשעה 13.00, מבית־אהרון אל בית העלמין באביחיל.

המשפחה

במלאת שנתיים לפטירת אשתי, אמנו ואחותנו היקרה

אסתר גלבלום ז"ל

מבילוסטוק

נעלה לקברה ונתייחד עם זכרה ביום ראשון, י' באלול תשמ"ו (14.9.86) בשעה 4.00 אחה"צ.
נפגשים ליד השער החדש בבית־הקברות "הדרום" (בגבול חולון–בת־ים).

המשפחה

למשפחת ניר

משתתפים בצערכם
על מות האב

זאב

מושב בית־אהרון

במלאת שלוש שנים למותם של

סרן גדי דביר ז"ל
ואחיו גילי דביר ז"ל

נעלה לקברם ונתייחד עם זכרם ביום ראשון, י' באלול תשמ"ו (14.9.86) בבית העלמין "הדרום" בגבול חולון בת־ים בשער הישן, בשעה 15.00.
אוטובוס ייצא מביתנו רח' קרושי קהיר 8 בחולון בשעה 14.30.

המשפחה

במלאת שלושים לפטירת יקירנו

אברהם כץ ז"ל

תתקיים אזכרה וטקס גילוי מצבה ביום שני, י"א באלול תשמ"ו, 15.9.86, בשעה 16.00, בבית העלמין בנס־ציונה.
הסעה ממשרדי המחלקה לנוער החלוץ, קרן היסוד 19א', בשעה 14.30.
תודתנו לכל מנחמינו בע"פ ובכתב.

משפחת כץ משפחת הנוער החלוץ

במלאת שנתיים לפטירת יקירנו

יצחק פינקלשטיין ז"ל

תתקיים אזכרה ביום ראשון, י' באלול תשמ"ו (14.9.86), בשעה 4.30 אחה"צ, בבית העלמין "הדרום" בגבול חולון בת־ים.
נפגשים ליד השער.

המשפחה

במלאת שנה לפטירת דודתנו היקרה

מינה בלומנקרנץ ז"ל

נעלה לקברה ונתייחד עם זכרה בבית־העלמין בקרית־שאול, ביום שני, י"א באלול תשמ"ו (15.9.86).
נפגשים ע"י השער בשעה 4.00 אחה"צ.

המשפחה

חברנו

מישקי (מרדכי) יריב

איננו

ההלויה היום, יום שישי, ח' באלול תשמ"ו (12.9.86) בקבוץ רמת יוחנן, בשעה 14.00.

המשפחה
ובית רמת־יוחנן

למשפחת יריב
ולכל בית רמת־יוחנן

במות

מישקה (מרדכי) ז"ל

משתתפים באבלכם הכבד

איילה ויצחק שורץ
חולון

בצער רב וביגון אנו מודיעים על פטירתה של רעיתי, אמנו וסבתנו היקרה

אסתר פפרמן

הלויה תתקיים מחר, יום שישי, ח' באלול תשמ"ו, 12.9.86, בשעה 11.00 לפנה"צ בבית העלמין בכפר־סמיר, חיפה.

המשפחה

אנו משתתפים בצערו של חברנו לעבודה
ארנסט פפרמן
על מות אשתו **אסתר** ז"ל
ומביעים את תנחומינו למשפחה

בתי זיקוק לנפט בע"מ
ההנהלה וצוות העובדים

במלאת שנה לפטירתה של אחותנו ודודתנו היקרה

מרים (מישקה) ורמברנד ז"ל

תיערך אזכרה לזכרה ביום א', י' באלול תשמ"ו, 14.9.86, בשעה 4.00 אחה"צ, בבית העלמין "הדרום", בגבול חולון–בת־ים.
נפגשים ליד השער החדש.

המשפחה

ביום שני, 15.9.86, י"א באלול תשמ"ו, בשעה 4.00 אחה"צ, יתקיים בבית העלמין החדש "הר תמיד", גבעת שאול, ירושלים
טקס גילוי המצבה על קברו של בעלי היקר הבלתי נשכח

הרצל אבניר (שטיינגרטן) ז"ל

(מוותיקי העובדים בסוכנות היהודית, ירושלים)

חברים, ידידים ומוקירי זכרו של המנוח מוזמנים.
הסעה מבית המנוח, רחוב עמקרפאים 31, ירושלים, בשעה 3.30 אחה"צ.

השרויה באבל
אשתו: אָוָה (יוכבד) אבניר

חולפת שנה מאז הלך מאתנו

שלמה (סאל) דומב ז"ל

אזכרה וגילוי מצבה יתקיימו ביום ב', י"א באלול 15.9.86, בבית העלמין רמת השרון בשעה 17.00.

מירי אילנה ויאיר

רבין מקווה: ארה"ב תכריז על ישראל „בת־ברית עיקרית שאינה חברה בנאט"ו"

מאת עמרה ישעיהו־לוית, סופרת „מעריב" בוושינגטון

שר הבטחון, יצחק רבין, המבקר בוושינגטון, מצפה שהמימשל האמריקני יכריז בינואר על ישראל כ„בת ברית עיקרית שאינה חברה בנאט"ו". רבין אמר אתמול, כי בהצהרה זו יהיה משום ביטוי למעמדה של ישראל בארה"ב והמשך להתקדמות משמעות הרצון של שיתוף־הפעולה האסטרטגי בין שתי המדינות.

במישור המעשי מקווה שר הבטחון, כי שינוי הסטאטוס יקדם את בקשותיה של ישראל ל„טיפול שווה" בכל הנוגע ליחסיה עם מערכת הבטחון האמריקנית. עד כה נהנות בארה"ב ממעמד של „בעלת ברית עיקרית שאינה חברה בנאט"ו" מדינות כמו אוסטראליה, ניו־זילאנד, יפאן ודרום־קוריאה.

רבין הדגיש, כי בהכרזה כזו „לא יהיה כרוך שום שינוי משפטי או משמעותי במערכת היחסים בינינו לבין ארה"ב. ישראל גאה בעובדה שהיא יכולה להגן על עצמה בלי לדרוש התערבות מבחוץ, וזהו המפתח לחופש הפעולה הישראלי בכל הנוגע לבטחונה".

שר הבטחון נפגש אתמול עם שר ההגנה, קספר ויינברגר. בין הנושאים המרכזים בשיחה עלתה גם בעיית הטרור הבינלאומי. לדעת רבין „יש אפשרות שבהיה קיים להגברת פעולות טרור אלימות ברחבי העולם, כחלק מנסיונם של אירגוני הטרור להגיב על ההתפתחויות החיוביות בתהליך השלום".

בין ההתפתחויות החיוביות מנה רבין את פגישת פיסגת פרס־מובארך והסיכוי להופעתם של חוגים פלשתיניים מתונים בגדה המערבית וברצועת עזה. לשאלה, האם הוא מצטרף לדעתו של שר ההגנה ויינברגר, שמעשי הטרור האחרונים בוצעו על־ידי אבו־נידאל, אמר: „אין לנו בשלב זה כל הוכחה חותכת לזהותם של המבצעים".

נסים לקח לארה"ב

(העברה מעמוד 1)

המיוחד שניתן בשנה הקודמת, ואשר „מנה אחרונה" שלו צפויה בקרוב, לא יינתן בשנה הבאה.

מה שמעיק על ישראל זו הריבית הגבוהה שהיא משלמת על החובות לארצות־הברית. חלק מהמילוות הם בריבית של 12.5 אחוז לשנה, ללא כל יחס לריבית בשוקי הכספים ובודאי בהלוואות ממשלתיות.

ישראל מבקשת הפחתה בריבית זו, או שתינתן לה אפשרות להקדים את מועדי סילוק הלוואות אלה.

המימשל האמריקני מצביע על קושי בסיסי: כבר הלוואות אלה, שניתנו בריבית שק, „הנפיק האוצר האמריקני אגרות חוב בריבית דומה. מבחינת חוק התקציב אין האוצר האמריקני יכול להקדים את החזרת החוב הזה על ידי ישראל. אך בעייה זו תעלה בשיחות בנסיון למצוא לה הסדר.

הפעם מבקש המימשל האמריקני והוא המבקש ריווחים מישראל על ביצוע התכנית הכלכלית והרפורמות המובטחות. מעבר להיכרות אישית עם שר האוצר משה נסים, שיתבסס בתפקידו האמור לשמש בו גם לאוצר הדרוציה, מבקש המימשל לדעת מה צפוי להתרחש במשק הישראלי. האמריקנים מודעים היטב לנתונים ברבר חידוש „התגינה" של צריכה מוגברת וגידול היבוא בישראל. ממשלת ישראל מציגה הסברים מרגיעים על גורמי הצריכה וההתרחבות. אבל, ג'ורג' שולץ וזה מומחים שלו סטבלי פישר והרברט סטיין יבקשו להעביר את הנתונים תחת זכוכית מגדלת ולא בהכרח שיקבלו אותם כמות שהם.

האמריקנים לוחצים מכבר על ביצוע הרפורמות בשוק ההון ובמערכת המסים והם טרחו להזהיר את ראש הממשלה שמעון פרס ושר האוצר משה נסים, כי בלי חידוש צמיחה בריאה, המשק צפוי לגיוון ולא יוכל לעמוד במשימותיו.

בנתום זה אין לשר האוצר ולראש הממשלה בשורות חדשות.

בסך הכל יוכלו ה"ה פרס ונסים לדווח למימשל על התקדמות בדיונים ההחלטות עקרוניות, אבל לגבי תכניות המשך המסרים הם פחות ברורים.

פרס: לפלשתינים יש זכות

(העברה מעמוד 1)

סאכה. הוא קרא לישראל ולמצרים לפעול ליישום השלום. „הבעיה הפלשתינית", אמר, „היא לב המאבק באיזור. צריך לעבוד יחד כדי להגיע לפתרון צודק וכולל".

לוטפי השתמש במונחים הערביים השגורים: הזכויות הלגיטימיות של הפלשתינים והצורך להכיר בזכותם להגדרה עצמית. הוא קרא לכינוס ועידה בינלאומית בהשתתפות חמש החברות הקבועות של מועצת הבטחון ושאר הצדדים הנוגעים בדבר. מטרת הוועידה היא, לדעתו, לבצע את החלטות 242 ו־338 וליישב את הבעיה הפלשתינית. לוטפי הדגיש במיוחד, שלבעיה זו נגיעה לגורל השלום ולבטחון הלאומי של מצרים. משקיפים ראו בהכרזה זו רמז, כאילו אין השלום עם ישראל יכול להתקיים לאורך זמן ללא התקדמות בנושא הפלשתיני.

ביקור פרס, אמר לוטפי, פותח דף חדש וקונסטרוקטיבי בשיתוף הפעולה בין שתי המדינות. „אני מקווה שהביקור יביא תוצאות ממשיות שיוכיחו לעמי האיזור, שרק בדרך תרבותית אפשר להתקדם לשלום וצריך לוותר על המלחמות".

פרס הודה על קבלת הפנים ואמר, כי מצרים וישראל יכולות לעצב מודל אסטרטגי לשלום שבעקבותיו ילכו שאר עמי האיזור. הוא הדגיש שיבדקו הרבה תחומים לשיתוף פעולה בין המדינות. פרס אמר, כי פיסגה זו היא מיפגש מוחות שמטרתו לטכס עצה איך להמשיך בתהליך השלום.

„אנחנו מאד מעוניינים לפתור את הבעיה הפלשתינית", הבהיר. „הפלשתינים הם בני אנוש כמו כולם ואין אנו בוחנים לשלוט בהם. נפתח מחדש ביותר את תהליך השלום – אפילו בהדרגה. ניקח בחשבון את האינטרסים של מדינות אחרות ומקבל עלינו כי לפלשתינים יש זכות להשתתף בקביעת עתידם".

פרס השמיע דברים מתונים והשתמש במונחים רכים ביותר של קמפ־דייויד ושל מסמכים מוסכמים אחרים. משקיפים באלכסנדריה ציינו במיוחד את העובדה, כי לוטפי לא הזכיר בכלל את אש"ף.

בארוחת הצהריים השתתפו כ־80 איש משתי המדינות. בקרב המוזמנים משכה תשומת לב מיזרת רזני טלמור, אלמנתו של תא"ל אודי טלמור ז"ל. פרס הציג אותה בפני ראש ממשלת מצרים ובכירים מצרים אחרים, וכולם מסרו לה את תנחומיהם.

ירידת שיא למדד דאו ג'ונס בבורסה בניו־יורק

אחרי יום סוער בבורסה של ניו־יורק, שהוגדר כ„סטורמי", נרשמה אתמול ירידה של 86.61 נקודות במדד דאו ג'ונס. זוהי הירידה הגדולה ביותר שנרשמה ביום אחד, בנקודות, (אך לא באחוזים), בהיסטוריה של הבורסה.

המדד ירד ל־1792.89. מומחים פיננסים אומרים, כי הירידה החזקה נובעת מחשש המשקיעים ששיעור האינפלציה ושער הריבית ימשיכו לעלות בעקבות ההאטה המסתמנת במשק האמריקני. (א.פ. רויטר)

בצער רב אנו מודיעים על פטירת אבינו וסבנו היקר

מרדכי שטרסר

הלויה תצא ביום ראשון, י' באלול תשמ"ו (14.9.86), בשעה 15.45 מביתו ברחוב הכרמל 14, בקרית טבעון, לבית העלמין המקומי.

בניו: אריה וצפרה נתיב, אבינועם נתיב
נכדיו: נורית וישי, יובל עינת ונילי

בצער רב הננו מודיעים על פטירתה של

גוסטה רבר

הלויה תצא ביום ראשון, י' באלול תשמ"ו, 14.9.86, בשעה 15.00, מבית המנוחה לבית העלמין ברמת־הדר.

המשפחה המתאבלת

בצער רב וביגון קודר אנו מודיעים על פטירתו הפתאומית של יקירנו

בנימין וייל

פרטים על מועד הלויה בטל' 03־425926, 03־410421, 03־954743.

המתאבלים:
אשתו: שושנה וייל
בנו וכלתו: גילי וצביקה וייל
בתו וחתנו: אסתר ומשה אבידם
בתו: אילה וייל
והנכדים

אנו משתתפים בצער מנהלנו אריה סגל במות אביו

דוד סגל

הלויה תתקיים היום, יום ששי, ח' אלול תשמ"ו (12.9.86), בשעה 11.30 לפנה"צ בבית העלמין, כפר סמיר, חיפה.

ס.ה.ל. בע"מ
לוין ירחמיאל והעובדים

בצער רב וביגון קודר אנו מודיעים על פטירת יקירתנו

יהודית (יטי) ברלי

(דודנה ומורה – בוקוביגה)

פרטים על מועד הלויה במודעות ביום ראשון.

המשפחה המתאבלת:
בעלה: אליעזר ברלי
בנה וכלתה: גדעון ועשירה ברלי
הנכדים: מיכאל, דניאל, אריאל

בצער רב וביגון אני מודיע על פטירתה של רעייתי האהובה

רוזה גרשון

הלויה תתקיים היום, יום שישי, ח' אלול תשמ"ו (12.9.86), בשעה 11.30 בבית־העלמין „הדרום" בגבול חולון בת־ים.

מהנדס ג. גרשון

ישראל מוכנה לשוחח עם

(העברה מעמוד 1)

יכול לפרסם בינתיים את שם השגריר החדש". מובארך מתח ביקורת חריפה על אש"ף שהחליט להשעות את הסכם רבת עמון שנחתם אשתקד בין חוסיין מלך ירדן לבין יאסר ערפאת להליכה מדינית משותפת לפתרון הבעייה הפלשתינית.

מובארך: „השעיית הסכם רבת עמון על ידי אש"ף העמידה אותנו במצב קשה. אנו עושים עכשיו נסיונות למצוא מוצא לבעייה סבוכה זו".

נשיא מצרים אמר, כי הבעייה היסודית עתה היא למצוא דרך לחידוש התהליך המדיני.

בפגישה הסגורה שהתנהלה בארבע עיניים בין מובארך לפרס במשך כשלוש שעות, הציג נשיא מצרים שלוש תביעות: כינוסה של ועידה בינלאומית לשלום במזרח התיכון; הכרה בזכותם של הפלשתינים להגדרה עצמית במסגרת קונפדרציה עם ירדן; הבטחה להקפיא את ההתנחלויות בשטחים הכבושים – מסר לסגנות בוקר ל„מעריב" מקור מצרי בכיר.

המקור אמר, כי ההודעה המשותפת פרס־מובארך תלויה בעמדתה של ישראל בכל הנוגע לשלוש התביעות הללו.

מנכ"ל משרד ראש הממשלה אברהם טמיר ויועצו של הנשיא מובארך אוסמה אל־באז עשו כל הלילה והבוקר נסיונות לנסח הודעה משותפת שתסכם את מיפגש הפיסגה בין פרס למובארך. אמש היו קשיים בניסוח ההודעה כך שתהיה מקובלת גם על פרס וגם על מובארך.

פרס אמר בחצות, כי אם יהיה קושי בניסוח הודעה כזו, הרי זה קושי של זמן בלבד. „ברוב הנושאים אין לנו כמעט חילוקי דיעות על התכנים, אלא על הניסוח", אמר. פרס הוסיף, כי מובארך אמר לו ש„עכשיו הכל פתוח והיחסים נורמליים" ויתקיים דיון על באום של סטודנטים מצרים ללמוד באוניברסיטאות בישראל. בעניין [illegible] הוסיף פרס: „כל מה שביקשתי – נעניתי".

מקור ישראלי בכיר מסר, כי הקושי בניסוח נובע מתביעת המצרים לכלול בהודעה גם את ברית המועצות כשמה המפורש בצד שישתתף בוועידה הבינלאומית.

ישראל מוסיפה לעמוד על דעתה, שכל משתתפי הוועידה חייבים לקיים עמה יחסים דיפלומטיים ואין זה קיים במקרה של ברית המועצות.

ההודעה המשותפת, אם תתפרסם, אמורה לכלול הודעה על החזרת השגריר לתל אביב.

מקור ישראלי מסר, כי המצרים דרשו כי בהודעה המשותפת תהיה התייחסות לעניין ההגדרה העצמית של הפלשתינים ובכן לרעיון הקונפדרציה הירדנית־פלשתינית. לאור התנגדות ישראלית נחושה לעניינים אלה, נוצר אמש הרושם כי המצרים עומדים לוותר ולא לכלול את שני הנושאים האלה בהודעה המשותפת הנמצאת בשלבי ניסוח.

בנושא אפשרות קיומה של ועידה בינלאומית אמר פרס, כי יש הסכמה שלא תהיה לוועידה סמכות כפייה על הצדדים או סמכות לבטל הסכמים שהושגו ישירות בין הצדדים. מיד לאחר כינוס הוועידה הזו בפורום מלא, היא תתפצל לוועדות שידונו בעניינים דו־צדדיים וישתתפו בהן נציגים של שני צדדים בלבד.

פרס הביע בטחונו, כי הוועידה הבינלאומית אכן תתקיים – „אם יהיה מזל, זה יקרה מהר, אם לא, זה עלול לקחת יותר זמן. המרכיב החסר הוא הפלשתיני".

מובארך הביע זעזוע עמוק מהפיגוע בבית הכנסת נוה שלום באיסטנבול.

אנשי פמליית ראש הממשלה, ובמיוחד השר עזר וייצמן, רואים במיפגשים פריצת הדרך החשובה בתחום האווירה והיחסים האישיים בין פרס למובארך.

הבוקר שוב ייפגשו ראש הממשלה והנשיא. אם תגובש הודעה משותפת, תתקיים מסיבת עיתונאים של פרס ומובארך.

ביקור ראש הממשלה שמעון פרס תפס את החלק הארי של מהדורות החדשות המורחבות המשודרות בלילה בטלוויזיה המצרית. הטלוויזיה הציגה את פרס ואת היחסים עם ישראל ברוח טובה. זו פעם ראשונה מאז 1980 מציגה מצרים תמונה חיובית על ישראל.

עמרה ישעיהו־לוית, סופרת „מעריב" בוושינגטון מוסרת:

בהרצאה שנשא אתמול במכון „הריטאג'" המקורב למפלגה הרפובליקנית האמריקנית, הדגיש שר הבטחון יצחק רבין, כי ישראל לא תסכים להשתתפות סובייטית בוועידה בינלאומית „כל עוד לא תכיר בריה"מ במדינת ישראל ותפתח את שעריה ליציאת יהודים".

רן דגוני, סופר „מעריב" בניו־יורק מוסר:

בריה"מ בוחנת אפשרות להעביר בעצרת או"ם הצעת החלטה שתקרא לזמן את מועצת הביטחון לכינוס הכנה לקראת ועידה בינלאומית לשלום במזה"ת – מסר אמש מקור דיפלומטי במרכז או"ם.

המקור אמר, כי זה יהיה „בלון ניסוי" שנועד לעקוף את התנגדותה של ישראל לכינוס ועידה כזו. נראה כי ישראל לא תוכל לסמוך על וטו אמריקני להכשלת הכוונה הסובייטית, מפני שחמש המעצמות אינן יכולות להטיל וטו על החלטות בעצרת הכללית. מכל מקום, לדברי מקור באו"ם, הביעה ארה"ב התנגדות לצעד סובייטי כזה.

קודם לכן אמר שגריר ישראל באו"ם, בנימין נתניהו, במסיבת עיתונאים, שישראל מתנגדת לכל „מסגרת מכשלת" שתקיף לא רק הסדרים מוסכמים מראש, שייכפו על ישראל, אלא גם תביא לשילוב אש"ף במו"מ.

המרחק: חמישים

(העברה מעמוד 1)

טס עתה מטוס חיל־האוויר מנמל התעופה בן־גוריון לשדה התעופה הצבאי ליד אלכסנדריה, טיסה כל־כך קצרה, ממש הרף עין, ומגשר – או, בעצם, התקווה היא שיגשר – על כל אותן שנים של תשדנות ואולי אפילו איבה.

ראש הממשלה, שמעון פרס, עסוק מאוד בעת הטיסה, אך לא בעיון בחומר. הוא לוחץ את ידי כל אנשי הצוות. דיילי חיל האוויר לא הספיקו לחלק כמעט שתייה קלה וסנדוויצ'ים לנוסעים והמטוס כבר מנמיך הרטוס לקראת הנחיתה.

כעבור פחות משעה מרגע שהמריא נוחת המטוס במצרים. משדה התעופה הצבאי נלקחה פמליית ראש הממשלה במטוסים קלים ובמסוקים לנמל התעופה של אלכסנדריה ולארמון ראס א־תין – הארמון שממנו יצא לגלות המלך פארוק לפני יותר מ־34 שנים.

הדרך עוברת מעל שדות ירוקים ותעלות מים. לפני הנחיתה עוד מספיקים לזרוק מבט לעבר נמל אלכסנדריה שאניות רבות עוגנות ברציפיו – אניות סוחר ומלחמה. אלכסנדריה היא עיר גדולה, אולי שמונה מיליון תושבים מתגוררים בה. אומרים שמימשל מובארך משקם אותה. בינתיים קשה להבחין בכך, רבים בה משכנות העוני. סוף־סוף נוחתים. עכשיו מתחילה העבודה.

המדיניות הכלכלית

(העברה מעמוד 1)

בימים הקרובים יתקיימו שיחות כלכליות בוושינגטון בין ראש הממשלה שמעון פרס ושר האוצר משה נסים לבין ראשי המימשל האמריקני. המימשל, ובעיקר מזכיר המדינה ג'ורג' שולץ, גורס כי המדיניות הכלכלית בישראל צברה עד כה הישגים נאים – אך המלאכה לא נשלמה.

ראשי המימשל מבקשים לראות בישראל צעדים נמרצים לכיוון של צמיחה ושיפור מאזן התשלומים וגורסים כי יש לעשות זאת בהקדם.

הסיבה לדחיפות היא שהסיוע האמריקני המיוחד שישראל קיבלה – לא יינתן עוד וסיבה נוספת: ב־1987 ו־1988 על הממשלה לפרוע את מניות הבנקים שבידי הציבור במיליארדי דולרים – ונטל זה על תקציב המדינה יקשה על ביצוע מדיניות כלכלית לשיפור מצב המשק.

למרות הציפיות האמריקניות – הרי שר האוצר משה נסים שיצא אתמול לפנות בוקר לארה"ב אינו מתכוון להציג בפני מזכיר המדינה שולץ ושר האוצר האמריקני בייקר תכנית כלכלית מפורטת לחידוש הצמיחה.

נסים עומד להעלות בפני האמריקנים רעיונות כלליים: הוא יציג את החלטות הממשלה שנתקבלו לאחרונה ועניינן קיצוץ תקציב המדינה; ההחלטה להפעיל רפורמה הדרגתית בשוק ההון; הסכם השכר בשירות הציבורי. שר האוצר ידגיש כי הממשלה תומכת בחידוש הצמיחה ולשם כך יש לבסס תחילה את היציבות במשק.

ראש הממשלה שמעון פרס מתכוון לבקש מראשי המימשל האמריקני, בעת ביקורו הקרוב בארה"ב, לאפשר לישראל להקדים ולפרוע חובות הנושאים ריבית גבוהה – 12־13% בשנה. ישראל מבקשת לעשות זאת כדי לשפר את מצבת חובות החוץ שלה – וזאת כיוון שניתן כיום להשיג הלוואות זולות יותר במטבע חוץ.

פרס יפגין אף הוא את רצון הממשלה להרחיש את צמיחת המשק וידגיש את הקיצוצים בתקציב והסכם השכר בשירות הציבורי כמרכיבים חשובים המשרתים מגמה זו.

אבי צור לא יעיד במשפטו של עינב

אריה אורנשטיין

אבי צור, עוזרו לשעבר של סגן שר החקלאות מיכאל דקל, לא יעיד במשפטו של סוחר הקרקעות שמואל עינב, הנאשם שנתן לו שוחד כדי שיסייע לו בקידום האינטרסים שלו. סניגורו של עינב, עו"ד רן שיינמן, והתובעות עו"ד דורית שפירא ורחל שיבר, הגיעו להסכמה שעדויותיו של צור במשטרה יימסרו לבית המשפט והוא יהיה פטור מלעלות על דוכן העדים.

כך יהיה גם לגבי עדויותיהם של מספר עדי הגנה נוספים שזומנו להעיד במשפט עינב – סוחרי הקרקעות היזמים אלי ישראלי, יצחק ינאי ושמואל הורמן. הדבר נעשה מתוך התחשבות בכך שנגד כל העדים הללו תלויים משפטים באותו נושא.

במפד"ל מחפשים פיצוי לסיעת למפנה

מאת מנחם רהט

מערכת רוחות פורצה בישיבה פנימית של סיעת „למפנה" במפד"ל, אשר דנה בתבוסות שספגה הסיעה בשני המושבים של ועידת המפד"ל, בעקבות הצעה של אחד החברים המרכזיים בסיעה, לפרוש מהמפד"ל ולהקים בכנסת סיעה עצמאית של שני חיכים.

בישיבה נדונו ההצעות שהועלו לפיצוי הסיעה, אשר נושלה מן התפקידים העיקריים שהחזיקה בהם עד לוועידה. אחד החברים טען כי „אם למצ"ד היה מותר לפרוש – מותר גם לנו", חבריו היסו אותו וכמה אף הסתלקו בזעם מן האולם, לאות מחאה.

בישיבה תבעו תומכיו של רפאל בך נתן, מראשי „למפנה", כי הוא יצורף לגוף „שלושת המזכירים" וימונה ליו"ר מרכז המפלגה, אך האחרים ניסו לשכנעו להסתפק בתפקידים האחרים המוצעים לו, כמו ראש אגף הרווחה ואולי יו"ר הוועד־הפועל.

במקביל התכנסה סיעת הצעירים לדיון בתוצאות ההצבעות בוועידה והדעה הכללית היתה שיש לפצות את „למפנה" על תבוסתיה בוועידה, בזכות כוחה היחסי בקרב בוחרי המפד"ל. עם זאת הובעה התנגדות להעניק לבך־נתן את תפקידי יו"ר המרכז או מעמד של מזכיר נוסף לרפאל.

אף שד"ר בורג טרם פינה את לשכתו במשרד הדתות לטובת זבולון המר, כבר הושמעו כמה שמות של מועמדים לשמש כמנכ"ל המשרד בעת כהונתו של המר. בין השמות שהוזכרו: זבולון אורלב, אורי פלה, פיני איזאק ועמרם מליץ. עם זאת אין מוציאים מכלל אפשרות שהמר יחליט להותיר בתפקיד המנכ"ל את הרב משה סלומון מ„למפנה", וזאת כמחווה כלפי סיעת „למפנה", וכצעד מיוחד לפיוס פנימי במפלגה.

מאמצת הילדים מברזיל תגורש

מאת אילן בכר

היחידה הארצית לחקירות הונאה, בפיקודו של תנ"צ יורם גונן, עצרה אתמול את ארלט הילו, אזרחית ברזיל, לצורך גרושה מהארץ, על פי צו גרוש שהוציא נגדה שר הפנים, הרב יצחק פרץ.

ארלט הילו נכנסה לישראל בראשית חודש אפריל השנה באמצעות דרכון ברזילאי מזויף וזהות מזויפת משום שחששה שתי... בכניסתה לארץ אם שימנעו א... אתה מאסר ... אל נחקרה שבביקורה הקודם בחשד של מעשי הונאה במהלך ביצוע אימוצי ילדים בברזיל.

החשודה תיווכה בברזיל בביצוע אימוצים בלתי חוקיים בהציגה עצמה כעו"ד, על אף שאינה כזאת. היא נעצרה לפני כ־5 חודשים ושוחררה בערבות כעבור שבוע בתנאים שקבע בית המשפט ובין היתר שתתגורר בביתו של אזרח ישראלי שהתחייב לפקח עליה ועל מעשיה.

תיק החקירה שהושלם, הועבר לפרקליטות מחוז מרכז הוחלט, כי עדיף בנסיבות הענין לפעול לגירושה מהארץ במקום להעמידה לדין.

זכו בפיס

בהגרלת ה„ביפרים" מצטבר של מפעל הפיס מס. 37/86 שהתקיימה אתמול זכו הכרטיסים הבאים:

בסך –.170,000 ש"ח זכה המספר 732067

הפרס המצטבר בסך –.270,000 ש"חים עובר לשבוע הבא.

מקסימום פרס ראשון בשבוע הבא יהיה 530,000 ש"חים (כולל צבירה).

בסך –.11,000 ש"ח זכה המספר: 590053.

בסך –.5,000 ש"ח זכו המספרים: 631518; 704404.

בסך –.275 ש"ח זכו המספרים: 040044; 073352; 092711; 099922; 110538; 113472; 131451; 194101; 227314; 255840; 324611; 365653; 384090; 397535; 423188; 456053; 478602; 490271; 560319; 573828; 623805; 654980; 728326; 744432; 478652; 752234; 792834; 797429; 829073; 840746; 846235; 846731.

בסך –.130 ש"ח זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־: 1181; 7533.

בסך –.20 ש"ח זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־: 060; 355.

בסך –.15 ש"ח זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־: 278; 773; 993.

כל הכרטיסים שמספריהם מסתיימים בספרה 2 זכו בסך של –.2.20 ש"ח.

בסך –.4.40 ש"ח זכו המספרים התלת־ספרתיים: 062; 114; 119; 135; 184; 195; 221; 259; 286; 343; 368; 507; 519; 628; 677; 739; 781; 792; 809; 858; 877; 883; 900; 947; 950; 980.

בסך –.2.20 ש"ח זכו המספרים הדו־ספרתיים: 02; 08; 09; 16; 19; 21; 22; 25; 27; 31; 35; 38; 41; 43; 47; 48; 52; 68; 74; 81; 84; 87; 92; 95; 99.

רק הרשימה הרשמית של תוצאות ההגרלה מחייבת את מפעל הפיס.

מזג האוויר

בארץ הטמפרטורות החזויות:

ירושלים 18 עד 30; תל־אביב 22 עד 30; חיפה 22 עד 30; באר־שבע 19 עד 34; רמת־הגולן 15 עד 31; צפת 18 עד 29; טבריה 23 עד 38; עפולה 22 עד 33; נצרת 20 עד 31; שומרון 20 עד 31; לוד 21 עד 32; עזה 22 עד 30; יריחו 22 עד 38; אילת 25 עד 38.

בחוץ לארץ מזג האוויר בערים הגדולות בעולם:

אוסלו 3 עד 10 מעונן; אמסטרדם 2 עד 17 בהיר; אתונה 17 עד 28 בהיר; בריסל 8 עד 17 מעונן; בואנוס־איירס 19 עד 30 בהיר; וינה 10 עד 11 גשם; ז'נווה 8 עד 19 בהיר; יוהנסבורג 12 עד 25 בהיר; לונדון 9 עד 17 מעונן; לוס־אנג'לס 18 עד 26 מעונן; ליסבון 21 עד 26 מעונן; מדריד 17 עד 29 בהיר; ניו־יורק 15 עד 25 בהיר; פאריס 9 עד 20 בהיר; פרנקפורט 3 עד 18 בהיר; קאהיר 21 עד 30 בהיר; קופנהאגן 9 עד 14 בהיר; רומא 17 עד 23 גשם.

מעריב

תל־אביב: מערכת, הנהלה, מודעות, דפוס: „בית מעריב", רח' קרליבך 2 (מיקוד 200 61), ת.ד. 20010 טלפון 439111.

ירושלים: המערכת – רח' הלל 14 (מיקוד 581 94) טלפון 221151. הפצה ומודעות: רח' הלל 16, טלפון 231769. מרכז הפצה: טלפון 521159.

חיפה: רח' הנביאים 29 (מיקוד 104 33). טל. 674764. הפצה ומודעות: רח' הנביאים 32, טל. 673254.

באר־שבע: רח' קק"ל 90, המערכת: 37553, 74973, מודעות ושיווק: 74850, 31772.

هكذا من الاهل

מעריב
12 עמוד
יום ו', ח' באלול תשמ"ו – 12.9.86

אמו של משה תמם: נלחם שרוצחי בננו יקבלו עונש מוות

מאסר עולם הוטל אתמול על שניים מרוצחיו של החייל

(ע.) מאסר עולם הוטל אתמול על שני־ים מרוצחי החייל משה תמם ז"ל. בית־הדין הצבאי בלוד הטיל את העונש על איברהים ראזק ביארסה ואיברהים נאיף אברמוך מב־קה־אל־גרבייה, שניהם בני 26. הם הודו בחלקם ברצח תמם, באוגוסט 1984. שני הנאשמים האחרים כפרו באשמה ומשפטם מתנהל בנפרד.

כוחות גדולים של צבא ומשטרה שמרו על מבואות בית־הדין ומנעו מקבוצה גדולה של קרובי משפחה ופעילי תנועת כך להתפ־רץ לביה"ד.

גליה תמם, אמו של החייל שנרצח, שלפה סכין ואיימה: "אם תתנו לערבים להכנס לבית־המשפט, נרצח אותם". אחר־כך, כאשר שני הנאשמים הושבו בתא הנאשמים כשרג־ליהם כבולות באזיקים ובשרשראות, קראה לעברם גליה תמם: "רוצחים, ערבים מלוכל־כים, נרצח את כולכם".

בגזר־הדין גוללו השופטים את הרצח האכז־רי. כשה תמם נאסף ע"י הארבעה במחלף נת־ניה, ובאיומי אקדח הם כפתו את ידיו ורגליו, קשרו את עיניו ולקחו אותו לבית אחד מהם בבקה־אל־גרבייה.

הם עשו זאת על־פי ההוראות שקיבלו ממפעילם בחזית לשחרור פלשתין – לחטוף חייל ישראלי ולהעבירו לסוריה, כדי שישמש קלף מיקוח בנסיונות להביא לשחרורם של מחבלים ערביים הכלואים בישראל.

עוד נאמר בהוראה, שאם ייתקלו בקשיים בהעברת החייל לסוריה, עליהם לרצוח אותו. לאחר שבמשך יומיים לא הצליחו ליצור קשר עם מפעיליהם, החליטו לחסל את תמם ולקחו אותו למטע זיתים. הכדור הראשון היה עקר. כדור שני שרט את מצחו והוא נפל ארצה ואז ירו בו בשלישית והכדור פילח את המוח.

"אדרוש משפט חוזר ונאבק בעד הטלת עונש מוות למחבלים", אמרה אמו של משה תמם. "המדינה מדכאת את הורי הנרצחים ואינה מתחשבת ברגשותיהם. הציפיות שלנו היו להשתתף בשיחזור הרצח ולדעת בדיוק מה קרה לבן שלנו ברגעיו האחרונים".

• עובד בן־עמי (מימין) ויואל אלרואי בטקס המרגש (צילם: ישראל מלובני)

תואר מייסד נתניה לעובד בן־עמי

מאת אהוד רבינוביץ

בטקס רב רושם הוענק אמש תואר מייסד נתניה לעובד בן־עמי, מייסדה של העיר וראש העיר הראשון שלה. ראש הממשלה נעדר מהטקס בשל נסיעתו למצרים ובמכתב ששיגר כתב: "עובד בן עמי הוא איש של אמונה להגשמה". ראש העיר, יואל אלרואי, בירך את עובד בן־עמי בהגיעו לגבורות. "בלעדיו לא היינו יכולים להתברך בעיר מתוכננת שכזו", אמר.

עובד בן עמי נולד בשנת 1906 בפתח־תקוה. ב־1928 עלה בראש קבוצה על גבעה הנמצאת על שרידי מצודה צלבנית וייסד את העיר נתניה. ב־1948 קיבלה נתניה מעמד של עיר ועובד בן־עמי נבחר לראשה ושימש בתפקיד זה עד 1973, להוציא שתי הפסקות קצרות. ב־1948 היה בין מייסדי "מעריב" ומשמש עד היום כיו"ר מועצת המנהלים של בית ההוצאה של העתון.

בת 26 יצאה מסרט, נגררה למוסך ריק ונאנסה בידי 4 גברים

אב התלונן שבתו בת תשע נאנסה על־ידי גבר שעבד אצל גרושתו ★ נערה נאנסה בגן האם בחיפה

מאת סופרי "מעריב"

צעירה בת 26 מאשדוד שיצאה שלשום מסרט בקולנוע נגה ביפו, נגררה בידי ארבעה גברים למוסך ליד הקולנוע ושם הם אנסו אותה באכזריות.

הצעירה יצאה מהצגת הקולנוע בחב־רת הולכה לכיוון שדרות ירושלים ביפו. לפתע ניגשו אליה ארבעה גברים, ככל הנראה מוכרים לה, וגררו אותה למוסך ברחוב מגולה, ליד אולם הקולנוע.

במוסך הם אנסו אותה בזה אחר זה ואחר־כך נטשו אותה במקום והסתלקו. היא הצליחה בשארית כוחותיה לצאת החוצה ושם הבחינו בה עוברי־אורח ומיה־רו להזעיק את המשטרה.

זמן קצר לאחר מכן עצרה המשטרה שלושה צעירים מעזה, בחשד שאנסו את הצעירה.

אונס נוסף אירע באזור ראשון־לציון. ילדה בת 9, תושבת אחד הישובים באזור, נאנסה בידי גבר בן 39, שעבד בבית אמה. בידי המשטרה חשוד באונס. את־מול בבוקר התייצב במשטרה אדם, שסי־פר בהתרגשות רבה, כי ידוע לו שגבר שעבד בבית גרושתו אנס את בתו בת 9.

האב טען, כי על־פי הידוע לו מפי חבר, לקח הגבר את הילדה לפרדס סמוך לבית אמה ושם אנס אותה. כן סיפר, כי לפני שבועיים ביצע אותו גבר מעשים מגונים בילדה. האם ידעה ככל הנראה על המעשים המגונים והאונס, אך לא מיהרה להודיע על כך למשטרה. המשטרה איתרה את החשוד ועצרה אותו. מחרותיים הוא יובא בפני שופט להארכת מעצרו.

נערה חיפנית נאנסה בתחילת השבוע בגן־האם. המקרה ארע בשתיים אחר הצהרים: הנערה סיפרה שצעיר כבן 20 אנס אותה. למשטרה ידועה זהותו של החשוד במעשה ואתמול הוציא נגדו בית־משפט השלום בחיפה צו הבאה.

סגן נשיא בית־משפט השלום בתל־אביב, חיים אילת, דחה אתמול את בקשת המשטרה להאריך את מעצרה של חברתו של החשוד באונס הנערה ברמת־גן. המ־שטרה הגישה לבית־המשפט המחוזי ערר על החלטתו, אולם השופטת ויקטוריה אוסטרובסקי־כהן דחתה את הערר.

חברתו של החשוד באונס בת 32 חשודה שסיפקה לו אליבי כוזב בליל האונס. הנערה בת הי"ז נאנסה ליד מוע־צת הפועלים ברמת־גן. ידידתו של "הא־נס מרמת־גן" סיפרה כי בליל האונס, 20 באוגוסט, היה האיש בביתה. החשוד הוא נשוי, אך לן לעתים מזומנות בבית חבר־תו.

לטענת המשטרה, החשוד, הקשור בעסקי תיאטרון, זוהה במסדר זיהוי על ידי קורבן האונס. הסניגורית של ידידת החשוד, עו"ד כרמלה הנוך, טענה כי המ־שטרה מבקשת להאריך את מעצרה כדי להפעיל עליה לחץ.

עו"ד יוסף שפרן שילשל לכיסו כספי ביטוח של לקוחה שלו ונדון למאסר

מאת איה אורנשטיין

הפרקליט הוותיק, עו"ד יוסף שפרן בן 72 מתל־אביב, נדון אתמול בבית־המש־פט המחוזי בתל־אביב לשמונה חודשי מאסר בפועל, לאחר שהורשע בגניבת כספי לקוחות, במעילה באמון ובשבועת שקר.

"צר ומצער עד מאוד שכך מתקפחים לעת זקנתו שמו הטוב והמוניטין של פרקליט ותיק, אך זו דרכה של תאוות הבצע המעבירה אדם על דעתו ושוללת ממנו את כבודו", צי־ין השופט אליהו מצא בגזר־הדין.

עו"ד שפרן קיבל מחברת הביטוח כספים בשביל לקוחה שלו שבעלה נפטר. במקום למסור לה את הכספים, לקח את הצ'ק מחב־רת הביטוח והפקיד אותו בחשבונו. הדבר התגלה ללקוחה באיחור, לאחר שפנתה לחב־רת הביטוח ושאלה מה אירע לכספים המגי־עים לה. כאשר פנתה לשפרן הוא הבטיח להחזיר לה סכום כסף כלשהו אולם לא עמד בהבטחתו. נוסף על כך, כמנהל עיזבון, הגיש אחר־כך תצהיר כוזב לבית־המשפט באותו עניין.

התובע, עו"ד אמנון רוזה, ביקש להחמיר עם הנאשם בגלל עיסוקו בעריכת־דין. הסני־גור, עו"ד ישעיהו לויט, ביקש לעומת זאת להתחשב בגילו המבוגר של שפרן ובעובדה שהרשעתו תשלול ממנו את סיכויו להמשיך לעבוד במקצועו.

על כך אמר השופט מצא, כי שלילת הר־שיון היא תוצאה מתבקשת ממהות עבירותיו של הנאשם והיא איננה סיבה להקל עמו. עם זאת התחשב השופט בגילו המבוגר של שפרן וציין כי אלמלא כך היה מחמיר עמו. השופט הסכים לעכב את ביצוע גזר־הדין עד לאחר החגים.

מירי אלוני לא הוזמנה להשתתף במופע בידורי ואיימה: אהרוג את עצמי

בעלה אמר למפיק: אעשה לכם מה שעשיתי לערבים

מאת אריה בנדר

הזמרת מירי אלוני ובעלה, שמואל אומני, איימו "לפוצץ" את מופע הבי־דור הטלוויזיה "הלילה מחזמר", שנערך אמש בתיאטרון ירושלים, ולשלוח יד בנפשם, במחאה על כך שמירי אלוני לא הוזמנה לשיר.

שמואל אומני איים על המפיק עודד פנחסי: "אעשה לכם מה שעשיתי לער־בים ביהודה 101". חלקו הראשון של המופע יוקרן הערב בטלוויזיה.

מירי מחתה בפני פנחסי: אתה גוזל את פרנסתי". מירי ובעלה איימו להפריע למהלך המופע, לפנות לבג"צ, לנטוש את ילדם ולהתאבד. אמש, לפני תחילת המופע, הגיעה מירי אלוני למופע, לא הורשתה להכנס והכתה צלם עתונות.

פנחסי אמר בתגובה: "השיקולים לב־חירת הזמרים היו אך ורק אמנותיים. שי־תפתי אותה בעבר במופעים רבים". מירי סירבה להגיב.

כוחות הבטחון לכדו מרגל ישראלי־יהודי

קיים מגע עם ארגון מחבלים ונדון ל־9 שנות מאסר

מאת ברוך מאירי

בבית־המשפט המחוזי בתל־אביב נדון בחודש שעבר אזרח ישראלי לתשע שנות מאסר בפועל, באשמת קיום מגע בחו"ל עם אנשי ארגון מחבלים.

משרד המשפטים, אשר פירסם אתמול הודעה רשמית על כך, מסר כי מדובר ביהודי. בהודעה לא נמסרו פרטים מזהים נוספים.

לדברי משרד המשפטים, האזרח היש־ראלי הציע את שירותיו לארגון המחב־לים. הוא הועמד לדין ובית־המשפט המ־חוזי בתל־אביב דן אותו ב־21.8.86 לת־שע שנות מאסר. את פרקליטות המדינה ייצג פרקליט ממחוז המרכז.

לנתן מנגר
בהגיעך לגיל 65
עד מאה ועשרים מזל טוב
מאחלים: אשתך שושנה
בתך וחתנך עטרה וישראל
בנך שלומי
הנכדות סיגל ולימור

ב"ה
למלכה ויהודה שורץ
ליובל ה־40 לנישואיכם
ברכות!
נעמי שורץ, רחל, צביקה
יוסי ויהודית בר־שביט

לאריאל גינזבורג
ולבית מפעלי הברום
מיטב הברכות
לרגל קבלת פרס התעשיה
כור סחר (אירופה) בע"מ

לאלישע שחמון
ולבית מוטורולה
מיטב הברכות
לרגל קבלת פרס התעשיה
כור סחר (אירופה) בע"מ

ציוד למכירה
סמיקונדקטור אי.סי. בע"מ מגדל העמק מציעה למכירה:
1. מרכזית תדיקס 60 עם קיבולת מלאה 16 קווי חוץ + 60 קווי פנים.
2. שער זרוע חשמלי חדש תוצרת גוטינסקי.
בדבר פרטים יש לפנות טלפונית 065-48602, 065-48611 לדני

3 לילות (4 ימים) לינה וארוחת בוקר
133 ש"ח ב־4 תשלומים
במבצע הנופש "זוג יונים"
פרטים במדור "יוצאים לבלות", עמ' 9
בשבועון "שבוע טוב"

בואי לנופש רעיוני בצפת
בחג הסוכות 20-26 אוקטובר 86
אם את מרגישה שמגיע לך קצת חופש.
במלון טוב בצפת. עם שמש,
דשא, אוויר הרים, והרבה חוויות רוחניות
בואי לשבוע נופש בצפת.
במסגרת שבוע הנופש המיועד לנשים בלבד
בגילים 18-30 ידונו בין היתר נושאים כמו:
★ ערכיות החיים ★ חיים ומות
★ גבר ואשה ביהדות ועוד.
סגל המרצים כולל רבנים ואנשי מדע.
התכנית מותאמת לנשים שאינן שומרות מצוות
מידע נוסף – מירה: 02-817447, 03-799263
אפרת: 03-786791, הדסה: 03-708606

לחולי פסוריאזיס:
מרפאת "פובה" צברה נסיון בטיפול
מוצלח בעשרות חולים, בשיטת פובה
בהדרכה ופקוח רפואי רצוף
המעוניינים יפנו ל־03-229445 לד"ר גרץ 7, כל יום מ־8.00–10.00, ובימים א', ג', ה' מ־16.00–19.00. אפשר לפנות גם ל־03-739669 ולאחות נילי, 03-245133 כל היום.

מכולות קרור
בכל גודל — ולכל מטרה
חדרי קרור והקפאה ★ הובלה בקרור
03-662521-2, 055-24417, 055-23654, 04-740656

שבוע 6
★★★★★
שתי אצבעות מצידון
הסרט שכבש את המדינה בסערה
תל־אביב "פאר"
ירושלים "הבירה"
חיפה "שביט"
באר־שבע "אורן"
חדרה "חוף"
ראשל"צ "נעבון"
קרית־ביאליק "ספיר"
אשקלון "מאור"

א.א. סימן משרדי
עברנו לכתובת חדשה
רח' הרבי מבכרך 14 ת"א
טל' 03-810293

hamavri המבריא
PENSIONERS CLUB KFAR SABA – מועדון הפנסיונרים כפר סבא
מוצעות מספר יחידות דיור מוגן
לפנסיונרים
בתנאים מיוחדים
ל"המבריא" נסיון רב־שנים (13 שנה) בטיפול מקצועי טוב באוכלוסיה מבוגרת
הנהלת "המבריא" תשמח לארח אתכם, לסייר במקום ולענות על שאלותיכם על כוס קפה וסימפטיה.
לקביעת מועד ביקור נא לטלפן 052-26131-4 (לא בשבת)

יש!!!
המתנה הקולעת לחגים!
אבשלום קור
יופי של עברית!

מן השידור אל הכתב
ספר חדש של
משרד הבטחון - ההוצאה לאור
1 - ספרית מעריב
להשיג בחנויות הספרים ברחבי הארץ, או ישירות בחנות ספרית מעריב, דרך פ"ת 72א', תל־אביב.

בטל את החום!
מאווררי תקרה + מאור דקורטיבי

Havana Fans
הוואנה פאנס
MADE IN ISRAEL
גורדון 45, ת"א (חניה בסקום) טל. 245137
בריא יותר ממזגן, יפה וחסכוני עוד יותר!

מטבחים
דיור 2000
מול הים כל החודש
תכנון אדריכלי ועיצוב פנים
טל' 04-720720

מבירות | ירידים | קונגרסים | תעופה | יחסי ציבור
מכון מיל"ה - בית־הספר לדילות
פותח במלון דן בתל-אביב קורס ל:
דילות
לנשים וגברים, כולל עבודה מעשית
מסיימי הקורס המוכשרים יומלצו לתעסוקה.
פרטים והרשמה (בימים א', ב', ג', ד', ה') בין השעות 18:00–20:00 בדוכן ההרשמה במלון.
הלימודים יתקיימו אחת לשבוע במשך 5 חודשים במלון דן, הירקון 99 ת"א.
תעודות גמר תוענקנה למסיימים
פניות טלפוניות לא תיענינה.

מעריב
של שבת
יום ו' ח' באלול תשמ"ו 12.9.86

14 רבין בוושינגטון

15 איסטנבול — עיר ההרגה

16 החלל הי"2 של מעלה-עקרבים

17 המיליונר שחמק מחומייני

21 דו"ח אברמוביץ'

22 "האסטרולוג" של צה"ל כועס

24 סאטירה

28 ספרות

מסע ההלוויה של הנרצחים בבית הכנסת נוה שלום יוצא מבית הכנסת לבית העלמין באיסטנבול: "מי שעשה את הפשע הזה אין לו אלוהים בלב" — כתבות בעמוד 15 (צילום: אי.פי.)

קהיר: מיסטר פרס הוא כמו כולם...

מאת שפי גבאי,
שליח "מעריב" בקהיר

"על איזו פסגה אתה מדבר?" הגיבו אזרחים בקהיר רק יום לפני שאושר קיומה □ "כמעט כל יום באים אלינו מנהיגים גדולים", הסביר עיתונאי מצרי בכיר, "לא צריכים להגיש אלבום תמונות לעם בכל ביקור כזה" □ פרס לא מביא הצעות מרעישות, רצון אמיתי לפתרון הבעיה הפלשתינית, ומצבנו לא מאפשר לעשות לפרס יחסי-ציבור, הגיגת-תקשורת בלי תוכן"

"על איזו פיסגה אתה מדבר?" שאלו צעירים ומבוגרים, שהחזיקו עיתוני בוקר ביד ברחובותיה הצרכיים של קהיר, בתשובה על השאלה האם יתקיים, לדעתכם, פיסגת פרס-מובארך?

רבים מאזרחי מצרים יודעים על "עקשנותה" של ישראל בכל הקשור לפתרון בעיית טאבה. לא יותר מזה. רוב העם שואב את ידיעותיו ממיליוני העותקים של עיתוני הבוקר המיסחריים, ובעיקר מאמצעי התקשורת האלקטרוניים. אך אלה שתקו כמעט עד שעת האפס. לפעמים לא הזכירו אפילו את העיתונים שהתנהלו בקהיר בנושא טאבה.

רק עיתוני האופוזיציה, בעלי התפוצה הקטנה, מילאו את עמודיהם במאמרים רעשניים נגד קיומה של הפיסגה. אותם העיתונים שניסו להפוך את רוצח הילדים בראס-בורקה לגיבור לאומי, הניפו עכשיו סיסמה חדשה: "לא לביקור פרס".

הם טענו כי ראש ממשלת ישראל היה האיש המרכזי שעמד מאחורי מלחמות הדמים של ישראל נגד מצרים ושכוונתו עכשיו לבודד את מצרים מאחיותיה הערביות.

האופוזיציה טוענת כי פיסגת פרס-מובארך עלולה לחבל ב"יעד הקדוש של המשטר — חזרה לחיק העולם הערבי". "אנו בעצמנו של היעד הזה והחשלים של מצרים ביחסיהם עם האחיות הערביות אינם קטנים". גם בכיר לשעבר במימסד המצרי שאלה "מה הטעם לקיים פיסגה כאשר נשארו לפרס רק כמה שבועות לפני שהוא מוסר את הכסא של ליצחק שמיר?"

עיתוני האופוזיציה, הנודעים, איש אנטי-ישראלי ואיך במיוחד, ביטו זה לא כבר לארגן מסע הפגנתי בגבול ישראל-מצרים. הם לא הצליחו במשימה, משום שרק מעטים נענו לקריאתם. הם מילאו אוטובוס אחד שעשה דרכו לכיוון גבול ישראל, אך שלטונות הבטחון המצריים עצרו אותו בסיני ולקחו את הנוסעים לחקירה.

ביום רביעי השבוע החליטה ההסברה הרשמית לשים קץ להשתוללות האופוזיציה. העיתונים הרשמיים פירסמו בגבה אחת כותרות ראשיות, שהתנוססו בראש ידיעות ארוכות ומפורשות, על אפשרות של השלמת שטר הבוררות בטאבה וקיומה של הפיסגה. אמצעי התקשורת האלקטרוניים, המגיעים להמוני העם, הזכירו את בעיית הבוררות ושאלת הפיסגה בידיעות קצרות.

מצרים לא הכשירה כלל את דעת הקהל המצרית לפיסגה. עיתונאי מצרי בכיר גורס כי ביקורי מלכים ונשיאים מכל העולם אינם תופעה יוצאת-דופן במצרים. אין, איפוא, לדבריו, צורך להרעיש עולמות בגלל ביקור פרס.

"כמעט יום יום באים אלינו מנהיגים גדולים מאסיה, אפריקה, אירופה ומהעולם הערבי ואנו לא צריכים להגיש אלבום תמונות לעם שלנו בכל ביקור כזה על עמודי העיתונים שלנו. מיסטר פרס הוא כמו כולם".

— בכל זאת, פיסגה ישראלית-מצרית אינה דבר של מה בכך בתקופה זו ואינה דומה לכל פיסגה אחרת.

הוא ענה "עד כמה שאנו מבינים, לא מביא פרס באמתחתו הצעות [illegible] עולמות, כמו רצון אמיתי לפתור את הבעיה הפלשתינית. פרס מבקש לבוא למצרים במסגרת מסע יחסי ציבור של מפלגתו. הוא כבר הצליח למשוך לקהיר עשרות ואולי מאות עיתונאים זרים. מצבנו כיום לא מאפשר לנו לעשות לפרס יחסי ציבור, חגיגה תקשורתית ענקית בלי כל תוכן".

אישים מצרים אמרו ל"מעריב" כי מצרים מתלבטת בתקופה זו בבעיות חמורות, בראש וראשונה המצוקה הכלכלית הגדולה והיא זקוקה לסיוע אמריקני גדול. אולם ארה"ב אינה פותחת לרווחה את הקופה שלה לצרכים של מצרים. היא לא מוכנה לתת סיוע כספי אפילו באותו שיעור שהיא נותנת לישראל בעלת האוכלוסיה הקטנה.

מצרים חוששת גם מפני התפשטותו של האיסלם הקנאי על רקע המצב הכלכלי המידרדר. אין זה סוד שמצרים מבקשת גם לחזור לעולם הערבי, אם כי לא על חשבון קשריה הנקבעים עם ישראל. לדברי אותם אישים, רבים ממנהיגי ערב המתונים מייעצים לנשיא להמשיך את "השלום הקר" עם ישראל וגם הזהירו אותו שלא לחמם אותו יותר, בעיקר לאחר שראש ממשלת ישראל לא הציג שום תוכנית שלום בפגישתו המפורסמת עם מלך מארוקו חסן השני.

את נוסחת "השלום הקר", הם אומרים, מוכנים הערבים לקבל, בלית ברירה. הטענה היא כי קודמו של מובארך, סאדאת, השאיר ירושה כבדה והתחייבויות קשות שמצרים לא מסוגלת במצבה היום להפר אותן. מסקנה זו של הערבים היא שהניעה את ירדן לחדש את קשריה הדיפלומטיים עם מצרים. גם עיראק מקיימת בקאהיר שגרירות לכל דבר. שאר מנהיגי ערב המתונים שוב מחייכים לעבר מובארך. בפעם הראשונה אחרי שנים רבות גם סעודיה שלחה תרומה למצרים — כמות גדולה של חיטה.

במצרים לא מוכנים בשום אופן לקשור את השלמת שטר הבוררות על טאבה בחימום השלום הקר, או במלים אחרות, בנורמליזציה מלאה ביחסים עם ישראל. אך כפי שאמר פקיד בכיר במשרד החוץ המצרי: "אם תהיה ישראל מוכנה להכריז על נכונותה לתת הגדרה עצמית לפלשתינים, במסגרת קונפדראטיבית עם ירדן, לא יהסס הנשיא אפילו לרגע ויחמם את השלום. זה יהיה הישג מדיני שלו בדרך לפתרונה של בעיית-הבעיות של הסכסוך הישראלי-ערבי".

במצרים אומרים, כי יש איתותים מצד האמריקנים, שהם מוכנים להשפיע על ההנהגה בישראל למצוא מוצא של כבוד לבעיה הזאת, בהשתתפותה של ירדן. היו הצעות והיו רעיונות, אך הם נידונו לא רק על-ידי ישראל, אלא גם על-ידי מצרים וירדן. גם אש"ף המקבל על מובארך, אינו מסוגל במצבו כיום לאמץ כל רעיון או הצעה. מובארך שלח שליחים לירדן, נועד עם חוסיין, שיגר מכתבים רהוטים לערפאת — אך ההצעות והרעיונות לא נתקבלו.

גם ברית-המועצות אינה שוקטת על השמרים נוכח המעורבות האמריקנית באיזור. כולם הסכימו להשאיר את כל הבעיות לוועידה בינלאומית. במצרים מאמינים שאין התנגדות כיום, אפילו בישראל, לקיומה של ועידה כזאת.

מה שברור, שהשאלה הפלשתינית תעמוד בראש מעייניה של מצרים. היא זקוקה לה כדי לממש את היעד המרכזי שלה — חזרה לעולם הערבי.

לאריאל גינזבורג
ולבית מפעלי הברו...
חיטב הברכות
לרגל קבלת פרס התעש...
לאלישע שחמון
ולבית מוטורולה
חיטב הברכות
לרגל קבלת פרס התעש...

صكنا من الاصل

صكنا من الامل

רבין בארה"ב: רוצה „טיפול שווה"

מאת עפרה ישועה־ליית,
סופרת „מעריב" בוושינגטון

יצחק רבין, אומרים בהערכה בשגרירות ישראל בוושינגטון, איננו בא אף פעם „סתם לאמריקה". תמיד הוא ערוך ומוכן עם בקשות ונושאים שהוא רוצה להעלות אצל בני־שיחו.

אחד מיועציו של השר החזיר השבוע את המחמאה לאנשי השגרירות, במהלך הביקור של שר הבטחון בוושינגטון: „הם עשו עבודה מצויינת לקראת הביקור שלנו", אמר האיש, שנילוה לפמליה של רבין. „הם ציידו אותנו בניירות עבודה מפורטים המאפשרים להתקדם בכל הנושאים הכרוכים שיעלו על הפרק".

והעיקר, חזרו והדגישו כל המקורות הישראליים השבוע, הפעם מצפים שהכל יילך חלק בפגישותיו של שר הבטחון עם בני שיחו בוושינגטון. הפעם לא יחזור הפיאסקו של הביקור האחרון...

צילו של הביקור ההוא, שערך רבין בוושינגטון במאי, עדיין תלוי ועומד. הכל מהלכים על קצות בהונותיהם, מנסים לשכוח את האווירה הקשה ששלטה בשיחות לאחר המחלוקת המילולית החריפה (הגדרה דיפלומטית ל„מריבה") שפרצה אז בין רבין לבין עמיתו האמריקני, קספר ויינברגר.

סלע המחלוקת היה אז ה„לביא". כנהוג בדיונים רשמיים, נועדו שני השרים לשיחה בארבע עיניים קודם שהצטרפו אליהם עוזריהם לדיון. רבין הופתע לחלוטין כאשר ויינברגר הציג לפניו מכתב שהיה אמור להיות מוצג בישיבת העבודה. במכתב נאמר, חד וחלק, שהמימשל האמריקני החליט להפסיק את תמיכתו בפרוייקט ושעל ישראל לחדול מבניית ה„לביא".

רבין סרב אז לקבל את המכתב. הפגישה הקצרה ביחידות התארכה.

בביקורו בוושינגטון מחפש שר הבטחון דרכים נוספות לשתף את ארה"ב בהוצאות ◻ הנוסחה: „טיפול שווה" – אותן הטבות שזוכות להן בעלות ברית אחרות של ארה"ב

שהציעו מומחים בראשית השנה: תכנית ה„נאט"ו־איזציה" של ישראל.

נבדק ונמצא, שמדינות החברות בברית הצפון־אטלנטית זוכות להטבות והקלות מפליגות, בכל מה שקשור לסחר הבטחוני שלהן עם ארה"ב. בין אם מדובר בקניות בטחוניות, בין אם בחוזי אספקה למערכת הבטחון האמריקנית – בעלות הברית בנאט"ו תמיד נהנות מעדיפות.

קיים מעמד מיוחד ומועדף גם למדינות לא אירופיות, תחת הכותרת: „בעלות ברית חשובות שאינן חברות בנאט"ו". נשיא ארצות־הברית מפרסם רשימה של בעלות ברית אלה שנה שנה. הן כוללות את יפאן, אוסטרליה, ניו־זילנד, ודרום־קוריאה. ישראל, שלכאורה קרובה לארה"ב וסמוכה על שולחנה הבטחוני יותר מכל המדינות האלה ביחד – איננה נהנית מן ההעדפות האלה.

מומחים ישראלים הסיקו מסקנה, שכאן נמצאת הפירצה המיוחלת שדרכה אפשר לשפר את מצב תקציבנו הבטחוני. הענין הישראלי איננו במעמד עצמו, אלא בהטבות הנובעות ממנו. הנוסחה הדרושה שעליה מדברים כיום היא „טיפול שווה": אין אנו מבקשים אלא שיתנו לנו יחס דומה לזה שמקבלות מדינות עשירות

למשל, כבר מנסה התעשיה האווירית הישראלית זה שנים – ולשווא – להשיג דריסת רגל בתחום של תיחזוק מטוסים ומסוקים של צבא ארה"ב באירופה. החברה הישראלית כבר מייצרת מזמן מרכיבים במטוסי קרב אמריקניים ונדרשים בעבור חברות־האם האמריקניות. כאשר מגיע הדבר לתיחזוק מרכיבים של מטוסים בשירות סדיר – נבלמת התעשיה האווירית בטענה שהמיכרזים פתוחים „רק לחברות נאט"ו".

אחד המומחים הישראלים נזכר השבוע כיצד ביקשה ישראל בשעתה, אחרי הסכם „קמפ־דייוויד", שארה"ב תשתתף בהרחבת מסלולים של שדה תעופה צבאי מסויים בנגב.

הוצע שארה"ב – שמימנה את בניית שדות התעופה מתקציבים שאושרו במיוחד במסגרת הסכם קמפ־דייוויד – תקדיש גם סכומים מתקציב הבטחון שלה, שכן הרחבה תאפשר לה שימוש, במקרה הצורך, במסלולים הישראליים.

מימשלו של הנשיא קארטר דחה את ההצעה על הסף. ארה"ב חששה אז מזעמם של הערבים. אלה היו הימים שלפני משבר בני הערובה באיראן, שסימן תחילת שינוי בחשיבה האסטראטגית האמריקנית. „כיום יש הרבה יותר פתיחות כלפי רעיונות מסוג זה", סבור הפקיד הישראלי. גם אותם אפשר לשים תחת כותרת הגג של „טיפול שווה". שכן ארה"ב משתתפת בבנייתם של מיתקנים צבאיים בכל מדינות נאט"ו.

פקידים במימשל מגיבים בצורות שונות על הרעיונות הישראליים החדשים. הקריר מכל הוא הפנטאגון, שאינו נלהב להרחיב „בדלת האחורית", ודרך קרנות של תקציב הבטחון האמריקני, את הסיוע הצבאי לישראל. נציגיו מזכירים לישראלים, „בעצם אתם מקבלים הרבה יותר מכל הארצות האלה גם יחד" בצורות אחרות, דרך קרנות הסיוע הצבאי. „סל" הרעיונות הישראליים שהובא במטענו של יצחק רבין נראה להם „מוגזם".

במשרד החוץ האמריקני האוזן קשובה

קספר ויינברגר (מימין) ויצחק רבין: לא רצו לשלם בעד הרחבת מסלולים (צילום: שמואל רחמני)

כשהעוזרים מחכים בחוץ ומנסים לנחש מה מתרחש בפנים. הביקור של שר הבטחון בוושינגטון נמשך באווירה של „פיצוץ", אם כי לאמצעי התקשורת נודע על הדבר רק ימים אחדים לאחר מעשה.

במבט לאחור, מודים כמה מן הנוגעים בדבר, כי אפשר היה לפתות להקטין את אי־הנעימות שנגרמה לשני הצדדים, אילו היתה עבודת ההכנה לפני הביקור נעשית כראוי. הן האמריקנים והן הישראלים הופתעו באותו מעמד.

הישראלים, מפני שלא ציפו שהאמריקנים ינסו לסובב להם את היד, לאלצם לרדת מה„לביא". האמריקנים, מפני שרבים מהם האמינו אז – וכמה מהם עדיין לא חדלו להאמין – שבמעמקי לבו, שר הבטחון אינו מחסידי פרוייקט היוקרה הישראלי, ושההוראה מוושינגטון בעצם עונה על משאלותיו הכמוסות.

הפעם, לרווחת כולם, אפשר היה להתעלם באלגנטיות מכל ענין ה„לביא". האמריקנים עסוקים בבדיקת „אלטרנטיבות", הישראלים ממשיכים בתכנית הבניה של המטוס כאילו אין כל סכנת קיצוץ באופק. מה שאכן עומד על הפרק – בצד החלפת דיעות בין ידידים על התפתחויות המדיניות האחרונות במזרח התיכון – הוא עניינים מעשיים. כפי שהגדיר זאת השר עצמו: „תקציב הבטחון שלנו מקוצץ ועלינו להבטיח את המשך הסיוע האם אפשר, להגדיל אותו או למצוא אפשרויות נוספות לסיוע".

במילים אחרות: ישראל, שצרכי הבטחון שלה גדלים משנה לשנה, מחפשת דרכים חדשות ליזמות מתקציבים אמריקאיים, כדי להקטין את הנטל על המערכת הכלכלית של המדינה. ה„אפשרויות הנוספות" שבהן דנים כיום הן גלגול חדש של נוסחת פלא

ומבוססות כמו איטליה, הולנד, בריטניה ויפאן; ולצידן מדינות שאינן אפילו מחסידותיה של ארה"ב, כמו יוון של אנדריאס פאפאנדריאו.

„תיקון המעוות" הזה היה אחד הנושאים המרכזיים בשיחותיו של שר הבטחון בוושינגטון. רבין יורד לפרטי הפרטים של הנושאים שעל הפרק. הוא העלה אותם לא רק בשיחות עם שרי החוץ וההגנה ועם פקידים בכירים, אלא גם עם חברים בכירים בקונגרס.

„מדובר", מסביר פקיד בפמלייתו של שר הבטחון, „בעשרים או שלושים נושאים נפרדים, לכאורה נושאים 'קטנים'. אבל לכל נושא 'קטן' כזה יש משמעות של עשרות אם לא מאות אלפי דולארים".

לדוגמה: הוצאות מחקר ופיתוח של מערכות נשק חדשות. חברות נאט"ו ו„בעלות הברית החשובות" אינן משלמות את עלות המחקר והפיתוח (מו"פ) המגולמת במחירן של מערכות הנשק. במילים אחרות: כשהן קונות מטוס „אף־16", למשל, יש להן „הנחה" בשיעור של שני מיליוני דולארים על „תג המחיר" של המטוס אצל היצרנית. את ההפרש סופג התקציב האמריקני.

ישראל משלמת את הוצאות המחקר והפיתוח במלואן: שני מיליוני דולארים סבין ותקילין מתקציב הבטחון על כל מטוס. בחישוב מהיר: אם תתקבל דרישת ישראל ל„טיפול שווה", תוכל לחסוך 160 מיליוני דולארים על המשלוח הבא של 75 מטוסי „אף־16". צריך רק לשכנע את המימשל, שיאפשר לרכוש את המטוסים במחיר שמקבלות אותם יוון...

דוגמה אחרת: חברות נאט"ו ובעלות הברית האחרות זוכות גם בגישה נוחה יותר למכרזים של הצבא האמריקני. כך,

אולי מעט יותר – אולי משום שהכספים שיידרשו לתכניות החדשות לא יבואו מתקציבה של מחלקת המדינה. ואילו בקונגרס אפשר לצפות שידידים מובהקים של ישראל, בהם הציר ג'ק קמפ, והסנאטורים רוברט קאסטן ודניאל אינויי, ששר הבטחון פגש ויפגוש בשיחותיו אתמול והיום, יתייחסו בעין יפה לרעיון „הטיפול השווה".

ככל שיתעמק שר הבטחון בנושאים, שיחותיו ישמשו, כדבריו, רק להתוויית המדיניות. בפרטים עצמם יטפלו אנשיו, ובראשם מנכ"ל משרד הבטחון דוד עברי. הוא יישאר בוושינגטון לעשרה ימי שיחות במסגרת קבוצת העבודה המשותפת הישראלית־אמריקנית, שתפקידה לבדוק את כל נושאי הסיוע. בראש המשלחת האמריקנית יעמוד סגן שר החוץ האמריקני ויליאם סניידר.

עיקר תפקידה של הוועדה להתוות את המסגרות האפשריות להיקף הסיוע הבטחוני לישראל בשנת 1988.

מול הקיצוצים הצפויים בתקציב האמריקני, במסגרת המאמץ להקטנת הגירעון האדיר בתקציב זה, רואים גם ידידיה המובהקים של ישראל קושי בהגדלה משמעותית של תקציב הסיוע – בעוד תקציבים אחרים מצטמקים והולכים. מנוף ה„טיפול השווה" עשוי להיות דרך נאותה להקל בעתיד על נטל ההוצאות הבטחוניות של ישראל – בלא לנקוב במפורש בסכומים במזומן במסגרת תקציב הסיוע.

ככלות הכל, מדגישים מומחים ישראלים, איש אינו מתרגש מכך שמאות מיליונים של דולארים זורמים מדי שנה בשנה כסיוע אמריקני סמוי לתקציבה הבטחוני של גרמניה המערבית, למשל...

KODAK

אברהם טמיר (מימין) ודוד קמחי: גם הנשיא מובארך זקוק לפסגה (צילום: ראובן קסטרו)

מלחמת העצבים שלפני הפסגה

מאת רפאל מן,
סופרו המדיני של „מעריב"

תמימות דעים נדירה שררה השבוע בין מנכ"ל משרד ראש הממשלה אברהם טמיר לבין יועציו הקרובים של שר החוץ יצחק שמיר, שאינם רואים בדרך כלל עין בעין את מהלכיו המדיניים של ישראל.

טמיר, תחילה בירושלים ואחר כך בקהיר, שם הצטרף לעמיתו דוד קמחי, ויועצי שמיר, הביעו את בטחונם כי פיסגת פרס־מובארך אכן תצא אל הפועל, חרף המכשולים שנערמו על דרכה בימים האחרונים.

טמיר ויועצי שמיר, כל צד מנקודת ראותו, העריכו כי מדובר לכל היותר ב„מלחמת עצבים", המקובלת בשלבים אחרונים של משא ומתן. ברגע האחרון ניסה כל צד להכניס תיקונים שישפרו את סיכויו בבוררות, אך בלי להעמיד את הפיסגה בסכנה.

לכל היה ברור שגם אם יש בירושלים ובקהיר גורמים שאינם נלהבים מן הפיסגה בעיתויה הנוכחי, אין ספק שהמיפגש איננו מהווה מחווה חד־צדדית של חוסני מובארך לשמעון פרס חודש ימים לפני הרוטאציה. במשרד החוץ הרגישו כי מובארך זקוק לפיסגה בעיקר לקראת מסעו הקרוב, ככל הנראה בחודש הבא, לוושינגטון, שם יבקש סיוע כלכלי נוסף לארצו.

הערכה אחרת הסבירה את נכונות מובארך לקיים את הפיסגה ברצונו להוכיח לעולם הערבי כי הוא ממשיך במאמציו להביא לפתרון הבעיה הפלשתינאית. כי השלום עם ישראל וקשריו עם מנהיגיה הם בבחינת מנוף להשיג מהם ויתורים בענין זה.

„מלחמת העצבים" שנוהלה השבוע בחדרי מלון „מינה האוס" ובלשכת שר החוץ המצרי, עוררה כמה מאנשי הליכוד, ביניהם השר משה ארנס, לטעון כי ראש הממשלה מפגין להיטות מופרזת לקיום הפיסגה מול גישה צוננת של המצרים.

החשש של אנשי הליכוד היה כי חוסר האיזון ביחסם של שני הצדדים לפיסגה, יגרור ויתורים ישראליים נוספים. באמצע השבוע תרמה גם ישראל את חלקה למאבק הפסיכולוגי: אנשי משלחת ישראל דיווחו מקהיר כי אינם רואים טעם בהמשך השיחות נוכח העוקשות המצרית וביקשו אישור לשוב הביתה. שמעון פרס הורה להם להודיע למצרים כי יפסיקו את השיחות וישובו לישראל.

לעמדה „הנוקשה" שבאה מירושלים היתה השפעה חיובית על המו"מ, אך היא נועדה במקביל גם לחלץ את שמעון פרס מן הדימוי כאילו הוא מניח למצרים להוליך אותו באף, בניצול רצונו העז להיפגש עם מובארך. הטקטיקה של „לקום וללכת", המזכירה במשהו את מנהגי הבזאר הוכיחה את עצמה. שר החוץ המצרי, עבד אל מגיד, מיהר לבקש מן הישראלים להישאר.

„נשב כל הלילה נפתור את הבעיות", אמר מגיד לקמחי ושמיר, אשר קיבלו אישור להמשיך בשיחות בלי לחרוג מן „הקווים האדומים" שנקבעו בירושלים. האיום הישראלי, לצד לחץ אמריקני, הניב פירות. חתימת שטר הבוררות נעשתה שתים עשרה שעות בלבד לפני מועד הפיסגה.

אך המהמורות בדרך לארמון ראס־אל־תין באלכסנדריה טלטלו את לשכת ראש הממשלה וטרדו את מנוחתם של שמעון פרס ועוזריו. כמה מהם החלו להביע בקול ספקות אם הפיסגה אכן תצא אל הפועל במועדה המתוכנן.

אי־הודאות לא רק העכיר את הרוח, אלא גם שיבש את לוח הזמנים להכנות ולתכנון המסע.

„לא להכנות כאלה ציפינו", אמר אחד מעוזרי פרס בראשית השבוע, כאשר היה נדמה כי מאחורי העמדה הקשוחה שהציגו המצרים בשיחות מסתתרת אולי נסיגה מכוונות מובארך להיפגש עם פרס. אברשה טמיר צדק בתחזיתו לגבי קיום הפיסגה, אך לוח הזמנים ששירטט בשבוע שעבר לא עמד במבחן המציאות. הוא קיווה כי שטר הבוררות ייחתם בשבוע לפני הפיסגה, ושהימים עד למפגש ינוצלו להכנת השיחה בין שני המנהיגים.

גם עוזר שר החוץ האמריקני ריצ'ארד מרפי, אשר הגיע לאיזור כדי להכין בירושלים, רבת־עמון וקהיר את הקרקע להודעה משותפת באלכסנדריה שתתווה את „האסטרטגיה לשלב הבא בתהליך השלום", נאלץ להפנות את מירצו ליישב את המחלוקת סביב טאבה.

בפגישתו הראשונה עם פרס בשבוע שעבר, אמר כי איננו מתכוון כלל לעסוק בעניני טאבה וכי ישאיר מלאכה זו ליועץ המשפטי של מחלקתו, אלן קרצ'ק. בלשכת ראש הממשלה האמינו

בהסכמה נדירה ביניהם העריכו אנשי פרס ושמיר: הקשיים הם מלחמת עצבים לשיפור המצב, ולא יסכנו את הפסגה

אז כי בבחירת הבוררים וביישוב חילוקי הדעות, יטפלו בתוך זמן קצר דוד קמחי ורובי סייבל, היועץ המשפטי של משרד החוץ.

אבל המציאות טפחה על פניהם של האופטימיים. למעשה, היה עליהם לצפות למה שאירע, נוכח הנסיון שנרכש: כל ההסכמים בין ישראל ומצרים מלמדים שכדי להשלים את המטרים האחרונים נדרשת תמיד מעורבות אמריקנית פעילה, בישיבות קדחתניות אל תוך הלילה. לחץ ישיר של ג'ימי קרטר בקמפ־דייוויד. מסע נשיאותי למזה"ת כדי לאפשר חתימה על הסכם השלום ב־1979. מעורבות של שר החוץ אלכסנדר הייג בענין הרכב הכוח הרב־לאומי בסיני. דיון לילי במלון „פלאזה" בירושלים בהשתתפות סגן שר החוץ האמריקני וולטר סטסל ערב השלמת פינוי סיני ב־1982.

בכל המקרים הללו לא הצליחו נציגי ישראל ומצרים להשלים הסכמים בלי סיוע קדחתני של הדוד סאם. עשה זאת הפעם ריצ'ארד מרפי.

אפילו השר עזר וייצמן, הקובל תמיד על „שאנחנו רצים אל האמריקנים בכל ענין", אמר הפעם כי יש להפקיד את הטיפול ביישוב המחלוקת בידי מרפי. וייצמן, וכמוהו המנכ"ל טמיר, אמרו כי ישראל איננה צריכה להיכנס למו"מ מחודש עם המצרים על דרישותיהם בענין הנספח לשטר הבוררות וסימון הגבול. משום שאז נראה כמי שמוכנים לפתוח מחדש מסמך שפרטיו כבר סוכמו לפני כחודש.

בניגוד לשלבים הקודמים במשא ומתן על טאבה, שהתמשך יותר משנה וחצי, לא נתגלו השבוע, ככל הידוע, חילוקי דיעות משמעותיים בין פרס ועוזריו לבין שמיר ואנשיו. שמיר, החשוד בדרך כלל בעיני אנשי הליכוד

כמי שדרכו אצה לו לוותר למצרים, היה נחוש בדעתו שאין להסכים לדיון מחודש בנקודות מוסכמות, כפי שתבעו המצרים.

טמיר הזהיר כי היענות לתביעה זו תפתח תיבת פנדורה. במהלך השיחות בקהיר אף היפנה דוד קמחי איום מרומז למצרים: אם נתחיל בדיון מחודש על סעיף אחד, תועלה גם דרישה לניסוח אחר של יתר הסעיפים, אולי גם השאלה המופנית לבוררים. השאלה נוסחה, כידוע, באופן הנוטה לעמדת מצרים, בהנחה שהטיעון הישראלי יזכה להצגה הוגנת בנספח לשטר הבוררות.

פקידים בירושלים הטרידו השבוע ארוכות בשאלה אם עמדת מצרים נובעת מנסיון ענייני לערער על כמה נקודות הנוגעות לסימון הגבול, לצורך המפה שתצורף לשטר הבוררות, או שמטרתה בכך מחשבה שניה על כדאיות הפיסגה בעיתוי זה, נוכח עמדת ישראל בנושא הפלשתינאי.

על פי מידע שהגיע לישראל, אנשי משרד הבטחון המצרי, שהגיעו לאיזור הגבול כדי לעסוק בסימון בפועל, הם שהודיעו כי סימוני שטר הבוררות בנקודות אלה אינן מקובלות עליהם. במאבק הביורוקרטי בתוך ממשלת מצרים נראה שאנשי משרד הבטחון שם הצליחו לשכנע את הדרגים הבכירים כי היענות לדרישה הישראלית, אף שהיא מעוגנת בשטר הבוררות, תפגע בסיכויי מצרים לזכות בבוררות.

האפשרות האחרת שהועלתה השבוע בירושלים היתה כי הערמת הקשיים מצד המצרים לא היתה אלא ביטוי לנסיונם של חוגים מסוימים בצמרת המצרית – שוב הוזכר שמו של ראש הלשכה המדינית אוסמה אל־באז – לטרפד את הפיסגה או לעכבה בשל מניעים אחרים. פקידים בירושלים אמרו כי בחוגים אלה, שבהם קיוו תחילה כי פרס יביא לפיסגה ויתורים מפליגים בנושא הפלשתיני, החלו מפקפקים בכדאיות הפיסגה משעה שהתברר כי פרס איננו מתכוון לחרוג מן הנוסחאות הקודמות שלו.

החשש כי מדובר בהרהור שני בקהיר בענין הפיסגה, התחזק בעקבות הטענות כאילו הבטיח אברהם טמיר בפגישתו עם מובארך לפני כחודש, שבפיסגה ניתן יהיה לדון גם בהגדרה עצמית לפלשתינאית במסגרת קונפדרציה הירדנית־פלשתינית. בעקבות ידיעות על כך חילופי דברים חריפים בין טמיר לבין מיופה הכוח המצרי מוחמד בסיוני, שיגר פרס שדר למובארך ובו הבהיר כי ישראל מתנגדת להגדרה עצמית, משום שהדבר רק יחזק את מעמדו של אש"ף ויחבל בתהליך השלום.

בלשכת ראש הממשלה טענו השבוע כי היה מדובר לכל היותר באי־הבנה, וכי מובארך הוא שהעלה את האפשרות כי ענין ההגדרה העצמית יועלה בועידת הכנה לפני שיחול המו"מ בפועל. על כך השיב טמיר כי כל צד יוכל להעלות את רעיונותיו שלו, שכן המו"מ יתנהל בלי תנאים מוקדמים.

בסופו של השבוע, כאשר הוסרו ההכנות שהוקפאו, התברר כי גם אם היה נסיון מצד גורמים מסוימים במצרים לעכב את הפיסגה, צדקו מי שהאמינו כי מדובר במלחמת עצבים.

הסערה שקדמה השבוע לפיסגה איימה להעיב על חגיגיות המפגש הראשון בין ראש ממשלה ישראלי לבין נשיא מצרים לאחר חמש שנים. היא העידה כי במקביל למאמץ להחזיק את תהליך השלום ולשלב בו עוד שותפים, עדיין נותרה מלאכה רבה בתחום היחסים בין ישראל ומצרים.

התורכים חוששים שהטבח ילבה טרור מקומי

מאת סם כהן,
סופר „מעריב" באיסטנבול

ממשלת תורכיה רואה בהתקפת המתפללים על בית הכנסת "נווה שלום" באיסטנבול צעד המכוון לערעור יציבותה של תורכיה וגרירתה לתוך הסכסוך במזרח התיכון.

תורכים רבים מרגישים, כי לטבח בבית הכנסת, שתבע ביום שבת את חייהם של 21 מתפללים, יהיו השלכות פוליטיות, ואולי תהיה לו אפילו השפעה על מדיניות החוץ של תורכיה.

ראש הממשלה, תורגוט אוזאל, שהגדיר את ההתקפה כבלתי אנושית ומזוויעה, גילה כי זמן קצר לאחר ההתקפה, טילפן אליו חסן מלך מרוקו כדי להביע את השתתפותו, ואמר כי לדעתו ישנם כוחות המבקשים לגרור את תורכיה לתוך הסכסוכים במזרח התיכון. אוזאל אמר כי הסכים עימו לחלוטין. „הם רוצים לערב את תורכיה, אולם הם יתאכזבו", הצהיר.

עתונים אחרים הביעו דעה דומה וקראו לנקיטת גישה שקולה והגיונית. היומון הפופולארי „גונס" ציין, כי „בתקופה קריטית זאת אנו צריכים להמשיך במדיניותנו האובייקטיווית והמאוזנת במזרח התיכון".

בעוד המשטרה ממשיכה בחקירה ובניסיונות לברר מי היו שני המחבלים שביצעו את ההתקפה והרגו, איזה קשרים היו להם, מי עמד מאחוריהם ומה בדיוק היתה מטרתם ברצח המתפללים – מעלים חוגים פוליטיים ודיפלומטיים בתורכיה את הנקודות הבאות:

● זו הפעם הראשונה מאז ההפיכה הצבאית, ב־1980, שהתקפה מסוג זה מתרחשת באיסטנבול. המשטר הצבאי הוסר בעקבות הבחירות הכלליות ב־1983, שהעלו את תורגוט אוזאל לשלטון. מאז נשמרה הרגיעה באיסטנבול ובערים הגדולות האחרות. אולם בעוד שארגוני הטרור המקומיים התפרקו, משמשת עתה תורכיה זירה לפעילות מחבלים זרים, כנראה בשיתוף פעולה לוגיסטי ומודיעיני מצד קבוצה מקומית כלשהי. מכאן הפחד כי הטרור יוקף שוב את ראשו בתורכיה.

● זו הפעם הראשונה שמוסד יהודי משמש מטרה לאלימות בתורכיה, ולא זו בלבד, אלא שמוסד זה הוא בית־כנסת.

שיתוף פעולה בין ישראל לתורכיה לגילוי מבצעי ההרג ושולחיהם □ ראש ממשלת תורכיה: „רוצים לערב את תורכיה בסכסוך, אולם הם יתאכזבו" □ „את מי להכות חזרה?" – שואל פקיד בכיר במשרד החוץ התורכי – „האם אנו יודעים בוודאות מי הם האשמים?"

ההתקפה עוררה גלים חזקים של מחאה, כעס ואימה בקרב התורכים, בלי קשר להשתייכותם הפוליטית. נשמעו גינויים חריפים וגילויי אהדה עמוקה ל־21.000 יהודי איסטנבול ול־23.000 היהודים המתגוררים ברחבי תורכיה. פוליטיקאים, עורכי עתונים, אנשי אקדמיה, מנהיגי איגודים ואישי ציבור הביעו זעזוע עמוק, תוך איזכור העובדה שהקהילה הוותיקה של יהודי תורכיה היתה מאז ומתמיד גורם יצרני ונאמן למדינה.

כל התורכים חשו פגועים מכך, שיהודים אזרחי־מדינתם, הותקפו באורח כה אלים, ובמיוחד בבית־כנסת. „הרוצחים האלה אינם יכולים להיות מוסלמים", כתב עתונאי ביומון השמרני "טרגומן", „מוסלמים טובים ואמיתיים מכבדים את כל הדתות".

● ישנה סבירות גדולה שהמחבלים באו מטעם אחת מקבוצות הטרור הפלשתיניות הקיצוניות, כגון ארגונו של „אבו ניד'אל". התורכים מודאגים, משום שתורכיה ניסתה מאז ומתמיד להתרחק מן הסכסוך הבין־ערבי, והנה היא מוצאת את עצמה לפתע בלבו של הסכסוך.

אחד הפקידים אמר: „כאשר יתגלו האשמים, ואם יוכח כי ארגון או מדינה מסויימים ניצבים מאחוריהם, זה ודאי ישפיע על יחסנו עימם. ניאלץ או לשקול מחדש את מדיניותנו בהתאם".

נשמעו פרשנויות רבות, לפיהן מסתתרת לוב מאחורי הפיגוע. אוזאל התייחס ללבנון (בהתכוונו לפנות לאחד הפלגים הרבים שם) כמקור אפשרי להתקפה. למעשה, התורכים נוטים להאמין, כי ארגון פלשתיני כלשהו, יחד עם איזו מדינה ערבית, אחראי להתקפה באיסטנבול.

מעניין שכל הפרשה התרחשה דווקא לפני שיגורו של דיפלומאט תורכי בכיר חדש לישראל. הדיפלומאט יצא לישראל ביום שני, למלא תפקיד של מיופה כוח בתל־אביב.

● הטבח בבית הכנסת גרר תופעה נוספת שהערבים (והפלשתינים) לא יתלהבו ממנה: תורכיה וישראל יצרו ביניהם קשר הדוק בעקבות הפיגוע. שר הפנים, יילדירים אקבולוט, אישר זאת ואמר: „תורכיה רגילה מאז ומתמיד בשיתוף פעולה בינלאומי למלחמה בטרור הבינלאומי".

● פרשנים תורכים מציינים, כי חלה באחרונה הקצנה בעולם הערבי, וכי ישנו ניסיון לצרף את תורכיה לתהליך ההקצנה. הסופר לענייני ערבים של העתון „גומהורייט", רואה בכך סימן מסוכן לתורכיה, שאין לה שום אינטרס להיות מעורבת בחיכוכים ובסכסוכים בין הארגונים הפלשתיניים השונים, או בין המדינות הערביות.

● בתורכיה דואגים כי ישראל או ארצות־הברית עלולות לנסות להשתמש בהתקפה זו כעילה לפעולת תגמול. דברים שאמרו בישראל מ"מ ראש הממשלה, יצחק שמיר והשר אריאל שרון וכן פקידים בכירים ביחס לפעולת־תגמול אפשרית, גרמו דאגה מיוחדת בתורכיה. פקידים אומרים, כי יהיה זה בלתי מוצדק ומסוכן לפנות לפעולות תגמול, שיעודדו פעולות ערביות נוספות – ויפלו קורבנות נוספים.

פקיד בכיר במשרד החוץ התורכי אמר: „להכות חזרה נגד מי? האם אנו יודעים בוודאות מי הם האשמים?".

התשובה, למרבה הצער, עדיין שלילית.

תשעה־עשר ארונות מורדים אלי קבר בבית העלמין היהודי באיסטנבול (צילום א.פ.)

שוק הבדים מבכה את מותו של בעל קול הזמיר

מאת יוסף ולטר,
שליח „מעריב" באיסטנבול

אשה בגיל העמידה, מטפחת שחורה לראשה, נכנסה לבית משפחת ארגון והחלה להתייפח. „מי שעשה את הפשע הזה, אין לו אלוהים בלב" – זעקה. והיי ויללה, מר סלמית אזוקה, שכנתם של בני משפחת ארגון ברחוב אקדריה, שבלב רובע טפה באשה באיסטנבול.

רחוב אקדריה, מתפתל בין בתים ישנים, שמאוכלסים רובם במשפחות מוסלמיות ומעט משפחות יהודיות. כמעט כולן מתפרנסות ממסחר. היהודים מעורים בחיי היום־יום: הילדים של השכונה גדלו יחד, למדו יחד, שיחקו כדורגל יחד. מעולם לא היתה כאן מתיחות על רקע דתי או לאומי. התורכים אוהבים ומכבדים את היהודים – זאת יאמרו לך יהודי איסטנבול.

על רקע זה ניתן להבין את הסערה שקמה בשכונה, כאשר נודע לתושביה כי היברהים (אברהם) ארגון, סוחר הבדים, ובנו אשר, נרצחו בבית הכנסת "נווה־שלום". השמועה פשטה ברובע בשבת בבוקר ומיד החלו השכנים לבוא לבית ארגון ולקרוא קריאות זעם ונקם.

סוחרי שוק הבדים סירבו להאמין: היברהים נרצח ועימו נרצח בנו אשר, בעל קול הזמיר.

ברחוב עוצר אותי גבר בשנות ה־40 לחייו, שפם טיפוסי מעטר את פניו. הוא שואל: „אתה מישראל?" אחרי היסוסה, אני משיב בחיוב. האיש הבוחן בהיסוס, אוחז בידי ואמר: „אמור בישראל שלא ידאגו. אנחנו נשמור על היהודים, הם אחינו".

דומה שאין איש בשכונה שאינו שותף לצערה של משפחת ארגון. המכה שניחתה עליה קשה מנשוא: ביום אחד איבדה אב ובן. קולות הבכי וזעקות הכאב מקדמים אותנו במדרגות. עיניים נפוחות מבכי, פנים הלומי צער מזמינים אותנו פנימה. על הקיר תלויה תמונתו של אשר, במדי חיל הים התורכי. לידו תמונת האב, אברהם.

„אך לפני שלושה שבועות חזרתי הביתה, מביקור של 40 יום באיסטנבול" – מתייפח האח שוקי המתגורר בישראל – „ישבתי עם אשר ונזכרנו בימים הטובים, כשהיינו ילדים ושיחקנו כדורגל בשכונה. אשר נזכר כיצד היה מתרגז על מתנה, הנער המוסלמי, שהיה תמיד לוקח אותי לקבוצה שלו, כי הייתי שחקן טוב. רק לפני 40 יום ישב אשר לידי. עכשיו הוא איננו. אני לא מאמין, אני לא מאמין".

שורשיה של המשפחה בטיבליס, ברית־המועצות. במלחמת העולם השנייה, לקח הסב את המשפחה לאיסטנבול. הם השתכנו ברחוב אקדריה ונכנסו לעסקי בדים. לאברהם נולדו שני בנים ושתי בנות: אשר ושוקי, ג'ני ושרי (שני האחרונים תושבי ישראל). אשר היה באוות המשפחה, בן טיפוחיו של האב. מגיל צעיר התבלט בקולו הערב.

שוקי: „אנחנו משפחה שומרת מסורת. תמיד הלכנו יחד לבית הכנסת: אבא, אשר ואני. אשר היה נעים זמירות ואבא שאף שיהיה חזן. כשאשר גדל, מסר אותו אבא ל"מחזיקי תורה" שלימדו אותו חזנות. לימים מינו אותו לחזן של בית הכנסת. כולם נהנו משירתו ואבא זכה לכבוד גדול. כל בוקר היה אבא מכין לו חולצה מגוהצת ועניבה. אחר־כך היה מעיר את בנו האהוב: קום בני, מחכים לך בבית הכנסת".

האחות ג'ני: „לפני כמה שנים ביקר אשר בישראל. בשבת הוא הלך לבית הכנסת ליד הבית שלי. אחרי התפילה באו המתפללים ואמרו: איזה אח יש לך! איזה קול נפלא! תעשי הכל שהוא יעלה לישראל ויהיה החזן שלנו".

משפחת ארגון שכלה אב ובן בטבח בבית־הכנסת באיסטנבול □ יוסף אלהאלה בא לומר „קדיש" על אביו ומצא את מותו בבית הכנסת □ „אמור בישראל שלא ידאגו, אנחנו נשמור על היהודים, הם אחינו" – אמר לי תושב תורכי בשכונה

בהגיעו לגיל 20, התגייס אשר לצבא התורכי. שירת בחיל הים. בשנת 1980 השתחרר. שנה אחר־כך ביקר בישראל. בשובו לתורכיה, נשא אשה ולימים פתח עסק משלו. במותו, בן 28, השאיר אשה ובן, אלי, בן שנתיים.

שוקי: „אשר דיבר כל הזמן על בנו אלי. כל הזמן שר לו שירים וטווה תוכניות לעשות ממנו אדם גדול. הוא אהב אותו אהבת־נפש, כמו שאבא אהב אותו. כשאשר התחתן, אבא לא מצא מנוחה. היה מחכה לצלצול שלו. אם אשר לא היה מצלצל, אבא היה אומר: הנה, אשר לא בא, תראה איך המקום שלו ריק. עכשיו אבא ואשר שוב ביחד. הבית הזה עם השמחה, עם השירים, הצחוק של אשר, לילות שבת ליד השולחן, הנרות שאמא היתה מדליקה, הזמירות, אבא – שמעולם לא העזתי לעשן לידו – כל זה לא ישוב עוד ואנחנו נשארנו עם הכאב".

□

לרגינה אלהאלה לא סיפרו עדיין כי בנה, יוסף, איננו עוד בין החיים. רק לפני ארבעה חודשים נפטר בעלה ז'אק. רגינה, נכה, רתוקה לכסא גלגלים, עוד לא התאוששה מן הכאב ובני משפחתה אינם יודעים כיצד לבשר לה את הבשורה המרה. גורל אחד מתח קו ישר בין משפחת ארגון ברובע טפה באשה לבין משפחת אלהאלה ברחוב אלטכין ברובע שישאנה הסמוך. „אני משוכנע שכלבה, אמא יודעת. היא מתאפקת כדי לא לגרום לי צער", אומר הבן אלי.

„אלי מתגורר כיום בארצות־הברית. בבית נותרו רק אם זקנה והאחות צעירה. עד השבת שעברה, ניהל יוסף את העסק המשפחתי – בית־מלאכה לצביעת בדים.

יוסף היה בן 38 במותו. צעיר יהודי משכיל עם זיקה ציונית. אחרי שסיים את לימודי התואר הראשון בכלכלה, באוניברסיטת איסטנבול, לא רצה לעבוד בעסק. חברת „אל על" חיפשה באותם ימים קציני בטחון. יוסף מיהר להציע את שירותיו.

אלי: „היתה לו מודעות גדולה לבטחון. היה קפדן בעבודה. היה לו חוש לזהות חשודים. הוא היה גבוה, רחב, שופע בטחון. כששמעתי את הידיעה בשבת, לא האמנתי שקרה לו משהו. גם כשאמרו לי שהוא מת, סירבתי להאמין. אמרתי לעצמי שיוסף ניצל איך שהוא. יוסף נפגע משני כדורים ברגלו וכדור אחד במותן, עוד כדור פגע בלבו וקיפד את חייו. אילמלא כדור המוות, אני משוכנע שיוסף לא היה יושב בשקט, הוא היה עושה משהו. הוא בא לומר קריש על אביו והנה, צחוק הגורל, יוסף שנזהר כל ימיו ממחבלים – מצא את מותו מידיהם.

„14 שנים עבד אחי ב'אל על', הוא אהב את עבודתו. ביקר פעמים רבות בישראל, היתה לו שם חברה. לפני שנה, כשאבא חלה, הוא עזב את 'אל על' כדי לעזור בעסק. אבל את עבודתו לא שכח: לפני חודשיים ביקר בארצות־הברית. בהגיעו לנמל התעופה הבחין בגבר חשוד. הוא רץ לחבריו והזהיר אותם, אבל אותו אדם נעלם".

ג'ני בכר מישראל, בת־דודו של יוסף: „אבי ואביו של יוסף היו אחים. כשנפטר אבי גידלו אותי ז'אק ורגינה, ז'אק היה בשבילי יותר מאב, ויוסף יותר מאח. היתה לי ילדות מאושרת בביתם. אחותי – כך היה קורא לי יוסף. היתה בינינו אהבה רבה. כשהיה מבקר אותי בישראל, הוא היה מאושר. אהב את הארץ בכל לבו. תמיד היה מתפעל: איזה מקום נפלא לחיות בו, איזו חופשיות".

כמו משפחת אלהאלה ומשפחת ארגון, כאבות עוד 16 משפחות שהשכול פקד את בתיהן. יחד עימן דואבת כל הקהילה היהודית באיסטנבול. בני הקהילה שרויים בהלם, נועלים את הדלתות. מבטים חשדניים מקדמים כל זר.

אבל איש לא מדבר על עליה לישראל. למרביתם עסקים מבוססים. יחסים עם שכניהם התורכים מצויינים. כנראה שהזמן יעשה את שלו והחיים בקהילה היהודית באיסטנבול יוסיפו לזרום – כמימי הבוספורוס.

קופת חולים הכללית פותחת
16 יחידות חדשות לריפוי שיניים בחיפה – לשרותך.

היחידות החדשות מצטרפות ל-35 יחידות שכבר פעלות במרחב חיפה והגליל המערבי, ומעניקות שרות רפואת שיניים למבוגרים וילדים, כולל יישור שיניים, שיקום הפה וכירורגיית פה ולסת.

★ ציוד מתקדם ביותר. כסאות פנאומטיים וכסאות בפיקוד אלקטרוני מלא.
★ פרטיות מירבית לכל מטופל. חדרים נפרדים לילדים, וחדרים בעלי מחיצות הפרדה רחבות למבוגרים.
★ פתוח ברציפות 8:00-18:00 ד-ף - 7:30-12:30
★ כתובת - אבן סינא 8 חיפה טל. 04-672291

صكنا من الاصل

החלל הי"2 של מעלה־עקרבים

מאת יצחק בן־חורין

32 שנים אחרי טבח נוסעי האוטובוס במעלה עקרבים, מת אחרון הנפגעים – חיימ'קה פירסטנברג ☐ הוא היה ילד בן 8 – וכזה נותר גם בן 40 ☐ הקליע שחדר למוחו הותיר אותו כמעט־צמח עד יומו האחרון ☐ הוא נטמן ליד אבא ואמא שנרצחו, וליוו אותו אחיותיו – מירי שניצלה אז בנס וציפי, שנשארה אז בבית

ביום ששי בכו רופאים ואחיות במחלקה חמש של בית החולים הגריאטרי "שמואל הרופא" בבאר־יעקב. נודע להם שחיימ'קה מת. "בכינו כמו שבוכים על בן משפחה שנפטר. אהבנו את חיימ'קה, התרגלנו אליו, הוא היה חלק מאתנו", אמר אחד העובדים.

אצל חיימ'קה נעצר הזמן מלכת בפורים 1954. הוא היה ילד יפה, בעל עיניים חומות, הסתובב בעליצות בין המושבים, התיישב על ברכי נוסעי האוטובוס שנהג אביו, אפרים פירסטנברג, בן 35, בחזרה מחגיגות יום השנה החמישי לשחרור אילת, לתל־אביב.

באוטובוס היתה גם אמו חנה, בת 31, ואחותו מירה'לה, בת חמש. הכל היו שקועים בשירה בציבור. איש לא נתן דעתו למה שחיכה מעבר לסיבוב.

הג'י.אם.סי. התנהל לאיטו במעלה העקרבים בנגב. באחד מעיקולי הדרך ניתכה עליו אש. האוטובוס נעצר, פראיון פרצו פנימה. 11 נוסעים נרצחו.

מירי זהר, בת 37, אז הילדה מירה'לה, מספרת: "ישבתי ליד חייל מול הדלת האמצעית. שמעתי יריות והוצאתי את הראש החוצה לראות מה קורה. החייל משך אותי פנימה לריצפה ומיד נשכב עלי. לא ראיתי כלום. שמעתי הרבה יריות, צעקות וצווחות ואחר כך השתרר שקט. ניסיתי להרים את הראש וראיתי אותם בועטים ברגלים ויורים מטר באנשים לוודא שהם מתים. שכבתי מתחת לחייל שהיה כבר מת ולא זזתי עד שהם עזבו. אחר כך קמתי לראות מה קרה".

אביה ישב מת בכסא הנהג. גופת אמה היתה מוטלת מחוץ לאוטובוס. את אחיה מצאה פצוע אנוש בפגיעת קליע שחדר לראשו.

הטבח במעלה עקרבים היה ציון דרך בניסיונות המחבלים לשבש את מהלך החיים בישראל. אוטובוס דמים ראשון, שנשכח בעקבות הפיגועים ההמוניים שהיו מאז. את חיימ'קה פירסטנברג כבר לא זכר איש.

מה קרה לילד ב־32 השנים מאז נורה בראשו? הוא נותח במוחו ב"הדסה" בירושלים ואחר כך נטלטל מבית־חולים אחד למשנהו. שמונה שנים של ניתוחי ראש מסובכים.

ב־1962 הועבר למקום ששימש לו בית במשך כל ימי חייו – בית־החולים הגריאטרי "שמואל הרופא" בבאר־יעקב. זה היה בית של ממש. "הצוות התנהג כאילו היו בני משפחה שלו", סיפרה אחותו מירי.

חיימ'קה לא חזר לחיים, אבל גם לא מת. לא סבל במיוחד, אבל נותר שרוע על מיטתו. לא בדיוק צמח, אך לא הרבה יותר מזה. נושם ואוכל וישן.

הזמן לגביו כמו נעצר מלכת. לפעמים היה נזכר בנסיעה לאילת ובהתקפת הפראיון במעלה־עקרבים. ישן הרבה, אוכל הרבה, קצת בוהה מול מקלט הטלוויזיה עד שהעיניים נעצמו.

"שמונה שנים אחרי הפציעה הוא הועבר מבית חולים לבית חולים. הוא היה בביילינסון ובית לוינשטיין. כל כך הרבה שנים עברו מאז בוצעו הניתוחים, עד שלא נשארו שום מסמכים על מה שעבר עליו. שלחתי מכתבים לבתי החולים שניתחו אותו והם לא היו מסוגלים לספק לי מסמכים המגדירים את מצבו. 24 שנים הוא שכב אצלנו ואנחנו אפילו לא יודעים אילו ניתוחים הוא עבר עד שהגיע אלינו. ראינו את הצלקות בראשו, סימן לניתוחים קשים במוח", סיפרה רופאת המחלקה ד"ר רגינה לסקר.

חיימ'קה סבל מהתכווצויות אפילפטיות, וקיבל במשך כל השנים גלולות למניעת רעידות בגופו.

חיימ'קה, לפני הטיול לאילת: "רק העיניים שלו דיברו"...

היה קשה להסתכל עליו. אומרת מירי: "הוא היה גדול ומעוות. חיימ'קה קיבל צורה חצי־מפלצתית, דוחה, גדל לרוחב, לא לאורך. מבחינת האורך נשאר ילד בן תשע".

פלג גופו התחתון נשאר כשל נער. החלק העליון היה היפר־מפותח. חזה וידיים נפוחים בצורה מוגזמת, עור מוספס כקשקשים של דג, ראש גדול, שתפח בגלל הניתוחים הקשים.

לעומת העיוותים הקשים בגופו, פניו נשארו עגולים ועיניו החומות היו יפות. חיימ'קה דיבר, אבל באיטיות ובקול בס. הפה ויד ימין היו שני האיברים היחידים שנעו, נוסף על העיניים. תנועת היד היתה מוגבלת, אך היה די בה כדי שיוכל לאכול.

אפילו את ראשו לא יכול היה להניע. שכב כמו מומיה, בלי יכולת לזוז, אפילו לא לשנות את תנוחתו.

סיפר האח בבית־החולים, שמעון יהודה: "הוא אהב שאנשים ידברו אתו, אהב חברה. תמיד היה ליד מישהו מהעובדים, התעניין בשלומו. כל אחד אהב אותו, כל אחד פינק אותו והציע לו ממתקים. והוא, כמו תינוק קטן שלא יודע להגיד לא, פתח את הפה ובלע מזון, עוד ועוד. כשנפטר, הגיע משקלו ל־150 ק"ג. היה לנו קשה מאד להקים אותו ולהפוך אותו, לרחוץ אותו ולהאכיל אותו".

באביב ערכו לו מסיבת הפתעה ליום הולדתו ה־40. האחיות הוציאו אותו למסדרון המחלקה, הדליקו נרות, פרסו עוגה וחילקו ממתקים. חיימ'קה היה מאושר. הוא צחק ושמח במיוחד על המתנות הקטנות – עפרונות, מדבקות, אלבום, פוסטר של מכונית – מתנות שכל ילד בן שמונה אוהב לקבל.

בין תקופות השיכחה, היו לו גלים של זכרון. הוא נזכר במעלה־עקרבים בצורה הפשוטה שילד קטן זוכר. ידע שמשפחתו ניספתה שם, פרט למירי. כשבאה לבקר אותו, היה אומר לה "את לא מירה'לה. מירה'לה ילדה קטנה".

חיימ'קה לא ידע להבחין בין עונות השנה, אבל אפשר היה להנחות אותו לתשובה הנכונה. "חם או קר?" היה נשאל. "חם", היה משיב. "באיזו עונה מעונות השנה חם?" "בקיץ", היתה התשובה.

שמעון אומר: "הוא לא היה עצוב ולא סבל. אהב חברה והחברה אהבה אותו. למרות הצורה הקשה והדוחה שלו, האנשים התרגלו אליו ואהבו אותו".

מעולם הוא לא שאל על עצמו, לא היה מודע למצבו. ד"ר לסקר: "חיימ'קה לא היה צמח. למרבה התדהמה, מעולם לא נוצל מצבו למחקר רציני להגדרת המצב. חסר לו חלק ממוחו והוא לא הגיע לכלל מחשבה. כמו חיה".

"לא, דוקטור, לא ככה. היה לו חוסר זכרון", מנסה שמעון לרכך את הביטוי.

ד"ר לסקר: "כשהתחלתי לעבוד כאן בשנת 1977, בימים הראשונים לא יכולתי להסתכל עליו. לקח לי זמן להתרגל. אנשים מבחוץ לא יכולים להביט בדבר כזה. רק העיניים שלו דיברו ואנחנו אהבנו אותו ושכחנו את מצבו".

מה התכלית לשכב 32 שנה אין־אונים?

מירי (מימון) וציפי, בהלוויה: עכשיו סתמו את הגולל (צילום: ראובן קסטרו)

ד"ר לסקר: "היה עצוב, היה קשה, אבל אף אחד לא ביקש מאתנו להביע דעתנו על התכלית של חייו".

סדר היום שלו היה משעמם וסתמי. סיפר האח שמעון: "בבוקר היינו רוחצים אותו במיטה. קודם הבטן, אחר כך הופכים אותו לאלונקה ורוחצים את הגב. נתנו לו מסאז' נגד פצעי לחץ. כל יום חצי שעה. שלוש פעמים בשבוע העברנו אותו לרחצה באמבטיה.

"אחר כך, ארוחת בוקר. את המזון היבש הוא אחז בידו, את הנוזלים אנחנו נתנו לו. כמעט שלא לעס מזון, הוא בלע אותו. אחרי הארוחה הוצאנו אותו לשכב עד הצהריים במסדרון, שלא יהיה לו משעמם. כל פעם ניגש אליו מישהו ושאל לשלומו. בצהריים – חזרה לחדר, שבו גר עם עוד חמישה. אוכל ושינה, אוכל ושינה, שינה רוב שעות היממה".

ביום ששי שעבר, בשעה 12 ורבע, עצם את עיניו. הפעם לתמיד. כל אנשי הבניין מספר חמש בכו על חיימ'קה פירסטנברג, שנפטר בגיל ארבעים והוא בעצם ילד בן שמונה.

ביום שלישי הובא למנוחות בבית הקברות בנחלת־יצחק, לא הרחק מקברי אבא ואמא ויתר חללי ההתקפה במעלה עקרבים. קומץ בני משפחה היו בבית הקברות. היו שם מירי והאחות הקטנה, ציפי, שהיתה בת חמישה חודשים בעת שאירע הטבח ונשארה בבית.

חברים מ"אגד" הביאו זר פרחים. הנהג הגימלאי דוד פלדמן, הביט בקברים ומלמל: "גם אני הייתי צריך להיות שם. יצאו שני נהגים. היה לי משפט וקלמן עשרוני הוביל אותו". קלמן עשרוני ז"ל היה בין 11 חללי ההתקפה ההיא.

עכשיו סתמו את הגולל על החלל הי"2.

לקראת החגים מבחר רהיטי יבוא במחירים מיוחדים.

יורדתי ולא יקר

אל תחמיצו את ההזדמנות להשיג את רהיטי "יורדי" במחירים מיוחדים. הכנסו עוד היום ל"יורדי" ובחרו את הריהוט המתאים לכם וקבלו אותו עוד לפני החגים.
לבחירתכם: מבחר דגמים חדשים של מערכות ישיבה, מזנונים, רהיטי עור, כורסאות T.V ופינות אוכל מתוצרת הולנד, שבדיה ואוסטריה, בעיצובים מקוריים וברמת גימור גבוהה.
התחילו את השנה החדשה ב"יורדי" – עכשיו משתלם הרבה יותר.

רמת־גן, רחוב ז'בוטינסקי 22.

שעות הפתיחה: מ־9.00—20.00 רצוף.
בימים שלישי ושישי מ־9.00—13.00. ובמוצ"ש מ־19.30

יושב ב„הילטון", נזכר בכלא באיראן

פרמז אלקניאן, צעיר, נאה, מיליונר, הגיע ארצה מניו־יורק לנהל מאבק משפטי בבני משפחתו □ הוא נראה כמי שיודע ליהנות, אך צל הכלא של חומייני ותליית־דודו חביב בפקודת „בתי הדין המהפכניים" עדיין רובצים עליו □ הקרע במשפחה אירע, הוא אומר, אחרי שאשתו נטשה אותו – אביה, דאוד, היה גם דודו □ עכשיו ניטש סכסוך המזכיר את מלחמת האחים יוחננוף

מאת איה אורנשטיין

פרמז אלקניאן הוא איש־עסקים צעיר, בן 35, עתיר נכסים, מתגורר בניו־יורק. השבוע – בלובי של מלון „הילטון" בתל־אביב. גבר נאה ושזוף, בעל מראה ספורטיבי. הינו לארה"ב מאיראן של חומייני. נראה כמי שיודע ליהנות מכל רגע. אולי רק אדם כמוהו, אחרי תהפוכות גורלו, יודע להעריך את מה שיש לו.

את סיפורו מספר פרמז אלקניאן לראשונה. עד כה לא התפתה להצעות לפרסם ספר על עלילותיו. זה לא כבר החל לכתוב מעין הקדמה, בעזרת ידיד בעל נסיון כתיבה. הוא מודה שיש לו מעצורים, קשה לו להיזכר בעבר. הוא מעדיף לשכוח. ברגע של גילוי־לב הוא אומר שהוא עדיין חושש מהזרוע הארוכה של אנשי חומייני.

אלקניאן הצליח לצאת בגט מגיהינום של חומייני. בשנת 1979 היה עצור כחודש ימים בכלא בטהרן, חושש שגורלו יהיה כגורל דודו, ראש הקהילה היהודית, חביב אלקניאן ז"ל, שהוצא להורג שבועות מספר לפני כן בפקודת „בתי הדין המהפכניים".

בסופו של דבר, שוחרר פרמז מהכלא ויצא ממדינה זו כמו שעשו לפניו רבים מבני משפחתו. גם לאחר שהשתקם והשתקע בניו־יורק עם אשתו היפהפיה שירלי ועם בתם התינוקת, לא הגיע אל המנוחה ואל הנחלה.

יום אחד, עזבה אותו אשתו במפתיע עם בתם. היא עברה להתגורר בלונדון. לאחר עזיבתה, הוא אומר, גילה שיש לה מאהב. את ההודעה מאשתו קיבל דרך בית המשפט בלונדון, שם הגישה את תביעת הגירושין. עכשיו הם גרושים, הוא אומר והיא נישאה מחדש. העובדה שגרושתו היא גם דודניתו, הוסיפה לפגיעה.

בעקבות הפירוד מאשתו, חל, לדבריו, קרע בינו לבין דודו־דודתנו, דאוד אלקניאן. הקרע הביא גם לסיכסוך עסקי בין האחים אלקניאן, שעד אז פעלו במלוכד וניהלו עסקים רבים יחדיו. עתה ניצבים משני עברי המיתרס שני פלגים של המשפחה. מצד אחד דאוד, ציון והטולה אלקניאן. מצד שני, פרמז אלקניאן ואביו, נג'אטללה. האח הבכור, אגרג'אן, נשאר ניטרלי.

הסיכסוך המשפחתי־עיסקי שבו מעורבים סכומי כסף אדירים ורכוש רב, שחלקו נמצא בישראל, הביא את פרמז אלקניאן ארצה. הוא הגיע לכאן להתייעץ עם פרקליטו הישראלי, עו"ד יהודה רסלר, שהגיש בשמו תביעה לבית המשפט המחוזי בתל־אביב נגד דודיו. זוהי תביעה מתוקנת. למעשה, כבר מתדיינים בני משפחת אלקניאן שנים אחדות בבתי־המשפט. פרמז החליף כבר פעמיים את פרקליטיו.

הסיכסוך במשפחת אלקניאן, שרכושה נאמד במאות מיליוני דולרים, מזכיר סיכסוכים משפחתיים מפורסמים כמו זה שבין האחים סמי ומשה יוחננוף, אשר הסתיים לאחר שנים רבות של בוררות יקרה. או כמו זה שבין האחים הקבלנים אהרן ואברהם רובינשטיין וצאצאיהם.

פרמז, לבוש מכנסי ג'ינס וטי־שרט ונועל נעלי התעמלות, נראה נינוח. ב„הילטון" הוא לוגם את הקפוצ'ינו שלו באיטיות ומספר את סיפורו בשקט, בלי התרגשות. טון הדיבור משתנה כאשר מגיעים להוצאה להורג של הדוד חביב. בנקודה זו הוא נעצר, מתקשה להמשיך. המלים נתקעות בגרון והעינים מתמלאות בדמעות. כעבור שניות אחדות זה עובר. הוא ממשיך בסיפור.

פרמז אלקניאן היה באמצע שנות ה־20 לחייו כאשר שב לאיראן לאחר שהות של שנים מספר בארצות־הברית לצורכי לימודים. הוא למד מינהל עסקים בפלורידה. כשסיים את לימודיו, חזר לאיראן וגוייס לצבא. הוא היה בעיצומה של תוכנית־אימונים מיועדת לסטודנטים שלמדו בחו"ל, כאשר פרצה המהפיכה. פרמז כבר היה בעלה של שירלי ואב לתינוקת. הוא שלח את אשתו ובתו לחו"ל, אך הוא עצמו לא יכול לצאת משום שהיה מגויס.

בטהרן נשארו אז, בשנת 1979, חביב הקשיש, כבן 70, שהתאלמן כשנה לפני כן, בנו פרדון, ופרמז. שאר בני המשפחה עזבו קודם לכן ועברו להתגורר במקומות שונים בעולם, רובם בארצות־הברית. שם כבר התגורר במשך עשרות שנים, האח הבכור, אגרג'אן אלקניאן.

פרמז חוזר כשמונה שנים לאחור: „מצד אחד, פחדתי מאוד ממה שעתיד לקרות. מהמהומות, מהירי ברחובות, מהקנאות. מצד שני, קיוויתי שהמדינה תצא נשכרת, שהמצב ישתפר, שילחמו בשחיתות ויבנו חברה צודקת יותר.

„יום אחד, עצרו את דודי חביב. אנשי המשמרות המהפכניים לקחו אותו ממשרדו וכלאו אותו בבית הסוהר באשמת ריגול. איש לא הורשה לראות אותו. כשנודע לי, נסעתי מיד לבית הסוהר וביקשתי למסור לו פתק. אני עדיין שומר את הפתק הזה. כתבתי לו 'אני כאן, באתי לראות אותך, תגיד לי אם אתה צריך משהו. אני מקווה שאוכל לראות אותך'.

„חביב ענה על גבי אותו פתק 'בבקשה, תמסור את אהבתי למשפחה. אינני צריך כלום, גם לא בגדים, רק תבקש אולי מהטבח שלי שיביא לי פירות'.

„שבוע ימים לאחר מכן הוצא להורג. על ההוצאה להורג שמעתי ברדיו. הייתי בהלם נורא, לא יכולתי לזוז, לא הייתי מסוגל להאמין. הטלפון צילצל ואנשים ביקשו לדעת פרטים, אבל אני לא הייתי מעוניין לדבר עם אף אחד. כמה ימים לא יצאתי מהבית. חששתי שגם תורי יגיע. תורי אמנם הגיע שבועיים לאחר מכן.

„בינתיים, אנשי המשמרות המהפכניים השתלטו על הבית שלי. הם השתקעו שם ואני נתתי לעוזרת הפיליפינית שלי הוראות לבשל להם. אני עצמי לא יכולתי להישאר בבית. ניסיתי לברוח, ניסיתי להשיג דרכון מזוייף. אבל אז נעצרתי גם אני.

„אנשי המשמרות המהפכניים ביימו ארוע שהקל עליהם לבצע את המעצר. הם ירו אל גג המירפסת בדירה שלי וניסו ליצור את הרושם כאילו אני שכרתי אנשים שירו מבחוץ אל אנשי המשמרות בתוך הבית. מובן שזה היה מגוחך, לא ניתן היה לירות מחוץ לבית אל גג המירפסת.

„כאשר נודע לי על הירויות – העוזרת התקשרה לדודתי – הגעתי אל הבית. אז הודיעו לי שאני נלקח לחקירה. אנשי המשמרות אמרו לי ששכרתי אנשים שירו בהם ושכמה מהם נפצעו מהיריות. הם אמרו שגם אם לא אני עשיתי זאת, עשו זאת קרובי המשפחה שלי.

„אמרתי להם שזה מגוחך, משום שפרט לדודני, הבן של חביב, שהיה במעצר בית, לא נשארו בטהראן קרובי משפחה אחרים שלי. ההסברים לא עזרו. לקחו אותי לבית הסוהר ושם הכניסו אותי לתא באגף הגרוע ביותר, עם רוצחים, אנסים, נרקומנים וגנבים.

„לא הואילו להגיד לי במה אני נאשם. במשפחה שלי היו בטוחים שזה הסוף, שגם אותי יוציאו להורג. לא נתתי לפחד להשתלט עלי. משום מה, הייתי משוכנע שאני אצא מזה. ידעתי שלא עשיתי כל רע, חזרתי כסטודנט מחו"ל, שרתתי בצבא גם בזמן השאה וגם מאז שפרצה המהפיכה. לכן האמנתי שהמצב לא כל כך גרוע.

„רק לאחר 20 יום בכלא, ואחרי שבכל יום כתבתי למנהל הכלא ושאלתי במה מאשימים אותי, קראו לי לחקירה. קשרו את ידי, כיסו את עיני ולקחו אותי לחדר החקירות. השאלות נגעו לפרטים על משפחתי ועל הרכוש שלנו. השבתי תשובות על מה שהיה ידוע לי. החקירה ארכה כ־3 שעות. שאלו אותי גם על אמונתי. השבתי שאני קודם כל אדם, אחר כך יהודי. הסברתי לחוקרים שאני מאמין באותו אל שגם הם מאמינים בו.

„אחר כך, התעניינו בלימודי בחו"ל, בארצות שביקרתי בהן, כולל ישראל. אמרתי את האמת, שהייתי גם בישראל, כתייר, לבקר קרובי משפחה.

„השאלה הכמעט האחרונה נגעה לדודי חביב, איזה אדם הוא היה, מה אני חושב עליו. לבסוף נשאלתי באיזו אשמה אני יושב בכלא. צחקתי והסברתי שאני מעלה את השאלה הזאת בכל יום. סיפרתי גם על תקרית הירויות בגג המירפסת בביתי. החוקרים בדקו את התיק שלי ואמרו שהוא ריק, אפילו מיסמך המתאר את האשמה נגדי לא היה שם וגם לא כל תרשומת אחרת. הסברתי לחוקרי שאני קורבן הנסיבות.

„כעבור עשרה ימים בערך, לאחר חודש בכלא, קראו לי והודיעו לי שאני משוחרר בערבות. נאלצתי להמתין עוד יומיים, עד שחבר הפקיד בבנק את הערבות, בסך הכל 15 דולר. אבל את שאר רכושי הרי החרימו עוד קודם".

לפתע נזכר פרמז באפיזודה הקשורה בדודנו פרדון, בנו של חביב. הוא נמלא כעס כשהוא נזכר.

„לפרדון היה בית חרושת ובו מלאי של ציוד אלקטרוני. לאחר שאביו נעצר, הוא היה בפניקה, פחד שיחרימו את כל הציוד. הוא החליט להעביר את הציוד לביתו. ניסיתי לשכנע אותו שלא יעשה זאת, שזה רק יגרום לצרות, אבל הוא לא שמע לעצתי. הוא החל לפנות את הציוד ולהעבירו לביתו במכולות.

מובן מאליו, אנשי המשמרות המהפכניים עקבו אחריו. הם הודיעו לו כי הוא עצור במעצר־בית. בעת השינה שלו מצאו נשק שהוא החזיק בלי רשיון. התחילו לחקור אותו והוציאו ממנו פרטים על כל בני המשפחה. יתכן שכך הגיעו גם אלי.

„כעסתי מאד על מה שראיתי כטפשות. אני חושב שאפשר שהדבר תרם גם לחיזוק האשמות נגד אביו של פרדון. בין היתר, החרימו בביתו אלבומי תמונות שבהן נראה חביב מצולם עם אישים, בזמנו של השאה, כולל ראש הממשלה ושרים וגם עם אישים ידועים בישראל, ביניהם משה דיין".

הפרדון הצליח להימלט מאיראן בעת שפרמז היה עצור. גם הוא גר היום בארה"ב.

פרמז נזכר באירוע אחר, לא נעים. לילה אחד קראו לפתע בשמו וזימנו אותו למשרד הכלא. בדרך כלל, זה היה סימן מבשר רעות. כאשר היו מחליטים להוציא מישהו להורג, היו קוראים בשמו בקול רם באמצע הלילה. חבריו של פרמז לתא היו מאד מבוהלים, היו משוכנעים שזה סופו. הוא הרגיע אותם, כך הוא מספר, והלך למשרד מלווה בסוהרים.

במשרד התברר שאחד הסוהרים פשוט התעניין במועדון הספורט של משפחת אלקניאן שהוחרם בידי שלטונות המהפיכה. כך התפתחה שיחה על המועדון שבו היה בין היתר מגרש טניס ואשר נערכו בו גם משחקי קלפים.

כשבועיים לאחר שיצא מהכלא, משוחרר בערבות, הצליח פרמז אלקניאן לצאת מאירן. על הדרך שבה יצא, אינו מעוניין לספר. הטעמים מובנים.

תשעה חודשים בקירוב לא ראה פרמז את אשתו ואת בתו והתגעגע אליהן מאוד. הן המתינו לו בלונדון. אחר כך עקרה המשפחה לניו־יורק. גם אביו של פרמז ומרבית דודיו מתגוררים שם. לכל אחד מהאחים היו עסקים משלו וכן היו להם עסקים משותפים.

אחר כך פרץ הסיכסוך. פרמז משוכנע שלו חביב היה חי, זה לא היה קורה. חביב היה מנהיג המשפחה, הוא אומר, וכשהוא היה עדיין בחיים, היתה משפחת אלקניאן משפחה מלוכדת מאוד.

כשלוש שנים לאחר שפרמז יצא מטהראן, בשנת 1982, עזבה אשתו את הבית עם הילדה. פרמז היה המום, הוא מספר. כאשר הגיע הביתה היה משוכנע, כך הוא אומר, שפרצו אליו גנבים, משום שאשתו רוקנה את הדירה.

הוא פנה לשוטר כדי לספר לו על הפריצה ורק אז נודע לו שאשתו הזמינה משאית והעמיסה עליה רכוש. היא טסה ללונדון, אומר פרמז, שם הצטרף אליה המאהב.

לדברי פרמז, החל דאוד – וחתנו דודו – להתנכר אליו מאז. פרמז אלקניאן מתגורר בלב מנהטן, מטפל בעסקים השונים שלו, בין היתר בנכסי דלא ניידי, עוסק בספורט וחי מאז גירושיו חיים של גרוש מבוקש. כמו שאר בני המשפחה, הוא אינו מתכוון להשתקע בארץ. טוב לו, כך הוא אומר, בניו־יורק.

פרמז עסוק מאז הגירושין גם בתביעות שהוגשו נגדו בניו־יורק על ידי בני המשפחה, במטרה, כך הוא אומר, לנשלו מהרכוש. המלחמה התפשטה גם לבתי המשפט בישראל. הרכוש המשפחתי בארץ כולל את הבניין השני של בורסת היהלומים ברמת־גן, אדמות באזור שפיים והבית הידוע ביפו – „סקוטש האוס".

התיק עב־הכרס המתעד את הסיכסוך במשפחת אלקניאן הולך ומתעבה. פרמז הגיש כבר כמה תביעות נגד דודיו והחליף עורכי־דין. באחרונה הגישו נג'אטללה ובנו פרמז לבית המשפט המחוזי בתל־אביב שתי תביעות מתוקנות, באמצעות עו"ד יהודה רסלר. לבקשת הפרקליט, עוקל רכוש של האחים אלקניאן.

פרמז ואביו טוענים כי האחים ציון ודאוד אלקניאן וחברותיהם, פועלים לנשל אותם מרכושם וכי הם שיעבדו רכוש משפחתי, שגם להם היה בו חלק, לטובת בנק הפועלים ואחר כך מכרו אותו בלי שהם יקבלו כל תמורה.

עוד הם טוענים כי הרכוש המשפחתי המשותף נמכר כדי להחזיר חובות לבנק הפועלים שהלווה כספים לאחים אלקניאן לצורך בניית פרוייקט יהלום – הבניין השני של בורסת היהלומים ברמת־גן, הקרוי „בניין מכבי". אך נג'אטללה ובנו טוענים שלא היה להם כל אינטרס וכל חלק בפרוייקט זה.

פרמז אלקניאן טוען בתביעה שהגיש, כי על מנת לשעבד את „סקוטש האוס" ולרשום עליו משכנתא לטובת בנק הפועלים, הוגש לרשם המקרקעין פרוטוקול מישיבת מועצת המנהלים של „חיים השקעות" ושל „שלומית השקעות" חתום על־ידי ציון אלקניאן. על פי האמור בפרוטוקול הוליטו החברות לשעבד את הנכס, אולם פרמז טוען כי כלל לא התקיימה ישיבת מועצת מנהלים בתאריך שצויין בפרוטוקול.

התביעות הופנו גם נגד חברות של האחים הנשלטות על ידי חברות ואגודות ונגד רחביה ורדי, לשעבר מתאם פעולות צה"ל בשטחים, ששימש מנהל החברה הפרטית שהמשפחה הקימה בארץ.

הנתבעים עדיין לא הגישו כתבי הגנה.

עו"ד יהושע גלברד המייצג את האחים ציון ודאוד אלקניאן, סרב להגיב. הוא אמר כי את דבריו ישמיע בבית המשפט.

פרמז אלקניאן: „ניסיתי לברוח, להשיג דרכון מזוייף"... (צילום: שחר מלמד)

„הרוטשילד של איראן"

משפחת אלקניאן היתה המשפחה היהודית הידועה ביותר באיראן. רכושה המפוזר ברחבי העולם, כולל בישראל, נאמד במאות מליוני דולרים. הבכור שבין האחים, חביב אלקניאן שהוצא להורג במאי 1979 לאחר עליית האיאתוללה חומייני לשלטון באיראן, היה קרוי „הרוטשילד של יהודי איראן".

הוא היה נדיב לב וידו היתה פתוחה להושיט עזרה לכל נזקק – יהודי, מוסלמי או ארמני. תוארו היה יו"ר ועד הקהילה היהודית בטהראן. מגיל צעיר הוא ניהל פעילות מסחרית ענפה ותרם לפיתוח ענפי התעשייה באיראן. בין היתר הוא כונה גם „מלך הפלסטיק", על שם שהיה חלוץ ביסוד תעשיית הפלסטיק בארצו. נוסף על כך, היה פעיל בקונגרס היהודי העולמי.

חביב, בן 71, הוצא להורג באשמת ריגול. כמו כל הנידונים האחרים למרות לא זכה למשפט הוגן ולהגנה של עורך דין. אנשי המהפיכה הסבירו כי החוק האיסלאמי אינו מחייב עזרת סניגור לנאשם אלא אם כן הוא אילם.

בכתב האישום נגדו היה כתוב כי הוא „יהודי, מרגל, עשיר וציוני". הוא נאשם בין היתר „בקיום קשרים הדוקים עם ישראל".

לחביב היו עוד חמישה אחים – אגרג'אן, הבכור, דאוד, ציון, הטולה ונג'אטללה. לאחים אלקניאן היו בתים מפוארים בטהראן. היו להם משרתים, טבחים ונהגים. היו להם בריכות שחיה, אורוות סוסים ועוד.

לאחים היה גם רכוש רב בחו"ל, אך מרביתו נשאר באיראן והוחרם על ידי משטרו של חומייני. בעתונים פורסם כי כאשר השוטרים נכנסו לביתו של אחד האחים אלקניאן, גילו שם ממש ארמון שהכיל עתיקות, שטיחים, פסלני זהב וחפצי כסף.

משפחת אלקניאן השקיעה כספים גם בארץ, בעידודו של שר האוצר המנוח פנחס ספיר ז"ל שהתוודע אל בני המשפחה באחד הביקורים שלו בטהראן. ספיר שיכנע אותם לבקר בארץ ולהשקיע במפעלי פיתוח שונים.

בין היתר, השקיעה המשפחה, כאמור, בבניית הבניין השני של הבורסה ברמת־גן וברכישת קרקע באזור שפיים. הם גם תרמו תרומה גדולה לחדר־ניתוח במרכז הרפואי שיבא בתל־השומר.

להשקיע בארץ היו מוכנים, לגור – העדיפו בחו"ל.

נופש בראש השנה, אל תאחר

השנה נופש בראש אחר

בראש השנה, החברה להגנת הטבע מציעה לך ניקוי ראש טבעי:
הרבה הרבה טבע, הרבה מקומות שאולי מעולם לא טיילת בהם כמו הגולן, או שדה בוקר, אכזיב או הר מירון, אלון תבור או מעגן מיכאל, מעלה אפריים, עופרה הר גילה, עין גדי, הר הנגב ואפילו אילת.
הטיולים מתבצעים באוטובוסים או במכוניות פרטיות ומתאימים לזוגות, למשפחות וליחידים ובמיוחד לך. בוא ונכנס ביחד לראש... השנה.

★ הדרכה צמודה
★ חדרים משפחתיים
★ שרותים צמודים
★ 5 ארוחות כשרות ליום.

עד 20.9.86 - אפשרות ל-3 תשלומים

לפרטים והרשמה (גם באמצעות כרטיסי אשראי) - מחלקת טיולים:
טל: 03-382501. בחברה: רח' השפלה 3 (ליד התחנה המרכזית),
ובסניפי החברה: ירושלים: 02-222357. חיפה: 04-664135-6.
כרמיאל: 04-981010. באר שבע 057-32156.

החברה להגנת הטבע

קול הפרסום

هكذا من الاجل

מחפש משהו? יש לנו את זה

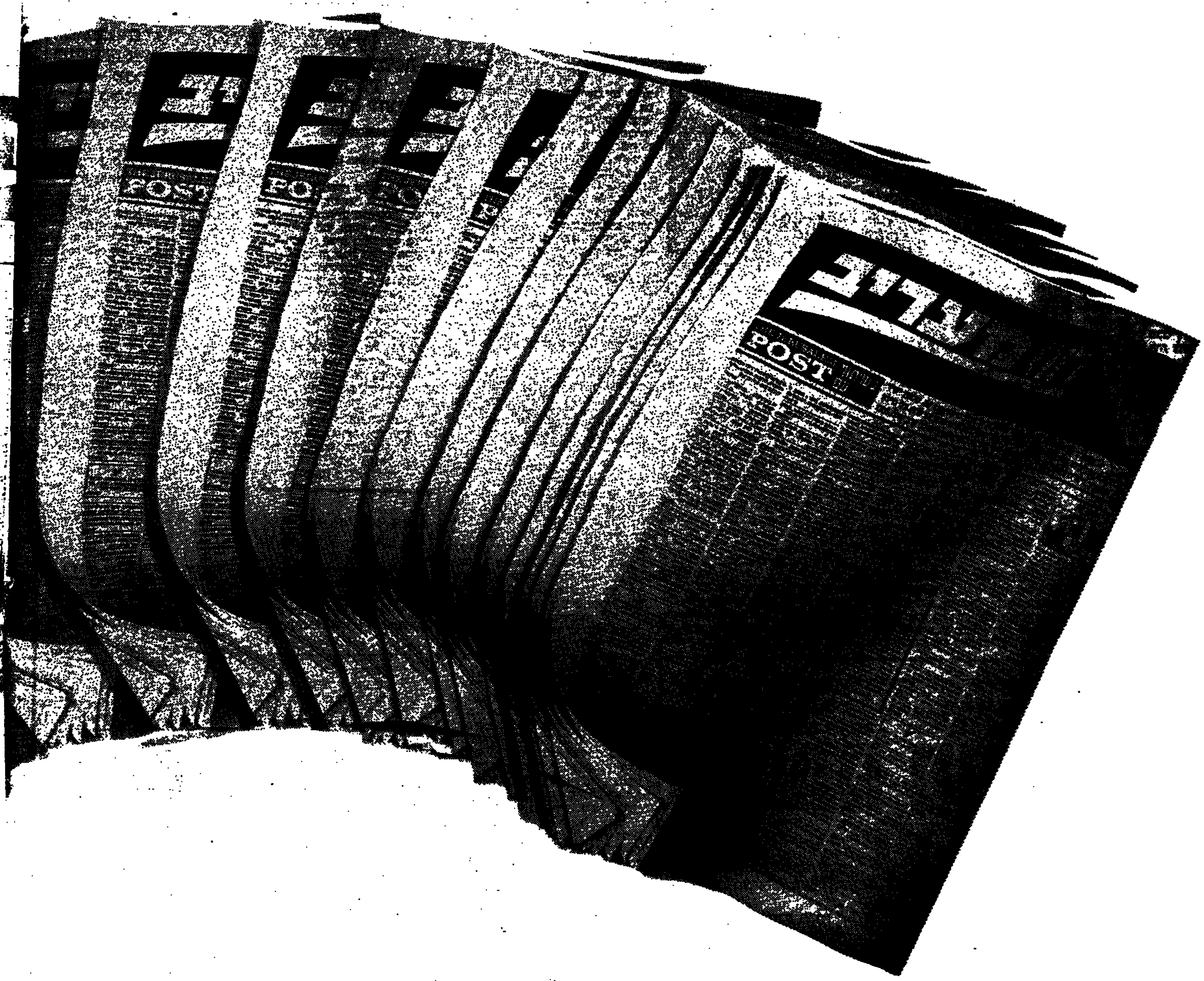

עשרות אלפי הצעות. שישה ימים בשבוע.
היום, אתה לא סוגר עיסקה בלוח מעריב

לך על בטוח **לוח מעריב** הלוח הגדול במדינה

יש לאת זה. יום יום. והרבה.

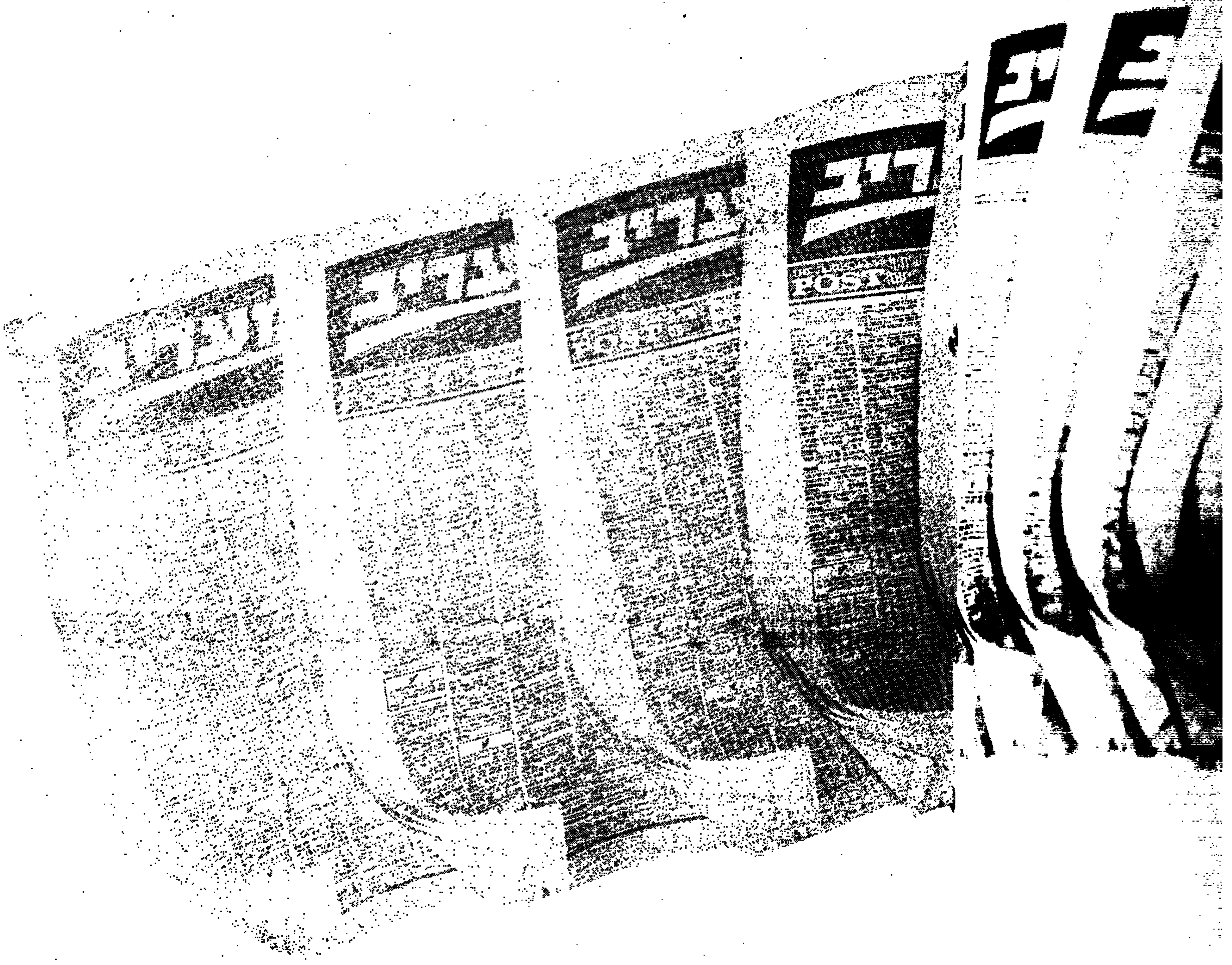

בלוח מעריב מתפרסמות יום יום יותר דירות, יותר מכוניות, יותר מישרות פנויות, הרבה יותר הצעות. לכל דבר.

אינך צריך לחכות ליום שישי כדי לסגור עיסקה - בלוח מעריב אתה מוצא בדיוק מה שאתה צריך, בכל יום שאתה צריך. 6 ימים בשבוע.
אלפי אנשים בוחרים לפרסם בלוח מעריב כי בתשלום אחד המודעה מופיעה יום יום, אפילו חודש ימים, ומגיעה להרבה יותר אנשים.

פרסום בלוח מעריב כדאי יותר למפרסמים. וכדאי לך.

ת. שישה י בשבוע.
ר עיסקה בלוח מעריב!

הלוח ה במדינה

هكذا من الاصل

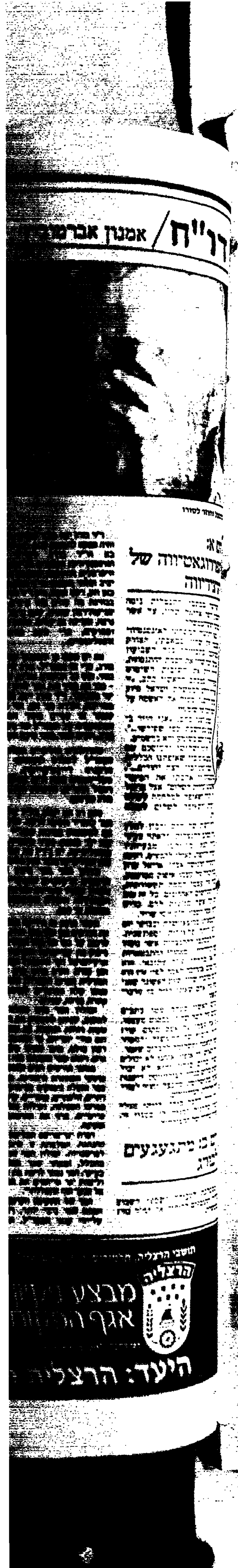

صكنا من الامل

בן־נתן: „שטרות מזוייפים בכיס"

מאת מנחם רהט

ימים קשים עוברים על „האיש החזק" של המפד"ל, רפאל בן־נתן. האיש החזק כבר אינו חזק כל־כך. מי שהיה הנציא והביא בסיעת „למפנה", ממליך המל־כים במפלגה, נאלץ לנהל מלחמת מא־סף להגן על הקו האחרון שלו – וספג מפלות בזו אחר זו.

הפיחות החל בתוך סיעתו שלו, כאשר בחרה ברב משה סלומון כמועמדה לכהונת שר הדתות – ולא בח"כ לשעבר אברהם מלמד, מועמדו של בן־נתן. בוועידה נחל תבוסה כשהחליטו הצי־רים למנות את הרב יצחק לוי למזכ"ל־על של התנועה והתעלמו ממועמדו של בן־נתן, הרב בועז לוי. בהתמודדות המרכזית על כהונת שר הדתות שוב הובס בן־נתן, כאשר נבחר ח"כ זבולון המר לתפקיד. כבר לא די בכך, ספג בן־נתן כפלה אישית, שהי־תה אולי הכואבת מכל. כאשר ניגש להתמודד על משרת המזכיר המדיני מול שאול יהלום מסיעת הצעירים, הפסיד את הכהונה בהפרש של 13 קו־לות בלבד.

רפאל בן־נתן, בן 66, האיש שעסק עשרות שנים בענייני מפלגתו, מצא עצמו לפתע בעמדה של „פרסתה נוך־גראסה". הפילו אותו אל הקרשים. כל התפקידים המרכזיים ניתנו לאחרים.

אבל בהדרן שבקומה השלישית של בניין „הקסטל" אין הוא נראה כאדם מובס. בחדר, המרוהט בפשטות, ישב אדם מחייך, שפיו מפיק אמרות חז"ל, מד־רשים וסיפורי חסידים בצרורות. משל היה זה חדרו של רבי ולא מטבחו של פוליטיקאי ממולח, שעד לפני זמן לא רב יראו הכל מפניו, גם השרים שייצגו את המפלגה בממשלה.

רפאל בן־נתן אוהב להציג עצמו כאיש של עשיה. הוא מתרחק מן הזר־קורים, מן הכיבודים ומגינוני השררה.

„האיש החזק" של המפד"ל ירד מגדולתו בוועידת המפלגה האחרונה אך אומר: „אינני רואה עצמי מובס ואינני הולך הביתה □ התנועה סטתה ימינה, בלי מפד"ל כשביל־הזהב נהיה ללבנון שניה □ כשהוויכוח הוא על אישים ולא על דיעות, כל ציר בוועידה הוא מלך"

רפאל בן־נתן (מימין) אחרי התבוסה בוועידה: „שני סוחרי סוסים נפגשו בפונדק"... (צילום: ראובן קסטרו)

אף שבמפלגתו נחשב ל„איש חזק", מי־עט בהופעות פומביות. אבל הפעם הח־ליט לפתוח את פיו.

„איש חזק? אינני איש חזק. זה רק חלק מן הדימוי השלילי שהדביקו לי יריבי. זה חלק מרצח האופי שנמשך שנים. רק להכפיש את האיש שכל ימיו היו קודש לתנועה, עוד מהימים שהיי־תי מרכז כל סניפי החלוץ הדתי בור־ארשה. ויתרתי אז על לימודים בישיבה ובאוניברסיטה למען התנועה – וזה הגמול שמגיע לי?

„צר לי לומר שהתנועה כיום איננה במקום שבו הייתי רוצה לראותה. יש לנו תפקיד שלא היה לשום מפלגה אחרת. אנחנו המלט שמאחד את האו־מה כולה על כל פלגיה. במפלגות דתיות אחרות קיימת דאגה רק לצר־כים סקטוריאליים. אנחנו תמיד דאגנו לכלל ישראל. ממאה־שערים עד משמר־העמק. אבל מתי יכולנו לאחד את העם כולו? – כשאנו עצמנו היינו במר־כז.

„מה קרה היום? – התנועה סטתה ימינה וכבר איננה מסוגלת להיות דבק לכל שדרות האומה. בוועידה הלך הכל ימינה, ולזה אין שום שורשים בתנועה. לא רק לקיום המפלגה אני דואג, אלא לקיום האומה כולה. אין אומתנו יכולה להתקיים ללא מפד"ל שדרכה היא שביל הזהב. בלעדי זאת, נהיה ללבנון שניה. מפד"ל מתונה, חיונית כמו הלב לגוף האדם. טול מן האדם את לבו והריהו כדומם.

„גם מבחינה ארגונית היתה הוועי־דה כשלון. דיברו על חיסול משטר הסיעות, אבל מה שקרה בפועל הוא שקבוצות שלהן יחד חמישים וכמה אחוזים, נישלו את הכוח שצבר ארב־עים וכמה אחוזים. פתאום רוצים להע־מיד בפינה ארבעים וכמה אחוזים. ומי הם אותם ארבעים וכמה אחוזים? אלה הם, ככלות הכל, האנשים הנאמנים ביותר שלנו, אלה שחלק ניכר מהקו־לות לכנסת קיבלנו מהם. הרי מצ"ד הצביעו לרשימה שלהם, וגם המצבי־עים הצעירים לא היו כל כך אתנו. אז את מי רוצים לשים בצלו? – דווקא את נאמני התנועה. במקום לאחד באים לפצל. זה מה שמדאיג אותי. זה הרס התנועה!

„מרגיז אותי שאלה שהציגו עצמם נאמנים ביותר לדרכה של וועדת יער, פעלו מתוך סחר־מכר. אלה שהודיעו כי אינם קיימים עוד כסיעה ולא יהיו אצלם הצבעות אדבלוק, הלכו לבצע עיסקאות בנוסח – תנו לנו מזכ"ל־על ותקבלו שר ומזכיר־מדיני. זו הרי הנ־אה לעין השמש. זו בעיה של התנועה כולה. אנחנו, בעזרת ה', נסתדר, אבל מה יהא על התנועה. חשבנו שגמרנו עם ההסכמים הפרסונליים, ושיתחילו סוף־סוף להתעסק קצת גם באידיאולו־גיה – התבדינו.

„סיעות? – לא איכפת לי שיהיו סי־עות, אבל שהבדלי הדעות ביניהן יהיו אידיאולוגיים ולא פרסונליים. הוויכוח האידיאולוגי חשוב מאין כמוהו, אך כשכל המאבק הוא רק בין אנשים – זה מאבק פסול. מדוע קבעו חז"ל שמחלו־קת הלל ושמאי היתה לשם שמים ואי־לו מחלוקת קורח ועדתו פסולה? משום שהלל ושמאי נחלקו אידיאולוגית. קו־רח עסק במאבק פרסונלי בלבד, ועל כך נענש.

„המפלגה צריכה להיות קורת־גג לכל הזרמים בציבור הדתי – מגוש־אמונים ועד עוז־ושלום. טוב וחשוב שיהיה ויכוח. אבל מה קרה בפועל? מאבקים אישיים על הכיסאות. אנשים קמו ותבעו שיבוצם בשבילם, בלי שיכ־לו להבהיר במה הם שונים מאחרים. כשאתה מסביר לציבור שיש דעה כזו ויש דעה כזו, והבוחר נתבע לבחור בין דיעות – טוב ויפה. אבל כשהכל בנוי על בסיס אישי, יש השמצות והוזמה הכפשות. כל אחד מוכרח לטעון שהוא חכם הגון ונבון ויריבו ההיפך מזה. כך נבנה את התנועה? כך נביא להריסתה!

„כשמצב של ויכוח על אישים ולא על דיעות – כל ציר בוועידה מלך. כל אחד חושב אחרת. נפתח פתח גדול לקנוניות. כאשר ה'מי' חשוב יותר מה'מה' – זו סטיה מדרך היהדות. ביה־דות תמיד היה חשוב ה'מה'. מדוע פו־תח היהודי את יומו דווקא בפסוקו של בלעם הרשע 'מה טובו אהליך יעקב'? משום שאם הדברים ראויים להיאמר – לא חשוב כלל שאמרם רשע בן רשע. ואצלנו הופכים את הקערה על פיה, ומה שחשוב זה פתאום ה'מי', ובכלל לא חשוב ה'מה'.

„נכון, ספגנו הפעם מהלומות, אבל לא הכל נגמר. איננו מקפלים את הד־גל. אנחנו מוסיפים לשאת את נס המ־רד הקדוש. הדגל לא יקופל, כי עם ישראל עדיין זקוק לו. כיצד נוכל להמשיך כשחסמו את דרכנו מכל עבר? – יד ה' לא תקצר, אף שאיננו סומכים על הנס. חכם הוא מי שיודע לצאת מתסבוכת, שנבון לא היה נכנס אליה כלל. נבונים כבר לא נהיה. נכ־נסנו לתסבוכת. אך אני משוכנע שנ־היה מספיק חכמים לצאת ממנה.

„זה ההבדל בין יהדות לאלילות. בממלכת האלילות אין מכירים בטעות. אצלנו – הפה שאסר הוא הפה שהתיר. לוועידה מותר לשנות את החלטותיה. ציבור שהגיע להחלטה גרועה זכאי לשנות דרכו. אין לי ספק שהתבונה, גם אצלנו, תגבר.

„אני משוכנע שהקואליציה שקמה נגדנו לא תחזיק מעמד לאורך ימים. הצעירים, מצ"ד, הקיבוץ הדתי, החב־רות האחרים, יבינו שיש פה מעוות שח־ייבים לתקנו. זו קואליציה מקרית, לצורך עניין מסויים, המבוססת על התחייבויות במישור הפרסונלי ולא על בסיס אידיאולוגי. וזו, מטבעה, עשויה מזר־מזרותיים להחליק באיזשהו עניין.

„משל למה הדבר דומה? – לשני סוחרי סוסים שנפגשו בפונדק. אחד הציג לפני חברו סוס שקנה במאה רו־בל. בדק השני את שיני הסוס ואמר: 'רימו אותך! מכרו לך סוס ששוויו 50 רובל'. אבל בעליו של הסוס לא נבהל: 'אל תהיה טיפש, ידידי. נתתי למוכר שטר מזוייף'. הנמשל? – אל יתהללו אלה המחזיקים בכיסיהם שטרות מזוי־פים וטרם הבחינו בכך.

„חרף כל מה שאירע בוועידה אינני רואה עצמי כאדם מובס. להיפך. יצאתי מהוועידה מחוזק. אם לאחר כל ההסתה נגדי זכיתי ב־48.7 אחוז, כשכל מתנג־די צברו 51.3 אחוז באותה התמודדות – הרי זה נצחון גדול.

„אינני הולך הביתה. כמי שזכה בת־מיכה של כמעט 50% – אסור לי להי־תקפל. אמשיך כל עוד ירצו בי שול־חיי. אצטרך לאכזב את הקואליציה־לרגע שקמה נגד מי שהיה עבד לתנועה משחר נעוריו, שוויתר על כל חייו למענה ועבד בשבילה 18־20 שעות ביממה, שמעולם לא חיפש שררה וכיבודים לעצמו והסתפק רק בעבודה קשה למען המפעל הקדוש"...

משה אדרעי: „במצוות הרבי, כמובן"

רפי דני: „קשה לעמוד בפיתויים"

אלי מעטוף: „התענוג לדהור עליו"

נח"לאי חניך חב"ד על הסוס בגולן

מאת אהרון דולב

יעד־תקיפה של ר' מוישה אדרעי מסומנים במפת אזורי המצוקה בישראל. מיפקדתו, חדר קטן במרכז בית־הספר המקצועי בכפר חב"ד, טובל בשלל דגלי הנח"ל וסמליו. דומה יותר ללשכת־גיוס פרטית.

יוצאים ובאים נח"לאים וחובשי־כיפות. אחרים בסרי נח"ל, עם או בלי כנפי־צנחן. אחרים בשל"ת נח"לאי או גרעיני (התיישבות) נח"ל בעלי שמות חב"דיים, כגון: „ופרצת", כמצוות הרבי (מלובביץ'), „המיבצעים" (ע"ש „עשרת המיבצעים" שעליהם הכריז הרבי מלובביץ'), או „יד־החזקה" ו„הרמב"ם".

נח"לאים חב"דניקים המשרתים בנח"ל מוצנח ועולים להתיישבות – מעטים יודעים זאת. ארבעה גרעינים, ובהם גרעין ראשון של חב"ד העתיד להצטרף לישוב־יער בגולן.

על ר' מוישה המרוקאי מספרים שנערי־מצוקה בישראל הוא מלקט בשכונות, אישית, כאוסף ביצים עזובות. אחר־כך דבק בהם כמשגיח־כשרות. מפקידם בידי משפחות־אומנות בכפר חב"ד. חובשם לספסלי ביה"ס המקצועי ומוציאם לתרבות־טובה בשורות הנח"ל, ושוב אינו סר מדרכם, עד שנעשו „בני־אדם" שלמים.

על דבקותו במשימותיו אומרים שאין יום או שעה שאינם כשרים בעיניו לפשיטה על יערים חברתיים למן קרית־שמונה בצפון עד קרית־מלאכי בדרום. באגף הנוער והנח"ל במשרד־הבטחון מתברכים בר' מוישה. בבטאון הנח"ל מכינים עליו כתבת־שער גדולה לגליון הקרוב וראש האגף מפליג בשבחי פעליו.

כבוד זה גורם קורת־רוח לאיש שרבים קוראים לו „הרב". אך בנוצות לרלא אינו חפץ להתהדר. לפי שאין שעותיו עמו, הוא אומר, הסמכה לרבנות עוד לא קיבל. תלמיד־חכם הינו, מרבה לשנות בכתבים, מתבל בפסוקים, מצטט חז"ל ונהנה לקחת „קרדיט" מלא על המפעל הצבאי־חברתי שהוא מגלגל לבדו זה שנים אחדות בתהלהבות, כמקיים מצווה גדולה: „בכל נער מישראל טמון ניצוץ קדושה, שיש לגלותו".

ר' מוישה מגלה הרבה ניצוצות בעיירות־פיתוח ובאזורי שיקום שבשולי הערים.

מי הסמיכו? כמובן, הרבי מלובביץ'.

„פעם מני רבות", מספר משה אדרעי, „היתה לי 'יחידות' עם 'הרבי' בשאלה כיצד יש לטפל בעזובה בקרב בני־הנוער ואיך לגאול אותם מתחלואי הניתוק החברתי, שיגדלו יהודים ובני־אדם טובים". אמר הרבי: „אין כלל אחד. יש טיפול אישי, לפי תכונות, מצב המשפחה והמצב הסוציאלי". עוד אמר לו הרבי: „אין ככפר חב"ד להקמת מסגרת ואין כנח"ל לשרות בינו בצבא".

שליחות „מיסיונרית"? – חס וחלילה. „כל נערינו מבתים דתיים ומסורתיים. הוריהם מברכים על יציאתם דרכנו אל מסלול הגיוס לנח"ל". פשיטותיו על אזורי העזובה מכוונות כפיו „בלכתך בדרך" והוא יוצא לכל כנפות הארץ מצוייד ברשימת כתובות גדולה הולכת של תלמידים־חוסים בביה"ס המקצועי. „אני נכנס לבקר תלמידים בחופשה, שמביאים חברים מהשכונה. נפגש בבית־כנסת עם הורים ששמחים להפקיד בידינו את הבנים".

עדיין בשאלה מי הסמיכו לגאול נשמות רכות: הסמכה מלאה לחיים יש בשפע בביוגרפיה שלו. זו צמחה מן המצוקה הקשה, שידע מגיל רך, עוד בעיר הולדתו ספי במרוקו ואח"כ במעברת מגדל־אשקלון כילד יתום בן שתים־עשרה. אבא, גבאי דייני העיר ספי, פירנס שבע נפשות מעיבור עורות. „נשמתו יצאה לארץ־ישראל ולא זכה". כשבאה שליחת הסוכנות לבית אדרעי בספי, „אבא אמר, שמשיח נכנס". הלך לעולמו כשנה לפני העליה.

משה, בן 11, למד ב„אליאנס" ויומיום, לאחר הלימודים, עבר אצל הסנדלר היהודי, לקח בשק שלושים זוגות נעליים לתפירה. תפר בלילה, החזיר בבוקר ואת הפרוטות שקיבל מסר לאמא. אח"כ במעברת־אשקלון, בקיץ 1956, לקח שני דליים, מילא בקרח ומיץ פטל והלך לשוק למכור. את הגרושים, כמו במרוקו, הביא הביתה. ביום השוק השני זימנה לו ההשגחה את „המיפגש הגורלי": ישראל לייבוב נזדמן לנער בשוק באשקלון. אז רב צעיר, כיום יו"ר אגודת צעירי חב"ד.

משה: „ראה ילד עם כיפה מוכר שתיה. קנה אצלי כוס פטל וחיכה בשוק עד שגמרתי את היום־עבודה. ליווה אותי למעברה. בפחון דל הצטופפנו, כל המשפחה, עם שרותים בקוביה בחוץ. הרב לייבוב דיבר עם אמא. כעבור שבוע הגיעה משאית, לקחה את כל המשפחה לכפר חב"ד, וברוך־השם, עד היום אנחנו כאן, עושים עבודת־הבורא".

משה אדרעי אוסף נערי מצוקה לביה"ס המקצועי בכפר חב"ד ומשלחם לנח"ל, שבו, הוא סבור, לא „מתקלקלים" □ יש 4 גרעינים ובהם ראשון העתיד להצטרף לישוב יער בגולן

ר' מוישה אדרעי הולך „לפי המופת" של הרב לייבוב. מדבר עם הורים ומשיג את הילדים. לפי החישוב שלו, עשרה אחוזים בלבד מכלל נערי חב"ד מוסיפים לחבוש ספסלי ישיבה בהגיע שנתונם. רובם נפוצים בכל חילות צה"ל. כשלושים אחוזים, „נערי אדרעי", יוצאים לנח"ל. לא מספיק, לטעמו. „מן הרבי" הוא מצווה לקיים את הכלל – „התחלת עם נער, שוב לא תעזבנו". רק הנח"ל הוא כתובת ויש מעקב. לנח"ל, אומר אדרעי, יוצאים גרעינים הומוגניים מכפר חב"ד להיאחזויות, מאחזים ויישובי־יער. אדרעי שומר על „פיקוח" צמוד, על קשר רציף, שיישארו חב"דניקים נאמנים ברוח ובנוכב. שלא ייצאו, חלילה, לתרבות רעה מחמת השפעות לא רצויות, „כפי, שלדאבוננו, קורה בחילות אחרים".

אפילו בלבנון, כשהיה אחראי ל„מבצעי חב"ד", הירבה לפקוד את נעריו הלוחמים בכל הגזרות.

נכנס מוטי חוטר־ישי, בן 19, מחיפה. בוגר בית הספר המקצועי בכפר־חב"ד וישיבת חב"ד בצפת. לבוש מדי צנחן. אדרעי לא שבע־רצון ממנו. „מוטי בחור משובח מאד", הוא אומר, „רק מה? כשהיה לידי, היה נח"לאי בלב ונפש, אפילו חתם לנח"ל. אחר־כך, כשיצא לחופשה הביתה, בא 'השטן', הסית אותו".

הסית לצנחנים, לאו דווקא מן הדרך־הישר. עובדה שבחופשה בא ישר לכפר חב"ד ונכנס אל אדרעי. למוטי חוטר־ישי „טוב בצנחנים", הוא אומר. לאדרעי אין נחת מזה, כפי שיש לו מהצעירים, שהולכים לנח"ל. מי שהולך לחיל אחר, כאילו איבדו: „רבים מנערינו, שאינם הולכים לנח"ל נכנסים לבעיות. יש נפקדים, עריקים. רק מה? בנפקדות, או בעריקות, מיד הם באים הנה, עוד לפני הבית והמשפחה". אדרעי מחזיר אותם ליחידותיהם, מצייד אותם במכתב למפקד, משוחח עם המפקדים ומתייצב לימין הבחורים בבתי־דין צבאיים.

פה ושם צצות בעיות משמעת גם בקרב החב"דניקים הצעירים בשורות הנח"ל. בתישאול, באחד ממאחזי הנח"ל, ציינו נח"לאים חובשי־כיפות היעדר בנות כמקרון. מדברי אחרים עלתה קינאה במאחזים מעורבים. „בעיות היו", אומר אדרעי בלשון עבר. „מה עשינו? נתנו לבחורים הרבה חמצן רוחני, החזקנו אותם בנשמה. עכשיו, ברוך־השם, כבר ניתקנו אותם מהטיפול הנמרץ והם נושמים יפה לבדם".

בניגוד לצנחן מוטי, הרוב „קונים" את הנח"ל אצל ר' מוישה אדרעי, אף שהצנחנים מושכים יותר.

אלי מעטוף, יליד המושב התימני בוקת וכיום מזכיר הגרעין „יד־החזקה", החליט ללכת רק לצנחנים. „אדרעי עבד עלי ושיכנע אותי ללכת רק לנח"ל". איך? הוכיח לו שבנח"ל הוא יהיה „צנחן־פלוס". גם יצנח, גם יקיים מצוות יישוב הארץ.

אלי: „קניתי את זה ואני לא מצטער. להיפך. הגרעין שלנו 'התום' על הגולן". ביחוד „התום" אחרי שהיית־היכרות ממושכת ביישוב־היעד, המושב הדתי קשת במרכז רמת־הגולן. אלי „אוהב אקשן", בחר בענף גידול הבקר לבשר. „יש לי כבר סוס, שמו 'פנטסיאק'. תענוג לדהור עליו עם העדרים בשטחי המרעה של קשת". חברי גרעין אחרים השתלבו בגד"ש (גידולי־שדה), במטע, בחריש על טרקטור, בתצרנות ואחד ילך לעבוד במרכניה.

תחילה יתגייסו. יעברו טירונות, בט"ש בגבול, שרות בגדוד נח"ל־מוצנח. רק בסוף המסלול – ישוב־היעד קשת. אלי מעטוף: „אני, כבר מעכשיו, רואה את עתידי בקשת".

גרעין אחר מיסודו של משה אדרעי, „המיבצעים", עושה את סוף מסלול השרות בקיבוץ הדתי שעלבים על כביש לטרון.

רפי דני, בן 20, נולד בשכונת התקוה בת"א. שם מתגוררת משפחתו בת 11 נפשות, מאז עלתה מאיראן בשנת 1950. רפי ניפנה מעבודתו התדגונית במיון וסיווג ביצי רבייה בתבניות קרטון ליצוא. בסופו של דיון קצר, נוטה דני להסכים: „נכון, המסגרת הצבאית משבשת, לפעמים, את סדר־היום הדתי. אבל הנח"ל הכי־מתאים לנו מבחינת המסגרת".

כנראה, רפי נשתכנע כי בכל מסגרת צבאית אחרת, בחור דתי כמוהו „היה מתקלקל". הקילקול? „הסביבה משפיעה על הבן־אדם. ראיתי את זה בהתקוה. למשל, בשכונות, כשהחבר'ה שלי הלכים לכדורגל או לבריכה, אני צריך להגיד להם שאני לא הולך". זה לא תמיד נעים, או לפעמים היה מצטרף. לפני הגיוס רצה ללכת למסלול רגיל ולהגיע לגולני. ר' מוישה אדרעי לא נתן. „עכשיו אני שמח ששמעתי בקולו והלכתי לנח"ל. קודם כל מבחינת הדת. בדור שלנו קשה לעמוד בפיתויים".

בנות, למשל? „בהתחלה, בהיאחזות, היה נדמה שהן חסרות, כי קשה לנהל היאחזות בלי בנות. היה לחץ מהפיקוד שנקבל בנות. משה אדרעי עמד בתוקף שהבנים יסתדרו לבדם". ממה פחד ר' מוישה? מהייצר. „אסור לו לאדם להגיד 'אני גיבור'. יצרו של אדם גובר עליו. אצל החופשיים היאחזות מעורבת זה דבר טבעי. אצלנו יש סייגים".

שעלבים קלט גם גרעין מתגורבת („עמינרב") דתיות בשרות לאומי. מכיר הפנים לשעבר, שמואל עמנואל אומר: „אחד המבחנים להצלחת שתי הקבוצות, הבנים והבנות, הוא שכל מסגרת נשארת נפרדת ושתיהן נפגשות לפעילות חברתית משותפת רק במסגרת המשק כולה".

קשה להיות יהודי

„תתפלא, אבל במחזור הקודם צמחו מהפרדה הזאת שני שידוכים בין נח"לאי חב"ד ובנות המקום"...

דו"ח / אמנון אברמוביץ'

מתנצל וחוזר לסורו

כמעט תופעת טבע

הוויק־אנד הזה מגיע לו

יום א: הפררוגאטיווה של הרצידיווה

שלושה מכתבי התנצלות ניסח השבוע השר אריאל שרון, עד אשר נתרצה ראש־הממשלה.

מאז התרגול המשפטי האינטנסיווי שנכפה על שרון במאבקו, הצודק כשלעצמו, בתביעתו נגד השבועון „טיים", למד שרון את חכמת ההתנסחות, וליתר דיוק את חשיבות השימוש בעורך־דין. במכתב הראשון כתב, „זו איוולת לייחס לממשלת ישראל סיוע ברצח יהודים...". מטיל את האשמה על קשיי ההבנה של שומעיו.

במכתב השני כתב, „אני חוזר בי מדברי במוצאי־שבת כפי שפורשו...". מתיר את האשם בשומע ולא במשמיע.

עד הנוסח השלישי והמוסכם שם כתב, „אין קשר בין שאיפתנו הכללית והכנה לשלום לבין רצח יהודים...". בהתנסחות הזו אהבתי את הביטוי „שאיפתנו הכללית לשלום". אצל אריאל שרון תהיה השאיפה למלחמה לעולם ספציפית, והשאיפה לשלום לעולם כללית.

ההתעקשות של פרס ורבין לחלץ משרון מכתב התנצלות, נראתה בעיני אכזרית קצת, מתעלמת מבעיותיו האישיות ולוחצת, כאילו להכעיס, דווקא על הנקודה הרגישה אצלו. אריאל שרון מסוגל לגזור על עצמו איפוק מרשים, לכפות על עצמו דממה תקשורתית, ויעידו החודשים האחרונים. כל זה טוב ויפה, עד אשר מגיעים לדם. כריש פוליטי, אמר השבוע ח"כ יוסי שריד.

התבטאותו במוצאי־שבת ובבוקר יום א' לא היתה פתאומית וספונטנית. בניגוד למכתבי ההתנצלות אשר נוסחו בעצת עורך־דין – מאחורי ההתבטאויות הללו או מתחתן, עמד עתונאי. הוא אפילו כתב אחר־כך מאמר לפיו אין הוא חוזר בו מדברי שרון. פעם ראשונה שאני שומע על אדם שאינו חוזר בו מדברי אדם אחר.

ביום ראשון בערב עטו כתבים וצלמים על השר שרון. מבסוט מעצמו, מלא את עצמו עד אפס מקום, קורן ומחייך, הוסיף שר התעשיה והמסחר ארשת תואמת ומשלימה לדברים שאמר.

זה האיש. זה אופיו. אנחנו לא יכולים לעשות כלום בנדון והוא לא יכול לעשות כלום בנדון. רצידיוויסט. הישנות שאינה בת־שליטה. מתנצל וחוזר לסורו חזור והלוך. רצידיוויזם.

לו היה הדבר בידי, הייתי מגלה כלפיו סלחנות ומניח לו בכגון זה. הפררוגטיווה של הרצידיווה.

יום ב: מתגעגעים לבורג

במפלגת העבודה נשמעו השבוע קולות התובעים להחזיר את הד"ר בורג בממשלה.

ד"ר בורג יצא מגדר תופעה פוליטית והיה כמעט לתופעת טבע. דור הלך ודור בא וד"ר בורג לעולם עמד. האינטנסיוויות העצבנית של הפוליטיקה הישראלית התקשתה להתמודד עם נתון יציב ובלתי משתנה כד"ר בורג. הכל זז כאן וזע, רעש וגעש, ורק ד"ר בורג נותר בבחינת מה שהיה הוא שיהיה. מפיק שביעות־רצון עצמית, שאם נרצה או לא נרצה, הקרינה גם עלינו. מספק חכמות ופסוקים, מדי פעם בפעם די אינטליגנטיים.

אם יש מקום בו יתגעגעו עוד לד"ר בורג, הרי זה במפד"ל. בורג היה אבא נצחי. חרף כל הביקורת והלעג, הוא היה – כבד את אביך ואת אמך למען יאריכון ימי מפלגתך. ד"ר בורג ייצג מבכורות מסויימת, והדרת פני זקן. אני מאמין, שאחד או שניים מתוך המנדטים המתמעטים של המפד"ל היו בשל ד"ר בורג, רוצים לומר, מפני שיבה תקום.

סוציולוגים פוליטיים מחלקים את המפד"ל לשלוש תקופות: תקופת הרבנים – ריינס־מימון, תקופת בעלי־הבתים משה חיים שפירא, יצחק רפאל ואחרים, תקופת המנגנון ד"ר בורג ובן־מאיר.

ספק רב אם יעלה בידיו של זבולון המר להגדיר תקופה חדשה. זבולון המר, אם להשתמש במינוח מפא"יי קלאסי, הוא ילד מנגנון. נעדר אופציית פרישה מהפוליטיקה. יש בידיו את הפוליטיקה ואת הפוליטיקה בלבד ואין בלתה.

זבולון המר כבר ביצע את כל הזיגזגים הרעיוניים האפשריים. הוא מתחיל עכשיו קריירה פוליטית חדשה ואפשרויות התמרון וההתפתלות שלו ממוצות עד תום.

תקצר ברגע זה היריעה מכדי לפרט את הדרכים בהן הלך מאז 1969, כשעלה לרכוב על גבו של גוש אמונים בואכה גילויו את עם־ישראל והעדפתו על פני ארץ־ישראל ועד התשאול המפורט של חנן פורת והרב נריה ערב ההצבעה הגורלית במרכז המפד"ל; תשאול אשר ממנו עלה כמתחייב לאומנית. נגד פשרה, נסיגה, עקירה.

זבולון המר הוא מאלה הנוטים לחשוב, שניתן להשביע את רצון הכל. טעות רווחת ומוכרת גם מהפוליטיקה וגם מחיי יום־יום. מי שמנסה להשביע רצון כולם, סופו שאינו משביע רצון איש. ויוצא שכר אמונתו באי אמינותו.

במשך חודשים רבים התנגד לחנינת פושעי המחתרת היהודית. כהתנגדותו צבר והעלה נימוקים מנימוקים שונים, דתיים, הלכתיים, מוסריים. ערב ההצבעה במרכז המפלגה, וקולות מצ"ד־מורשה קריטיים, צרף את חתימתו לתובעי החנינה.

ועדת יגר־שריבס המליצה על רענון ההנהגה. המלצתה זו שימשה מקור לפרשנויות. זבולון המר הוציא עצמו מהכלל, ומאחר שכך אפשר שכפר בעיקר. המר נבחר לרשת את הד"ר בורג, וליצחק יגר מייחסים את המשפט „לא אל הנער הזה התפללתי".

המר של התקופה הקרובה יהיה מן הסתם המר ניצי יותר, רדוף ונשוף על־ידי קנאי המפד"ל. הפרופ' דוד הרטמן, מורו ורבו, נסח נאומיו, ייצא בוודאי מתמונת־הזיו. חרף זאת ולמרות האמור לעיל, לא הייתי מצטרף לפאניקה שאחזה אחדים מאנשי מפלגת העבודה. חרף כל האמור לעיל, וככל שהדבר יישמע מוזר, אני מאמין שבאיזשהו מקום, יש בליבו אלוהים.

המפלגה הדתית־לאומית, יוצאת חלצי הפועל־המזרחי, נשלטת כרגע ולכאורה על־ידי קנאי מצ"ד, מורשה והשאקיסטים (אנשי שאקי). יצחק לוי, מזכירה החדש, עומד לצאת במסע „עם אחד בארץ אחת", אשר יוכיח שאין בלבם של אנשי עיירות־הפיתוח דבר וחצי דבר נגד ההתנחלויות.

בבחירות לכנסת התשיעית, 1977, זכתה המפד"ל לגדול בהישגיה, תריסר מנדטים. אם אני זוכר נכון, במערכה ההיא התמקדה המפד"ל בחינוך דתי, ערכים, מסורת.

אתם לא מכירים את הציבור שלנו, אומרים עסקני המפד"ל, זהו ציבור לאומני, אנחנו פוגשים אותו שבת, שבת בבתי־הכנסת.

הבעיה עם עסקני המפד"ל – כמו עם עסקני מפלגת העבודה מהקיבוצים – שהם פוגשים רק את עצמם. ועצמם, במקרה של המפד"ל, זה בדיוק ארבעה מנדטים.

יום ג: סיבה למסיבה

שלושת אלפים איש, יוצאי אצ"ל ולח"י, התכנסו השבוע בהיכל התרבות בתל־אביב לחוג 40 שנה להקמת תנועת המרי; שם כולל לקואליציה קצרת־הימים של ההגנה ותוסיה, אצ"ל ולח"י. שלושת אלפים איש: אצ"ל ולח"י גם יחד מנו קצת יותר, לא הרבה יותר, משלושת אלפים איש. אין שם יורדים, אין שם מתים – השורה תשחור גם ממוות.

נשיא המדינה, שנתקבל בתשואות סוערות, עמד בדבריו על שעת החסד שנתקצרה ולא חשוב כרגע באשמת מי, על הפרק המזהיר שנתקצר עד כאב (פיצוץ מלון המלך דוד?).

נציגי ההגנה התחמקו ממסיבה משותפת. גם בלי המסיבות כבר לא ברור כאן מי היה מה. המהפך ההיסטורי, 1977, הפך את היוצרות והיוצרים. לך תברר היום מי חרש בתלם, מי השור ומי הזכר. יהושפט (פסי) הרכבי כתב בספרו „הכרעות גורליות", שהפרופורציה הנכונה מחייבת, ארבעים רחובות ההגנה על כל רחוב אצ"ל.

כאשר הכינה עצמה ההגנה למאבק המכריע על עתיד המדינה והיכוה עשרות אלפים רובים, לא היה הרובה אצל האצ"ל אלא אלמנט גראפי בסמל. עם מאה ושמונים רובים שירכו האצ"ל, ספק אם היתה מדינת היהודים מצליחה לעמוד מול הפולש הערבי.

תנועת המרי, שחגגה השבוע ארבעים שנה להקמתה, לא היתה אלא נסיון קצר ומאכזב של ההגנה להרגיע קצת את הפורשים ולהטיל עליהם מרות: פשוט כדי שלא יפריעו. ישראל גלילי המנוח אמר אז: אצלנו זה פרי חשבון מדיני ואצלם חשבון תעמולתי. אבל משונות הן דרכי ההיסטוריה: התועמלן נהפך למדינאי ואילו המדינאי מדדה בשולי התעמולה, מבקש בקול חלוש נתח היסטוריה לעצמו.

ממלא־מקום ראש־הממשלה יצחק שמיר, שהשמיע את הנאום המרכזי באירוע, ערך השלכה לימינו אלה, מתנועת המרי המאוחדת לממשלה המאוחדת.

תנועת המרי היתה תוצר של מדיניות כיבוש בריטית סרבנית ואטומה, דבקה ב„ספר הלבן" ומתעלמת מניואנסים. היא הצמידה את ההגנה עם ארגוני הפורשים – בדיוק כפי שמדיניות ישראלית מקבילה, שמר שמיר הוא ממוביליה או מוביליה, מצמידה היום את אבו־ניזאל אל יאסר ערפאת.

פרופ' יוסף נדבה, הממונה על ההשראה האקדמית של אירועים מעין אלה, השתבח בראיות חדשות פרי מחקריו, לפיהן עזבו הבריטים את הארץ בגלל פעולות המחתרות, ובגללן בלבד. לוחמי המחתרת האירית יכולים לשאוב עידוד רב ממחקריו של פרופ' נדבה, ואש"ף גם.

האמת היא, שפיגועי דמים – יעיד הטרור הערבי, האירי, הבאסקי וכו' – אינם מקימים מדינה. וכל עוד אש"ף הוא אצ"ל ולא הגנה – יכולים הליכודניקים לחגוג בתל־אביב ואחר־כך ללכת לישון בשקט.

יום ד: משתכללים

הפרופ' יצחק זמיר התיר מאחריו הנחיה, שאין לעבוד עם שני משפטני השב"כ. השבוע הועלתה הצעה לפיה תקיים הפרקליטות קשר ישיר עם משפטני המחוזות תוך עקיפת היועץ־המשפטי של השב"כ וסגנו. ההצעה כשלעצמה, במנותק מהקונטקסט, איננה סובלת מטיפשות: אוכלים את העוגה ומותירים אותה שלמה. מקיימים את הנחיית זמיר ומותירים את שני המשפטנים על מקומם. דבר המוכיח, שהמערכת הפוליטית שלנו הולכת ומשתכללת. כאשר מונחת חרב מעל ראשם (האישי) של הפוליטיקאים שלנו, הם מתמלאים לפתע חכמה ותחכום.

על הפוליטיקאים אין להתפלא. הסכמת אנשי השב"כ למין הסדר שכזה מעוררת תמיהה וכורתת באחת גם את ענף־הנימוקים המרכזי עליו הם יושבים וגם את הצידוק וטענת־ההגנה המרכזית להתבצרותם בפרשה: זהו ארגון הייררכי, צנטראליסטי, עם כפיפויות נוקשות ביותר. נו? ועכשיו, לפתע פתאום, כדי להותיר אותם על מקומם, מוכנים להרחיק לכת, ליצור תקדים ולנפץ את המיבנה ההייראכי המסורתי: משפטני המחוזות יעבדו ישירות עם הפרקליטות תוך שהם מדלגים מעל הממונים עליהם. קצת מוזר.

זאת ועוד, אם השירות בשירות הוא אכן שליחות, כפי שאנחנו כותבים בעתונים, ולא קאריירה – אין מקום להיצמדות העיקשת הזו לכסאות, המאפיינת את המשפטנים הממונים עליהם.

בתחילת השבוע התכנסו ראש הממשלה, ראשי משרד המשפטים ואנשי שב"כ. למחרת קראנו בעתונים, שבישיבה זו הוחלט להותיר את משפטני השב"כ על כנם.

לא אמת. הישיבה הזו היתה ישיבה ראשונה בסידרה ולא נפלה בה החלטה סופית. מסקרן לדעת מי מעוניין לשתול את העובדה הזו בתודעת־הציבור. מי היה האחראי כאן לדיס־אינפורמציה.

החרם שהטילו אנשי הפרקליטות על משפטני השב"כ אינו עולה בקנה אחד עם שלטון החוק וסדרי מינהל תקינים. קשה להצדיק את פרקליטי המדינה – אבל אי־אפשר שלא להבין אותם. אף אחד מאתנו לא היה ממשיך ליטול צ'קים ממי שנתן לו בעבר צ'קים בלי כיסוי, גם אם מושך־הצ'קים הוא מכוסה בחנינה של הנשיא.

קטע זה איננו אלא מסכת אחת מתוך מסכתות האנומליה שנוצרה מאז נחשפה הפרשה ועד היום. כמו בכל הקטעים שקדמו לו, אין להלין גם כאן אלא על ראש־הממשלה וממלא־מקומו, אשר בבואם לטפל באירגון רגיש וחשוב למדינה – מגלים רגישות לקאריירות הפוליטיות שלהם בלבד.

□

משפטני השב"כ לא נמנו מעולם עם בכירים. לאחר שהפרשה פרצה ונחלצה אל בין דפי העתונים, הם למדו לדעת שהם בכירים. לאחרונה הם הוכפפו הכפפה פנים־שירותית, המגבירה משהו את בכירותם. ולדבר זה יש קשר לפרשה ו/או להמלצות ועדת זמיר.

המצב הקיים באפ.בי.איי. האמריקני עשוי להשכיל אותנו. במחצית שנות השבעים החליטו האמריקנים לשים יד על השירותים החשאיים שלהם. במסגרת רחבה של בקרה ופיקוח – הוכפפו, בין השאר, היועצים המשפטיים של האפ.בי.איי. ליועץ־המשפטי.

השינויים המבניים האלה עוררו חשש אצל אנשי השירותים. לא נוכל לעבוד כך, הם אמרו, השינויים הללו הם סוף השירות. פרץ וצווחה עלה משם.

לימים השתבח האפ.בי.איי. בשינויים הללו. ויליאם וובסטר, ראש האפ.בי.איי., הופיע בכנס באוניברסיטת שיקאגו, 1980, וגמר את ההלל על ההסדרים החדשים.

□

כבואה לדון בעניין, עלולה לשכת עורכי־הדין לגלות, שחוק המירשם הפלילי עומד נבוך מול הסיטואציה המבולבלת הזו. על־פי חוק המירשם הפלילי, החנינה מוחקת את העבירה, אך לצורך חנינה דרושה עבירה ולצורך עבירה דרושה הרשעה. אבל מה לעשות, שכבוד נשיאנו היה כל־כך זריז באותו לילה, שעכשיו חוק המירשם הפלילי מתקשה קצת להדביק אותו.

טוב היה למשפטני השב"כ אילו הועמדו לדין, הורשעו ואחר־כך נחננו.

רגע לפני שלשכת עוה"ד נאנסת על־פי הדיבור, אני רוצה לומר, שקשה לי להשתתף בהתלהבותה של הלשכה להעמיד לדין את משפטני השב"כ. מגירות משרדי לשכת עורכי־הדין גדושות תלונות נגד חבריה. לשכה זו לא הוציאה לעצמה שם גדול בביעור סרחנים למיניהם.

מתנהל כאן מאבק ציבורי על נקיון השב"כ, ולא על נורמות האתיקה של לשכת עורכי־הדין. לא כדאי, מנקודת־מבט של טובת הלשכה וזכות השב"כ, לערבב מין בשאינו מינו. חוץ מזה, שהחשש מפני שלילת רשיון, עוד עלול להפיח רוח במשפטני השב"כ ולקעקע אותם שם לשנים ארוכות. מה גם, שאין שום סיבה בעולם שאיגוד מקצועי יוציא לפרס ושמיר את הערמונים משירות הבטחון.

יום ה: סע וטייל

שמעון פרס הוא ראש הממשלה הראשון עליו ניתן לומר, שהוא רציני והגיוני לא רק מהצמד שקדם לו, אלא גם מהאיש שיבוא אחריו. מנקודת־השקפה יחסית שכזו, יש לפרגן לו את הפיסגה הנכספת ולאחל לו בילוי נעים.

גם המלעיזים יתקשו לומר מלה רעה על נכונותו, ביום רביעי השבוע, להחזיר את המשלחת הביתה אף במחיר ביטול הפגישה עם הנשיא מובארך. גם מנחם בגין עמד להחזיר הביתה את המשלחת מקמפ־דייוויד. הצרה או היתרון של בגין, שבסופו של דבר החזיר את כל סיני ולא את המשלחת.

פרס יוצא לאלכסנדריה כבד־לב ורתוק על־ידי פרשת השב"כ. לא אתפלא אם חקירת המשטרה תעלה, שהוא ידע על העניין לפני ה־29 באוקטובר.

עכשיו, ערב הנסיעה, היה עסוק מאוד בהודעת חברי מפלגתו מלדון בעניין. עסוק בדחיית ישיבת חוקה, חוק ומשפט כדי שיוכל לכנס פורום בראשותו אשר יטפל בנושא.

מבחינת תהליך השלום – הזמן קצר המלאכה מרובה. ספק אם יוכל מר פרס, בפגישתו באלכסנדריה ובחמשת השבועות שעוד נותרו לו, לדחוף את התהליך המדיני לנקודת אל־חזור.

השוואה בין פרס עם שותפיו לתהליך – חוסיין, ערפאת, מובארך – תעלה, שהוא לא היה פוחת אמיץ ונועז כלפי השלום מאף אחד מהשלושה. הבעיה היא, שהנחישות והנועזות של מחליפו, יצחק שמיר, כלפי הסרבנות – עלולה ללמד בדיעבד שהנועזות של פרס כלפי השלום היתה מועטה מדי.

שמעון פרס, ככל הנראה, לא יגע בשלום. הפיסגה הזו, הוויק־אנד הזה, מגיעים לו כפיצוי על עבודתו המפרכת במשך שנתיים (כלכלה, שגיונות שרים, יציאה מהרבית שטחי לבנון). הם מגיעים לו במילוי מצברים להחלטות שהוא חייב לקבל בנוגע לשירות־הבטחון.

הוא לא זכה להגיע ולהתקבל בסוריה. שידאג לכל הפחות שלא תהיה כאן סוריה.

תושבי הרצליה, תלמידים, ועדי בתים, בעלי עסקים, תנועות נוער וועדי שכונות. ביום ראשון 14.9.86 מתחיל מבצע "אל תשליך" ברחבי העיר הרצליה בשכונות ובאזור התעשיה

הרצליה

מבצע ניקיון רב היקף תוך שינוי השיטה ואכיפת אגף הפקוח נגד העוברים על החוק

דפי הסבר מלאים ומפת איזורי פינוי ניתן לקבל ללא תשלום במודיעין העיריה רח' הנדיב 2, באגף הפיקוח השרון 29, ובאגף לשיפור פני העיר, סוקולוב 5

זק צלחה! להרצליה נקיה

היעד: הרצליה העיר הנקיה ביותר בישראל!

مكتب الاعلام

صكنا من الامل

„האסטרולוג של צה"ל" כועס: עשו ממני צחוק

מאת אריה בנדר

האסטרולוג הירושלמי אליעזר קודשי מסתובב בימים אלה בחוצות הבירה כשהוא סר וזעף: „32 שעות ישבתי על הכנת מפה אסטרולוגית לצה"ל. את כל האנרגיה שלי הכנסתי שם. הכנתי 18 עמודים מלאים של תחזית אסטרולוגית בהירה ומפורטת. שעתיים וחצי תמימות ישבו בביתי אל"מ אליק חרמן, ראש לשכת הרמטכ"ל ועוד קצין, בדרגת תת־אלוף. הם התלהבו, שאלו שאלות, התייחסו אלי במלוא הרצינות. זה היה היום המאושר בחיי. הרמטכ"ל שלח אלי לא את נהגו אלא תת־אלוף!

„אבל אחר כך בא דובר צה"ל ועשה צחוק מכל העניין. ככה לא מתנהגים. הם לא יכולים להשיב לי רעה תחת טובה, הרי לא ביקשתי שיתנו לי כסף ובטח שלא רציתי שיביאו לי עצבים. תאמין לי, אני מתחרט על כל העניין. עכשיו, שיחפשו מישהו אחר שיתן להם עצות".

קודשי רואה בכוכבים וקורא במזלות מאז גיל 16. מה שהיה אצלו תחביב נהפך במרוצת השנים למקצוע. אלא שהפרנסה לא כל כך מצויה והוא מוכן לגרוש לקוראים עצה בחינם:

„אני לא מציע למישהו להתפרנס בזה. אני חי מהיד לפה. באים אלי אנשים ואני מציע להם מפה אסטרולוגית שבה הכל צפוי לנגד עיניך והרשות נתונה לך לבחור את הדרך המתאימה לך. תמורת 22 שעות עבודה אני גובה 150 דולר. אבל מה, זה כמו חנות בגדים. חודש באים, שלושה חודשים לא באים. וכשכבר מגיע מישהו, אז הוא אומר לי 'תשמע, אני עובד בעירייה, אני עובד בעמידר, יש לי מינוס בבנק, הם הולכים'.

משפחת קודשי עלתה ארצה בשנת 1952 מהעיר סקו בגבול איראן־כורדיסטן. אליעזר, חובש כיפה, למד בישיבה, אבל פרש ממנה לאחר תקופה קצרה. את יסודות האסטרולוגיה רכש מספרי אסטרולוגיה, קבלה ותורת הנסתר, בפרסית, שמצא בעליית הבית. אמו, היודעת פרסית, תרגמה לו קטעים נבחרים והמשמשים אותו עד עצם היום הזה.

„אני לא רואה סתירה בין יהדותי לבין התעסקותי באסטרולוגיה, כיוון שאני מאמין בכוחו של אלוהים ולא בכוחם של הכוכבים. הם עצמם אין להם השפעה, אולם הם סימנים למה שיקרה בעתיד ואסטרולוג הוא אדם שיכול לתרגם את שפת הסימנים.

„אני יודע שישנם אנשים המתיחסים בזלזול אל האסטרולוגיה וחושבים שאני תמהוני בגלל העיסוק שלי. אנשי מדע מזלזלים בנו מאחר שהאסטרולוגיה היא סוג מדע שאין להם שליטה עליו ואין הם יכולים לכופפו בהתאם לרצונם. האנשים ברחוב מתיחסים בתמהון משום שהם לא יודעים במה מדובר".

כאסטרולוג, הוא אומר, הוא נמנע מלהתעסק בדברים שהם על גבול עבודת כוכבים ומזלות. „אסור, למשל, להעלות באוב. אני יודע על מקרה שבו העלתה קבוצת סטודנטים באוב את שר המשטרה המנוח בכור שטרית. הם מצאו ספר עתיק וידעו כיצד לעשות את זה. הוא גילה להם אז שעומדת לפרוץ מלחמת ששת הימים. פעם אחרת העלו באוב את בן־גוריון. אני לא מתעסק עם דברים כאלה".

הרעיון להכין מפה אסטרולוגית של צה"ל בא לו בעקבות גלי הביקורת על צה"ל, בכלי־התקשורת ואפילו בצבא עצמו. „החלטתי שצריך לעשות משהו כדי לחזק ולעודד את הרמטכ"ל. ישבתי להכין מפה אסטרולוגית, אבל לא ידעתי מראש מה יהיו התוצאות. כשגמרתי שהמפה חיובית התקשרתי ללשכת הרמטכ"ל. דיברתי עם המזכירות ענת ואורית. אחרי שבועיים התקשרה אלי אורית כדי לקבוע לי פגישה עם שני קצינים".

הקצינים שהגיעו לביתו של קודשי היו ראש הלשכה וקצין בדרגת תת־אלוף. קודשי הציג לפניהם את יצירתו, הסביר להם את מהות המפה ואת פשר הסימנים האסטרולוגיים שעליה וגם מסר לידיהם מכתב אישי סודי וחתום המיועד לרב־אלוף משה לוי.

„הם באו אלי ביום חמישי אחר בשעה שתיים אחה"צ. הם ממש התלהבו מהעניין ושאלו שאלות רבות. מרוב התלהבות אפילו שכחו לשתות את הקפה שהכנתי להם. נתתי להם המון עצות שאותן ביקשתי להעביר לידיעת הרמטכ"ל. אמרתי להם, למשל, שלא כדאי להחזיר את אלי גבע לשרות בצה"ל. אז חרמן אמר לי 'מה אתה אומר, הרמטכ"ל אמר את אותם הדברים אמש בטלוויזיה'...

„חרמן ביקש תמונה שלי כדי להציגה לפני הרמטכ"ל. לא היה לי, אז מסרתי לו קטעי עתונות שלי. הם ביקשו לדעת מה מצב הכוכבים של צה"ל. הסברתי להם על רום השמים, קוו האורך והרוחב של מפת צה"ל. נתתי להם גם סקירה על התחזית שלי על מצבו של צה"ל. הם שמחו במיוחד לשמוע שהמפה מראה כי מספר התאונות בצבא יפחת בצורה משמעותית. אמרתי להם גם שהמצאה מהפכנית תביא לירידה של עשרות אחוזים במספר הנפגעים במלחמות בעתיד וכי ההמצאה תשווק בהצלחה גם למדינות ידידותיות".

במכתב האישי שהעביר לרמטכ"ל כתב קודשי תחזית אסטרולוגית אישית לרא"ל משה לוי וסידרה ארוכה של עצות עשה ואל תעשה.

„הצעתי לו, למשל, לדאוג לכך שבעתונות יופיעו יותר תמונות של חיילות, כדי להגביר את המוטיוואציה אצל הבנות להתגייס לצבא. יעצתי לו גם בקשר לסבב המינויים בצה"ל הבא ברור כי המועמדים הטובים ביותר להחליף אותו הם אלו שבשמותיהם יש אחת מהאותיות ת, ר, ג, צ, פ, ק, או ל. כמובן, מי שבשמו יש צרוף של כמה אותיות הוא המועמד המועדף.

„כרגע נראה לי שהאיש בעל הסיכויים הטובים ביותר להיות הרמטכ"ל הבא הוא אורי אור, ורק אחריו בא דן שומרון. לגבי דו"ח ולד אמרתי לו שלא צריך להתייחס אליו ברצינות משום שהוא נכתב מתוך נקמנות אישית. במכתב סתרתי את הדו"ח להלדטין ואמרתי לרמטכ"ל שהדו"ח לא מקרין אהבה".

צה"ל נולד במזל תאומים, ב־28 במאי 1948. השעה המוערכת היא 4 אחה"צ: „המזל הזה הוא שילוב של יסודות אוויר ומים שהם אינם השילוב הטוב ביותר", מסביר קודשי במפה ששלח לרמטכ"ל. „אבל השילוב הזה מסמל קשר חזק לעבודה.

„המפה מלמדת כי לצה"ל 15 הבטים חיוביים כנגד 13 הבטים שליליים. ההבטים החיוביים אומרים כי לצה"ל חוש מעשי יוצא מהכלל, הגיון בריא, אינטואיציה, כח רצון ואנרגיה עצבית בריאה.

„צה"ל טוב לעבודה הדורשת סבלנות, זהירות, מקוריות ועבודה לטווח ארוך. צה"ל מתאפיין בארגון, תכנון וביצוע מדויקים, עם רוח גבורה בתנאי סבל קשים, יכולת ריכוז, נקיטת קו פעולה תקיף ומגרץ. צה"ל מתאים לעבודות הדורשות שיטה, יכולת תכנון וכן יש לצבא קשר חזק לאמנות. בגלל הקשר הזה ביקשתי מהרמטכ"ל ויעצתי לו להמשיך במלוא התנופה בהקמת להקות צבאיות".

בין ההבטים השליליים הוא מונה החלטות הניתנות לשינויים, רצון לפרישה, אויבים נסתרים, העדר גיבוש. שמו של צה"ל ניזוק בדרכים נסתרות שקשה לגלותן, נטיה לתאונות ופציעות, רגישות קיצונית לסבלם של אחרים העלולה להביא לטרדנות, וריגה מה מסלול הרס עצמי.

„נקודות המשבר של צה"ל הן 26 במאי ו־8 ביוני. קודשי המליץ לרמטכ"ל שלא ליזום פעילות מבצעית בתאריכים אלה. הכוכב השליט של צה"ל הוא פלוטו והכוכב המוביל הוא צדק. קודשי הבטיח לרמטכ"ל כי לקראת חודש פברואר תתגשם שאיפה חשובה וכמוסה בצה"ל וכן תהיה הוקרה ציבורית גדולה, אולי תרומות ענק לצבא".

במארס הוא צופה קשיים, אך צה"ל יתגבר, לדבריו. הקשיים יהיו בעיקר באזורי המים והים. לקראת ינואר הוא צופה שינוי משמעותי בפיקוד שיפתיע רבים לטובה. כן מלמדת המפה כי משך השרות בצה"ל ישתנה.

קודשי גם ביקש מהרמטכ"ל להגדיל את משכורות החיילים ולשפר את תנאי השרות. עצה נוספת שלו היא להציב בלשכת הרמטכ"ל אבן נופך, שניתן לרכוש בשכונת הבוכרים. „לכל שעת לידה יש אבן משלה. נופך היא האבן של מזל עקרב". בלשכת מפקד חיל הים הוא מציע לשים אבן תרשיש, ובחיל האוויר – לשם ואחלמה. לדבריו, עורר נושא האבנים עניין מיוחד אצל אליק חרמן.

בהזדמנות זו אי אפשר היה להתאפק ולא לנצל את כישוריו המיוחדים של קודשי גם לעניינים אחרים העומדים ברומו של עולם. הרוטציה, למשל. זו, אומר האסטרולוג הירושלמי, תתבצע. אולם ממשלת האחדות תתפרק בתוך כמה חודשים. הוא גם צופה בחירות חדשות לקראת סוף יוני. בבחירות ייעלמו רוב הרשימות הקטנות. כהנא ייעלם מן המפה אלא אם כן יחול שינוי קיצוני בעמדותיו. רשימת חד"ש תתחזק.

דמות יהודית חשובה תעלה השנה לארץ, אומר עוד האסטרולוג; יתכן שמדובר בד"ר קיסינג'ר או ברבי מליובאוויטש. באוקטובר יפרוץ עימות חריף עם סוריה אך לא יגיע לכדי מלחמה. בשנת 1989 ישתנה המשטר בארץ וייהפך למשטר נשיאותי. מדינה פלשתינית לא תקום, לא במערב הירדן ולא במזרחו. בשנה הקרובה יהיו פגישות פסגה עם ראשי מדינות ערביות, אך הן לא יניבו פירות. מצב השלום עם מצרים יורע.

ובחזרה לצה"ל. קודשי אומר כי הוא מצטער על המבוכה שנגרמה לרמטכ"ל בשל פרסום הסיפור על המפה האסטרולוגית. אבל יותר מזה הוא מצטער על הפגיעה בשמו הטוב.

„אני מתיחס אל צה"ל בחיוב, אז למה מתיחסים אלי כמו אל ילד? מדוע הפכים אותי לצחוק? אני מציע לדובר צה"ל שלכל הפחות יתייחס לכל העניין כקוריוז אם הוא לא רוצה לנהוג על פי הפתגם 'איזהו חכם הלומד מכל אדם'. תמיד טוב לשמוע עוד עצות, ביחוד אם הן מקצועיות ומועילות.

„חוץ מזה, אם מישהו חושב שהמפה עלולה להזיק לבטחון צה"ל, הוא יכול להיות שקט, כי היכנסתי בה בכוונה כמה אלמנטים שנועדו לבלבל את האויב. אני משוכנע שהרמטכ"ל מתייחס לעניין בשיא הרצינות והוא גם משתמש בעצות שנתתי לו.

„הוא גם שלח לי מכתב תודה על המכתב האישי ששלחתי לו, אבל משום מה לא מוזכרת שם המפה. לרמטכ"ל אופקים רחבים אבל הוא פוחד מדעת קהל. אני ממליץ לו שיעביר את התחזיות שלי לשאר אלופי צה"ל לעיון. גם אם הם לא מאמינים באסטרולוגיה, כדאי שיציצו במפה, זה לא יזיק".

קודשי מסכם: „אחרי שצה"ל ניסה להתנער מכל הסיפור אני באמת מרגיש פגוע, ועכשיו יעבור הרבה זמן עד שאהיה מוכן להכין מפה כזו לגוף מרכזי נוסף, כמו הממשלה או הכנסת. אני מצטער, אבל נחת לא היתה לי מכל הסיפור הזה"...

> „32 שעות הכנתי מפה אסטרולוגית לצה"ל, שעתיים וחצי ישבו אצלי אל"מ ותת־אלוף והתלהבו, בא דובר צה"ל ועשה צחוק... עכשיו שיחפשו מישהו אחר שיתן להם עצות □ אמרתי לקצינים, למשל, שלא כדאי להחזיר את אלי גבע לשרות, אז ראש הלשכה של הרמטכ"ל אמר לי: מה אתה אומר, הרמטכ"ל אמר את אותם הדברים אמש בטלוויזיה... □ כרגע נראה שבעל הסיכוי הטוב ביותר להיות הרמטכ"ל הבא הוא אורי אור ורק אחריו דן שומרון □ דו"ח ולד לא מקרין אהבה"

אליעזר קודשי ומפת הכוכבים של צה"ל: „הרוטציה תתבצע, אחרי כמה חודשים, הממשלה תתפרק" (צילום: יצחק אלהרר)

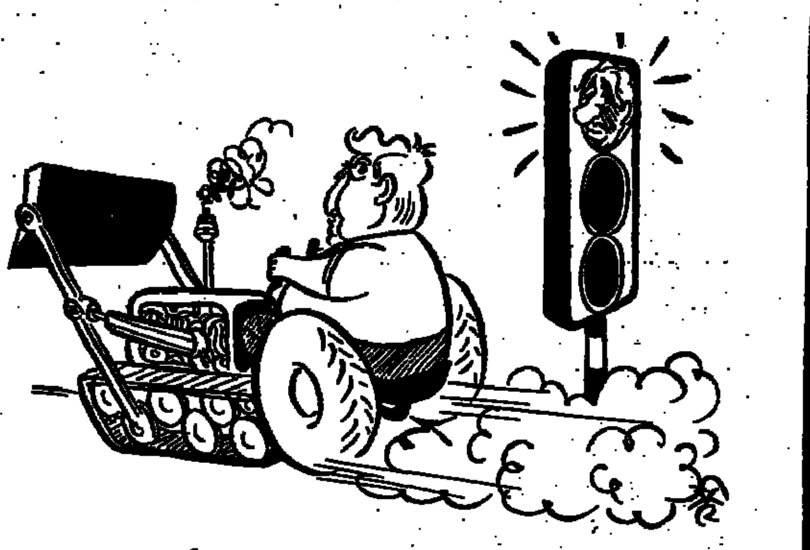

אנשים השבוע / מרק סגל

לא עוצר באדום

צילו של „אריק האיום" האפיל השבוע על הארץ, שלא לדבר על הממשלה. שר התעשיה והמסחר אריאל שרון סבל עוד אחד מהתקפי הפגנתיים של פאראנויה פוליטית.

כמו שהזכיר מזכיר הממשלה לשעבר, אריה נאור, לא היתה זו אלא עוד עוגה שהוא אכל והשאיר שלמה מאז היה לשר – כמו הקמת ראש הממשלה לשעבר, מנחם בגין, כ„שרלטן", והקפת יורשיו, יצחק שמיר ושמעון פרס.

האם ראש הממשלה או ממלא מקומו באמת מאמינים כי שרון, במכתב התנצלות שלו, מחה את זכר עלילותיהם שהמדיניות הישראלית היא שהלה את הטבח בבית הכנסת באיסטנבול? או שהוא לא הסיח את תשומת הלב הבינלאומית מהטרור הערבי אליו עצמו?

אולי כדאי ששרון יכין לעצמו מכתב־התנצלות סטנדרטי מודפס, לכל הזדמנות בעתיד?

שתי תגובות מתבקשות נוכח מנגנו של שרון. אמרתו של ההיסטוריון האמריקני הנרי אדמס כי „הפוליטיקה, כמקצוע, היתה תמיד ארגון שיטתי של שנאות". ושירו של שלום חנוך: „הוא לא עוצר באדום/ משאיר מאחוריו מפולת הרס/ שמור נפשך, שמור נפשך/ הוא לא עוצר באדום".

אריק זכה בתמיכה אינסטינקטיבית מצד מזכירות גוש אמונים, דניאלה וייס, וכן מחברי הכנסת של תנועת התחיה, עוזי לנדאו, דוד מגן, יורם ארידור, דוב שילנסקי וחיים קאופמן.

או מי צריך את מאיר כהנא?

בעוד התפרצותו של שמיר לפני שרון נראית כפונקציה של הנהגתו החלשה במפלגה ושל חיזורו אחר אריק במלחמה נגד סגן ראה"מ דוד לוי, הרי הטיפול הרך של פרס באריק פותח מרבן. ככלות הכל, הוא שהחזיר אותו לעמדה בכירה בקבינט, עמדה שממנה דחו אותו בגין ושמיר, בעקבות דו"ח ועדת כהן.

ביום ראשון היו שתי ישיבות של פורום „שרינג", לפני ואחרי ישיבת הממשלה שנקטעה באיבה. בישיבה שלפני, הזכירו לפרס את „הזלזול הנורא" במהלך משבר־שרון מספר 1 „לפטר אותו, בלי אזהרה ובלי בירור" במקרה שיחזור לסורו.

אך אחרי ישיבת־הממשלה שלא־היתה, אמר פרס לעמיתיו במערך כי שר האוצר, איש הליכוד משה נסים, ושר האנרגיה, איש המערך משה שחל, ישאו ויתנו על נוסחה שתאפשר לאריאל שרון להתנצל כראוי, ובכך לסיים את משבר־שרון מספר 2.

תגובה בועטת השמיעו שר הבטחון יצחק רבין, סגן ראה"מ יצחק נבון, שר הקליטה יעקב צור, שר הכלכלה והתכנון גד יעקבי והשר־בלי־תיק עזר וייצמן. שר האנרגיה משה שחל ושר הבריאות מרדכי בר מילאו את פיהם מים. הם הזהירו את פרס, כי כל משא ומתן מסוג זה רק ישים את המערך לצחוק. פרס אמר, כי ביקש לתת לשרון סיכוי נוסף.

טיפת אופטימיות

בעוד טאקטיקות הבלימה של נשיא מצרים, חוסני מובארק, חיזקו השבוע את הספקנות הקולנית לגבי סיכויי השלום, ספקנות שמצאה ביטוי לא רק בפיהם של מנהיגי הליכוד, הפיח יו"ר ועדת החוץ והבטחון של הכנסת, אבא אבן, משב רוח אופטימי יותר.

אבן ציטט את הדיפלומט האמריקני הראשון, בנג'מין פרנקלין: „מעודי לא שמעתי על שלום שנעשה, ולוא גם המוצלח ביותר, בלי שתימתח עליו ביקורת ובלי שמשכיניו יוקעו כטפשים או מושחתים".

אבן חזר מלונדון, שם התוו על־ידי ראה"מ מרגרט תאצ'ר למענה ברחוב דאונינג 10, וגילה שהיא עדיין מתענגת על זכרונות מביקורה בישראל.

השגריר לא נודד

עדיין אין הסכמה בדבר זהותו של השגריר הבא בוושינגטון. נראה ששמעון פרס שלה משושים לעבר אבא אבן וגד יעקבי בעניין זה, אך שניהם דחו אותו.

יצחק שמיר עדיין מעדיף את זכו בראון, מספר 2 במדרג משרד החוץ, לתפקיד השגריר. מעריכים שמאמצי השדולה של השר־בלי־תיק משה ארנס למען המועמד הנצחי שלו לכל משרה שיוצאת לשוק, בנימין (ביבי) נתניהו, לא יניבו רווח. לא רק בגלל התנגדות המערך לעמדותיו הימניות־קיצוניות של השגריר באו"ם, אלא בגלל התנגדות מתוך החוג של שמיר – הזל בעזרה, יוסי בן־אהרן, וכלה בסגן שר החוץ, רוני מילוא.

אפשר גם לשמוע דיבורים מ„מקורות בכירים בליכוד" על תפירת משרתו של יועץ ראה"מ לענייני טרור כ"ב של שגריר נודד – בשביל נתניהו. אולם בחוג של שמיר אין התלהבות רבה לרעיון.

„למה רק אני?"

חבר הכנסת דב בן־מאיר מתחיל להישמע כמו הדמות הקומית שהמציא יאיר ניצני בגל"צ, האשם תמיד, שסיסמתו היא: „אני לא פראייר של אף אחד".

כשלחצו עליו להחזיר את המכונית והנהג לעיריית תל־אביב, בהתאם לדו"ח מבקר המדינה, יצחק טוניק, על טובות הנאה צדדיות של חברי כנסת אחרים, היתה תשובתו של בן־מאיר: „למה רק אני?".

„דיפקו את היהודים"

משלחת הולנדית של קרן היסוד, בהנהגתם של יאפ מאיירס והנק מאנהיים, השתתפה בטקס הפתיחה של מרכז הספורט בשכונת מורשה, ברמת־השרון, שבעבורו גייסו כשלושה מיליוני דולר – מתוכם 600,000 דולר שנתרמו על־ידי קרן ואן ליר.

בטקס השתתפו השר עזר ויצמן ויו"ר המועצה, משה רבין. מגרש הכדורסל נחנך במשחק בין הפועל תל־אביב לבין האלופה ההולנדית, נאשר אה דרבוש, שמנהלה, הרב ואן דן ברבאר, הביא על חשבונם הפרטי.

מאנהיים סיפר על דאגת יהודי הולנד בגלל תקריות אנטישמיות במשחק כדורגל שנערך לא מכבר בין אייאקס מאמסטרדם לבין מועדון דן האג. אוהדי האג צעקו „דיפקו את היהודים", כשכוונתם לחברים היהודים בהנהלת אייאקס.

גם זו אמנות

הרקדן והכוריאוגרף משה אפרתי גילה בהופעת הבכורה של התכנית החדשה של להקתו „קול ודממה" לא רק את כשרונו הבימתי.

אפרתי גילה גם את כשרונו בתחום הפוליטיקה ויחסי הציבור: הוא הביא את שר החינוך, יצחק נבון, להציל את להקתו מאיום הסגירה. גם זו אמנות.

בגלל חופן דולרים...

מאורל, בתו של מושל ניו־יורק, מאריו קואומו, התלוננה בשובה מירושלים – לפי דיווח של סופרי אורסם ב„ניו יורק פוסט" – כי שוער מלון „המלך דוד" נהג בה בגסות.

לפי הסיפור, עיכב השוער את בת המושל בתום שהייתה במלון, כשעמדה לצאת לנמל התעופה, לשוב הביתה לאבא. הוא דרש ממנה לשלם עשרה דולרים משום שאיבדה את מפתח החדר.

מנכ"ל המלון, יוסי חקש, אישר למעשה את דבר העיכוב. אך לדבריו, מה שהדאיג את המלון, הנוהג לארח גדולי־עולם, „זה לא העשרה־דולרים, אלא ההיבט הבטחוני".

(בהסכם עם „ג'רוזלם פוסט")

ארבע כנפות תבל

וושינגטון: ספור הריגול עוד לא נגמר

עולם יהודי

הרצליה
מבצע ...
אגף ...
היעד: הרצליה

ארבע כנפות תבל

וושינגטון: סיפור הריגול עוד לא נגמר

מאת סוזן שמידט, סופרת וושינגטון פוסט

פקידי ממשל אמריקניים המפקחים על חקירת המרגל ג'ון אנתוני ווקר, אמרו השבוע כי הם חוששים שהיקף פעולות הריגול שביצעה הרשת המשפחתית של ווקר עדיין לא נחשף במלואו.

פקידים במשרד המשפטים האמריקני ופקידי ביון אמרו, כי בהתבסס על בדיקות שנערכו לא מכבר לווקר בגלאי שקר, הם מטילים ספק אם סיפר את האמת על מספר המשתתפים ברשת הריגול בצי ועל חלקו של אחיו בפעולות הריגול.

ג'ון וארתור ווקר ועוד שניים הודו באשמה והורשעו במכירת מידע מסווג לברית-המועצות.

האדמירל ויליאם סטודמן, מנהל שירותי הביון של הצי, אמר כי הפקידים אינם בטוחים שג'ון ווקר אכן סיפר את האמת בחקירתו, במיוחד בשאלה אם נחשפו כבר כל משתתפי רשת הריגול. עם זאת, סטודמן אמר כי לפי שעה "אין סימנים ברורים" שעוד מרגל חשוב קיים ולא נתגלה.

פקידים אמרו, כי מבחני גלאי השקר לג'ון ווקר מעלים שאלות כבדות-משקל גם בהיבטים אחרים של מה שסיפר לחוקרים: אופי פעולות הריגול שביצע אחיו הבכור, ארתור, ומשך הזמן שבו נעשו פעולות אלה.

מקור המקורב לחקירה אמר, כי ישנה "אפשרות ברורה" שג'ון ווקר משקר בעדותו בקשר לזמן תחילתו של מבצע הריגול, כדי לגונן על אחיו ארתור.

העדויות במשפטו של ארתור ווקר, שנערך בשנה שעברה, העלו כי הוא החל לרגל ב־1980. לפי עדויות אלה, הוא הצטייר כמשתתף זוטר ברשת הריגול, שתוארה על-ידי התביעה כרשת שגרמה את הנזק הגדול ביותר לבטחון הלאומי למן מלחמת העולם השניה.

סוכני הביון של אף-בי-אי. ושל הצי, החוקרים את ג'ון ווקר, מנסים לקבוע אם ארתור ווקר ריגל למעשה במשך פרק זמן ממושך יותר.

החוקרים גם בודקים את האפשרות, כי ארתור ווקר היה בעצם המוח של הרשת בתקופת שירותו בצי. הם חושדים עתה שהעביר את השליטה לידי ג'ון ווקר רק לאחר פרישתו.

בדיקת גלאי-השקר שנערכה לארתור ווקר בשנה שעברה העלתה כי שיקר כאשר הכחיש שעסק בריגול בעת שירותו בצי. באותה תקופה היה לארתור ווקר סיווג בטחוני גבוה מאוד. הוא לימד את הטכניקות החדישות ביותר ללוחמה בצוללות, בבית הספר הטאקטי של הצי.

לאחר פרישתו, ב־1973, הוא עבד כקבלן של משרד ההגנה בצ'סאפיק, וירג'יניה.

בשנה שעברה הסכים ג'ון ווקר לשתף פעולה עם השלטונות, כחלק מהסכם טיעון עם התביעה. אולם התוצאות האחרונות של בדיקת גלאי-השקר שנעשתה לו, הניעו את החוקרים לבקש דחיה במתן פסק הדין, שנקבע לסוף החודש שעבר, בבית משפט מחוזי בבולטימור, עד ל־3 באוקטובר.

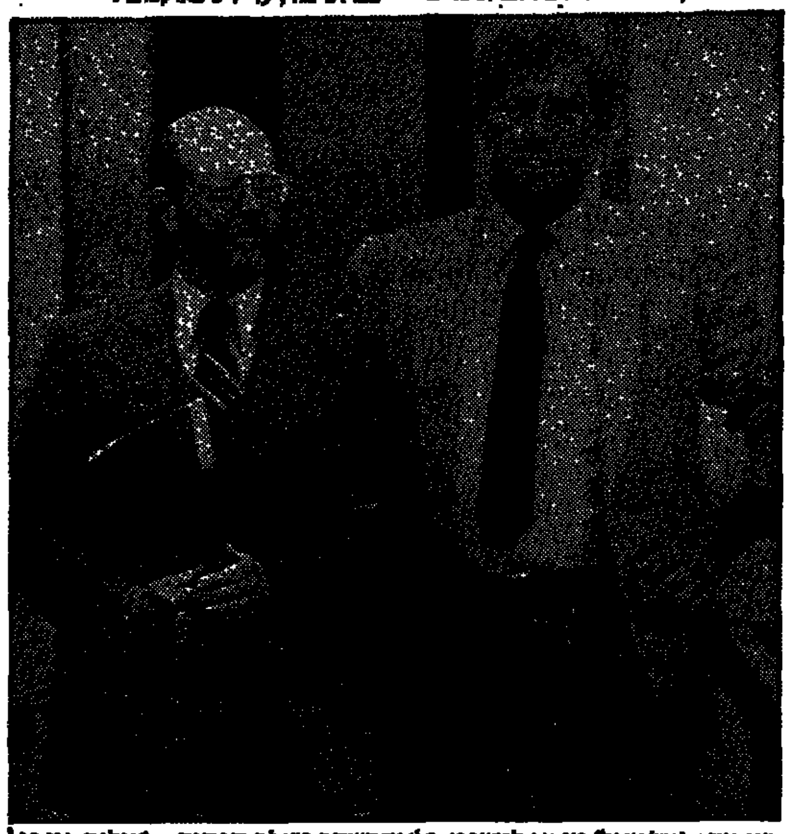

ג'ון ווקר (משמאל) מובא למשפט: גלאי-השקר מעלה ספקות (צילום: אי.פי.)

הוליווד: 14 מיליון – פיצוי להטרדה מינית

מאת ג'יי שארבוט, סופר לוס אנג'לס טיימס בהוליווד

שבע עובדות בתכנית חדשות הטלוויזיה המאוחרות של רשת סי.בי.אס. "נייטווץ'", תובעות את החברה בסכום של 14 מיליון דולר. טענתן היא שסבלו מהטרדה מינית, אפליה ועויינות, בתקופה שעבדו במסגרת התכנית.

חרשות סי.בי.אס. לא הגיבו על התביעה, משום שעדיין לא ראו אותה. "בצער מאיתנו להגיב על משהו שלא ראינו", אמרה דוברת הרשת.

התביעה הוגשה בשבוע שעבר לבית המשפט העליון של וושינגטון הבירה. נכללים בה מיליון דולר דמי נזיקין ומיליון דולר דמי עונשין, לכל אחת מהנשים הטוענות שנעשתה עבירה על חוק זכויות האדם.

כל התובעות עבדו בצוות ההפקה. הן טוענות כי סי.בי.אס. "יצרה וקיימה בתכנית 'נייטווץ'' שלה אווירת עבודה שהיתה פוגעת ועויינת לנשים".

בתביעה שלהן נאמר עוד כי להנהלת סי.בי.אס. נמסר "בהזדמנויות שונות על הטרדה מינית מצד ג'ון האדי ואחרים נגד העותרות".

האדי, שעזר להקים את "נייטווץ'" ב־1981, היה המפיק-בפועל של התכנית במשך שנתיים, עד יוני. אז התפטר ונעשה יועץ להפקה בהוליווד. אף כי שמו נזכר בתביעה, הוא אינו אחד הנתבעים.

בתביעה גם נאמר, כי אחדות מהעותרות פוטרו בחודש שעבר "בתירוץ כלשהו", לאחר ש"דיברו בגלוי נגד אפליה מינית והטרדה".

הצוות המקורי של "נייטווץ'" כלל יותר ממאה עובדים. כעת עובדים בתכנית רק 21 איש.

מ. גרילק – פרשה ופשרה – פרקי אבות (2)

שמאי הקפדן – מאיר פנים

שמאי, שמאי הזקן, התנא הגדול והמופלא, שחי ופעל בערך מאה שנה לפני חורבן בית שני, אין לו שם טוב במדינת ישראל. שמו הפך לשם נרדף לקנאות, לצרות-מוחין, לסגירות רוחנית ולשמירה עקבית על חומות הישן. דמותו היא דמות הרגזן, זעוף העפעפיים, שאינו סובל בני אדם במחיצתו. שמאי נכשל איפוא ביחסי ציבור.

אולם למרבה הפלא, דווקא שמאי זה אומר בפרק א' מפרקי אבות את המשפט הבא:

"עשה תורתך קבע, אמור מעט ועשה הרבה, והוי מקבל את כל האדם בסבר פנים יפות" (משנה ט"ו).

הוא, האב-טיפוס של הקפדן בפולקלור הישראלי, מבקש מכל אדם להיות פתוח כלפי הזולת ולהאיר לו פניו.

ואין זו אמירה בעלמא. אנו יודעים שפרקי אבות אלה, אינם אוסף מקרי של מכתמי חכמה, שעשועי מחשבה של אנשים נבונים. לא. אנו יודעים שכל פנינה המשובצת בפרקים אלו, הינה תמצית אורחות חייו של משמיעה, אשר נהג למעשה לפיה. ואם כך הוא – והדבר מבוסס כראוי – הרי דווקא שמאי הנחיל במהלך חייו פתיחות כלפי כל אדם וקבלו בחום אנושי, באהבה ובמאור פנים.

ובכן, לא הכל שחור בתמונת חייו של שמאי. עקביותו ותקיפותו הנודעת, לשמור על טוהר ההלכה, לא הובנו כהלכה. הן יצרו את הדימוי המסולף של האיש הקפדן, הזועף והקנאי.

גורלו של הלל, חברו ויריבו של שמאי – הפוך. הוא זכה לשם טוב. אוהבים אותו בארץ יותר מדי. הוא מסמל את הלב הפתוח, את האהבה, את אורך הרוח. הוא האיש החכם הנאור, היודע לתקן את התורה במקום הצורך והשותר להקל את עול התורה המעיק על החיים.

כאשר אדם מכריז: "אני מבית הלל", כוונתו לומר: "אני פתוח, לא כפוף לדקדוקי עניות, והעניינים כבר יסודרו לשביעות רצון השואל".

הלל עצמו היה נודר לשמוע מחמאת אלה. היה בורח מפני כבוד מפוקפק זה. ממעט ההיכרות שיש לנו איתו, אנו יודעים בבירור כי היה דוחה בזעזוע עטרת קוצים זו של מתקן, רפורמטור ו"אחד שמבין עניין".

כל מפעלו של הלל היה מכוון למטרה אחת. לשקם כך את חיי העם, עד שכולם יוכלו לצעוד בנתיב התורה כראוי. הלל לא הראה כל נטיה להקל בקיומן של מצוות, בגלל התחשבות בדעת הקהל או בקשיי קיומן.

האם אתה אומר כך גם על תקנותיו של הלל? גם על פרוזבול?

כן. גם בתקנותיו. גם בפרוזבול. ולא עוד אלא דווקא תקנת פרוזבול מוכיחה את דרכו של הלל לפי הסברנו.

□

תקנת פרוזבול קשורה לאחד מדיני השמיטה. שנת השמיטה היא השנה השביעית, בה מובירים את כל שדות הארץ ולא מעבדים אותן. היבול שנותר בהן הפקר הוא. זו גם השנה בה שומטים את כל החובות הכספיים שחייב האדם לרעהו.

מה היתה תקנתו של הלל?

כך לשון התלמוד:

"זה אחד הדברים שהתקין הלל הזקן. שראה את העם שנמנע מלהלוות זה את זה ועבדו על מה שכתוב בתורה: "השמר לך פן יהיה דבר עם לבבך בליעל לאמר: קרבה שנת השבע, שנת השמיטה ורעה עינך באחיך האביון ולא תתן לו... והיה בך חטא" (דברים ט"ו).

וזה הוא גופו של פרוזבול: מוסרני לכם דיינים שכל חוב שיש אצל פלוני, שאגבנו כל זמן שארצה" (מסכת גיטין דף ל"ו).

עד כאן הציטוט. ועתה הקריאה החוזרת לשם ההבנה. הלל הבחין שכאשר מתקרבת שנת השמיטה, פוחתות ההלוואות. אנשים חוששים להלוות, שמא יפסידו את כספם בגלל חוק השמיטה. הלל נוכח לדעת שהעם עובר על מה שכתוב בתורה "השמר לך" וכו'. עבירה זו על דברי תורה היא שהדריכה את מנוחתו.

היא היתה המניע לתקנה. והתקנה עצמה – אין בה חדש. בוודאי לא סטיה מאיזו הלכה מקובלת. חוק שמיטת כספים בתורה קובע, שאם החוב הופקד לגבייה בידי הדיינים בטרם שמיטה, אין שמיטה משמטת אותו. התקין הלל והרחיב את תחולת הסעיף הקיים גם על כל ההלוואות. כך שגם ילווה העם לאביון גם בפרוס שנת השמיטה ולא יעבור על מה שכתוב בתורה.

זהו זה, בקיצור נמרץ. תקנה זו היא אב טיפוס לכל תקנותיו. כי הלל המפורסם בענוותנותו הגדולה, בסבלנותו המופלאה, אהב את עמו אהבה ללא מצרים. ומתוך אהבה זו רצה בכל לבו שישמרו כראוי את מצוות התורה. על כן עשה הכל, כדי להכשיר ולאפשר את הדבר בעקביות ובהתמדה. מטרותיו של שמאי ומטרות הלל שוות הן.

□

הלל ושמאי היו הזוג האחרון שעמדו בראש העם, אחרי אנשי כנסת הגדולה. הלל שימש כנשיא הסנהדרין ושמאי כאב בית דין. במשך כל שנות שיתוף הפעולה ביניהם – בימי הורדוס ויורשיו – התעוררו ביניהם מחלוקות בודדות, שלוש במספר וגם הן בעניינים שוליים, אך לא בשאלות יסוד האמונה, הלכה וכו'. המסורת שקיבלו מרבותיהם היתה ברורה, נאמנה ונקיה כסולת. היתה, איפוא, זהות מלאה בין שני אישים אלו בהנהגת העם ובהבנת התורה (המחלוקות שנוצרו אחרי מותם, בין שני "הבתים" – תלמידיהם – היא נושא לדיון נפרד).

אך למרות הזהות – היה גם הבדל. הבדל ברגשות, בצורה, אבל לא בתוכן. שמאי היה איש "יקוב הדין את ההר". אמת בלא פשרות. גם הלל הוא בעד האמת בלא פשרות, אך בצורה שונה. הבדל זה בולט היטב בשלושת סיפורי הגרים, שבאו לפני שמאי והלל בבקשת גיור:

הנכרי הראשון הודיע לשמאי על הסף, שאין הוא מוכן לקבל על עצמו על התורה שבע"פ לאחר הגיור. "גער בו שמאי והוציאו בנזיפה". לעומת זאת הוביל אותו הלל בנחת ובתבונה להכרה באמיתות התורה שבע"פ. הנכרי השני תבע משמאי פרס תמורת רצונו להתגייר. רצונו להיות כהן גדול בבית המקדש. "גער בו והוציאו בנזיפה". הלל, קרבו ותוך כדי לימוד הבין הנכרי המתגייר, שהכהונה הינה נחלת הכהנים בלבד.

סיפור הגר השלישי מפורסם יותר. הוא סיפור הנכרי אשר ביקש משמאי: "למדני את כל התורה כולה על רגל אחת". גירשו שמאי, ואילו הלל לימדו: מה ששנוא עליך אל תעשה לחברך והשאר לך ללמוד. הבין הגר שכדי לקיים כלל זה, עליו ללמוד את התורה כולה על שתי רגליו.

שמאי בוודאי קיבל גרים אלו בסבר פנים. הלא כך אמר ונהג. ואילו היתה בו מידת הכעס והרגזנות לא היה לאחד מגדולי-ישראל. הגדול היהודי אינו נמדד רק לפי ידיעותיו כי אם בעיקר מידותיו. אולם קנאותו לאמת לא איפשרה לו, להתייחס אליהם אחרת. הלל קנא לאותה אמת ובדרכי נועם הוביל אליה גרים אלו.

פרשנים תולים מסקנות ספורי גיור אלו, באמרתו של שמעון הצדיק, מאנשי כנסת הגדולה האומר בפרק א':

"על שלושה דברים העולם עומד: א) על התורה, ב) על העבודה ג) על גמילות חסדים".

הלל הסביר לגר הראשון את מהות המסורת של תורה שבע"פ ("על התורה"). לגר השני את טוהר העבודה המעשית וחלוקתה לכהנים, לוויים וישראלים ("על העבודה") ולגר השלישי, אותו לימד "מה ששנוא עליך" וכו' – פרש לפניו את עמוד העולם השלישי גמילות חסדים.

וראה זה פלא. אמרת שמאי משתלבת גם היא באימרת שמעון הצדיק: "עשה תורתך קבע. אמור מעט ועשה הרבה. והוי מקבל את כל האדם בסבר פנים יפות".

עולם יהודי

ניו-יורק: "לא שכחנו"

מאת רן דגוני, סופר מעריב בניו-יורק

מוזיאון להנצחת קרבנות השואה ומורשת יהדות מזרח אירופה יוקם בניו-יורק.

בטכס הנחת אבן הפינה, בשבוע שעבר, נמסר כי המוזיאון יושלם ב־1989. במרכזו יהיה אולם תצוגות בעל חמישה מפלסים שיחבוק את גדת הנהר האדסון וישקיף על נמל ניו-יורק ועל פסל החירות.

במוזיאון יהיו תצוגות על מורשת יהודי אירופה במאה ה־19 ובתחילת המאה ה־20 ועל זוועות השואה.

המוזיאון ימומן מהכנסות של מכירת דירות במגדל מגורים שייבנה בסמוך ומתרומות.

ניצול שואה, ארנסט מישל, המשמש עתה כמנכ"ל המגבית היהודית באיזור ניו-יורק, סיפר בטכס הנחת אבן הפינה, כי בספטמבר 1944 חזה בתלייתם של שלושה יהודים באושוויץ. אחד מהם היה ידיד, ליאו דיאמנט שמו. קודם שהודקה עניבת החנק על צווארו, סיפר מישל, קרא דיאמנט: "נכדו, אל תשכחו".

"עתה, כעבור יותר מ־40 שנה, אני יכול לעמוד כאן, בניו-יורק ולומר: לא שכחנו", אמר מישל.

אחד הפעילים ביוזמה להקמת המוזיאון הוא בנימין מיד, ניצול שואה, המקדיש את חייו להנצחת קרבנות הנאצים. הוא יודע, שעדים לזוועות הולכים ומתמעטים.

"אנשים נוטים לשכוח במרוצת הזמן", אומר מיד. "עלינו מוטלת החובה לקבץ את השרידים (ולהנציחם) למען האנושות".

מיד משמש נשיא פדרציית ניצולי השואה. ארגון זה מאגד 55 אלף איש מתוך 100 אלף ניצולי השואה החיים בארה"ב. מיד רואה חשיבות במאמצים להגביר את תודעת השואה דווקא בארה"ב, שהיתה רחוקה מזירת האימים באירופה.

"חשוב שהאמריקנים ידעו כיצד שיקמו ניצולי השואה את חייהם", אמר מיד. "הגענו מתחתיות שאול ועתה אנו מצטיינים בכל רבדי החברה האמריקנית".

מיד הגיע לארה"ב ב־1946, יחד עם אשתו, ולאדקה, כשבכיסו שמונה דולרים. עתה הוא יצואן טקסטיל ואב לשני בנים, שניהם רופאים.

"עד עתה אני ידוע לחברי כצ'סלאן פאנקייביץ'", מספר מיד. זה היה השם ה"גויי" שאימץ לעצמו קודם שנמלט מפולין לפני 40 שנה.

אחיו, דוד מרדכי, לא היה בר-מזל כמוהו. עקבותיו נעלמו.

"גורלו המר של אחי היה יכול להיות גורלי שלי", נזכר מיד, והדמעות ניקוו בעיניו. "מאז רודפת אותי המחשבה שאני חי את חיי אחי".

אשתו של מיד, ולאדקה, הבריחה נשק ללוחמי גיטו וארשה. כעבור שנים, תיעדה את מרד גיטו וארשה בספר "משני עברי החומה".

ב־20 השנים הראשונות בארה"ב, התברר למיד כי הדרך היחידה שבה התבטאו אימי השואה היתה כינוסים שנתיים, שבהם השתתפו בעיקר הניצולים, ש"באו לבכות יחדיו".

"במשך השנים לא היינו חלק מהציבור, והציבור לא חש בנוח במחיצתנו", סיפר מיד בשיחה עם כתב "ניו יורק טיימס". "היינו זרים שנקלענו לתרבות זרה. אמריקה והיהודים האמריקניים לא הבינו אותנו.

"התנהגנו: האמינו לנו, היינו שם, הדברים עלולים לקרות שוב. אך אנשים פשוט לא האמינו שהיינו קרבנות לזוועות כאלה ולפיכך היה עלינו לחדול מלדבר על כך".

לדבריו, העובדה שהשואה נעשתה שוב מוקד לעניין ציבורי בארה"ב נובעת מהתגברות התחושה של זהות עצמית בקרב היהודים האמריקנים, בייחוד לאחר מלחמת ששת הימים ומלחמת יום כיפור.

"כעבור זמן, באנטבה, ובאחרונה בעת חטיפת מטוס טי.וו.איי. בלבנון, שוב הופרדו יהודים מלא-יהודים, בלי להתחשב בדרכון שלהם. אנשים החלו להבין, כי אימי השואה אכן עלולים לחזור ולהתרחש", אומר מיד.

ביום א' השבוע, כמדי שנה בשנה, ציינו ניצולי השואה את יום השנה לבואם של הניצולים הראשונים לארה"ב. הכינוס השנתי הזה, יחד עם הקמת מוזיאון השואה, הם הביטוי לכך שמיד וחבריו מצליחים לעזור לציבור לא לשכוח.

בוקרשט: היהודי שפדה נוצריה מהשבי

מאת תהילה עופר

בכתובת שנחקקה בערך בשנת 1355 בכנסיית השליטים של רומניה "חצר ארג'ש", הופיעה רשימת כל בני ביתם ובהם "הגבירה היהודיה". כעבור שנתיים, מסופר במסמך מן העיר הרומנית סיביו על הסכם התפייסות בין שתי עיירות. אחד העדים החתומים על המסמך, הנושא את התאריך 20.8.1357 הוא "פטרו היהודי".

ב־21 באוגוסט 1699 כתב נסיך מולדוויה לנסיך העיר קיאב שחייליו חייבים סכום נכבד ליהודיה מן העיר יאסי, ששיכנה יהודית תותחנים ודאגה למוסורים. 200 שנה לפני כן, באותה סביבה, נכתב מיסמך המספר בשיבחו של יהודי, שב־1499 פדה אשה נוצריה שנחטפה על-ידי הטאטארים.

אלה אחדים מתוך 184 מיסמכים מרתקים, שרוכזו בכרך הראשון של "מקורות ועדויות בנוגע ליהודים ברומניה". הספר ראה אור בבוקרשט, בהוצאת הפדרציה של הקהילות היהודיות ברומניה.

המיסמך הראשון המעיד על חיי יהודים ברומניה נמצא בספר המסעות של בנימין מטודלה, במאה ה־12. ההיסטוריון ויקטור אשכנזי אסף תעודה לתעודה והעבודה זכתה בתמיכתו של ד"ר משה רוזן, הרב הראשי של יהודי רומניה. עוד כרכים עתידים להתפרסם והם יעקבו אחר תולדות היהודים ברומניה עד 1940, עם עליית הדיקטאטורה הפאשיסטית הפרו-נאצית ברומניה. כאשר העבודה תושלם, יהיה בה חומר בעל חשיבות רבה לכל מי שיחקור את תולדות היהודים במזרח-אירופה.

בין המיסמכים, המצוטטים בהרחבה בשפה הרומנית ומובאים בראשי פרקים גם באנגלית, מצויות תקנות והנחיות של שליטים תורכים, הונגרים ורוסים, בנוגע לזכויות ולחובות היהודים בתחום שיפוטם. בין השאר ניתן ללמוד משהו על קביעת העיסוקים המותרים והאסורים ליהודים בשנת 1397 או על מאבק השליטים בגויים המבקשים להתגייר בשנת 1234. מובאת כלשונה "מגילת זכויות" ליהודים מ־1251, בה נקבע שגוי המכה יהודי יחוייב בדין, ישלם פיצויים לנפגע ואפילו את מחיר התרופות ושכר הרופא.

יהודים חיים בשטח שהוא כיום רומניה זה כאלפיים שנה.

ככל הנראה הגיעו לשם עם הצבאות הרומיים. בשרידי מצודותיהם נמצאו, בין השאר, מטבע מימי מרד בר-כוכבא, עיטור צבאי שהוענק לחייל יהודי יליד קיסריה, אבן-חן של טבעת ובה חקוק פסוק מספר תהילים ועוד. ואולם, הספר עוסק בעיקר במיסמכים כתובים, קטעי יומנים, פסקי-דין, חוקים ותקנות וכאלה נמצאו רק החל במאה ה־12.

תושבי הרצליה, תלמידים, ועדי בתים, בעלי עסקים, תנועות נוער וועדי שכונות. ביום ראשון 14.9.86 מתחיל מבצע "אל תשליך" ברחבי העיר הרצליה בשכונות ובאזור התעשיה

הרצליה

מבצע ניקיון רב היקף תוך שינוי השיטה ואכיפת אגף הפקוח נגד העוברים על החוק

דפי הסבר מלאים ומפת איזורי פינוי ניתן לקבל ללא תשלום במודיעין העיריה רח' הנדיב 2, באגף הפיקוח השרון 29, ובאגף לשיפור פני העיר, סוקולוב 5

היעד: הרצליה העיר הנקיה ביותר בישראל!

צדק צלחה! להרצליה נקיה

صكنا من الاصل

מכתוב من الامل

נשיקת הסמים

עירנותו של שוטר סיכלה אתמול נסיון להבריח סמים מסוכנים לתוך ישיבה סגורה של הקבינט המצומצם.

המקרה אירע שעה שיצחק שמיר הרצא מהמכונית שהובילה אותו לישיבה במשרד ראש הממשלה. לפתע קפץ לעברו אלמוני שמיהר להתחבק ולהתנשק אתו (בתמונה). השוטר ששמר על שמיר הבחין כי החיבוקים והנשיקות נמשכים זמן רב מדי ומיהר להפריד בין השניים. כתוצאה מהתערבותו נפלה על הרצפה שקית קטנה ובתוכה סמים מסוכנים והמנשק המסתורי נעצר מיד. שמיר הכחיש כל קשר לפרשה והצהיר כי מעולם הוא לא נתן אישור לאף אחד לבצע מעשים בלתי חוקיים.

„החברה לסידורים בעיר"

יואב שנצר ויורם נאמן

תנאי חדש של המערך לקיום הרוטאציה:

שרים לא יידרשו מעתה להתנצל

בחוגי המערך התגבשה לאחרונה התביעה להציב לליכוד תנאי קטן נוסף ואחרון לקיום הרוטאציה: הוספה של סעיף בהסכם הקואליציוני שלא יאפשר מעתה לראש ממשלה לתבוע התנצלות משר שבליכוד".

שר במערך הסביר לנו כי הוא וחבריו הגיעו למסקנה שאין זה נאה להכפיש שרים בממשלה אך ורק בגלל התבטאויות פוליטיות. "לקח לנו שנתיים להבין את זה", הוא טען, "אבל בסוף התברר לנו שאסור לדרוש משר להתנצל. לפיכך לא נוותר בעניין זה לליכוד. זהו תנאי הכרחי לקיום הרוטאציה. מי שחושב שאנו דורשים את התנאי הזה רק כדי שנוכל לתקוף את שמיר אחרי הרוטאציה – לא יודע על מה הוא מדבר".

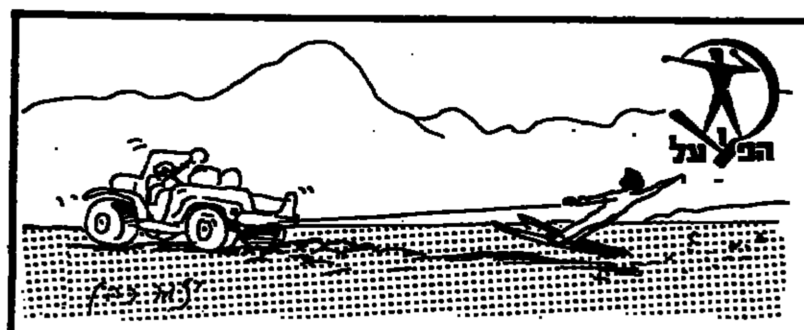

צליחת הכנרת העממית ה־33

בשבת 27.9.86

מקיבוץ האון לצמח

נא להצטייד בעלי הליכה ובמימיות

לאחר 38 שנים:

נמצא הפתרון לעקורי איקרית ובירעם

בטכס מרגש נחתם אמש בראשי תיבות ההסכם לשיקומם ויישובם מחדש של עקורי איקרית ובירעם. על פי ההסכם – עקורי איקרית יעברו לגור בבתיהם של עקורי בירעם, ועקורי בירעם יעקרו לבתיהם של עקורי איקרית. מיד לאחר הטכס פרצו העקורים במחולות שמחה והחליפו ביניהם כתובות ואת המפתחות של הדירות.

פינת הגרפולוג

השבוע שלחה לנו הגברת לילי ש. (השם המלא שמור במערכת) את כתב היד הבא של בעלה, וביקשה שנחווה עליו דעה:

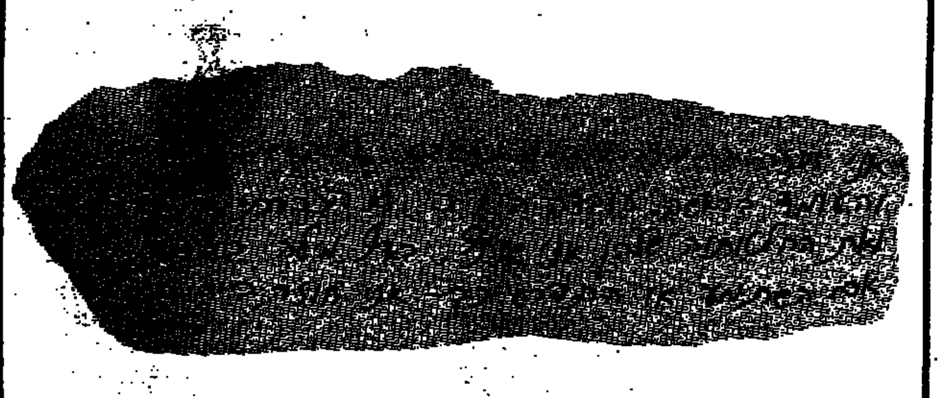

לילי היקרה. מניתוח כתב היד עולה בבירור כי בעלך הוא אדם עדין ורגיש מאין כמוהו. מה־למד הנטה שלו ניתן ללמוד כי תקפו אותו רגשות חזקים של צער וחרטה על הדברים שאמר במוצאי־שבת. בעלך, לילי, נוטה ליתר מוסריות, ומן הסתם זו הסיבה לכך שהוא לוקח הכל ללב, ושהוא מצטער כל כך על דברים שהוא עושה. מה־יוד המרוחקת ניתן ללמוד על חוסר בטחון עצמי אך יחד עם זאת על רגישות רבה ביותר לרגשותיהם של הסובבים אותו. מה־שין השורקת ניתן ללמוד כי יש לבעלך נטייה לשירה, ולא יפליא אותנו אם יתברר שהוא כותב בסתר שירים ושורק להם מוסיקה.

השמרי עליו, לילי, שלא יהיה כל כך מגיע. שיתחיל לקבל קצת בטחון עצמי ושלא יחשוש כל כך מהצל של עצמו. האיש שלך זקוק לעוד קצת המימות לפני שיהיה קשוח מספיק להתמודד עם קשיי החיים.

למה לך לדאוג?!

החברה לנסיעות לחו"ל נוסעת במקומך לחו"ל ולוקחת על עצמה את כל הסיכונים. אנחנו נבקר במקומך, נצלם במקומך, ונקנה את כל המזכרות במקומך. כשאנחנו מפחדים – אתה נח עכשיו במחירי מבצע.

רומניה – 699 דולר ל־10 ימים

צרפת – 810 דולר לשבוע + מלון

ארה"ב – 2013 דולר לחודש + טיסות ומלונות

תורכיה – 725 דולר בלבד

דלהי: „רוצחים על גלגלים"

מאת רון טמפסט,

סופר „לוס אנג'לס טיימס" בדלהי, מיוחד ל„מעריב"

בדלהי, בירת הודו, יש רגעים שהולכי־רגל או בעלי רכב פרטי מרגישים כמו קורבנות הטרי־אונים של מפלצות ירוקות־צהובות המתרוצצות ברחובות העיר וזורעות הרג וחורבן: האוטובוסים.

התחבורה הציבורית בהודו ידועה לשמצה במצב התחזוקה העלוב שלה. לרוב האוטובוסים אין אורות חניה ובלמים והמגבים אינם פועלים. אך זה לא מונע בעדם מלשעוט בכבישים. הם מוצצים את כל כלי הרכב האיטיים, כאילו מפגינים איזשהו עקרון השרדות דרוויניסטי.

„כמובן, לרוכבי אופניים ולהולכי רגל אין כל זכויות כאן", אמר מומחה לתנועה בדלהי, דינש מוהאן.

האוטובוסים נכנסים לתחנות שלהם בלי להאט. מדי פעם בפעם הנהגים מאבדים את השליטה ודורסים הולכי רגל חסרי ישע. רק לעתים רחוקות הם מגיעים לכדי עצירה מלאה. במקום זאת, הם מורידים תוך נסיעה את הנוסעים המבקשים לרדת. הנוסעים הרוצים להצטרף לנסיעה צריכים לזנק אל האוטובוס הנוסע ולהאחז נואשות בידיות הדלת.

כל הדברים האלה הפכו את „דלהי טראנספורט" לאחת ממערכות התחבורה הציבורית המסוכנות ביותר בעולם. מומחים בינלאומיים, אשר בדקו את הנושא, אומרים כי היא מסוכנת פי חמישה עד עשרים ממערכות תחבורה במדינות כמו ארצות־הברית או בריטניה. עד כה נהרגו השנה בדלהי יותר מ־200 איש ומאות נפצעו בתאונות מסוג זה.

למשל, בסוף השבוע של ה־4 ביולי נרשמו באיזור דלהי התאונות הללו:

- אוטובוס פגע באופנוע והרג את הנוסע במושב האחורי.
- אוטובוס עשה פניה במהירות גבוהה והתהפך. שני נוסעים נהרגו, 29 נפצעו.
- אוטובוס דרס הולך רגל והרגו.
- אוטובוס דרס למוות נוסע בגלגליו האחוריים לאחר שהנוסע נפל מהדלת הקדמית.

האוטובוסים הקטלניים, המסיעים יותר מארבעה מיליוני נוסעים ביום, אינם יודעים משוא פנים. למשל, ב־20 ביוני פגע אוטובוס עמוס במכונית שבה נסעו שומריו של ראש הממשלה, ראג'יב גאנדי. תשעה בריארים נפצעו קשה.

באיזור דלהי פועלים יותר מ־5,500 אוטובוסים. יותר מ־4,000 מהם בבעלות „דלהי טראנספורט" והשאר בבעלות פרטית. יחד הם מהווים יאחד מצי־האוטובוסים הגדולים ביותר בעולם.

לדברי פיליפ פוראקר, ממעבדת המחקר הבריטית לתחבורה ולכבישים, רק בארבע ערים אחרות – מכסיקו סיטי (13,400 אוטובוסים), סאו פאולו (8,900), מוסקווה (7,900) ולונדון (7,000) ישנם צי־אוטובוסים גדולים יותר. אולם בגלל התפוסה המלאה־ויותר באוטובוסים ההודיים, קרוב לוודאי שהם נושאים יותר נוסעים מאשר בערים המאוכלסות ביותר.

אמת־המידה הנהוגה ברחבי העולם לגבי בטיחות בדרכים היא מספר התאונות על כל 10,000 כלי־רכב. לפי אמת־מידה זו, הודו היא אחת המדינות הגרועות ביותר בעולם. אם כי מספר כלי־הרכב שבה מהווה אחוז אחד בלבד מכלל כלי הרכב בעולם, יש בה יותר משישה אחוזים מכלל התאונות בעולם.

> התחבורה הציבורית של בירת הודו היא מהקטלניות בעולם □ השנה כבר נהרגו יותר מ־200 איש בתאונות הקשורות באוטובוסים, בשנה שעברה נהרגו 300 בקירוב □ לעתים נדחסים 150 איש באוטובוס, חלקם נאחזים בו מבחוץ □ התחזוקה גרועה, הנהגים חסרי הכשרה □ במכוניות לא מתחשבים, „לרוכבי אופניים והולכי רגל אין שום זכויות"

מספר התאונות בדלהי על כל 10,000 כלי־רכב הוא 26 – נתון שמעמיד אותה בצמרת הערים המסוכנות ביותר לנהיגה. לפניה ניצבות רבת־עמון (45 לכל 10,000), סיאול (43), אדיס־אבבה (41) ובומביי (31).

אך דלהי יחידה במינה בתחום מקרי המוות מתאונה. בשנה שעברה נרשמו כמעט 300 מיתות מסך 1,269 האנשים שהיו מעורבים בתאונות הקשורות בתחבורה הציבורית.

יותר מ־22 אחוז מכלל התאונות הקטלניות בעיר זו קשורות לאוטובוסים הציבוריים.

בעתונים המקומיים מתפרסמות מדי יום ביומו כותרות מסמרות־שער על תאונות שנגרמו בגלל האוטובוסים. למשל: „אוטובוס פורץ דרך קהל, דורס שניים", או „רוצחים על גלגלים".

דמות בקאריקאטורה שהתפרסמה באחד העתונים שאלה שאלה רטורית: „מדוע משטרת דלהי אינה עוצרת את 'דלהי טראנספורט'?" דמות מפורסמת מהקריקטורות, „שאברי", לועגת לתכנית להעניק גביעים לנהגים מצטיינים. שאברה: „על בסיס מספר ההרוגים. הנמוך ביותר בחודש, אני מניח".

מדוע ישנה אלימות כזאת באומה שנוסדה על בסיס עקרונות האי־אלימות? אין כמעט נושא המעסיק יותר את התושבים, להוציא את גשמי המונסון והשאלה מי זוכה לחסדיו של ראש הממשלה.

דלהי וצפון־הודו בכלל אמורות להיות מרכז האדיבות. ידוע הסיפור על שני „נוואב" (אצילים הודיים) שהחמיצו את הרכבת משום שלא יכלו להפסיק לומר איש לרעהו „אחריך, בבקשה"...

אך דלהי היא מקום שבו מלמדים בבתי־הספר לנהיגה כי זכות הקדימה נקבעת לפי גודל הרכב המבקש זכות קדימה: ראשית, משאיות ואוטובוסים. אחר־כך מכוניות. אחר־כך אופנועים ואופניים. לבסוף – בהמות.

מפקח המשטרה של העיר, ור מארוואה, שואל: „מדוע זה תושבי דלהי נראים מנומסים רק כשהם על הכביש?"

מישהו עשוי גם לתמוה מדוע פסלו של האל שיווה, אל החורבן, הוא הפסלון החביב ביותר על הנהגים, והוא מתנוסס כקמיע כמעט בכל אוטובוס בדלהי.

מומחים אחדים נעשו בניסיון לקבוע מהי הסיבה לכל התאונות הקורות בניו־דלהי בגלל האוטובוסים. במחקרים הגיעו למסקנות אלה:

- האוטובוסים דחוסים. לפעמים הם נושאים פי שלוש מהתפוסה המומלצת, שהיא 50 נוסעים. רבים מהנוסעים שנהרגו בתאונות אוטובוס מתו משום שלא הצליחו לעלות ממש על האוטובוס. 28 אחוז מהנספים רוסקו בידי רכב אחר בעת שנסעו כשהם תלויים מחוץ לאוטובוס.
- האוטובוסים מצויידים בצורה עלובה ותחזוקתם גרועה. סקר בטיחות שנערך ב־1982 הראה כי 92 אחוז מהאוטובוסים בדלהי אינם מצויידים באורות חניה או אורות בלמים. לעשרה אחוזים אין צמיגים תקינים. אצל 50 אחוז הבלמים פגומים. לארבעה אחוזים אין צופר.
- לעתים קרובות הנהגים אינם מיומנים דיים, עייפים מדי או סתם בלתי זהירים. אחד הסקרים הראה כי 55 אחוז מהנהגים שהשתתפו בסקר לא עברו אף פעם את מבחן הנהיגה הבסיסי, שאמור להיות תנאי מוקדם לקבלה לעבודה ב„דלהי טראנספורט". יותר ממחצית הנהגים אמרו שהם אינם חושבים שהכרחי לעצור עצירה מלאה ליד שלטי „עצור" אם שדה הראייה שלהם נקי.

משמעותה של גלות

שמואל שניצר

אני סבור, שצריך לנהוג זהירות, וגם קצת חשדנות, בגילויי האהדה וההשתתפות־בצער, שהרעיפו תורכים רבים, גם אורחים מן השורה וגם בעלי מעמד רשמי, על הקהילה היהודית האומללה של איסטנבול, שנפגעה פגיעה כה מזעזעת במעשה־הטבח של השבת שעברה. גם מה שאומרים אנשי הקהילה, שהם בוטחים בהגנת השלטון ואין בלבם חרדה לעתיד, משום שמאז ומעולם טוב היה ליהודים בתורכיה, ספק אם הוא משקף את מה שחשים באמת אנשי הקהילה, שעליהם עברה חווית־החרדה של שבת־הדמים. דובריהם אומרים מה שהשלטון מצפה מהם שיאמרו, אך מן הסתם ברור גם להם, שהמשמעות האמיתית של הטבח בבית־הכנסת והלקח הנובע ממנו הם, שאין לבטוח בהגנתם של השלטונות.

איש לא יחשוד בשלטון התורכי, שיש פחות מכוונות גמורה בדברי הגינוי ושאט־הנפש, שהשמיעו נציגיו; אולם המיבחן האמיתי איננו בכנות התגובה, אלא ביכולת ובנכונות למנוע מעשי דמים כאלה. לא היה שום פגם בתגובות המילוליות של השלטונות השונים לאחר התקפות על בתי־הכנסת בפאריס, ברומא, בווינה ובבריסל; אך כולן השאירו אחריהן את התחושה, שהיהודים ובתי־התפילה שלהם אין להם על מי לסמוך בכל הנוגע לבטחונם, והאהדה הרשמית, הבאה לידי ביטוי לאחר המעשה, כמו גם דברי הצער והניחומים, אינם תחליף לאמצעי בטיחות יעילים יותר ולמלחמה מונעת בטרור ובשליחיו.

אולי מאמינים הנציגים היהודיים, שחייהם יהיו בטוחים יותר אם ירבו בהבעת אמון בשלטון, שאינו יכול למנוע התנקשויות בחייהם של מתפללים וגם אינו מצטיין כל כך בתפיסת המתנקשים. אך צריך להבין, שלא מעט ספקות ותהיות מסתתרים מאחורי ההכרזות בשבח השלטון המיטיב והמגן, שבין שקצרה ידו, בין שהמוטיבאציה שלו איננה עזה כל כך, הוא לא מנע את שפיכות הדמים.

התיאורים האידיליים של היחסים הטובים השוררים בין יהודי תורכיה לבין שכניהם המוסלמים ושל הזעם, שהטבח עורר בלב התושבים הלא־יהודיים, אינם מתיישבים כל צרכם עם האיומים הטלפוניים שהושמעו באוזני כמה אישים יהודיים בעקבות המעשה, או עם הזעם המוסתר, שהביאו להפסקת שידורם של צלילים מתוך מזמור יהודי. יש לתורכיה קנאים מוסלמים משלה ויש להבין, שאלה מרגישים קירבה רבה יותר לאנשי ה,ג'יהאד המוסלמי", שנטלו על עצמם את האחריות למעשה, מאשר לקורבנות היהודיים.

אף יש בטיפולה של משטרת איסטנבול בחקירה כמה אלמנטים, העלולים להביא את הקנאים הללו לידי מחשבה, שאולי אין כאן חריצות יתרה, ואולי גם לא אמינות יתרה. הגירסאות הרשמיות לגבי מה שקרה התחלפו פעמים רבות מדי וסימני־שאלה רבים מדי מוסיפים להתעורר.

משטרת תורכיה קובעת עכשיו, בוודאות שאין לדעת מנין היא נובעת, שהיו רק שני מתנקשים, ושניהם ניספו בהתפוצצות. אבל העתונות התורכית דיברה ביום א' שעבר על ארבעה או חמישה טרוריסטים, ששניים או שלושה מהם הצליחו להימלט לפני בוא המשטרה. מאיזה מקור דלו את המידע הזה? האם עמדו לרשותם מקורות מידע מלבד הידיעות המשטרתיים? וכלום נבצר מן המשטרה להגיע אל אותם מקורות?

בסיפור הראשון על הטבח נמסר, שהמחבלים באו מצויידים במצלמות ושהציגו את עצמם כעתונאים או כתיירים מישראל, המבקשים לצלם את התפילה. למי נתנו את ההסבר הזה ומי מסוגל היה לתת לו כנפיים? השוער־השמש, שהוא שהיה קורבנם הראשון?

אחר־כך יצא לאוויר העולם הסיפור, שלפיו הרוצחים (שניים במניין) ביקשו לברוח, אך כשהגיעו לרחוב כבר היו שם שוטרים, והם נאלצו לחזור על עקבותיהם. ונתעוררה השאלה איך ולמה השוטרים, שכבר הגיעו למקום המעשה, הניחו להם לחזור ולהשלים את מלאכת הדמים?

וכל אותה שעה נותרה השאלה מה עוד נשאו עמם שני הרוצחים מלבד המצלמות? גם את המקלעים ורימוני־היד? ושמא גם את הנפט להצית בו את הגופות? או האם עלינו להבין, שאת הנפט מצאו מן המוכן בתוך בית־הכנסת?

את הסיפורים השונים האלה החליפה לבסוף הגירסה האחרונה, שלפיה באו השניים, חסמו את דלת הכניסה במוט ברזל, ופתחו באש. בעתונים פורסם סיפורו של עד־ראיה, שראה פצוע אחד, שנפגע ברגליו, גורר את עצמו החוצה מבית־הכנסת. ואתמול נודע, שמתפלל אחר, [illegible], ברח מבית־הכנסת כל עוד נפשו בו, והתייצב רק כעבור ימים אחדים. איך זה מתיישב עם הדלת המסוגרת במוט ברזל? והיכן נשמע כדבר הזה, שרוצח יחסום לעצמו את דרך המנוסה?

יש כאן תמיהות וסתירות רבות מדי והשקדנות, שבה הכינה משטרת איסטנבול את הקלסתרונים של שני הפושעים, שאיש אינו מחפש אותם עוד מפני שגופותיהם נתגלו בתוך בית־הכנסת, אף היא איננה מוסיפה סבירות לתיאוריה הרשמית.

שר תורכי בא ללוויה, אבל שר ישראלי לא הורשה להשתתף בה. החששה ממשלת אנקרה, שנוכחותו של שר ישראלי תשווה משמעות פוליטית למעמד הטראגי?

וכלום היא משערת, שניתן בכלל, בעולם המסוכסך של 1986, לקיים מחיצה בין הפוליטיקה ובין הפשע? האם יהודים, הנרצחים בעת תפילתם, אינם משלמים בחייהם את מחיר ההתרפסות על ציון וירושלים, שהיא מרכזה של תפילה יהודית?

בהשתדלותם של הדוברים היהודיים בתורכיה למצוא חן בעיני השלטונות ולא לומר אף מלה אחת, העלולה לגרום מורת־רוח רשמית, באה לידי ביטוי כל המארה הטמונה במלה ,גלות". גורלו וחייו של יהודי נתונים בידי שלטון, שבמקרה הטוב ביותר לא ייצא מגדרו כדי להציל יהודי ממוות. אין היהודי רשאי לעשות הוא עצמו דבר כדי להגן על חייו ועל רכושו; זה מנוגד לחוק. ואין הוא רשאי להישען על גורם חיצוני; זה יעלה ספקות לגבי נאמנותו לאומה המארחת. מותר לו לפחד, אבל רק בסתר לבו; כי גם הפחד יש בו משום חוסר לויאליות. מי שמפחד איננו בוטח בשלטון, בכוחו ובכוונתו להגן על היהודי.

מה שאמר הקונסול הישראלי באיסטנבול על חוסר הזיקה שבין מה שקרה בשבת שעברה ובין ענין העליה לארץ, שייך אולי לאותה מנטליות, שהיא המסבירה את נסיונות ההרגעה העצמית של דוברי היהודים המקומיים. ואולם לאמת ולציונות אין הדברים שייכים. האנטיתיזה של הגלות ופתרונה היא מדינת ישראל; נציג של מדינת ישראל מן הדין שידע זאת וגם יאמר את הדברים בלי מורא.

כאשר יהודים נרצחים בעת תפילתם ובטחון חייהם מתחלף בפחד־מוות, הפתרון הטבעי לבעייתם טמון בעליה לארץ־ישראל. השייכות בין הדברים היא כל כך טבעית, שלא ייתכן, שקונסול ישראלי לא יבחין בה.

יש עוד משהו, שצריך לומר בעקבות הטבח. יותר מדי חקירות, שנערכו לאחר התנכלויות לבתי־כנסיות אירופיים, נסתיימו בקביעה, שככל הנראה השתייכו המבצעים לארגונו של אבו־נידאל.

אחר הקביעה־ההשערה הזאת סבורות כל המשטרות, שמותר לסגור את התיק. אבו־נידאל ומרצחיו נתפסים כמין כוח עליון, שאין לאיש שליטה עליו ואין כל אפשרות להילחם בו או לסכל את מזימותיו.

אבו־נידאל מייצג את הטרור בגילוייו הנתעבים ביותר, טרור שגם שאיפות פוליטיות אין אתו וצמאון הדמים הוא תכונתו העיקרית. ואולם אבו־נידאל איננו ,סופרמן" ואפילו מנסים אנשי משטרה, בעזרתם של אמצעי התקשורת, להציגו כמין גיבור עליון, ומי שמתכוון במלוא הרצינות לבער את הטרור איננו מפחיד את עצמו בדחלילים או בדרקונים, ששבעה ראשים להם.

אנשי אבו־נידאל פגיעים לא פחות מקורבנותיהם. ובלבד שהנלחמים בהם יגלו את ההחלטיות הדרושה ויסרבו להיכנע לפחד. מי שסבור, כי המלחמה בטרור אפשרית רק במקום שבו ניתן לשאת ולתת עם הרוצחים ואולי גם להתפשר אתם, אבל היא צריכה להיפסק כאשר ניצבים מול מרצחים, שאין להם ענין בהישגים זולת הסיפוק שהם מפיקים מנחלים של דם, אינו יודע במה מדובר ומה טיבו של האויב, שקם על החברה האנושית.

אנחנו, היודעים טרור מהו וסכנתו מהי; אנחנו שקיומנו הוא תוצאה של התקוממות נגד הפחד וחוסר האונים, ניצבנו לא אחת בפני משימות, שמדינות גדולות בהרבה נרתעו מפניהן.

מי שרצח את המתפללים היהודיים באיסטנבול צריך לדעת, שכל עוד קיימת מדינת ישראל, קללת הגלות לא תשוב ותשתלט עלינו, ודם יהודי לא יהיה הפקר.

בלי פירמידות

משה ז"ק

המשחק המצרי היה מתוחכם. עד הרגע האחרון החזיקו את הישראלים במתח, גם לאחר שנתקבלה ,נוסחת מורפי" הגואלת אמרו המצרים, כי עכשיו צריכה ממשלתם לאשר את הנוסח. מאחר שראש־ממשלת מצרים, ד"ר עלי לוטפי, נמצא בלונדון, הוא נקרא לחזור, כדי לשבת בראש ישיבת הממשלה, האמורה לדון ולהחליט.

ההצגה היתה מושלמת. ממשלת מצרים היא דמוקרטיה אמיתית. לא הנשיא הוא הדן־יחיד אלא הממשלה דנה ומחליטה. ואילו בישראל פועלים הפקידים הבכירים ,ברשות ובסמכות", לפי הבנתם ולפי פירושיהם.

לפי החוקה המצרית, נשיא מצרים הוא בעל סמכויות נרחבות לאין ערוך מראש־ממשלת ישראל. אף־על־פי־כן, יצר מובארך תרמית של שליט דימוקראטי, שתחילה צריכה הממשלה לאשר את שטר הבוררות ורק לאחר־מכן הוא יוכל להעתר ולהיפגש עם שמעון פרס. ואילו הדימוי שנוצר בעולם ביחס לישראל היה, כי ראש־הממשלה יוצא לפגישת־עבודה עם נשיא מצרים בלא להיוועץ תחילה בממשלתו על ההצעות שהוא אמור להעלות.

רק בלחץ ממלא־מקום ראש־הממשלה הוסכם ברגע האחרון לכנס את הקבינט המצומצם לישיבה חטופה, כאילו מדובר ביציאת־מצרים ולא בנסיעה למצרים. ישיבה חפוזה, מתוך הנחה, כי אין להתמהמה פן יחמיץ המצב לפגישה עם שליט מצרים.

על מנת להצדיק את החפזון בדיון ערב ההמראה לאלכסנדריה, מוצגת הפגישה עם מובארך כמאורע מהפכני. כאילו עד אתמול שרר קפאון ביחסים, כאילו עד אתמול לא קיים הסכם השלום, כאילו אין בכלל יחסי מסחר בין שתי המדינות, תוך נטיה לשכוח, כי מצרים, אשר שנים לא התירה מעבר מכליות־נפט לישראל, מספקת עכשיו ארבעים אחוז של צריכת הנפט הישראלית. תוך התעלמות מן העובדה, ששרים ישראליים ביקרו בקאהיר והתקבלו אף על־ידי הנשיא מובארך.

לאמיתו של דבר, גם לפני הפיסגה באלכסנדריה נשמר השלום, אם כי לא במידת החום, שאנו ייחלנו ערב חתימתו של ההסכם. וקיימים יחסים דיפלומטיים, גם אם [illegible] היה עד אתמול רק מיופה־כוח ולא שגריר. בין כה וכה דלתו של ראש־הממשלה היתה תמיד פתוחה לפניו, בלי דקדוקי פרוטוקול.

כן, מובארך נמנע כל חמש שנות שלטונו מלהיפגש עם ראשי הממשלה בישראל. הוא חשש מן הרעש, שמתלווה לפגישות פיסגה. הוא נזהר, שלא להרגיז את האופוזיציה הפנימית ואת הערבים בעולם הערבי ברעש פסגות. לכן, ביקש לשמור על פרופיל נמוך. כנשיא הוא נפגש עם יצחק שמיר, כשר־חוץ, בפברואר 1982 ואף קיבל לראיונות נפרדים את השרים עזר וייצמן, אברהם שריר ומשה שחל.

קודמו, אנואר סאדאת, ערך עשר פגישות־פיסגה עם ראש־ממשלת ישראל. הוא אהב את הדרמה שבפגישה לאור הזרקורים. מובארך הוא טיפוס שונה. הוא חרד. אילו ניתן לו, היה מתחמק גם הפעם. אלא שמסעו הקרוב לוושינגטון מטיל עליו את החובה להראות כשוחר־שלום, המטפח יחסי שכנות טובה עם ישראל.

ההתערבות האמריקנית הפעילה, לא רק בביסוס שטר־הבוררות על טאבה, אלא אף בדירבון לקיומה של פגישת הפיסגה, לא הותירה ברירה למובארך, אלא להשלים עם הלחץ של פרס להיוועד עמו.

חוסיין, מלך ירדן, יכול ביתר קלות להסכים להיפגש עם פרס, והוא עשה זאת בשנה האחרונה: פגישותיו נערכו בחשאי. חוסיין הוא נועז. לא כן מובארך. כאשר הוא הסכים סוף־סוף לפגישה, חיפש דרך להנמיך את הפרופיל שלה. גם מסיבה זו היה דרוש לו המיקוח מורט־העצבים, כדי להוכיח למתנגדיו, כי לא יחפש פשרות בפגישה עם פרס, אלא ייצג את העמדה הכלל־ערבית, הן בנושא הפלשתיני והן ביחס לוועידה הבינלאומית, שסביבה התלכדה קואליציה כלל־ערבית.

בישיבה החפוזה של הקבינט בירושלים, שנערכה אתמול בבוקר, הבטיח פרס לשרי הליכוד, כי לא יתן ידו לניסוח בדבר הגדרה עצמית לפלשתינים בהודעה המשותפת עם מובארך. אך לא רק חברי הקבינט הישראלי מתנגדים לניסוח זה, אלא גם חוסיין. במגעיו עם מובארך ביקש מלך ירדן, שזכות זו של האצלת הגדרה עצמית לפלשתינים תישמר לו, ולו בלבד. בדרך זו הוא רוצה להבטיח לעצמו את מקור הסמכות לשלטון על ערביי יו"ש. בכך גם יוכל לחייב אותם בקשר של ממש עם ממלכתו, ולא להשאיר זאת כברירה פתוחה בפניהם.

מצרים חיפשה נוסחאות להרגיע את חוסיין על־ידי סיוג ההגדרה העצמית לפלשתינים במסגרת פדרציה ירדנית־פלשתינית. חוסיין היה מסכים לנוסחה מצרית זו, אילו דובר בדיון בין־ערבי, אך בשום פנים אינו יכול לתת יד להודעה מצרית־ישראלית בדבר פדרציה ירדנית־פלשתינית. הוא למוד־נסיון משנת 1972, כאשר הצעתו בדבר פדרציה הוכתמה על־ידי כל הערבים כקנוניה ישראלית־האשמית, ומצרים אף ניתקה את יחסיה עם ירדן ב,אשמת" קנוניה זו. אין חוסיין רוצה בגושפנקה ישראלית פומבית לרעיון הפדרציה הירדנית־פלשתינית. הוא מוכן לסיוע ישראלי שקט לתהליך הירדוניזציה של הכלכלה הערבית ביו"ש, אך לא להכרזות פומביות.

גם על חלקים אחרים בהודעה המשותפת המוצעת בתום פגישת פרס־מובארך יימצאו עוררים. ברית־המועצות כבר רמזה לא אחת, שהיא לא תסכים לשמש כתפאורה להסדר ישראלי־ערבי, שהיא לא תשותף שיתוף מלא בעיצובו.

הסובייטים ודאי ישבעו נחת מהפירצה שפרצו בחומת ההתנגדות האמריקנית־ישראלית לשיתופם בוועידה בינלאומית למזרח־התיכון. הם יראו בכך שלב ראשון, שיאפשר להם להתמיד במאמציהם לקראת השגתו של היעד הרחוק יותר – שותפות מלאה בעיצוב מפת המזרח־התיכון.

הסובייטים ניסו עד כה לשכנע את ישראל, שתסכים לוועידה הבינלאומית, מתוך הנחה, שהסכמה ישראלית תביא לשינוי בהתנגדות האמריקנית. עתה יזקפו לזכות המצרים את התמורה בעמדה האמריקנית. הודות לפיתוי של הפיסגה חל המיפנה בעמדתה של ישראל, מיפנה שאמור לשנות גם את עמדת ארה"ב.

ערב הפיסגה הביעה מצרים הסכמה לתנאי הישראלי, שבוועידה הבינלאומית ישתתפו רק מדינות, שמקיימות יחסים דיפלומטיים עם כל המדינות הנוגעות בדבר, אך לאחר הפיסגה עלולה מצרים לתת יד ליוזמה סובייטית בדבר החלטה משלימה להחלטה 242, על מנת לשכך את הכעס שעוררה פגישת־אלכסנדריה בעולם הערבי, וכן כדי להרגיע את בריה"מ, שחרף ההסתייעות בתיווך האמריקני לפתרון סכסוך טאבה, תדאג מצרים בשלבים הבאים לשיתופה המלא של בריה"מ.

באלכסנדריה אין פירמידות, כמו בקאהיר, ואין הזדמנות לטפס לפיסגתן. באלכסנדריה הצעידה היא במישור. מובארך לא יעפיל לפיסגה, הוא רק ינסה לקיים את המינימום ההכרחי בשבילו, לקראת מסעו לוושינגטון, בלא בשורות גדולות, שעלולות להרגיז את העולם הערבי.

לכן, רב הספק אם שמעון פרס ירצה בשלב זה להסתבך במשבר ממשלתי על־ידי קבלת העצות, שהשיאו לו יועצים בדבר נוסחה, ש,הבעיה הפלשתינית תמצא את פתרונה במסגרת פדרציה ירדנית־פלשתינית". זהו נוסח, שעלול לפרק את ממשלת האחדות, בלא להבטיח את הצטרפות ירדן לשולחן המו"מ. בשלב זה מעדיפה ירדן את יישום תוכנית החומש הכלכלית ביו"ש, על פני כל הסתבכות במו"מ פומבי עם ישראל.

גם העצות על שיתוף מצרי בחבל עזה טעונות חומר־נפץ, שעלול לפוצץ את האחדות בממשלה, שכן אין לשכוח, שעל רקע תביעתה של מצרים בשנת 1979 למנות קציני קשר לעזה פרץ משבר במו"מ על חוזה־השלום, עד כדי סכנת אי־חתימתו.

הטעם המר שהותירה מריטת העצבים בדרך לפגישת אלכסנדריה לא יכול לשמש מקור עידוד לראש־הממשלה לנסות לזרוע מוקשי־[illegible], שיסכן את שלמות הממשלה, אפילו לא חודש ימים לפני הרוטאציה.

חסל סדר ,,הסיוע הנוסף"

יובל אליצור

שלא כקודמו בתפקיד, סם לואיס, שגריר ארצות־הברית בישראל, תומאס פיקרינג, הוא דיפלומט מכופתר והדור. על כן, כאשר הזמין את עצמו השבוע לבורסה לניירות־ערך בתל־אביב ואף רמז למארחיו, שלא יתנגד לנוכחותם של עתונאים, אפשר היה להבין, שהיתה ביוזמה זו כוונה חורגת מגדר התעניינות בשיטות המסחר במניות, הנהוגות בישראל.

כאשר מנצל השגריר הזדמנות זו כדי להביע את דעתו על מדיניותה הכלכלית של ממשלת ישראל ועל עתיד הסיוע הכלכלי האמריקני, וכאשר הדברים נאמרים, במקרה או שלא במקרה, ערב צאתם של ראש־הממשלה ושל שר־האוצר לוושינגטון, אפשר בהחלט לראות בדברי השגריר יותר מאשר שיח בין ידידים.

מתקבל הרושם, כי השגריר קיבל מממשלתו הוראה להעביר מסר לשרים, העסוקים בימים אלה באריזת המזוודות ובהכנת ניירות העבודה. נוסח המסר הוא בערך כך: ,רבותי, את רשימת הקניות שלכם נא להשאיר בבית. אצלנו החנות סגורה".

ואכן, כך אמר השגריר בנאומו בבורסה: ,בארצי אנו ניצבים כיום בפני בעיות תקציביות חמורות והדבר מטיל עלינו מיגבלות באשר למה שאנו מסוגלים לעשות. כאשר נדבר על סיוע ועל צמיחה יהיה זה מציאותי יותר לדבר על מה שנוכל לעשות כדי למנוע ירידה בסיוע. עד כמה שידוע לי, אנו ננסה להעמיד לרשות ישראל סיוע באותה רמה שניתנה השנה".

לכאורה, לא היה כל חידוש בדברים אלה. כבר לפני כשנתיים, כאשר החליט הקונגרס האמריקני לתת לנו ,סיוע מיוחד" בסך 1.5 מיליארד דולר, שיתחלק בין שתי שנות תקציב, נאמר במפורש, שסיוע זה נועד לחלץ את ישראל ממצוקתה הזמנית. נרמז לנו, שאם הסיוע המיוחד ימלא את התפקיד, שהוא נועד לו – מה טוב. אם לא ימלא את התפקיד, אולי יהיה בכך סימן, שישראל איננה ראויה לסיוע ואז בוודאי שאין טעם לעשות מאמץ נוסף.

כל ההתפתחויות שהיו מאז צריכות היו לחזק עמדה זו של הקונגרס: הגרעון התקציבי של ארה"ב החמיר מאוד ומה שמכביד עוד יותר הוא החקיקה של בית המחוקקים האמריקני, המחייבת את ממשלת וושינגטון לצמצם את הגרעונות. לעומת זאת, חל שיפור ברור במצבה הכלכלי של ישראל, שיפור הנובע הן מהצלחתה החלקית של תכנית ההבראה והן מירידת מחירי הנפט ומהחולשה הריבית בשווקי העולם.

ואם על אף זאת הוטל על השגריר פיקרינג להעביר את המסר, היה זה כנראה משום שהיה ידוע לוושינגטון, שיש עדיין מחשבות בירושלים בדבר ,הצלת" הסיוע המיוחד: מדובר ברעיונות בעניין ,קרן צמיחה", או קרן לפיתוח מוצרים, או אולי סיוע להקלת עומס החוב הכבד שישראל חייבת לארה"ב על־ידי הפחתת הריבית על הלוואות העבר. פתח נוסף לסיוע נפתח, כביכול, כאשר ביקר בישראל זה לא מכבר סגן־נשיא ארה"ב, ג'ורג' בוש. בפני האורח הוצגה ההצעה לתת לישראל מעמד של מדינת נאט"ו, מעמד שיאפשר לממשל לתת לנו סיוע באפיק נוסף, אפילו ללא קבלת הסכמה מיוחדת של הקונגרס.

למחרת הופעתו של פיקרינג בבורסה והשמעת המסר הפומבי שלו, התברר, כי המסר הגיע לכתובת הנכונה. בנאומו בטקס חלוקת פרס התעשייה אמר ראש־הממשלה, שמעון פרס: ,לא צריך לפנות לארה"ב בעניין סיוע מיוחד. צריך לעבוד יותר בבית". ובנימה של התבגרות הוסיף: ,אפילו את השגיאות אפשר לעשות בלי לקבל סיוע מבחוץ".

אם המסר של פיקרינג יוצר רושם, שישראל נדרשת להדק את החגורה וכי חדלנו להיות חביבי הממשל בוושינגטון, הרי זה ללא ספק רושם מוטעה לחלוטין. גם סיוע של 3 מיליארד דולר (1.8 מיליארד לבטחון ועוד 1.2 מיליארד לחיזוק המשק, כולו במזומנים), אינו ,הולך ברגל" בתקופה, שבה סיוע החוץ האמריקני הולך ומצטמק ובשעה שמדינות אחרות מתמקחות עם וושינגטון על כל מיליון דולר של סיוע.

אלא שאצלנו, בשעה ששומעים מסר כזה משגריר אמריקני ובייחוד כאשר מסר זה מלווה בעצות כיצד על ישראל להתגבר על בעיותיה הכלכליות, אפשר לחוש מיד בתגובה של עלבון: ,אם כך, או לא צריך בכלל סיוע" ואנו שומעים מיד גם הסברים מתוחכמים, המוכיחים, כביכול, שכל הסיוע האמריקני הוא עושר השמור לנו לרעתנו וככל שנמהר להשתחרר ממנו כן ייטב.

טיעון זה, בכל הגימה מעין זו, הוא בטל הגיון. לא קשה להוכיח, שאלמלא הסיוע המאסיבי של ארה"ב לא היינו מחזיקים מעמד לאחר מה שעבר עלינו ב,ימי ארידור העליזים" ובלי הסיוע הנוסף קרוב לוודאי שהממשלה לא היתה מעזה להסתכן בתכנית להבראת המשק, שכן הזעזוע החברתי, שהיה נלווה לתוכנית, היה ללא ספק חמור פי כמה.

מה שאסור הוא, שנתייחס אל הסיוע האמריקני כאילו הוא כשלעצמו מסוגל לשקם את המשק הישראלי. נכון יותר להתייחס אליו כאל זריקה לשיכוך כאבים. אסור להשתעבד לסיוע האמריקני ואסור, שיעניק לנו תחושה מוטעית של בטחון, שאינה אלא שאננות. ויתור מוחלט על סיוע אמריקני בטענה, שהוא משחית, כמוהו כוויתור על מכשירים, שנועדו להקל על חיינו, בטענה, ש,עלינו לעשות הכל בכוחות עצמנו".

כאשר אנו חושבים על הסיוע האמריקני כדאי אולי שנחשוב במושגים של אותם פרסומאים, שניסחו את המודעה המפורסמת לעידוד מכירתן של חזיות: ,ללכת עם, להרגיש בלי". אין בכך כל רע ואפשר אף לטעון, שהכרחי הוא לקיומנו להמשיך לקבל סיוע אמריקני בהיקף גדול ככל האפשר, תוך טיפוח דפוסי התנהגות כאילו אין אנו מקבלים סיוע מקיף כזה.

הדרך הטובה ביותר ,להרגיש בלי" היא לדעת, כי הסיוע מצטמק והולך. בשנה הבאה נוותר על הסיוע המיוחד ולא יקרה אסון. ובשנים שלאחריה יקטן וילך היקף הסיוע הרגיל וגם אז – זאת חייבת להיות הרגשתנו – לא יתמוטט המשק. כמו שאמר ראש־הממשלה: נוכל לעשות שגיאות גם ללא סיוע.

صكنا من الامل

מעריב

ספרות • אמנות • ביקורת

תרגיל באחיזת־עיניים

א. ב. יפה

סופרי ישראל לא איימו בקיצת מאנקרות, לא התריעו, כי יפעילו „צעדים נמרצים" אם דרישותיהם לא יתמלאו. דרישותיהם? לא, בעצם רק בקשותיהם. הם לא הרימו קול צעקה, לא הפכו שולחנות ואפילו לא הלכו להפגין לפני ביתו של ראש הממשלה. הם רק התלוננו על מצבם החומרי הרעוע, על מיעוט הכנסותיהם מעבודתם הספרותית, על התעריפון הנבוך שלפיו הם עובדים ועל „ניכוי במקור" של מחצית תמלוגיהם על ידי מס ההכנסה.

ובינתיים הם המשיכו את עבודתם היומיומית. הם לא איימו לנטוש את שולחן הכתיבה, להשבית את הרצאות שלהם; הם המשיכו בטיפולם המבריך ברומאנים, בפואמות ובמסות שלהם. כערכת־היצירה לא עמדה להתמוטט, גם אם בקשותיהם לא יתמלאו.

ובכל זאת הרגיש ראש הממשלה, כי כאן נעשה עוול, כי כאן מצויים עיוותים, והוא יזם צעדים לתיקון המצב. בנובמבר 1985 מינה ועדה, שתפקידה לבחון את מצבו של הסופר ולהביא לפניו המלצות מה ניתן לעשות כדי לשפרו. הוועדה, שהורכבה מפקידי ממשלה בכירים, בעיקר אנשי־מעשה העוסקים בעניני ממון, לא גילתה דווקא הבנה יתירה למהות הנושא הנדון. באחת הישיבות הזכיר מיכהו מחברי הוועדה, כי דוסטוייבסקי יצר את הרומאנים הגדולים שלו מתוך מצוקה חומרית נוראה ושאל, לתומו, שמא תיטיב הוועדה עם הסופרים העברים, אם תדאג שגם הם יהיו שרויים במצוקה מתמדת. הסופרים שהוזמנו לאותה ישיבה חשו עלבון צורב, קמו והלכו הביתה. אחר־כך דיווחו לחבריהם, כי אין להם לצפות לתוצאות חיוביות.

והנה, איזו הפתעה ביום ב', 8 בספטמבר, מודיעים בראיה, בשידור הרשות בצהריים, כי הוועדה סיימה את עבודתה, הביאה המלצותיה לפני ראש־הממשלה וזה החליט להקציב לצורכי הספרות העברית סך של מיליון ומאתיים אלף ש"ח. ברגע הראשון היינו כחולמים. אלא שלא עברו שעות רבות והמצב נתברר לאשורו. לאחר שקיבלנו לידינו את „ניירות העבודה" של נציגי האוצר ומשרד החינוך, התחלנו לראות פני הדברים כמות שהם.

המספר המרשים שפורסם ברבים אינו אלא אחיזת־עיניים. למעשה, רק דבר ממשי אחד נעשה: ההקצבה השנתית הניתנת לאגודת הסופרים, לצורכי תחזוקה ופיתוח מפעליה, הוגדל מ־123,000 שקל השנה, ל־240,000 בשנה הבאה. כיצד הגיעו איפוא יועצי ראש־הממשלה לסכום המרהיב שעליו הודיעו ב„קול ישראל"? פשוט מאוד: הם צירפו לסך הכולל את הכסף הניתן למפעל „פרס קרן ראש הממשלה לסופרים", המתחלק ממילא מדי שנה בשנה, את ההקצבה למכון לתרגומים (שאף היא הוגדלה במאה וחמישים אחוז), את ההקצבה הקיימת מזה שנים לרכישת ספרים לספריות באמצעות מועצת־הספר – והרי לפניכם מיליון ורבע (כמעט).

אחר כך, בדקנו כל סעיף וסעיף ונתברר לנו, כי ציבור הסופרים כולו לא זכה בעצם לשום הטבה משמעותית. כדי להמחיש את המצב, הבה נשתמש בדימוי שיהיה מובן לכל: תארו לכם, כי במקום לאשר הטבות שכר לעובדי מיגזר מסויים, תודיע הממשלה, כי היא מכפילה את המספרים הזוכים בזכיות גדולות בפיס. והרי זהו בדיוק הדבר שנעשה כאן: הממשלה הגדילה את מספר מקבלי פרס ראש־הממשלה מחמישה לעשרה. (ואגב, יש להעיר, כי גובה הסכום החודשי שמקבלים הזוכים בפרס זה הוא 750 ש"ח, ובין מקבלי הפרס של שנה זו ישנם אותם השוקלים לוותר עליו כליל, כי קבלתו מחייבת אותם לנטוש את מקום־עבודתם הרגיל – בעתון או בבית־הספר – למשך שנה, והם עלולים להיקלע לבעיות חומריות רציניות). תגיקנים אומרים, כי את הפרס האמיתי יקבל השנה ראש־הממשלה עצמו, שיוכל להדריע תגינית על הכפלת מספר הסופרים שזכו בפרס־מילגה זה, ימים מועטים לפני מועד הרוטאציה.

החידוש השני אף הוא מפוקפק. יוגדל מספר הסופרים הכלולים בפרוייקט סופר־מורה. אבל כאן מדובר, בעצם, לא בתקציב מחושב ואף לא בסיוע לסופר להתפנות לכתיבה, אלא רק בהשתלבות סופרים כעובדי־הוראה במערכת־החינוך.

לשמות זאת מצאנו רק דברים מופשטים, מגומגמים ובלתי־ריאליים בכל אותם הסעיפים המעניינים את רובו של ציבור הסופרים ואשר תיקון המעוותים בסעיפים אלה עשוי היה לתרום לשיפור ממשי במצבו של היוצר.

התביעה להוקצת שיעורי מס ההכנסה לא נרחתה עליה, אך בעצם הוערכה כליל על ידי ניסוח מעורפל ובלתי מחייב, עליו אמרים יועצי ראש־הממשלה, שלמדו מלאכתם ממשתתפי הסידרה הטלוויזיונית האנגלית „יס פריים־מיניסטר". מה נאמר בדו"ח הוועדה? „אנו ממליצים, כי נציבות מס הכנסה תתחשב בבעיות הספציפיות של הסופרים, בכך שתאפשר טיפול מרוכז באמצעות ובתיאום עם אגודת הסופרים".

עוד סעיף שקרי שנועד בעצם רק לגרות תול בעיני הסופרים הוא זה הנוגע להפעלת שיטת התמלוגים לסופרים, על־פי מספר קוראיהם בספריות הציבוריות. עקרונית, זה כבר חשוב ורציני. הנסיון שנעשה בארצות סקנדינאוויה הוכיח את עצמו. אך כיצד יונהג הדבר בספריות הציבוריות בישראל, שאינן עדיין ממוחשבות, שאינן ערוכות לעריכת סקר־קריאה מחייבת לאצר פתרונים.

הסופרים ביקשו גם שיאושר חוזה סטנדרטי שיבטיח את זכויותיהם ביחס למו"לים ויחייב את המו"לים לשלם להם שכר־סופרים המגיע להם על־פי חוק, לפי חשבון הוגן ובמועדים סבירים. מתביעה זו התעלמה הוועדה להלוטין.

הרי הוליד עכבר. הוועדה הולידה אכזבה. אבל, האנשים העוסקים בשיפור תרמיתו של ראש־הממשלה שיפשפו ידיהם. נדמה היה להם, כי שוב הצליחו „לסבן" אותנו. אבל, כבר עכשיו ברור, כי הצלחתם היתה קצרת־מועד. ל־24 שעות בלבד.

(הכותב הוא חבר ועד אגודת הסופרים)

ורדה גנוסר־ארסט

שני שירים

קַיִץ אֵילָתִי

כְּעֵת בְּעָבְרִי בְּחִשּׁוּק הָאֵשׁ שֶׁל הַשָּׁנִים
נְמֵרַת קִרְקָס מְאֻלֶּפֶת, הֵרַם אֶת
עַמּוּדֵי הַיָּם הַכָּסוּף, שָׁם בִּמְצוּלָה מַרְהִיבָה
בֵּין דְּגֵי סְלָעִים עֲטוּרִים יְפִי קָבוּעַ —
אֶהְיֶה צוּרָה נְמוֹגָה כְּמוֹ הַטֶּבַע עַצְמוֹ בַּלַּיְלָה,
כְּשֶׁכָּל הַצְּבָעִים מִתְחַבְּרִים.

כְּעֵת בְּתוֹכִי חִבּוּק הַקֵּץ שֶׁל הַיָּמִים,
צוּרַת אֲוִיר בְּרֶגַע הַמֻּשְׁלָם זוֹרֶמֶת
מֵעַל הָרִים סְגֻלִּים וְהַיָּם הָאָדֹם, עוֹבֶרֶת
מִן הַדְּבָרִים הַמּוּחָשִׁים הַיּוֹרְדִים אֶל יְשִׁימוֹן
מִמִּשְׁפָּט וְנֶעְדַּר מִלִּים, הִנֵּה טָס נַפְשִׁי יְחִית
בְּעֶבְרָה שֶׁל אֵשׁ, לְפֶתַע כְּמוֹ עָלִים, נוֹשֵׁר מִמֶּנִּי
טֶבַע הַפַּחַד.

כִּנֶּרֶת 5 כִּיּוּנִים

בֹּקֶר.
הָהָר נָמוֹג אֶל תּוֹךְ הַצֵּל הָרַךְ,
אֵפֶר שָׁקוּף נוֹגֵעַ בִּמְלֹאוֹ,
בֵּין גָּלִיל וְגוֹלָן נִפְקַחַת
עֵין הַמַּיִם,
זַךְ.
צָהֳרַיִם.
שְׁנֵי מְטוֹסֵי קְרָב חוֹתְכִים
בָּרָקִיעַ
קַו,
מִתּוֹךְ הַשֶּׁמֶשׁ אַרְיֵה נוֹלָד בָּעָב,
וְהַשְּׂרָפִים זוֹהֲרִים.
אַחַר הַצָּהֳרַיִם.
הוֹלְכִים הַמַּיִם וּבָאִים אֶל הַחוֹף
בִּלְטִיפָה, עֲצֵי הַתָּמָר הַכְּבֵדִים
מַשִּׁירִים מְתִיקוּת עַתִּיקַת יוֹמִין.
וְהָעֶרֶב
גּוֹמֵעַ קָרִיר אֶת שִׁקּוּי הַצְּבָעִים
מְעֻרְבָּל וְרָדִים עִם תְּכֵלִים,
וּמִמְּצוּלוֹת הָרֶגֶשׁ עוֹלָה
כְּמִיהָה עֲמֻקָּה.
לַיְלָה.
בִּרְבּוּרִים שֶׁל רוּחַ וְחֹשֶׁךְ תַּבְנִית
הַכֹּל.

מה קורא

זבולון המר
שר הדתות המיועד מטעם המפד"ל

„במשנתי השירה... לתי של ברקמן מוכמן למדתי איך לסבול. למדתי מפנינה, למשל, שאפשר שיהיו הרבה בלבות ומערכות אחרונים, כדי שלא יקרו מטעויות הרות־אסון".
„לא מזמן סיימתי את הביוגראפיות של מוסוליני והיטלר. אני מאוד מתעניין בנושא השואה, וקריאת ביוגראפיות של השנים עוזרת לתחוף את שורשי [illegible].
„קראתי לא מזמן את [illegible] של ברוסמן [illegible]".
„את הספרים אני מוליך בספריה של הכנסת, [illegible] חלק נכלים מביאים הביתה. למשל, רכשתי את כל כתבי עגנון, סופר אהוב עלי ביותר".
„הכתובו, אני משתדל מדי שבת לקרוא עם חברים או לבד, בספרי התנ"ך. אנחנו לומדים יחד תלמוד ופרשת השבוע".

ורדה וולמן

מעט לעט

למי זה נחוץ?

חה"כ יצחק ארצי נמנה עם מספר קטן לסרי של פרלמנטארים, שהתרבות בכלל, והספרות העברית בפרט, הם בשבילם מקור של עניין אמיתי. הוא גם מאמריהם של העיר תל־אביב, שהוא נמנה עם חברי מועצת העירייה שלה.

לא יפלא איפוא שהרעיון בדבר הקמת מוזיאון לספרות העברית, שימוקם בעיר העברית הראשונה, צץ דווקא במוחו של מר ארצי. ולא יפלא גם שח"כ ארצי נחפז להיפגש עם ראש העירייה שלמה להט כדי [illegible] ולקבל את ברכתו.

[illegible]

(מ.ד.)

החיים – הגורל – הספרות

חנוך ברטוב

הרבה אחרי שקראתי את „החיים והגורל", הוסיפה יצירתו הגדולה של ואסילי גרוסמן „לעבוד" עלי. אין הספר נקי מפגמים. עיצובן של עשרות (אולי מאות) הפנקות, אינו מניח את הדעת. גם ברומאן זה, כתורות הארם היא גיבורה הראשי והעריצות הטוטליטארית של סטאלין ושל היטלר מוצבת בו כסיטרא־אחרא, דבקו, למרבה הפרודכם, כמה מסממני המתכונת „הסוציאליסטית" של הרומאן הסובייטי. ולמרות כל אלה, איזה ספר אמיתי ועמוק, איזו עוצמה סיפורית!

סמוך להופעת המהדורה העברית של „החיים והגורל" ראה אור, בבריטניה ובארה"ב, התרגום האנגלי. כמה מבקרים נחשבים כתבו בהתפעלות, לא רק על התגרפה האפית חובקת־הכל, על הלהט ההומניסטי ועל אומץ־הלב האינטלקטואלי של הסופר, כי אם גם על הצלחתו בכתיבת ספר, שכל־כולו התעלמות מן האופנות הספרותיות של המאה העשרים ובוודאי מאלה ששלטו במערב בשנים שעבד גרוסמן מלבו, בבידידות ובעוני, יצירה נפלאה זו (נמסרה למו"ל במוסקבה, ומידיו הגיעה לקג"ב, בשנת 1961). הוא פשוט ממשיך המסורת המפוארת של הספרות הרוסית הגדולה של המאה התשע־עשרה.

הנה, ממש בשבועות אלה הודמן לראות מוזרות גלות־צפויה, את המבדיל בין „ספרות" ל„חיים". נפל לידי ספרו של מארשאל ו.א. צ'ויקוב, „המלחמה על סטאלינגרד" (התרגום העברי ראה אור ב־1970, בהוצאת „מערכות"). כיוון שבמרכזו הרומן מציב גרוסמן את המערכה הגדולית על סטאלינגרד, עד לכניעת מארשאל פון פאולוס בסוף ינואר 1943 (אם כי את גורלות הנפשות המרכזיות ומשפחותיהן מלווה הסופר גם עד למדבות השמדה, למרתפי הנקוו"ד במוסקווה, לבתיהם ולמעברותיהם של אבות פצצת־האטום הרוסית, עד לשליט היחיד שבקרמלין, סטאלין), סיקרנה אותי נקודת־המבט „האמיתית" של צ'ויקוב. הן בחדשים הגורליים ההם, מיולי 1942, עמד צ'ויקוב בראש הארמיה הרוסית ה־62, הכוח העיקרי שלחם בסטאלינגרד נגד הגרמנים, מנע את כיבושה ובזה ציין את המפנה במלחמה כולה.

ואסילי גרוסמן

התעניינתי גברה למקרא שורות אלה: „אל נא ייעלב ואסילי גרוסמן, אם אגלה סוד. הוא חיבר כתבה מעניינת ביותר על הקרבות באיזור התעשייתי בימי אוקטובר, בשם 'בכיוון המאמץ העיקרי', אך העובדות על ימי־הקרב של הדיביזיה ה־308 של גורטייב בהן השתמש, מתייחסות לתקופה שבה כבר נמצאה דיביזיה זו בגדה השמאלית של הוולגה, כלומר לא בסטאלינגרד" (ע' 197).

זה האיזכור היחיד של גרוסמן, מן המהוללים שבכתבים הצבאיים הסובייטיים במלחמה, איזכור ביקורתי. „הכתבה מעניינת ביותר" – אבל העובדות הן אחרות. טענה זו מרחיב צ'ויקוב על הכלל. הוא מבקש להסביר מדוע הובלט דווקא חלקה של דיביזיה אחת, זו של הגנראל רודימצב, שהוחל ב־26 בספטמבר „בשארה בגיזרה שקטה של החזית עד גמר המערכה". טוען צ'ויקוב: „דווקא לגזרה שקטה זו החלו זורמים אז עתונאים, צלמי־עתונות, סופרים וכתבים. הם לא יכלו להגיע לגזרותיהן של דיביזיות אחרות, שכן שם התחוללו קרבות עזים, ואנו גם לא היינו מרשים להם לבוא". הם כתבו על מה שסיפרו להם בגיזרה השקטה ו„מסיבה זו נתקבל הרושם כאילו רק דיביזיית רודימצב לחמה בסטאלינגרד".

הנה „העובדות" מול „הבדיון", החיים מול הספרות. סיפורו של צ'ויקוב, שכמותו אנחנו מכירים – במלחמה ובשלום – בכל המקומות ובכל הזמנים, עושה בהחלט רושם. נו, לך תסמוך על גרוסמן ודומיו

ספרו של צ'ויקוב התפרסם ברוסיה בשנת 1958 לערך (התאריך אינו מצויין משום־מה במהדורה העברית, אבל הוא משתמע מן המסופר). הוא לא יכול היה לדעת, שבאותם ימים עצמם מכלה גרוסמן את כתותיו ב„החיים והגורל", ספר שיגיע לידיו של „אידיאולוג המפלגה" מיכאיל סוסלוב וזה יגזור עליו גניזה ל„עוד מאתיים או שלוש מאות שנה". אבל הוא ידע בהחלט, שמנהיגה של בריה"מ בעת ההיא הוא חרושצ'וב וכי סטאלין הוכרז למי שאין מזכירים את שמו (וגם שמה של סטאלינגרד עתיד להמחות ועיר־הגבורה תקרא מעתה ועד להודעה חדשה וולגוגרד).

מרשאל ז'וקוב

„אני רוצה לנהוג בכנות כלפי ההיסטוריה", כותב מרשאל צ'ויקוב, ממש מתחת להערות הביקורת על גרוסמן ודומיו. ובכן, אילו הסתפקה ההיסטוריה בספרו „סטאלינגרד", לא היתה מצליחה לגלות מיהו אותו סטאלין שעל שמו נקראה העיר. לא ייאמן, אבל בספר צבאי קפדני ויבש זה, של אחד מגדולי המצביאים במלחמה, אין שמו של סטאלין נזכר אפילו פעם אחת. הן הוא היה לא רק ראש המפלגה והמנגנון, כי אם ממש כגנראליסימו, המפקד העליון. אצל צ'ויקוב אין כל מפקד עליון.

כלומר, יש אחר, לא זה שבראש כל הכוחות המזויינים, כי אם „חבר מועצת המלחמה" בחזית סטאלינגרד, מי אם לא השליש ב־1958, חרושצ'וב. בהפסקות ארוכות יותר מאשר בימיו של „שמש העמים", אך בכל נקודת־מיפנה, מופיע האל־מתוך־המכונה, ניקיטה סרגייביץ', מקשקש משהו בנאלי ומציל את המולדת. כך בעמוד האחרון מספר צ'ויקוב

" – – כאילו שוב שומע אני את דברי ניקיטה סרגייביץ' חרושצ'וב, שאמר לי ב־12 בספטמבר 1942, כאשר גייסות הגרמנים התקרבו אל גדת הוולגה: 'זכור תזכור, ואסילי איוואנוביץ', חייבים אנו להציל את סטאלינגרד...' – – – הבינונו נכונה את דברי החבר הראשון של מועצת המלחמה של החזית, כאשר החלטנו לא לצאת מסטאלינגרד ולהלחם בה עד הסוף..."

מצד אחד, כמובן, זה מצחיק מאוד, ויש לשער שצ'ויקוב עצמו צחק בשעת כתיבה, אבל מצד שני מאיר שקר ציני זה כבמאור־הברק את שאלת ה„עובדות" מול „בריית הסופר". אני פוסח על שורה ארוכה של תמיהות, שמעוררת ההיסטוריה הצבאית שכתב המרשאל ומסתפק בזו המרכזית: אתה כותבת ספר על סטאלינגרד, ואין בו סטאלין? איפה סטאלין?

– בספרו של ואסילי גרוסמן, כשם שהיתה נוכחותו קיימת בעיר שנקראה על שמו ובהווי המדינה הענקית, שעיצבה ביותר משלושים שנות שיצותו. רק למקרא ספרו „העובדות" של צ'ויקוב ידעתי, שאפילו לא דייק גרוסמן בתיאור קרבותיה של הדיביזיה ה־308, יילך היסטוריון העתיד אל סטאלינגרד של הסופר. הוא, לא המרשאל, עמד בהתחייבות „לנהוג בכנות כלפי ההיסטוריה".

עורך: משה דור • עריכה: יהודה גור־אריה

תל־אביב כמשל קיומי

יוסף אורן

יהושע קנז / האשה הגדולה מן החלומות / ספרי סימן קריאה, הקיבוץ המאוחד / 1986 / 200 עמ'.

גם לספרים יש שעות נדירות של חסד. „האשה הגדולה מן החלומות" נדפס לפני י"ג שנים (הוצאת דביר, 1973). שעת החסד הזו, להידפס שנית, נזדמנה לרומאן, עם השינויים שהתחוללו במו"לות בשנה זו ועם ההתמזגות על ספרי פרוזה בין בתי ההוצאה הגדולים. המו"ל החדש של הרומאן אמנם מציין, שמדובר ב„מהדורה חדשה, מתוקנת ע"י המחבר, 1986". ההדגשה היא גם נכונה וגם מטעה. תיקונים ישנם – אך אין הם תיקונים מהותיים. דוגמא טיפוסית בודדת תספיק להבהיר את הקביעה: ציון, אחד מגיבורי הרומאן, מגיע בהול אל בית־החולים, שבו אושפז בנו. בהדפסה הראשונה „הגיע לבוש במכנסי־ספורט קצרים". כעבור שלוש־עשרה שנים, הגיע אל אותו בית־חולים ובשל אותה סיבה, כשהוא לבוש „במכנסי־ספורט כחולים קצרים".

תיקון מעין זה, כמו גם החלפת מלה במלה, שנעשתה מקבלת מסגה במהלך השנים, אינם תיקונים מהותיים.

לשמחתי, לא נגע קנז לא בגיבוריו, לא בעלילה ולא בגופי העניינים של ספרו הד־תיר את הרומאן אחורתי כפי שהשלימו לקראת הדפסתו הראשונה. ולמען אותם קוראים שהחמיצוהו אז – נחזור ונעיין בו, וגם נמנה מקצת משבחיו.

לבנה, אשתו של ציון, שכבר הוכרנוה קודם, הינה אשה מרת־נפש. ציון מתעמר בה: „לבוש במכנסי־ספורט הכחולים שלו, יחף ופרוע, פוקד עליה להגיש לו את ארוחת־הבוקר ואף אינו חונן לה מבט. אחר־כך היה מתלבש ויוצא את הבית" (16). בלילות היה נוהג בסמטה, מחוץ אחרי הנוסעות הצעירות, ולפיכך חשה את עצמה מקופחת מאהבתו. בגבור עליה תחושת המצוק בדירתה הקטנה, היתה שבה אל תמונה אחת בילדותה במושבה: „בבואה אל גבול הפרדס, במקום שהשביל מתרחב והולך, ראתה את הכפר המגובב במורד ואת השדות שבין בקעת־ההרים. הב־אופק התנשאו הרים שלא ראתה מימיה. צבעם היה תמרורורוד ותפל רק של אבק והבל כיסה אותם בצעיף. היא עמדה שעה ארוכה והביטה אל האופק" (20).

מאז חלפו שנים. גם המושבה כבר איננה מה שהיתה. ובמקום הנוכחי, בשולי ת"א, „אין שם אופק נראה לעין" (127), לא לעיניה ולא לעיני שכניה. אלי בנה, אין לו זכרונות יפים כאלה ומראות מרהיבים כאלה להתפרנס מהם. כאשר הוא נושא את עיניו ממרומי העץ, עד הגות שבחצר הבית, הוא רואה רק את „הלובן העכור הלוהט הנמשך עד האופק" (159). כך מקבל המונח „אופק" את מובנו המטאפורי, כדי להגדיר את טיבו של הקיום, אם כקיום חסום וללא עתיד, ואם כקיום חופשי, הפתוח לתקוות ולאפשרויות.

מי שמבקש ליהנות הנאה מלאה מכתיבתו של יהושע קנז, חייב לסגל לעצמו קריאה מתונה, כזו המשתהה על הפרטים ועל הקשרים הפנימיים שנוצרים ביניהם בטקסט. קנז ממחיז סצינות צבועות ומסכניות, אך הוא מלטשן היטב בעזרת כתיבתו המדוייקת. הודים ללא אופק של גיבורי הרומאן מודגשים, למשל, ע"י בחירה קפדנית של המשבצת הנופית שבה הם מצטופפים, ואם לדייק – כלואים: „בית ישן בן שתי קומות, התקוע בלב מיגרש הגרוטאות, לא הרחק משורת בתי־השיכון הבכיש הראשי לת"א" (16). בארבע דירותיו הקטנות של הבית מתגוררים נידוניה: בדירה אחת בקומת הקרקע – ציון ולבנה וילדיהם, בדירה האחרת באותה קומה – שמוליק ומלכה חשוכי־הילדים. בקומה העליונה מתגוררים שני אנשים בודדים: מניהם גרוסמן („ההונגרי") ורוזה העיוורת.

יהושע קנז

כוח הסמלה של הבית ודייריו להגדרת הקיום האנושי מסתייע מעונת השנה, שרוב ההתרחשויות ברומאן מתחוללות במהלכה. עונת הקיץ הלוהטת והלחה כמו מדגישה את הצחיחות והכליון. גיבוריו של קנז פועלים בליאות – דומה מתנועעים כדי להיווכח שעודם בחיים, שעודם ספויים. עונת הקיץ היא עונה משלמת להמחשת תחושת המחנק שדיירי הבית מתהלכים עימה. כאשר יפתיע היורה, בפרק האחרון של הרומאן, נהיה גם אנו, הקוראים, חשים כמו גיבוריו של קנז, תחושת הקלה: „הבערות צוחו בחרוזה ואנשים אחרים היו אחוזי־תימהון, כאילו לא ראו גשם מימיהם. שמוליק מצא עצמו מוקף בני־אדם וטוב היה לו בתוכם. פתאום הותר משהו באחוניו. כאילו היו סתומות ימים רבים מאוד ושינוי מזג־האוויר המיס את הסתימה" (197). אך עד בוא ההקלה כבר תבע הקיץ את קרבנותיו: את גוויעתו של ההונגרי, את התאבדותם של זוג ידידיו ואת מעשה הסירוף של שמוליק, שחנק את שכנתו העיוורת – את רוזה.

מצוקתם של דיירי בית שכונתי זה במהלך הקיץ, מתבטאת בהוויה אישית של כל אחד, על מפלס מנוף הגדידה שלהם. איש איש וחלומו – כל אחד עם תקוות־ראשליתו. זו של שמוליק, על האשה הגדולה, העניקה לרומאן את שמו. במצוקתם הארצית הם נושאים עיניהם לעתים קרובות אל השמים, אך גם הללו לא ירעיפו עליהם רוך או חסד. גם מראה השמים מתוסף למיכלול הגורמים, שמהם מצרף הרומאן את כוחו לסמל בפרטיו המוחשיים, מצב קיומי. הם יחודו ויתוארו באותו אופן: „השמים – לבנים כמו עשן דק ולוהטים" (158), „השמים נראים מלולט לבנים־עכורים באבק, האוויר יבש מאוד, ריח של שריפה בו" (176). עיר שכזאלה הם שמיה, היא עיר מקוללת, שניתנו בה הסימנים של הגיהנום, אשר כלהם כבשנו גידונו יצורי־אנוש להתענות ולהתייסר על לא עוול מוברר, שהפכם לראויים לכך.

רק לאחד מן הגיבורים מצטייר הבית בשכונה התלאובות, שבו הוא מתגורר בדרום ת"א, כמידגם הממשיל את הקיום. זהו ההתנברי ששואל־תוהה על הבית והדירה: „מה זה? בית־סוהר, בית־משוגעים, בית־זונות?" (75). עלילת הרומאן משיבה על תמיהתו, שקיומו של האדם הוא אמנם קיום גיהנומי, בדומה לזה שניתן לבנות מהווייתם של שלושה מוסדות, שתרבות האדם מבקות ודחכם את סטירתיה־מבוקותיה. ההונגרי ייבאל מגיהנום זה, בלי שיתגשם חלומו, אשר „הוא מבקש תמיד בלבו: נהיה טובים אלה אל אלה, נעזור איש לחברו להיות, כי הכל קשה כל־כך, ואם אפשר להקל במשהו, בלי להפריע, בלי להיכנס לתוך חיי הפרטיים של מישהו, כמו משפחה גדולה, להיות טובים" (75). וכך צפוי גם לחדלחם של שאר גיבורי הרומאן. תולעי המשי לעולם לא יבקעו מן הגלמים בקופסה של אלי. ובמקום את האשה הגדולה, שהיא משאת־נפשו של שמוליק, הוא יפגוש רק את ההעתק הרהה שלה, בדמות מארחת־בארים זולה המונית.

כוחו של הרומאן הוא דווקא בצמידותו אל המוחשות הקונקרטית, בעיצוב הדמויות, בחומרי הרקע, בדיאלוגים ובהתרחשויות. את הארגומנט הכללי המורחב שלו, על הקיום האנושי בכללו, משיג קנז דרכם ובעזרתם של אלה. הקטרה זו ניכרת בדרך תיפקודו של „המספר" ברומאן. על אף היותו כל־יודע, אין הוא מנוצל להדרכה פרשנית של הקורא. הותר לו להוליך מדי פעם את נקודת־התצפית של הגיבורים השונים. נקודת־תצפית זו, עליו לאמץ עם יתרונותיה ועם חסרונותיה. היתרונות – עצם השינוי בזוית־ההארה של העלילה והאפשרות לחשוף את עולמן הפנימי של הדמויות. והחסרונות – מוגבלות הזבנה של הדמויות האינטימטוקן כפרשניה של המציאות, אשר בה הן עצמם מבוססים.

אך קנז אוהב את גיבוריו המעונים. הוא רוחש להם כבוד, על עצם העוזמם למרוד בגורלם. הם לעולם לא יגברו על המגבלות האנושיות שלהם. לכל היותר ידמו שוכו לבאלה. כך מרגיש שמוליק לאחר היורה: „הוא הולך לאט ומביט סביבו, לבוחן אם צלילות האוויר שנשטף בגשם או חושיו שנולדו מחדש הם המראים לו את הדברים בחריפות ובטוהרה שלא ייאמנו. – – – משטרה ממנו הסתרותיה, היה שמוליק כתינוק שקם משינה. הוא טוהר כולו, ולא נותר בו דבר שהיה בו לפנים. נקיון כזה ומנוחה מתוקה כל־כך לא ידע מילדותו" (198).

ריקמת הרומאן הזה היא עדינה ביותר. גם בשל כך אי־אפשר היה להביא שינויים ברומאן מבלי להשחיתו. תל־אביב, הזוכה לאחרונה לשבחים בשל היותה עיר פרוזה, קלת־דעת ומחוזו החופש והחירות – זוכה ברומאן „האשה הגדולה מן החלומות" להמשלה נכונה יותר – פחות פוחזת ופחות שטחית. צדק בלזאק הטוב לטוב, בדרכו על פאריס, שהכל הלוה על הוללותה. הכל הוא עניין של אמדאות. יהושע קנז הינו סופר רציני משום שהוא מסתכן להיות אמודאי המוכן להעמיק הרבה אל מתחת לפני השטח, אל מוקים של המבאכים הגדולים.

ספרי הראשון

אנדד אלדן

המפתח

ספר־שירי הראשון, „חושך זורם ופרי", ראה אור ב־1959. הדבר היה לאחר גמר לימודי באוניברסיטה העברית, וההוצאת הקיבוץ המאוחד – אני בן קיבוץ המצביה ואיש פלמ"ח לשעבר – היתה תרהמה: הכיצד מעז בן קיבוץ לקרוא לספרו בשם, שבו החושך מוליד את הפרי? נמתה איזה הדס כביכול בין שמו המחור של המחבר, שם שאיננו שמי המקורי, לבין שם הספר, ומהם, מן השמות, אל זרידותיו של החומר השירי עצמו: נרודים, נחל עו, כמיהה למרוחקים, הנוף והאדם המתנכים זה בזה.

אגב, שם ספרי הראשון הוא שורה מתוך השיר האחרון בספר, שכל־כולו אינו אלא שלוש שורות: החושך בתנים נמלט אל המדבה / הושיכה שבחובי משפטת בשיני. / החושך ברחמך זורם להיות לפרי.

שירי הראשונים הללו מתפרסמים ב־1953. את פירסומו של הראשון אני חב לאברהם שלונסקי ב„על המשמר". באותה שנה ראה אור השני ב„מבפנים", בבמת הקיבוץ המאוחד, בעריכת משה ברסלבסקי, איש נען. חתמתי עליהם בשם „אנדד אלדן", שבא לבטא, כמיטב הרגשתי והבנתי, את מהותי כאדם וכמשורר. רוב השירים שפורסמו בעתונות, לא כונסו בספר וגם את הכינוס דחיתי זמן רב, עד שהשתחררתי מהצל האלתרמני שהעיק על בני דורי. בספר קובצו בעיקר שירים שנכתבו כשנתיים־שלוש בטרם כינוס. עלי לציין, כי כשפניתי להוצאת הקיבוץ המאוחד, ואני עודני סטודנט באוניברסיטה, ברבר הספר, האיץ לי פנים ועודדני, על־אף התרהמה. מכל מקום, את הספר הציאו בגושפנקה של „הוצאה פנימית", ליד כתב־העת „מבפנים", ולא בשם המפורש של ההוצאה. מדוע? כי השירים היו אבן זרים ומהודים בעיניהם.

אני זוכר שהיו שאמרו לי, בימים ההם, כי אני כותב „כמו דילאן תומאס". בבד עולם־היניקה המקראי נתפסו רזיסות המיטאפורות, האפלה, תחושת הקרע, כהשפעת אותו משורר ולשי. אני לא ידעתי מיהו. רק שנה אחר־כך פירסם עליו יהודה עמיחי רפורטאז'ה פיוטית, ובעצת ידידי בנימין הרשובסקי מיהרתי לרכוש ספר שירים של דילאן תומאס, על־אף מיעוט ידיעתי באנגלית.

ספרי הראשון יצא על רקע המיפגש שהיה לי עם המודרנה של „דור המדינה". באותה שנה, 1959, יצאה גם חוברת „עכשיו" הראשונה ובה השתתפתי. ועם זאת היותי, כבן קיבוץ, בעל עולם ומקורות שאינם שונים מאלה של משתתפי „עכשיו" האחרים. אז גם חזרתי מהאוניברסיטה למשק השתלמותי שבו בהווית הכפר. הקיבוץ כבר היה שונה מן החברה האינטימית של ימי הייסוד. היו קונפליקטים, הן בחברה שבה חייתי והן בחברה שאימצה את המודרנה שהזינה את שירי. הסטיה הספרותית התמוגה עם נופי הקיבוץ, עם הגלבוע מבורות־ילדותי־ונעורי ועם מדבר יהודה שנשקף ממקום מגורי בירושלים. לא הרמוניה פאסטוראלית קידמה את פני קוראי, אך גם לא אכזיסטנציאליזם חסר־משמעות.

מאז חלפו כמעט שלושים שנה. ואף־על־פי־כן, עדיין אני חש את טעם הראשונות שבספר הראשון. אינני גורס „קפיצות" מספר לספר. יש איפוא מדרגות בין בכור ספרי, לבין אלה שבאו אחריו. משורר הוא המתחיל הנצחי, כשם שאמר רילקה האהוב עלי, שהיה משורר נעורים של ותיקי קיבוץ המצביה – אני, כמובן, קראתו רק בתרגום. עודני מרגיש את הערדה שאפפה אותי בצאת „חושך זורם ופרי". את הערדה – ואת השמחה. ידעתי שאני נקלע לעולם סבוך מאוד של אפשרויות ומהירויות. במועדון „המזרחה", שהיה קיים אז בתל־אביב, נערכה מסיבה לספריהם הראשונים של דן פגיס המנוח ודליה רביקוביץ תבל"א ולספרי שלי. אחר־כך באו רשימות־הביקורת ואז נערכה גם מסיבה בקיבוצי והייתי צריך לעמוד בפני הציבור ולהסביר את השירים, שלרבים היו מעין גריסת אבנים בפיהם, גם מפני שלא ידעו עברית על בוריה, אך לא רק מפני זה. אבל היה גם גל של אהדה למשורר צעיר, בראשית דרכו, מצד אנשים שאהבו שירה, ולוּ גם ברמצית.

גם היום, 27 שנה לאחר מעשה, אני עומד מאחורי ספר־שירי הראשון. אני רואה בו את תנופת־המוצא, את גלעין־היסוד של עולמי הנפתל בין יחיד לכלל, בין פרט לקולקטיב, ויש בו הרבה עפר האבנים, הרבה ארץ־ישראל, ושרפה פנימית בלתי־פוסקת, והתמודדות־תמיד עם התפוררות הבלתי־נמנעת של האדם והחברה, ושפע של מועקה ושמחה. ספרי הראשון הוא, בעצם, מפתח לכל מה שבא בעקבותיו.

זרזירים

זעקה – ושתיקה

אם יהיו התפתחויות נוספות ב„פרשת לנסקי", כלומר נוספות על הזעקה שהקימו מבקרים נושבים של הספרות העברית החדשה – עדיין קשה לדעת. לפי שעה טרם נתממשה הכוונה, שהועלתה בחוגי „עם עובד", „להחזיר מהתגריות" את המהדורה המשובשת של שירי המשורר העברי־סובייטי וגם לא הוסקו מסקנות במה שנוגע לאחריות למחדל.

המערכת לספרות יפה של הוצאת „עם עובד" כללה בזמן הוצאתם לאור של שירי חיים לנסקי, הן עובדי ההוצאה והן יועצים מחוץ. חברי המערכת היו פרופ' גרשון שקד, פרופ' שמעון הלקין, אילנה המרמן, חיים באר וד"ר ק.א. ברתיני. כיו"ר המערכת שימש אברהם יבין, מוותיקי ההוצאה, המחזיק בתפקיד זה גם כיום.

„התגנבות יחידים" של קנז

גם הרומאן החדש של יהושע („מומנט מוסיקאלי") קנז עומד להתפרסם סוף סוף. „התגנבות יחידים" מספר על יחידת טירונים בצה"ל בשנות החמישים ויופיע במסגרת „הספריה לעם" של „עם עובד".

הרומאן החדש משתרע על כ־500 עמודים. האם אמנם ספר־ביכוריו של קנז קרוי „אחרי החגים", הרי – כך מבטיחים לנו בהוצאה – „התגנבות יחידים" דווקא יופיע בחגים הבעל"ט.

מתקפה צרפתית

שגרירות צרפת, בניצוחו של היועץ לענייני תרבות קלוד דומינאק, מסתערת על התרבות. המרכז לתרבות צרפת שברחוב הירקון בתל־אביב הופך למוקד פעילות, שלא היתה מביישת את „עיר האורות" בכבודה ובעצמה.

בין השאר תיפתח במרכז חנות גדולה לספרים צרפתיים, לנוכח הצטמצמות האתרים המסחריים הרגילים ששיווקו ספרים כאלה. אך בכך לא די: יש כוונה להביא ארצה אמנים וסופרים, שימחישו לישראלים הלכה למעשה את תרבות צרפת בגילוייה השונים, מן הספרות היפה ועד הזמר, מן הבובות ועד האמנות הפלאסטית.

אחד המסייעים העיקריים למיתקפת התרבות הזאת הוא ד"ר מישל אליעל מאוניברסיטת באר־שבע, שכבר קנה לו שם בתרגום שירה ישראלית מודרנית לצרפתית.

חופשת המשורר

המשורר נתן זך יצא בימים אלה לגרמניה וישהה שם כחודש וחצי, בעיקר בברלין המערבית. אחד הטעמים לצאתו של זך הוא תרגום לגרמנית, מעשה ידי יהודה אָרָן, של מיבחר משיריו, העומד לראות אור במערב גרמניה בהוצאת „בְּלֶפּוֹך".

אגב, קובץ משירי זך יופיע גם בצרפת, בתרגומה של שרלוט ודדי מאוניברסיטת חיפה, שם משמש זך פרופסור לספרות.

„היורש" של בלס

הסופר שמעון בלס, שהוא גם מרצה לספרות ערבית באוניברסיטת חיפה, יצא בימים אלה שוב להשתלמות בפאריס. בלס מקווה לנצל את ההשתלמות הזאת לצורך עבודה על הרומאן החדש שלו, „היורש", ולסיומו.

הרומאן עוסק בלבטי היצירה של סופר ומשולב גם בהרהורים פוליטיים. הוא עתיד לראות אור בהוצאת זמורה־ביתן.

אוסטן בעברית

אחד מספריה החשובים ביותר של ג'יין אוסטן, הנמנית עם מעצבי הרומאן האנגלי, עומד להתפרסם ב„הוצאת מעריב".

הספר הוא „בינה ורגשי־לב", שנוסחו המקורי יצא לאור ב־1811, ולא מכבר הופק עיבודו הטלוויזיוני על מיקעיו. הרומאן, המעמת את שיקול־הדעת עם סערת־הלב הרומאנטית, תורגם בידי אהרון אמיר.

כינוס סופרות

במסגרת יריד־הספרים הבינלאומי הבא בירושלים, יתקיים כינוס של סופרות מרחבי תבל. את הרעיון הגתה פרופ' אליס שלוי מהאוניברסיטה העברית.

יש לשער שלכינוס זה יוזמנו גם סופרות ישראליות ואין ספק שגם להן יהיה מה לומר בסוגיה של „ספרות נשים" ומעמד האשה בכתיבה היוצרת.

מ"ש לרייך

שלא כמנהגו פלט המשורר אשר רייך, בוויעוד המסורתי של צהרי יום ששי ב„הספריה" של בית הסופר בתל־אביב, כי יש לו יום־הולדת. רייך, שלא־כבר פירסם מיבחר ייצוגי של שיריו במרוצת השנים, סתם ולא פירש בן כמה הוא – וגם אשתו המושל, שנכחה באותו מעמד, סירבה להאיר את עיני המסובים – אך עיון מאוחר יותר במקורות גילה, כי באותו יום עצמו, ה־5 בספטמבר, מלאו לרייך, יליד ירושלים, 49 שנים.

ידידיו של המשורר, שנכחו במקום, ביקשו להריק כוסית לכבודו, אך הדבר לא נסתייע. רייך הגיב בתנוגה בולטת על האירוע – ממש כאילו קיבל מ"ש במשחק השח הפרטי שלו...

על גבול האפשרויות המופלאות

חנה לוק

אורציון ברתנא / שרפות / הוצאת ספרית פועלים / 1985.

„שריפות" הוא ספרו השמיני של אורציון ברתנא, אך ספר סיפוריו הראשון. קדמו לספר זה שלושה קבצי שירים, ארבעה ספרי עיון ומספר רב של שירים, קטעי פרוזה ומאמרים במוספים ובכתבי העת הספרותיים השונים.

ב„שריפות" חמישה סיפורים קצרים ונובלה אחת. עיקר כוחם של הסיפורים הוא רעיונות עלילתיים מקוריים ומפתיעים, הנושאים פשר אוניברסלי. אין בהם אקטואליה, מציאות חברתית ישראלית או פסיכולוגיה במובן הרגיל שבו אנו נתקלים בה בתוך יצירות ספרות. ברוב הסיפורים אין ציוני מקום וזמן, במעט המקומות בהם יש התייחסות לזמן המסופר או לאזורי ארץ מוכרים, אין כאן אפקט „ריאליסטי".

על כריכת הספר תצלום כרומו מבריק, זוהר בצבעי שקיעה מתקתקת ומפתה. בתצלום נראה מגדל רידינג בלילה, מאיר באור כתום ומטיל פסים שצבעם כצבע האש על פני מי הים השחורים. מגדל רידינג לא נתפס בדרך כלל כאובייקט קיטשי, והעשן הזוהר מארובתו בשעות הלילה מקבל בתצלום הארה חדשה. יש כאן רמז לאחד מן הרעיונות המרכזיים שבקובץ, הרעיון לפיו גם הרגיל היום־יומי מכיל בתוכו פוטנציאל של אפשרויות אחרות.

נטייתו של ברתנא אל הפנטאסטי האל האפשרויות האחרות, ידועה למי שמכיר את כתיבתו הביקורתית. במאמריו ובספריו – השנויים במחלוקת – הוא מבקש להתוות דרך חדשה לספרות הישראלית המתהווה. את הכתיבה החברתית־פסיכולוגית המקובלת על רבים מסופרי דורנו כגון: יצחק בן־נר, בנימין תמוז, דן צלקה, יעקב בוצן ואחרים, הוא מבקש לראות כתחנה אחת בתולדות הספרות, תחנה שיש לעבור ממנה אל עבר כתיבה פנטאסטית על סוגיה השונים, במיו־חד בנוסח גדולי הסופרים הדרום אמריקאים: קסטנדה, בורחס וגארסיה מארקס.

אורציון ברתנא

הזיקה שבין הסיפורים והגישה הביקורתית איננה פשוטה. חישוף הזיקה הזו איננו רלבנטי לצורך הבנת הסיפורים שיש להם ערך בפני עצמם, אולי יש בכך משום הארת כמה מן האספקטים שבנואירה. ברשימה זו ברונים הסיפורים עצמם, בלא זיקתם לתפיסתו הביקורתית של ברתנא.

עם קריאת הספר מתברר שיש בו יותר הליכה על קו גבולו של הפנטאסטי והצצה מבחוץ של תחומו, מאשר הליכה בעולמות מופלאים של ממש. קביעה זו איננה הערכתית כלל, שכן סיפור פנטאסטי עשוי להיות, כמו כל סיפור אחר, מורכב ומעניין או שטחי ומשעמם.

הסיפור הפותח את הקובץ ונושא את שמו, הוא זה המצוי יותר מן האחרים בתחומי הפנטאסיה. „שריפות" נפתח בסיפורו של אדם הנוסע באחד מערבי סוף הקיץ לבקר את נערתו הגרה בעיר אחרת. לאחר שהוא מוצא את דלת ביתה נעולה, הוא יוצא לטייל בגן סמוך, שם הוא חודר לתוך מערה תת־קרקעית, עמוסה בערימות חפצים מסודרים. בצאתו מן המערה הוא נתקל בשורה של מאורעות תמוהים, כמו למשל בשני ילדים המגיבים בחרדה והתעוררות מוזרה למראה גפרור שהוא מצית, או באשה שנפטרה, הנימצאת על מרפסת הבית ומשוחחת כאילו לא אירע דבר. לאחר שהוא פוגש בנערתו, הם פושטים את בגדיהם ויוצאים עירומים אל הרחובות הריקים מאדם. שניהם חולפים כאילו היו חסרי גוף מבעד לעצי השדרה שברחוב הראשי, נכנסים אל הגן בו שהה המספר בראשית הסיפור, עולים על גבעה וצופים אל העיר שמסביב, הבוערת במדורות גדולות. נקודת המבט שלו היא מלמעלה. תוך כדי התבוננות כללית זו הוא מצליח, בדרך לא מובנת, לראות גם את חפציו האישיים מושלכים לאש. הנערה מסבירה לו כי שריפות אינן ניכרות ביום ולכן ניתן לחשוב בטעות שדבר לא אירע בלילות, בשעה שלמעשה הלים בדברים הנשרפים שינויי זהות. הקורא מבין כי מטרתם הסופית של המציתים האלמונים היא לגרום לשינויי אישיות בבני האדם, אבל אין יודעים מי הם השורפים ומה מניעיהם.

במהלך דברי הנערה המתבהרים בביכול, לקורא וגם לגיבור, כמה מן המוזרויות שבראשית הסיפור: המערה התת־קרקעית שבה גובבו ערימות חפצים, היא מקלטם של המעטים המבקשים להציל. אותם אנשים „הנשארים ערים בלילות, יורדים מתחת לאדמה ומתבוננים תוכניות להלחם בשריפות". „מחברות" גם התנהגותם המוזרה של הילדים למראה הגפרור הניצת – חששם מפני המציתים גרם לתגובה המופרזת. „התבהרות" הפרטים הללו (ואחרים) נעשית במסגרת הדקים עלומים של עולם אחר. חוקים שאינם בעלי תוקף במציאות התוך־ספרותית. ההתבהרות בסדרת אירועים מוזרים יוצרת אפקט מעניין, המחוזק באמצעות תיאורים מדוייקים של הרבה חפצים ופרטים המוכרים לנו היטב מן העולם הסובב אותנו. הסביבה מתוארת לפרטי פרטיה: מרפסות, מדרגות, כפתור חשמל מקולקל, מרבקות על הדלת, החפצים במערה. בניגוד להיכרותנו עם הפרטים הקטנים, אנו שרויים במסגרת כללית מעורפלת: אין אנו יודעים מה שם העיר, מה שם הנערה, מיהו המספר והרוצח. ציון מדוקדק של זמן בראשית הסיפור: „השעה שמונה", מצייד אותנו באינפורמציה מדויקת, אך לא רלבנטית. התוצאה הסופית היא תערובת מוזרה של קונקרטיות ועמימות, תוצאה המזכירה את סיפוריו של פרנץ קפקא.

ב„שריפות" קיימת כל הזמן שהייה באי־וודאות. החוקים אינם מובנים והפשר הכללי עמום, אנו רק קולטים אורות ורדה מפני ההשתנויות שחלות במשך השנים בנו ובעולם הסובב אותנו.

הסיפור המגובש ביותר, לדעתי, הוא „תח־והרשות". את קטעי הפנטאסיה אודות „ארץ מאריגטה", אותה מדינה מוזרה שבה אנשים יכולים להתאבד, מבלי שאקט זה יהיה סופי, אלא תחנה בדרך להתחדשות, מפרישים כבר מן ההתחלה כפרי הזיה של הגיבור. השילוב ההדדי־פעמי של מספר גורמים: סקירת ספרים שהגיבור קרא בכתב עת משעמם, מצבו הנפשי, חיי המשפחה המעורערים שלו וזמן האירוע, מספק הצמקה פסיכולוגית דמויית מציאות, לפנטאסיה.

ארץ מאריגטה היא ארץ־משאלה והיא הופכת את אט במשאלה, לגורם המערער את שיווי משקלו הנפשי של הגיבור. הסיפור הוא פסיכולוגי ולא פנטאסטי, משום שמערכת ההנמקות תואמת את המקובל המוכר. אין כאן אפשרויות מופלאות כאופציה ממשית, אבל כאן גם אין בהן כל צורך. הסיפור טוב ומעניין כפי שהוא. חוקי הטבע אינם מופרים, אך ההזיה מעלה בפנינו בדרכי עקיפין, עולם מלא הבדיקות דמיוניות מקוריות.

לנובלה עלילה עצמאית, כבעט ריאליסטית, העומדת בזכות עצמה, גם בנפרד מן הסמורים הארספטאסטיים. יש כאן ניסיון להעמיד דמויות חיות, בעלות מאפייני אישיות יהודיים, עבר מפורט האפיזודות הזוה קונקרטיות. הדמות המאפילה בחיזיוניה על הדחר, היא דמותו של שרונה. שרונה מככבת בשורה של אירועים אירוטיים עזי ביטוי, אך פיוטיים. תיאור דמותה הוא הישג ספרותי מעניין בפני עצמו.

סיפוריו של ברתנא נקראים בנשימה אחת, סגנונם מהוקצע, קולח ואלגנטי. התיאורים חושניים, רגישים ומדויקים, העלילות רבות דמיון, מקוריות ומפתיעות.

صكتا من الاهل

صكنا من الامل

ספרות • אמנות • ביקורת

עיון ראשון

מנ"ל

סיפורת

במוקד הרעש

מלקולם לורי / מתחת להר געש / מאנגלית: מאיר ויזלטיר / עטיפה: יעל שורץ / הוצאת הקיבוץ המאוחד, ספרי סימן קריאה, כתר, המועצה הציבורית לתרבות ואמנות, המפעל לתרגומי מופת – הספריה / 1986 / 371 ע'.

משונה הוא גורלו של מלקולם לורי כסופר. „מתחת להר געש" הוכר כיצירת מופת עם פרסומו, אך ספריו האחרים, הגם שאינם בעניינים פחות מזה, אף אם אינם מגיעים ממש לרמתו, אינם נחשבים. „מתחת להר געש" הוא סיפור של שקיעה. גיבורו של לורי, „הקונסול", הוא אלכוהוליסט הנתפס בשלבים האחרונים של שקיעתו. האנשים האוהבים עליו אינם מסוגלים עוד לסייע לו. הסיפור הוא דיוקני בהרחב לתהליך של הרס, והתרחשותו בעיר שדה מקסיקנית במשך יום אחד, יום המתים, מנבאת חורבן ומלחמה. סטיבן ספנדר אמר על הרומאן הזה „הצירופה שלו נהפכת לדיאגנוזה, ולא שלו בלבד אלא כתקופה בהיסטוריה". את הספר הזה היה כדאי לתרגם לעברית לפני שנים רבות, אך מוטב מאוחר כאשר מאוחר יותר. ולא די לשבח את מאיר ויזלטיר על עצם הנסיון להתגבר על הקשיים, כי ראוי לשבחו על תרגומו הקריא, המדוייק על פי רוב, ועל הכבוד שנהוש לרוח המקור.

שירה

מעט וכמעט

אריה שלחנה / כהתחלה מרחוק / הדר / 1986 / 46 ע'.

אינני סבור שקראתי בעבר משיריו של אריה שלחנה. בקובץ הלא־אחיד המונח לפני, שאינני יודע אם ראשון הוא למחברו אם לאו, מצאתי שירים מעניינים, בצד נסיונות נפל. הנפל משול לעוגה שלא עלתה יפה, וכדוגמתו בשיר „רומם קונקרטי": „פרוסת להם לבן / רקועה במרגרינה / ופרוסה דקה של גבינה צהובה / מתוחה על פניה". המלים אינן צוברות כוח מעבר לתצוגה התמונתית הנשארת שטוחה. לעומת זאת, השיר „פנים־אל־פנים" מצליח להעמיק גם מעבר למשמעות המלים עצמן, ויש בזה רגש והעמקה „התחכבנו במסדרון ואז אני אמרתי:// פנים־אל־פנים / ראיתם פעם תמונה שראוה / הרבה אנשים אין צורך בהקשבה / כשזוכרים. הן בשל העץ / הוא שרה".

כתב־עת

האמן בקיבוץ

הדים / מס' 15 (125), אוגוסט 1986 / עורך: עמירה הגני / צילום עטיפה: מיכל שיבלות / הקיבוץ הארצי השומר הצעיר / 72 ע'.

העמדת הקושיה למקומו של היוצר, ובעיקר המשורר, בקיבוץ. יש אומרים שהשאלות על מקומם של בני הקיבוץ כאנשים יוצרים, הן רק שיקוף של בעיות אישיות של מעסים. אבל החתום של הבודדים, ויוצרים הם תמיד אנשים בודדים בחברתם (גם אם הם אנשי חברה), על גידולם של דורות ועל עיצובה של החברה הקיבוצית הוא חתום חשוב. אומר סטנלי מרוז, חבר מעין־צבי: „מה לי פעם צייר, כי בשעה שהוא מגיע ליצירה, הוא חש עצמו כאלוהים". וו בדיוק הבעיה – כיצד יכול היחיד, החריג באמנותו, לחיות בהשתלבות בחברה שוויונית, מכוח רעיונותיה ועקרונותיה. את הדברים הנוקבים ביותר, אולי החודרניים ביותר, אומר אבנר אלרן (בארי), בשיחה שנערכה ב־1969 והועתקה לכאן: „החשבון הזה שביני לבין עצמי הוא אולי אחד החשבונות המכריעים שלנו. כבר מזמן חשבתי על הסתירה הפנימית שבין הרצון לקבל הר – מכאן, והפחד מהתערבות החברה – מכאן... אדם בעיר מחפש לו הר בצורה אחרת, אולי, אבל הוא נוכרי לבני סביבתו. אנו, שמרצונו אין אנו נוכרים לבני סביבתנו – איך נכביר את הניגוד הפנימי הזה". ועוד נרשמו פה דברים מן הסימפוזיון בכנס סופרי הקבה"א מפי ישראל רינג, עלי אלון, יהודית כפרי, שלמה אביה, אלי נצר, אלישע פורת, עמירה הגני, נתן יונתן, מרים דרור ומירה מאיר.

אצל תאצ'ר אין נשים

נגה – מגזין של נשים / גליון 12, קיץ 1986 / נגה / 38 ע'.

עיון בבורה במגזין של נשים למען נשים מעורר בי מבוכה, שמא אני מציץ במה שלא נועד לי. בידיעה קצרה מסופר, שבממשלתה של תאצ'ר אין נשים. לנוכח התעללותה של „גברת הברזל" בגברים שבממשלתה, אני סבור שזו אפליה לטובת הנשים. את המסר של כתב־העת מצאתי במאמרה של רחל אוסטרוביץ „הנסיכה מבעד לעדשה", במדור שיוחד לביקורת סרטים. בין ביקורת סרטים למאמר הזה מפרידות הבוצות אחרות שאינן משותפות לי ולעורכות החוברת, כי מה לזה ולביקורת סרטים: „במשך דורות התאמנו עצמנו לרצונם של גברים, עד כי התגלות זו נראית לנו כטבענו האמיתי. טבעי לנו שגברים פועלים ונשים נראות". במרכז החוברת קטעים מספרה של סימון דה־בובואר, שנפטרה השנה, „המין השני", אך שגגת עריכה לא דאגה למאמר הערכה על אישיותה ויצירתה של הסופרת הנבונה. בסיפור של ז'אן קלואן כשל כותי. זהו סיפור טיפשי ורע, שכמותו לא קראתי מזמן. התענגתי בשירה של רחל הלפי, ובמיוחד בשיר היפה „בלח ירח אלבינו".

עדות חקר עיון

המיתוס של מודל האישיות

ש. גיורא שוהם / מרד, יצירה והתנהגות / אוריין יזמים־מוציאים לאור / 1986 / 356 ע'.

סיזיפוס נדון לגלגל אבן אל פסגת ההר, טנטלוס, בבטנו, נדון להושיט את ידו לפרי, שבו לא יגע לעולם. עבור שוהם הם מהווים דימוי לאפשרויות הקיום האנושי והם מסמלים שני קטבים יסודיים במודל האישיות. אך הם מייצגים גם את איבונו הקיומי של האדם ואת דרכי המוצא ממנה: היצירה וההתגלות. שהם בוחן באמצעות סמליו הדימויים, את מודל האישיות ואת המרכיב ההברתי של התהליכים הנגטליים, על הדיאלקטיקה הסמויה והגלויה שבהם. את היצירה הוא מתאר כצורה של התגלות כבלות המגיד האותנטי, שהוא, במושגי קאמי, „התקוממות מרדנית לעבר המוות". בריון בלתי פתור זה מציע שוהם נוסחת־ביניים, סמוכה על משנתו של קירקגור: „ההשגים המוחשיים מתויקים בזכרון ונמוגים בשיכחה. גם אם סיזיפוס יוותר על מסרתו להציב את אבנו על ראש ההר, יספיק עצם כיסופיו למעורבות יצירתית עם האובייקט, לתמוך באותנטיות שלו ולאושש אותה. משיח שהופיע הוא משיח שקר".

המיתוס של הטירוף

מישל פוקו / תולדות השגעון בעידן התבונה / עברית: אהרון אמיר / עריכה מדעית: עדי אופיר / עטיפה: אלונה פרנקל / כתר / 1986 / 240 ע'.

פוקו ניסה לכתוב היסטוריה של קו התיחום המפריד בין שפיות לאי־שפיות. במימד הזה היה הספר (המובא בעברית ממהדורתו הצרפתית המקוצרת מאוד), לנקודת מפנה בהיסטוריה של הפסיכיאטריה, באלצו את הפסיכיאטרים להתבונן בהיסטוריה של תחומם. ביבליוגרפיה רחב ושונה משורשרת של תיאוריות ורעיונות על השגעון. הספר מדגיש את המימד הסמיוטי של נושא המחקר: והו התפקיד הסימני של המשוגע ביחס לסדר שלם של ידע ופעולה חברתית ואת תפקיד הסימון ביצירת אותו סדר, המבחין בין שפיות לאי־שפיות והמטפל במשוגע כ„אחר", הניצב על גבולה של התבונה. ספרו של פוקו דן באספקטים הפילוסופיים של חזון השגעון. אם אי־השפיות היא גבולה של התבונה, הרי מוטלת על התבונה המשימה לדעת את עצמה. אם אי־השפיות היא גבולה של הזהות, טוב יעשה היחיד אם יידע את עצמו באמצעות הבנת קרהתיות.

זמר על הגג

משה גפן / מתחת לעריסה עומדת גדיה – בנתיבי הזמר היהודי (מסות ומחקרים) / הקדמה: דב סדן / עיצוב: מיכל לשם / עטיפה: מ. ברנשטיין / איורים: י. גרוסברד / ספרית פעלים / 1986 / 392 ע'.

חקר זמר־העם של יהודי מזרח־אירופה הזנוח. מחקר בתחום זה חייב למעשה לעסוק בצד התמלילי ובצד המוסיקלי, אך קובץ זה בוחן טקסטים בלבד של פזמוני־עם, על גלגוליהם השונים. הניתוח הוא ספרותי־היסטורי והוא בודק את את מידת השתמרותן של גירסאות מילוליות שונות של אותו זמר. פרקים אחדים עוסקים במחקר בסיסי, בחינת השאלה מה זמר־העם, וזמר־העם היידי בפרט, או בבחינת המוטיבים של שיר עם בשירה העברית והיידית. פרקים אחרים עוסקים בפזמונים ספציפיים, על בחינותיהם השונות. מכל מקום, הקובץ כולו מעיד על הצורך להמשיך ולחקור בענף פולקלורי זה, כי הולכים ומתמעטים יודעי מסורתו של זמר־העם מכלי ראשון.

ליקוטים מספרות העולם

רות שפירא

דיסהרמוניה

לאלן הַבְּשוּ – גיבורת הרומאן החדש של אנתוני ברגס, „הפסנתרנים", ביוגראפיים משותפים עם המחבר: כמוהו, נולדה לקראת סוף מלחמת העולם הראשונה, גדלה במחוז לנקשייר והשתקעה, אחרי נדודים באירופה, בברפת וכמותו, מגלה אלן עניין מיוחד בסקס ומוסיקה. אלא שכאן מסתיים הדמיון. אלן, זונה, צמרת בריטוס, שמנהלת רשת בתי תענוגות בשם „בית־ספר לאהבה", מגוללת את סיפור חייה לתוך רשמקול בבית־קפה קטן בפרובאנס ומחצית הסיפור מוקדש לאביה, פסנתרן שהופיע ב„מיוזיק הולס" וליווה, בין היתר, את סטן לורל וצ'ארלי צ'פלין. „גם אני הייתי מקצוענית", היא מספרת, אלא שהיא דומה לפסנתר יותר מאשר לפסנתרן. ואכן, אחד משטחי ההתמחות בבית־הספר שלה נקרא „האשה כמקלדת". המוטיב של מין ומוסיקה עובר כחוט השני בספר: לקראת סופו מספרת אלן על נישואיו הדיסהרמוניים של בנה, לאשה שגם מסרבת לשכב עמו וגם מוכרת את הפסנתר המשפחתי.

דחף פתאומי

הסופר והמחזאי האוסטרי פטר הנדקה זכה לפופולריות רבה גם מחוץ לארצו ובאחרונה ראה אור בארה"ב רומאן חדש פרי עטו, „מטול". הגיבור, אנדריאס לוזר, הוא מורה לשפות קלאסיות בבית־ספר ליד זלצבורג וארכיאולוג חובב, והוי במידה מסויימת בעבר הרחוק, האהוב עליו כל כך. בהווה הוא לוזר בנפרד מאשתו וילדיו, בדירה מעל לסופרמרקט. בפתח העלילה הוא נמצא בחופשה בלתי ברורה מבית־הספר. ערב אחד, בדרכו למשחק קלפים עם חברים, נתקל לוזר בצלב קרס שצוייר זה שנה על גזע של עץ. מתוך דחף פתאומי, ועם זאת בנוחישות דעת מפחידה, הוא לוקח אבן, רודף אחר המשחית והורג אותו. המשך העלילה הוא תאור מרתק של תוצאות מעשה זה ומשמעותו, לצד מסע ארוך אל עברו של הגיבור.

כירסום בפסטיוואל השירה

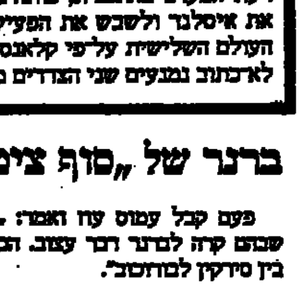

אנדריי ווזנסנסקי

במהלך חודש אוגוסט התקיים באוסלו הפסטיוואל הבינלאומי השני לשירה ובהשוואה לקודמו, אשתקד, נראה שחל כירסום בכוח־המשיכה של הארוע, לפחות בכל הקשור למשתתפים מארצות שונות. אם בשנה שעברה הגיעו לפסטיוואל למעלה מ־60 סופרים ומשוררים מרחבי תבל, ביניהם „שמות" כמו ג'ון אשברי, ג'יימס בלדווין, אוקטאביו פאז וג'ון סילקין, השנה היתה רשימת המשתתפים קצרה יותר ואקסקלוסיבית פחות. חרחה לואיס בורחס היה אמור להשתתף, אך נפטר כידוע, וה„כוכב" היחיד בפסטיוואל היה המשורר הסובייטי אנדריי ווזנסנסקי. במסגרת הפסטיוואל מוענק פרס ספרותי על־שם הסופר הנורווגי סיגביורן אובסטפלדר. אשתקד הוענק הפרס לסופר המכסיקני הנודע אוקטאביו פאז ואילו השנה זכה בו הסופר האמריקני ויליאם אירווין תומפסון, שהוא גם פילוסוף והיסטוריון.

מלחמת־עולם שלישית

עוד לפני שנה היה טום קלאנסי סוכן־ביטוח אלמוני ממרילנד. לפני שנה עלה לכותרות, עם פירסום מותחן הריגול „המירדף אחר אוקטובר האדום" ונראה שההצלחה מאירה לו פנים גם עם ספרו השני, „סערה אדומה קמה", העומד בראש רשימת רבי־המכר בארה"ב מאז הופעתו. עלילת הספר עוסקת בעתידנות צבאית ולימר דיוק, במלחמת העולם השלישית. המלחמה פורצת בעקבות פיצוץ בית־זיקוק סובייטי בידי טרוריסטים ערבים, כנקמה על אפגניסטאן, והדלדול מלאי הדלק הסובייטי לכדי מחצית. בתגובה מחליט הפוליטביורו לכבוש את המפרץ הפרסי, אך כדי להסיח את דעת המערב מהתכנית, פותחים הרוסים במיתקפה של מידע מטעה, בכוונה לכבוש את איסלנד ולשבש את הפעילות של נאט"ו בצפון האוקיינוס האטלנטי. מלחמת העולם השלישית על־פי קלאנסי מתנהלת בהתאם לכללי משחק ג'נטלמניים: בהסכם לא־כתוב נמנעים שני הצדדים משימוש בנשק גרעיני ולוחמה כימית.

ברנר של „סוף ציטוט"

פעם קבל עמוס עוז ואמר: „היו שנים שבהם קרה לברנר דבר עצוב. הכניסו אותו בין סירקין לבורוכוב".

ברוח זו בערך נהגו בו ב„סוף ציטוט" של ידין לוטין. ברנר של העלייה השניה; ברנר במקור היסטורי מדוייק תאמק; ברנר ויחסו לציונות ולכנרת וכו'; ברנר וסקנדלים ציבוריים שונים; ברנר האנקדוטות ההיסטוריות שבחייו; ברנר מן הבוהמה הרכילותית, ברנר החולה, הטוב, הקצת הומוסקסואלי וכו' וכו'.

הכל מעניין, שהרי מדובר בברנר; אבל העיקר היה חסר כאן: ברנר הסופר, הנובליסט הגדול, החושף המודרני, שכמותו לא ידעה ספרותנו.

עדה צמח

כותבים לנו

תפילה – של נפש פיוטית

דוד תמר, במאמרו במוסף זה („מעריב", 29.8.86) פוסל את גישתי לפסוקי תהלים, שברל כצנלסון העלה על הנייר. בספרי „ויקנו היהודי של ברל כצנלסון" – (ספרית פועלים תשמ"ו) התייחסתי לרשימת פסוקים זו כאל תפילה ממש, שהוכר האיש בתקופה גורלית בחייו.

צדק אמנם דוד תמר שברל כצנלסון היה אך צעיר לימים, כבן שלושים וחמש, והיו היו פרושים לפניו. אולם דוד תמר לא התעמק בספרי, כדי ללמוד שבאותם ימים נקלע ברל לקשה שבתקופות חייו, שהשפיעה על אישיותו עד אחרית ימיו. אלה היו ימים שנפשו נקרעה לשניים בעקבות סיבוך רומאנטי של אהבה לשתי נשים. הוכחתי כמדומה בספרי, שבשנים תרע"ד – תרע"ו הרהר ברל על כליון, ואף ביקש לשים קץ לחייו.

מה פלא, איפוא, שאדם צעיר, בעל נפש רגישה כמו ברל, שמזמורי תפילה ופסוקי תהילים נושרים היו מפיו כצורך נפשי טבעי וכחלק אורגני של עולמו הרוחני, פנה ביאושו אל בורא עולם לישועה, לבקשת המוות?

הרי מבחר שברי הפסוקים, המדברים בעד עצמם:

„אלהי אל תאחר".

הודיעני ה' קיצי ומידת ימי מה היא".

וכן: „ראיתה ה' אל תחרש, אל תרחק ממני".

או: „אל תשליכני מלפניך, ורוח קדשך אל תיקח ממני".

„אל תרחק ממני אלהי לעזרי חושה".

כלום אמנם אוסף מקרי לפנינו, של פסוקי תהילים?

מכאן, שאיני יכול לקבל את טיעונו של דוד תמר על המקריות של בחירת הפסוקים, ולשלול את מה שאני מכנה בספרי: „תפילה" של ברל כצנלסון.

עם מותו של טרומפלדור וחבריו בהגנת תל־חי, ביקש ברל לתת ביטוי יהודי מסורתי קלאסי למושג הגבורה וקידוש השם של אחרו דור. וכך הוא יוצק את תחושת האבל הקולקטיבי של הישוב, בתבניות מרוממות של תפילת „יזכור". לשוא מבקש תמר לשלול מברל כצנלסון את כתר המשורר. רק נפש פיוטית רגישה למכמני הלשון העברית ולקסמה, יוצרת יזם של קדושה אל תפילות והוסטות, יכולה להבר „יזכור" מודרני־עתיק, שעומד עד היום במבחן הזמן בכל זוהרו הקורטן כבמתן ראשון.

ולבסוף הערה: שנת תשמ"ו היא שנת המאה להולדתו של ברל כצנלסון ומן הראוי להקדיש יובל זה לעיון מחודש בהגותו של האיש. משנתו היא מכרה לאוצר לברור השאלות הבוערות אף של ימינו אלה.

אברהם צבעון

מפגש טראגי בין שני עולמות

עודד סברדליק

מארגריט דיראס / „המאהב" / הוצאת „מעריב" / מצרפתית: אביטל ענבר / 103 עמ' / 1986

זה סיפור על מפגש טראגי, מפגש חסר סיכוי מלכתחילה. מרכיבי הטרגדיה בערצים בחיים עצמם. אהבת־בוסר בין נערה אירופית בת חמש־עשרה וגבר ממוצא סיני מבוגר ממנה בשנים רבות, על רקע הקולוניאליזם הצרפתי בהודו־סין. נערה לבנה מתמסרת לילד המקום, כאשר הגבר מצוד בכל באחיזת המסורת המשפחתית. תחושת הגבות מורגשת דווקא בצד הדומיננטי כביכול – קרי האירופי – אל מול התרבות המקומית המשתרעת על קרקע מוצקה, ולעומתה תחושת העליונות אצל המקופחים.

אירופה נסוגה. אירופה היא אמה המופקרת של הנערה ורדיפתה אחרי בצע כסף. אירופה היא האח המכור לסמים, שורפת הבדגנות מרופפת מעל ראשו כמשתף פעולה עם הכובש הנאצי במולדתו וכמלשין שהסגיר יהודים לגסטאפו. אירופה היא נסע זר הנוהת את פירמדיה על במה לארלה.

תלוהה ישירה ממצב נתון זה – הרגשת היאוש, שלעתים מהווה מנוף ותאוצה לתגרה בה אכזרית כדי להיאחז במה שנותר; ופעמים אחרות היא מוליכה את הנפשות הפועלות אל התהום כדי שתנטנה התגברות כלשהי, חדווה עגומה שכזאת לחוות את הניוון עד הלום: אם אנו דקאדנטים, אזי לרדת עד בעיניים פקוחות. זאת חשתי בקריאת „המאהב", הרומן הקצר אך מלא העצמה של מארגריט דיראס.

כאשר נקודת הזינוק היא אוטוביוגרפית מובהקת, העלילה נרקמת במעגלים, שיכבה על גבי שיכבה. חלקיקי חיים אוטונומיים הנפגשים באקראי אף אינם יכולים להנתק אחד מרעהו. התחלה הרודפת אחרי סופה במעין פאטאליזם מתוק וכואב: „מהר מאוד בחיי נהיה מאוחר מדי. כבר בגיל שמונה־עשרה היה מאוחר מדי. בין גיל שמונה עשרה לעשרים נסו פני בכיוון בלתי צפוי. זקנתי בגיל שמונה עשרה. אינני יודעת אם כולם כך. לא שאלתי מעולם".

מכאן פורצת התשוקה, מפליגה כמו הספר בתוך נהר גמל מעצורים, ריבונות החושים המושלת ביד רמה מעל סכר הראציו. השכל פועל כאן כמצפן מנוטרל לכל הירה. „מתחוור לי שאני חושקת בו. הוא אומר שהוא מרחם עלי, ואני אומרת לו שאיני זקוקה לרחמים, שאיש אינו זקוק לרחמים... הוא אומר לי: באת מפני שיש לי כסף. אני אומרת לו שכך אני חושקת בו, עם כספו". ובדיק, האווירה הרחוסה, הגוף המרהיב והמאריים. השמש הלוהטת הריחות המחורים. „לא את אומרת לי שהכל בגלל השמש העזה מדי, בכל תקופת הילדות". או זאת: „ריחות של סוכר שרוף מגיעים עד החדר וגם ריחות של בוטנים קלויים, מרקים סיניים, בשרים צלויים, עשבי־תבלין, יסמין, אבק, קטורת, אש של גחלי־עץ, את האש נושאים בסלים... ריח הכרך הוא ריח כפרי־אהבת, כפרי־היער".

ובכן, אהבה זאת, אסורה בתכלית האיסור, היא בחזקת שבעון המגשים את עצמו, בבואה היולית של סירוף כללי המתרחב והולך, הטומן בחובו את האלימות המתפרצת, בכל פסיעה מוערית. מנגנון האימה שניתן לפרקו אך בבסיס מתוחכם – חושפנות מעודנת אבל מוחלטת. עירומה מגלה את המנגנון במערומיו. בהחזרת העבר לעצמה, נאחזת היא בהווה המפוכה שבעתיים. הרחוק מסייגון, הרחוק־הרחוק מנהר המקונג, הרחוק עוד יותר מעיכור הלוהט שנגוע (שם מדובר בצרפתית, לפחות) אי־שם בדייזני־דייזני־דפה. עינה הבוהקת של הזקנה המספרת תהא לאחר מכן כיד מיומנת המרכיבה את תמונת „הפאזל".

מרגריט דיראס

בדיעבד, ניתן להבין שרק אילוציה של ביקורת מסויימת הנוטה לכפות שיבוץ בכל מחיר מיפו את מארגריט דיראס בתוך השבץ „האבאנגארד" הצרפתי. כפי שניתן להבדיל היטב בין כתיבתו של אלן רוב־גרייה לבין נאטלי סארוט, כך שונה דיראס ממישל ביטור ומשנתו. מה לה ה„הבמוא מבוזק" של ביטור? מה לה ההתבוננות ההיצגנית באחדרים, כאשר היא כל־כך בתוכם, באופן פעיל וללא משוא־פנים?

„המאהב" בא להעיד לא רק על השוני הקיים, אלא גם על גיבוש סגנוני אישי מאוד ברמה הגבוהה ביותר, מעשה חשיבה ומרצאת את ביטויה באקט יצירתי חד־פעמי, מורכב ומלוטש עד פרטיו האחרונים. לכן, יש לציין במיוחד את הישגי התרגום של אביטל ענבר, שהרין לעברית הן את רוח הסגנון המבולי של דיראס, הן את המיקצב הפנימי שבכיפור.

ספרי קריאה מומלצים

הצבע ארגמן

מאת א ל י ס ו ו ק ר. פרס "פוליצר". "נוגע עד עומק מלב... כוח ביטוי, צבע ועוצמה מיוחדים במינם... לא רק דמות שתיזכר ותרטיט, אלא עולם שקוע שלם הקם לתחיה". ("ניו־יורק טיימס") * "ספר מדהים, בנוי בצורה מבריקה". ("פאבלישרס ויקלי") 17.70 ש'

לידי L

מאת ר ו מ ן ג א ר י (פרס "גונקור"). ליידי אנגליה מספרת על עלומיה כפרוצה ברחובות פריז ואהבתה הנואשת אל מנהיג אנרכיסטי. "חד כהיבהוב של תער, קל כביצבוץ של אור". ("טיים") 19.80 ש'

המעש

מאת ג'ר א ל ד פ ר א נ ק. עלילה דראמטית על אליהו חכים ואליהו בית־צורי, שהוציאו להורג בקהיר את לורד מוין, המיניסטר הבריטי למזרח הקרוב. פרס "אדגאר" בארה"ב. "מזהיר וגדוש מתח" ("לוס אנג'לס טיימס) * "יצירה ספרותית מעולה, ספר שאי־אפשר לשכוח אותו" ("סאטרדיי רוויו") 19.80 ש'

מלון האגם

מאת א נ י ט ה ב ר ו ק נ ר. פרס "בוקר" לרומאן המעולה ביותר בחבר העמים הבריטי. "קלסיקון, שיקראו אותו בעונג מאה שנה מהיום". ("ספקטייטור") * "רומאן על אהבה ומציאות, והפער בין שניהם – פער שהוא גם מבדח וגם עצוב – והדרך בה הצורך באהבה מחזיק מעמד – בידיעה המלאה של הפער הזה". ("ניו־יורק טיימס") 17.70 ש'

דארלינג

מאת פ ר ד ר י ק ר פ א ל. סיפור על נערה שחיפשה את האושר. "הגיבורה... אינה מסוגלת ליטול חלק בחיים, אינה מוכשרת למצוא סיפוק בחיי הנישואין, באמהות, בעבודה ובאהבה, לאחר שמתחיל לפוג החידוש שבזה". ("הארץ") 19.80 ש'

כובע משולש־הקצוות

מאת א ל א ר ק ו ן. קלסיקון ספרדי על אשת־איש שעמדה בפיתוי. מלא פולקלור והומור, ספוג רוח רומנטית ואווירה של מרי נגד עריצות. 16.80 ש'

הסיפור שאינו נגמר

מאת מ י כ א ל אֶ נ ד ה. מלאכת מחשבת לבני הנעורים מגיל 7 עד 70. עלילה קסומה על נער בודד וגלמוד, שנכנס – באמצעות דפי הספר – אל ממלכה דמיונית. שם, אגב סכנות והרפתקאות, לומד הנער מה מידת אומץ־ליבו – ומה גדולה יכולתו לאהוב. 10 פרסים בינלאומיים בשנת הופעתו הראשונה. 27.30 ש'

הפעמון

מאת א י י ר י ס מ ר ד ו ק. "1 מתוך 99 הספרים הגדולים של המאה". (המבקר אנתוני בֶּרְגֶס) * "אינטליגנציה הנרצצת בכל עמוד". ("טיימס") 14.90 ש'

תעתועי מורגן

מאת אָ ן ט י י ל ר. "מקסים... סיפור אהבה יוצא דופן כל כך, עד כי דומה שגיבורי הספר עצמם מוכי הפתעה". ("מדמואזל") * "לקרוא רומאן מאת טיילר פירושו להתאהב". ("פיפל") 12.60 ש'

מיסעדת געגועים

מאת אָ ן ט י י ל ר. "הרומאן המעולה ביותר של השנה". ("טיים") * "סיפור נפלא, מרתק, מצחיק, זרוע קליפות בננה של אהבה. ("קוסמופוליטן") 12.60 ש'

שבעת הימים של אברהם בוגטיר

מאת ג י א ו ר ג י (צ ב י) ק ר ד ו ש. תורגם לתשע שפות. המחבר היה פועל חקלאי בבארטוביה ולחם במלחמת השחרור. אך מחלת אמו החזירה אותו להונגריה, שם הפך לסופר מהולל ביותר. הספר הוא זֵכר אהבה לארץ־ישראל. "אני תמה ומחכה לראות איך יפול הדבר, ביום שאוכל לקראו ולהשוותו עם 'סוף דבר' של יעקב שבתאי. אולי אחרית דברו של קרדוש היא התחלת סוף דבר של שבתאי. חבל שאין עמי כאן, על שפת הדנובה, חוקר של התרבות העברית. היה לו מה ללקק... צריך לתרגם אותו, הוא שייך הנה". (עמוס קינן) 22.80 ש'

(מדיע)

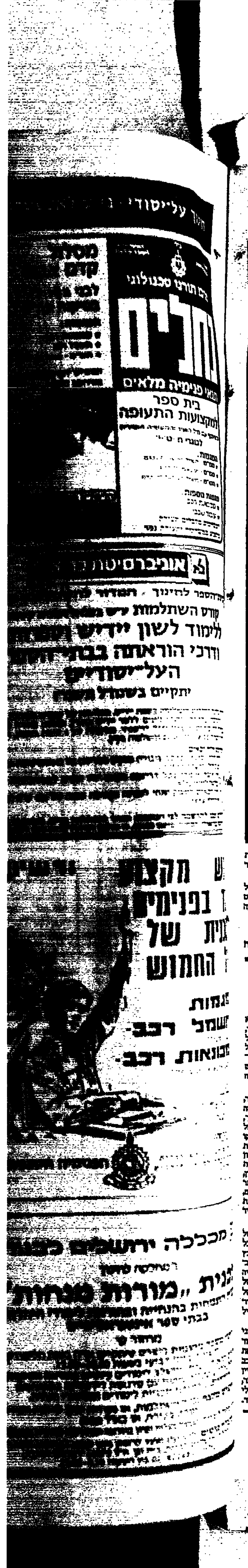

לימודים

חינוך על־יסודי · בי"ס לאכסטרנים · בגרות • • • רדיו אלקטרוניקה · פקידות · חשבונאות • • •

מכללת בית ברל

נותרו מספר מקומות

בחוג ללימודי ארץ ישראל

מסלול תלת שנתי

לקבלת המלצה לרשיון למורה דרך מטעם משרד התיירות.

פתיחת שנת הלימודים 26.10.86

ניתן לשילוב עם לימודים לתואר ראשון B.Ed (4 שנים) בחינוך בלתי פורמאלי או עם תעודת הוראה בכתות ז'–י' בביולוגיה, גיאוגרפיה או היסטוריה.
נמשכת ההרשמה במסלולי הוראה לכיתות ז'–י' במתמטיקה, פיסיקה, מחשבים ואנגלית.
✓ קיימת פנימיה

לפרטים נוספים: מכללת בית ברל מדור רישום טל' 052-448733,448188,454104,25156
*המעוניינים מוזמנים לייעוץ אישי.

אוטובוסים: קו 17 מכפר־סבא.

שיווק & שחר

מכללת בית ברל

פתיחת שנת הלימודים 26.10.86

נמשכת ההרשמה במסלולי הכשרת מורים

מסלול תלת שנתי או ארבע שנתי

- גננות ומורות לכיתות א'–ב'
- מורים כוללים (בית הספר היסודי)
- מורים לחקלאות וטבע (בבית הספר היסודי, וחטיבת הביניים)

הלימודים הארבע שנתיים הם לקראת תואר אקדמי B. Ed "בוגר בחינוך"
*ניתן לקבל מילגת לימודים מלאה
✓ קיימת פנימיה

תנאי קבלה: תעודת בגרות מלאה.

לפרטים נוספים: מכללת בית ברל מדור רישום 052-448188/454104/25155 052-448733
✓ המעוניינים מוזמנים לייעוץ אישי

אוטובוסים: קו 17 מכפר־סבא.

שיווק & שחר

תני קיין גרפולוגיות

קורסים לגרפולוגיה

מתחילים • מתקדמים • משתלמים

תל־אביב • חיפה

לפרטים ולהרשמה לוועדת קבלה: רח' דישראלי 61 חיפה 533 ... 04-268576

בצלאל
אקדמיה לאמנות ולעיצוב ירושלים

מודיעה על

המשך ההרשמה לשנה"ל תשמ"ז

(בחינות כניסה בראשית אוקטובר 86)

במחלקה לעיצוב קרמי

בוגרי בתי־ספר מקצועיים רשאים להגיש מועמדותם למילגות לימודים.

פרטים והרשמה בימים א'–ה' בשעות 13.30 – 8.30
במזכירות האקדמית, רחוב בצלאל 1, ירושלים
טלפון 02-247828, 02-222974
ובמזכירות האקדמית שבהר־הצופים בימים א'–ה'
בשעות 16.00 – 8.30 טלפון 02-822181

אריאל • מפעלי תורה יהדות וחברה בישראל

מתכבד להודיע על

פתיחת ההרשמה למחזור הלימודים הראשון של

המדרשה התורנית לתקשורת

בשיתוף גל בית אל – תקשורת חיובית

מגמות הקורס:
הכשרת שומרי תורה ומצוות ובני תורה בעלי יכולת יצירתית במקצועות התקשורת. המבקשים להכשיר עצמם במקצועות התקשורת, כשליחות וכמקצוע.

בתכנית הלימודים:
מבואות: מבנה החברה והכלכלה בישראל. התקשורת בישראל. הלכה ותקשורת. יהדות התורה והתקשורת. פסיכולוגיה של התקשורת והפרסום. לשון.

מקצועות: תקשורת, עתונאות, יחסי ציבור, פרסום.

כמו כן יתקיימו סיורים מקצועיים, סדנאות ומפגשים עם בעלי מקצוע, רבנים, ח"כים, אישי ציבור ואנשי תקשורת ידועים.

משך הקורס:
הקורס ייפתח אי"ה בחודש חשון התשמ"ז וימשך שבעה חודשים, 2 פגישות שבועיות (בשעות אחה"צ) בנות 4 שעות כל אחת.

ההרשמה:
בית אריאל, רח' הפסגה 5, בית וגן, ירושלים 91160.

ההרשמה תפתח אי"ה ביום חמישי, י"ד באלול התשמ"ו (18 בספטמבר 1986).

UN JARDIN D'ENFANTS
en Français
est en voie d'organisation.
Il accueillera les enfants de 3 à 5 ans
et les sensibilisera à la langue française,
2 fois par semaine, l'après-midi,
dans une salle de l'Institut Français de T.A.

COURS DE FRANÇAIS
pour enfants de 6 à 10 ans,
l'après-midi.

Renseignements et inscriptions:
111, rue Hayarkon, Tel Aviv, tél. 03-236470

לימוד השפה הצרפתית לילדים
במכון הצרפתי– ת"א, טל. 236470

A.S.A א.ס.א

לימודים בארה"ב

יעוץ אישי וטיפול בהרשמה.
ימים א', ג', ה' 19.00–16.00
שד' שאול המלך 35 תל־אביב
בית אמריקה חדר 1111
טל. 03-472707

ספרית מעריב

האטבון, האטבונית ודגל ישראל

מאת **מייק אלדר**

ספר מדליק לילדים

להשיג בחנויות הספרים בכל הארץ או ישירות בחנות ספרית מעריב, דרך פ"ת 72א', ת"א, טל. 03-332211

המכון הצרפתי (ליד שגרירות צרפת בישראל)
רח' הירקון 111 ת"א – טל. 03-236470, 225648

החל מה־14 בספטמבר, קורסים לשפה ה־

צרפתית

הרשמה מה־1 עד ה־14 בספטמבר

ובסניפים:
- צפון ת"א: בי"ס עירוני ד', טל. 03-5462615
- הרשמה (למתחילים בלבד): 14.9.86, מ־4 עד 7 בערב.
- גבעתיים, פתח תקוה, הרצליה, כפר סבא, רעננה, קיראון, ראשון לציון: טל. 03-918530 – חולון: טל: 03-886840
- רחובות, נס ציונה, יבנה: טל. 03-614951 – בת ים: טל. 03-868526
- רמת השרון: טל. 052-546121 – נתניה, חדרה: טל. 053-34767
- באר שבע, אשקלון, דימונה: טל. 057-77761

משרד העבודה והרווחה · בית · הנוער הדתי העובד והלומד

מרכז תורני טכנולוגי

נחלים

תנאי פנימיה מלאים

מסלול קדם צבאי
לבני 16½-17
בפיקוח צה"ל

המגמות:
★ מכונאות רכב
★ חשמל רכב
★ חש"מ - חשמל מערכות מטוסים

הבוגרים יועסקו במקצועם בשירותם הצבאי

נותרו מספר מקומות

הלימודים באמצעות מחשבים

בית ספר למקצועות התעופה
בשיתוף עם חיל האויר והתעשיה האוירית
לבוגרי ח'-ט'-י'

המגמות:
★ חמ"מ - חשמל מכשור מטוסים,
★ ממ"ס - מכונאות מטוסים
★ חש"מ - חשמל מערכות מטוסים

מגמות נוספות:
★ מכונאות רכב
★ עיבוד שבבי

המסיימים מקבלים תעודת מקצוע ממשלתית ותעודת גמר

פרטים והרשמה: במזכירות בית הספר, מושב נחלים, טל' 03-9329338; 03-9325521
ובמרכז הסתדרות הנוער הדתי העובד והלומד רח' אחד העם 49, תל אביב טל' 03-285038/203308

אוניברסיטת בר־אילן

בית־הספר לחינוך / המדור להשתלמות מורים

קורס השתלמות ע"ש בצלאל וסוניה קסטנר

ללימוד לשון יידיש וספרותה ודרכי הוראתה בבתי־הספר העל־יסודיים

יתקיים בשנה"ל תשמ"ז

הקורס מיועד למורים השולטים בשפת יידיש, בעלי ותק של שנתיים בהוראה בחט"ב ו/או בחטיבה עליונה. המעוניינים ללמד יידיש בחט"ב וכשפת בחירה לבגרות בבתיה"ס התיכוניים. הקורס יהיה דו־שנתי, במתכונת של 4 שעות בשבוע, ויתקיים בימי ה' משעה 16.00 עד 20.00 והשלמות בקיץ.

המשתתפים יהיו זכאים:
א. להחזר דמי נסיעה (ברכב ציבורי) ממקום מגוריהם אל האוניברסיטה ובחזרה (בכפוף לנהלי משרד החינוך).
ב. המורים אשר יעמדו בכל דרישות הקורס יהיו זכאים לתעודת־סיום ויוכרו כגמול השתלמות מלא.
ג. הנ"ל יהיו זכאים למענק שנתי לספרות מקצועית בגובה של 150 ש"ח (צמודים לפי ערך יולי 1986).

המעוניינים יפנו להרשמה לפי הכתובת: המדור להשתלמות מורים, בית־הספר לחינוך, אוניברסיטת בר־אילן, רמת־גן, מיקוד 52100, או בטלפון 03-718445 בין 9.00 ל־17.00.

רכוש מקצוע ורשיון נהיגה!

למד בפנימיה הטכנית של חיל החמוש

במגמות
- **חשמל רכב-** *מסמך מוסמך*
- **מכונאות רכב-** *מסמך מוסמך או מוסמך*

תנאי קבלה:
* *בוגרי ט' בני 15½-17*
* *הצלחה בבחינות מיון*

פרטים והרשמה
בכל לשכות הגיוס האזוריות
או פניה בכתב לד.צ. 2375/ש
טל. 03-983580
03-956933

הפנימיה הטכנית של חיל החימוש

מכללה ירושלים לבנות

המחלקה לחינוך

תכנית „מורות מנחות"

תכנית התמחות בהנחיה ובהוראת לימודי היהדות בבתי ספר אינטגראטיביים

מחזור ט'

★ **נותרו מספר מקומות** בקורס שיתקיים אי"ה בשנת הלימודים תשמ"ז, בימי רביעי בשעות 10.00–15.00.
הקורס הוא דו־שנתי ומשלב לימודים עיוניים בהוראה משקמת לתלמידים טעוני טיפוח עם סדנאות דידקטיות במקצועות היהדות, בכתיבת תכניות לימודים ובכישורי הנחיה.

★ **הקורס מקנה** גמול השתלמות, או נקודות זכות להשגת תעודת מורה בכירה, או באי"ד (B.Ed).

הקורס מיועד למורות ומנחות בעלות נסיון בהוראה המתאימות למסגרת המכללה.

★ לקבלת פרטים ולקביעת מועד לראיון ניתן לפנות למחלקה לחינוך במכללה ירושלים לבנות, בית וגן, ת"ד 16078 ירושלים 91160, טלפון: 02-422481 בין השעות 8.30–12.00.

صكنا من الاهل

صكنا من الاجل

ספרית מעריב

יש מה לקנות לחגים!

מבחר ספרי מתנה של ספרית מעריב

העני שקרוביך וידידיך ישמחו לקבל

□ אצלי או אצלך – אילן מלדהיירש	20 ש"ח
□ ארוכה הדרך לחרות – יעקב מרידור	29 ש"ח
□ הבישול הבריא – מוניקה ברציון	29 ש"ח
□ החסידות ושיבת ציון – ד"ר יצחק אלפסי	29 ש"ח
□ חיים ואוהבים – תמר אבידר	27 ש"ח
□ יופי של עברית – אבשלום קור	23 ש"ח
□ כל ההתחלות – גרשון גרא	29 ש"ח
□ חתול, ספן, ליצן – תמר אדר	23 ש"ח
□ מוסיקה בכל הזמנים – ג'יימס גלווי (2 כר')	59 ש"ח
□ מצעד האיוולת – ברברה טוכמן	33 ש"ח
□ סיפורי ספרד – יצחק מוסקונה	27 ש"ח
□ ספר משפחתי – אפרים קישון	23 ש"ח
□ עולמות חדשים – מסע במרחבי מערכת השמש – פרופ' ע. ברינון	33 ש"ח
□ צבע בטבע – עודד פיינגרש	27 ש"ח
□ קישוטי מזון – טובה ארן	37 ש"ח
□ רפול, סיפור של חייל – דב גולדשטיין	25 ש"ח
□ שלמה ארצי – שירים	27 ש"ח

להשיג בחנויות הספרים ברחבי הארץ ובאמצעות תלוש הזמנה

תלוש הזמנה

לכבוד ספרית מעריב
ת"ד 20208 תל־אביב 201־61
נא לשלוח אלי את הספרים המסומנים ב־X:

רצ"ב המחאה ע"ס ______ ש"ח לפקודת ספרית מעריב
שם ______ מס' ת"ז ______
כתובת ______ מיקוד ______
טלפון ______ תאריך ______ חתימה ______

להזמנות בטלפון 24 שעות ביממה-חייג
PHONE SERVICE שרותפון 03־38 38 38

מחזיקי כרטיסי אשראי: ישראכרט, ויזה, דיינרס.

"אגן"
יצרני כימיקלים בע"מ
אשדוד

מכרז לביצוע הובלות

1) חלוקת חומרי הדברה לחקלאות לכל חלקי הארץ.
2) בעלי רשיון לשינוע חומרים מסוכנים בהתאם לצו הפיקוח על שרותי הובלה, קובץ תקנות 4574 מיום 5.1.84.
3) מתן ערבות בערך הסחורה.
4) חוזה לתקופת נסיון של 6 חודשים עם אופציה להארכה בעוד 6 חודשים.
5) ההצעות יש להגיש בכתב ל"אגן" בע"מ ת.ד. 262 (77102) אשדוד עבור מנהל המחסנים, מר זליג, לא יאוחר מיום ששי, 19 בספטמבר 1986.

תדיראן בע"מ

מחוז הרכב

הצעה למכירת כלי רכב 243/86

מוצעים בזאת למכירה כלי הרכב כדלקמן:

4 מכוניות פיג'ו 504 פרטיות, אוטומטיות, ממוזגות, שנת ייצור 83.
2 מכוניות סובארו 1800 פרטיות, אוטומטיות, ממוזגות, שנת ייצור 82.
3 מכוניות סובארו 1300 פרטיות, ממוזגות, שנת ייצור 82.
1 מכונית סובארו 1300 פרטית, שנת ייצור 82.
1 מכונית טאלבוט סטיישן, 1100, שנת ייצור 83.
1 מכונית טאלבוט סטיישן, 1100, שנת ייצור 82.
1 מכונית פיאט פיורינו (סנדר) שנת ייצור 82.

בכל כלי הרכב מותקנים מקלטי רדיו. את כלי הרכב ניתן לראות החל מיום א' 14.9.86 עד יום ד' ה־17.9.86 בין השעות 13.00–16.00 בחניון מנהלת תדיראן, רח' בן גוריון 11 גבעת שמואל.

הצעות לרכישה ניתן להגיש ע"ג טפסים מיוחדים שימצאו במקום, עד יום ד' ה־17.9.86 שעה 16.00.

על המציע לצרף הצעתו בטחון על סך 10% מערך הצעתו.

אין תדיראן מתחייבת לקבל ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

דרושים

לחברה מבוססת בשטח הפרסום בעלת פרויקטים בשטחים בקנה־מידה ארצי
דרושים:

אנשי מכירות / רוכשי מודעות מעולים

בעלי נסיון, זיקה והבנת מדיית הפרסום, חוש מסחרי, יחסי־אנוש טובים, חריצות ונכונות לעבודה קשה.

☆

תנאי שכר הולמים הכוללים:
הכנסה קבועה + עמלות + תמריצים + יחס אישי ועזרה הדדית + אחזקת רכב.
המשרות מיועדות בכל חלקי־הארץ – סודיות מובטחת.

☆

לפרטים, נא לפנות בכתב בצירוף קורות חיים + מס' טלפון לתב' "גרין קארד", רח' ריב"ל 18 תל־אביב (67778).

חברת בניה גדולה

מחפשת קרקעות לבניה

בצפון ת"א – רמת־אביב

נא לפנות בהקדם אל ת.ד. 26921 ת"א

יש לציין על גבי המעטפה עבור "קרקעות"

אוניברסיטת בר־אילן

המרכז להשתלמות בניהול

נותרו מספר מקומות ל־

קורס לימודי תעודה ביצוא וסחר בינלאומי

הקורס הינו עיוני ומעשי ומקיף נושאים בתחומים הבאים: תהליכי ונהלי יצוא, מימון, קרנות, חקר שווקים בחו"ל, היבטים משפטיים, הבנת תוכנית יצוא, הפצה, קידום מכירות בחו"ל ועוד.

ביום 28.9.86, בשעה 18.00, יתקיים כנס־הסברה על הקורס.

פרטים: טל. 03־747262.

מוסד הטכניון
למחקר ופתוח בע"ם

מנהל חשבונות ראשי

תאור התפקיד:
אחראי לניהול מערכת החשבונות של מוסד הטכניון, פיקוח על ביצוע הרישומים בספרי הנהלת חשבונות, קביעת אופן הרישום מבחינת מקצועית והדרכת העובדים המבצעים רישומים אלה. אחראית להכנת דו"ח רווח והפסד ומאזן המוסד לקראת ביקורת רואה חשבון. ביצוע תפקידים כפי שיוטלו מפעם לפעם ע"י הנהלת המוסד.

הכישורים הדרושים:
בוגר הפקולטה לראיית חשבון או בעל השכלה מקבילה, בעל ידע ונסיון במערכות ממוחשבות של הנהלת חשבונות בהיקף רחב, יכולת פיקוח על צוות עובדים, שליטה טובה בשפה העברית וידיעה טובה בשפה האנגלית.

מכרז מס' 45/86

מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות בכתב, בציון קורות חיים ונסיון מקצועי, אל מחלקת משאבי אנוש, מוסד הטכניון למו"פ בע"מ, קרית הטכניון חיפה 32000 עד יום 21.9.86 בציון מס' המכרז.

ישראקו בע"מ חברה ליבוא ושיווק רהיטים
בפרוק מרצון
מוצע בזה

למכירה מלאי רהוט
(מסוגים שונים)

את המלאי הנ"ל ניתן לראות החל מיום רביעי, 17.9.86, באולם התצוגה של החברה הנ"ל, רחוב הנמל 24, חיפה, בשעות 9.00 עד 13.00.

הצעות בכתב, בצרוף ערבות בנקאית על סך 10% מגובה ההצעה, יש להגיש עד ליום 15.10.86, לפי הכתובת: מיכאל האפט, עבור ישראקו בע"מ בפרוק מרצון, ת.ד. 8081 חיפה 31080.

אין המפרק מתחייב לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או איזו הצעה שהיא.

מיכאל האפט
מפרק

הטכניון - מכון טכנולוגי לישראל
מרכז ללימודים קדם־אקדמיים

משרד הבטחון
המח' להכוונת חיילים משוחררים

משרד החינוך והתרבות
המח' לקידום החינוך

חיילים משוחררים
המרכז ללימודים קדם־אקדמיים
מודיע על

פתיחת קורס רענון במתמטיקה

משך הקורס: 28.9.1986 עד 28.12.1986

הקורס מיועד לחיילים משוחררים בעלי תעודת בגרות שלמה 4–5 יחידות לימוד במתמטיקה והמעוניינים לרענן את ידיעותיהם לקראת בחינת המיון במתמטיקה של הטכניון.

פרטים והרשמה: במשרד המרכז ללימודים קדם־אקדמיים, בטכניון. טלפונים: 04־292614, 04־292743, 04־233628.

לאולפנה בנות בגוש־עציון
דרוש

איש אחזקה

המעוניינים יפנו בכתב, בצרוף קורות־חיים, לוועד המקומי. לפרטים 02־931188.

"אגן"
יצרני כימיקלים בע"מ
ת.ד. 262 אשדוד

למכירה דוד קיטור

במצב עבודה טוב
הספק 2 טון קיטור לשעה
לחץ עבודה מקס' 7 אטמוספירות
תוצרת "הפיכר"
דגם "סופר־אקונומיק",
מבער תוצרת "ריוהפמ"

בפרטים לפנות למחלקת הנדסה
טלפון – 055־20024

מועצה מקומית אבו סנאן

מכרז מס' 9/86

המועצה המקומית אבו סנאן מכריזה בזאת על רצונה לקבל הצעות מקבלנים רשומים לבנית מועדון לקשישים וגן בשטח של 260 מ"ר. את התכניות והמפרטים אפשר לקבל במשרדי המועצה המקומית אבו סנאן בשעות העבודה תמורת תשלום של 100 ש"ח שלא יוחזרו.
יש להגיש ערבות בנקאית בשיעור 5% מערך ההצעה. המועד האחרון להגשת ההצעות הוא יום שבת 20.9.86 עד שעה 12.00.
המועצה אינה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה אחרת.

ד"ר תמר סעב
ראש המועצה המקומית
אבו סנאן

קואופ' אבן יהודה

אגודה חקלאית שתופית בע"מ

הנהלת האגודה מתכבדת בזאת להודיע לכל חברי האגודה אשר לא שלמו את ערך המניה בסך 200 ש"ח – ע"פ קביעת האסיפה הכללית של האגודה מיום 20.10.85 במועד שנקבע לכך, כי הנהלת האגודה הציעה להוציאם מהאגודה עקב אי תשלום ערך המניה כאמור לעיל.
הצעה זו תידון בישיבת הנהלה מיוחדת שתתקיים לצורך כך ביום שני 22.9.86 בשעה 18.00 במשרדי האגודה.
כל חבר אשר לא שילם את ערך המניה כאמור לעיל, רשאי להשיב על הודעה זו עד למועד ישיבת ההנהלה הנ"ל, ובאם ישיב, תובא תשובתו לפני הנהלת האגודה באותה ישיבה.

בכבוד רב,
יאיר חן, יו"ר האגודה

המועצה האזורית עמק יזרעאל
דרוש/ה

מנהל/ת חשבונות

★ נסיון מוכח 3 עד 5 שנים.
★ מגורים בעמק

המעונינים יפנו בכתב למזכיר המועצה, ד.נ. יזרעאל, עד 19.9.86.

מכרז

חברת "אלדם" מזמינה בזאת הצעות לרכישת

קוטג' לא מושלם בערד, שכ' הרדוף רח' חומה 10

בדבר פרטים ניתן לפנות למר ראובן חסון, ערד, רח' גל 33, טל' 057־950553 בין השעות 16.00–20.00 ו־057־70480 בין השעות 8.00–15.00.
המעוניינים מתבקשים למסור את הצעתם במעטפה סגורה במשרדי החברה תל־אביב, שד' רוטשילד 133 לא יאוחר מ־26.9.86 שעה 12.00.
אין החברה מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או הצעה כל שהיא.

נפתח קורס למנסג'יסטים/ות
בבית הספר לעיסוי
"עינבר"
לפי השיטות החדישות בעולם

פרטים והרשמה סלון עינבר, רח' בן יהודה 64 תל־אביב, טל. 226692, 237394, 03־245100 בין השעות 10.00–19.00

לבית־הספר התיכון בעין־גדי
דרוש/ה

מורה למתמטיקה ולפיזיקה

בפרטים נא לפנות לדניאלה, מנהלת ביה"ס. טלפונים: 057־84742, 057־84841

חיפה כימיקלים

מכרז למכירת רכב

חיפה כימיקלים מציעה למכירה את הרכב הנ"ם בעיסקת חבילה כוללת או כל אחד בנפרד:

1. פורד אסקורט – מס' רישוי 801476
2. פורד אסקורט – מס' רישוי 814765
3. פיאט 131 – מס' רישוי 7477680

את הרכב ניתן לראות במפעלנו בין התאריכים 14–19 לספטמבר 86.
בדבר פרטים יש לפנות למר ב. בנוז ו/או לממלא מקומו, טל. 04־729244 או 04־726051.
הצעות, בצרוף המחאה בנקאית בשווי 20% מהמחיר המוצע, יש להגיש במעטפת מכרז בציון המספר הנ"ם, לא יאוחר מה־21 לספ. 86.
אין החברה מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר, או כל הצעה שהיא.

הזמנה לקבלת הצעות לרכישת כלי רכב

מוצעים בזה למכירה כלי הרכב כדלקמן:

סוג הרכב	מספר רישוי
1. סובארו פרטי 1300	32-507-81
2. סובארו פרטי 1300	33-069-82
3. סובארו פרטי 1300	21-426-52

ניתן לראות את כלי הרכב הנ"ל בחצר המפעל רמת השרון... הצעות יש להגיש על טפסים שימסרו על ידינו, בצרוף ערבות בנקאית בגובה 10% מסכום ההצעה, עד לתאריך 17.9.86, בשעה 12.00.
אין הנאמנים מתחייבים לקבל ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

ישראל גפני, עו"ד – גרשון לב, עו"ד – עודד לוינסקי, עו"ד
המפרקים הזמניים...

הלטון – בהגרלה מס' 3 של מועדון האוכל הטוב זכה יוסי בראשי מירושלים, שקנה בהלטון ירושלים.

קרית טבעון (?)
דרושה

מזכירה

לשעות אחה"צ;
נסיון בעבודה, הדפסה,
ידיעה בהנהלת־חשבונות.

טל. 828393, 830609.

חוק ההרמנות שווה בתעסוקה תשמ"א – 1981

לפי חוק זה אסור לסרב לקבל כל אדם לעבודה מחמת מינו או מחמת היותו נשוי או הורה, אלא אם העבודה מחייבת קבלתו של בן מין אחד...

דרושים
נהגים
למערבל בטון
בעלי נסיון
מרעננה והסביבה
לטלפן 052־27792

כתיבה במכונה תלמדו ב־12 שעות
בשיטה עיוורת
בי"ס למסחר "ראשי" ת"א, דיזנגוף 85, טל. 281985

דרושים
מדריכ/י של"ח
לבורנט/ית
ירושה
מנהלת כח־אדם
מורה לספרות

דרושים — לך על בטוח — לוח מעריב

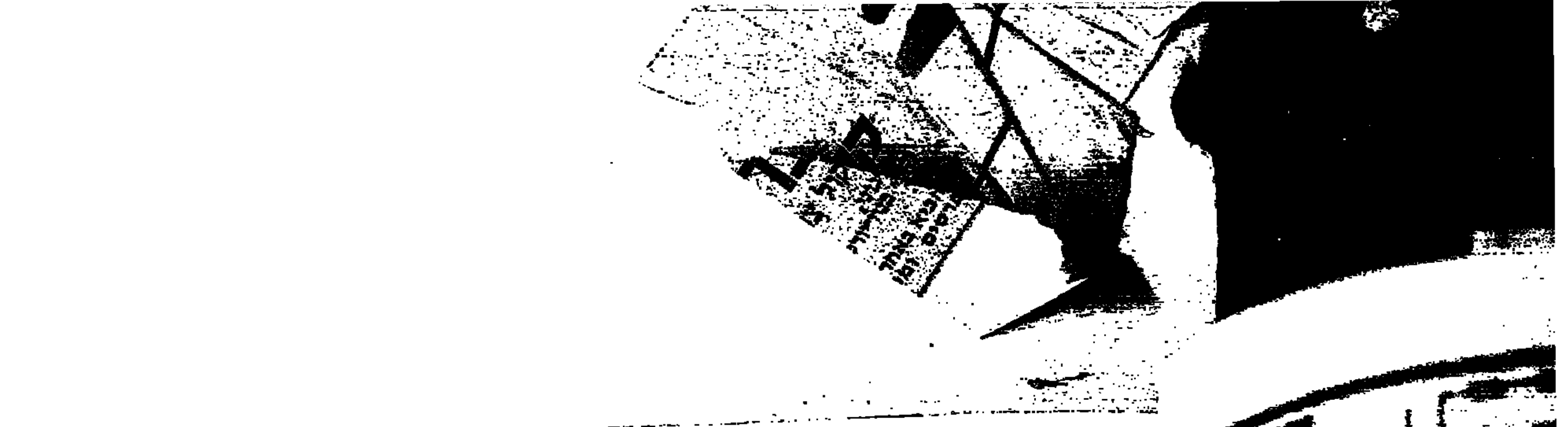

משרד החינוך והתרבות
אגף הנוער

דרושים/ות

מדריכי של"ח

(שדה, לאום, חברה) לבתי ספר על יסודיים)

מוצעת עבודה בעלת אתגר ועניין בהדרכה ובחינוך נוער בבתיה"ס העל יסודיים בשנה"ל תשמ"ז.
יועדפו מועמדים/ות בעלי נסיון בהוראה ובהדרכה בידיעת הארץ.
יקבלו גם יוצאי צבא בעלי דרגות בתפקידי פיקוד והדרכה ובעלי השכלה תיכונית לפחות.
המעוניינים יפנו אישית, עם פרטים מודעה זו, ועד ליום 16.9.86 לכתובת הבאה:
אגף הנוער/ היחידה לשל"ח, מחוז תל־אביב, רח' שוקן 18 תל אביב טל: 03-831121/2.
על המועמדים יהיה לעבור מבחני מיון וראיון בפני ועדת קבלה.
המועמדים שימצאו מתאימים יתחייבו להשתתף בקורס הכשרה שיתקיים מ־21.9.86 ועד 30.10.86 בתנאי פנימיה מלאים.
מועמדים שיסיימו את הקורס בהצלחה יתחייבו לעבוד שנה אחת לפחות כמדריכי של"ח במסגרת משרד החינוך והתרבות.

מכללה ירושלים לבנות
דרוש/ה

לבורנט/ית

במשרה מלאה למעבדות בכימיה ובביולוגיה

הדרישות:
1. לבורנט/ית מוסמך/ת
2. 5 שנים נסיון בעבודה לפחות.

לפנות בכתב בצרוף אישורים על לימודים והמלצות לת"ד 16078 ירושלים, עבור לבורנט/ית לידי ראש המחלקה למדעי הטבע.

– סודיות מובטחת –

דרושה
פקידת קבלה־טלפנית
למפעל באזור נתניה־חדרה.

שעות העבודה מ־7.00–16.00
5 ימים בשבוע.

053-93131-9 לפנות ללאה.

לחברת יבוא גדולה
דרוש

מחסנאי חלקי חילוף

בעל רקע טכני ומנוסה בציוד הקלאי וציוד כבד.

לפנות לחיה, טל. 03-250269

למוסד ציבורי בנתניה
דרושה

מנהלת כח־אדם

בעלת ניסיון, השכלה אקדמית במדעי החברה. ידיעת הדפסה ועבודות מזכירות – חובה.

המתאימות יפנו אל ת"ד 96 נתניה.

מועצה אזורית שפיר
ישיבת אור עציון
מרכז שפירא דא"נ מרכז שפירא טלפון 055-82201

דרוש **מורה לספרות**

- במשרה חלקית
- להוראה בשעות אחה"צ

להתקשר לטלפון 055-84672, בשעות אחה"צ, או בערב.

לישיבת בני עקיבא "נתיב מאיר" ירושלים
דרושים

- ★ **איש אחזקה כללי** (כולל אינסטלציה)
- ★ **עובדי מטבח ונקיון**
- ★ **מזכירה** בעלת ידע בטפוח והדפסה באנגלית ועברית

לפנות לטלפון 02-424536, 02-422572

חוק הזדמנות שווה בתעסוקה, תשמ"א–1981
לפי חוק זה אסור לסרב לקבל אדם לעבודה מחמת מינו או מחמת היותו נשוי או הורה, אלא אם אופיו או מהותו של התפקיד מונעים קבלתו של בן אחד המינים לעבודה הנדונה. המפרסמים צריכים לנהוג על פי החוק.

דרושים
תיקונצ'יקים

לטלפן 03-426801 בשעות 8–9 בערב

לחברה מסחרית גדולה בחיפה העוסקת ביבוא כימיקלים וחמרי גלם לתעשייה
דרוש

מנהל/מקדם מכירות בכיר

בדרש מן המועמד
- נסיון מוכח במכירות כימיקלים וחמרי גלם
- הכרה יסודית של התעשייה לסוגיה: גומי, פלסטיקה, כימיה, בניה, פרמצבטיקה וכו'.
- נסיון מוכח בעבודה עם ספקי חמרי גלם בחו"ל.
  ידיעת השפה האנגלית על בוריה (תעדף שפה נוספת).
- רקע פורמלי בכימיה – יתרון.

מועמדים מתבקשים לפנות בכתב יד לת.ד. 4568 חיפה, עבור מס' 400, בצרוף קורות חיים. יענו רק מועמדים המתאימים לנתונים

סודיות מובטחת

הסוכנות היהודית לארץ ישראל
מחלקת המנגנון ת"ד 92 ים 91920

משרה פנויה ח'/101/86
תפקיד מנהל/ת משק במרכז קליטה מבשרת ציון ירושלים

תאור התפקיד:
1. נהול כל נושאי אחזקה ורכישות של מרכז הקליטה.
2. אחריות אחזקת מבנים ומשרדים בתחום מרכז הקליטה.

הכישורים הדרושים:
1. דרושה השכלה תיכונית רצויה מקצועית.
2. דרושה ידיעת השפה העברית על בוריה, רצויה ידיעה חלקית באנגלית.
3. יכולת לפתור בעיות מקצועיות.
4. יוזמה אישית ויכולת פיתוח תכניות בתחום המשק.

★ הדרגה המוצעת – י"ד – י"ז בדרוג האחיד.
מועד אחרון להגשת מועמדות 26.9.86.

משרה פנויה מס' ח'/103/86
מ"מ מנהל/ת מרכז קליטה ערד ב' – לשנה

תאור התפקיד:
1. נהל מוסד וטיפול בעולים.
2. קיום מגע עם גורמי חוץ, מוסדות צבור וקהילה, משרדי ממשלה וכו'.
3. נהל וריכוז עבודת הצוות במשרד.

הכישורים הדרושים:
1. השכלה גבוהה במדעי הרוח והחברה.
2. כושר נהול מו"מ, כושר הבעה בכתב ובע"פ.
3. יכולת קיום יחסי ציבור ויחסי אנוש ברמה גבוהה.
4. הכרת המבנה החברתי והכלכלי של מדינת ישראל.
5. ידיעת [illegible]
6. ידיעת השפה העברית על בוריה, שליטה באנגלית בכ"ב שפות זרות יתרון.

★ מתח דרגות – ט"ז – י"ט/1 בדירוג האחיד או 4 – 7 בדירוג המח"ר.
כל האמור בהודעה זו בלשון זכר יש לראותו כאמור בלשון נקבה.
המועד האחרון להגשת מועמדות 26.9.86.

החברה למרכזי תרבות וספורט (למנוער ולמבוגרים) בע"מ

למעונין בשליחות עם אתגר, לרוצה ומוכן לתרום בתחום הקהילתי־תרבותי
מוצע תפקיד של

מנהלי/ות מתנ"סים

בתל־אביב ובאום־אל־פחם

דרישות התפקיד:
- ★ השכלה אקדמית (ב.א. לפחות). יועדפו בעלי השכלה בתחום החינוך, מדעי ההתנהגות ובוגרי תכנית שחרק.
- ★ נסיון בניהול בהיקף נרחב: ניהול עצמאי של תקציב וצוות.
- ★ נסיון קודם בחינוך ו/או מנהל חינוכי; רצוי בתחום החינוך הלא־פורמלי והעבודה הקהילתית.
- ★ נכונות לעבודה בשעות לא שיגרתיות.

מגורים במקום תנאי הכרחי.

יש לפנות בצרוף קורות חיים המתייחסים לדרישות התפקיד, שמות ממליצים ופרוט מקומות עבודה קודמים, מוסדות ותחומי הלימוד.

המעוניינים יפנו בכתב עד 26.9.86 אל אסתר מריאן, החברה למתנ"סים, גבעת ג'ויינט, ירושלים 91034 – בציון המקום המבוקש.

ייענו מועמדים מתאימים בלבד.

לחברה ותיקה לעבודות עפר ופיתוח
דרוש

מהנדס/הנדסאי בנין

כישורים:
1. רקע ונסיון של 8 שנים לפחות
2. הכנת והגשת מכרזים
3. הגשת חשבונות ותמחיר
4. משא ומתן עם קבלני משנה

נא לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים לת.ד. 18122 תל־אביב

דרוש
טכנאי קירור

בעל ידע באחזקת מערכות קירור תעשייתיות

נא להתקשר טל: 04-708612 בין השעות 18.00–22.00.

למוסד ממלכתי
דרושים

אקדמאים

לעבודה בלתי שגרתית

אנו מציעים לך:
- ★ עבודה בעלת ענין ואתגר, הכרוכה בניידות רבה.
- ★ לימוד השפה הערבית
- ★ תנאי שכר טובים ותנאי שירות מיוחדים (לרבות רכב צמוד בתום ההכשרה).
- ★ עבודה קבועה.
- ★ מסלול קידום רחב ואפשרויות להתפתחות עפ"י כישוריך.

אם גילך בין 24–31, סיימת שירות מלא בצה"ל ובידך תואר אקדמי – פנה נא בכתב לת.ד. 33171 ת"א (מיקוד 61231) עבור כ"א, בצירוף תולדות חיים ופרטים אישיים מלאים (כולל מספר ת.ז. ומספר טלפון להתקשרות)

פונים מתאימים יענו

הועדה לאנרגיה אטומית / המרכז למחקר גרעיני נחל שורק

דרושים

- ★ **מהנדס כימאי או כימאי M.Sc.**
  לפיתוח וייצור של חומרים רדיואקטיביים לשימוש רפואי. רצוי נסיון בתחום של מחליפי יונים, בניה מערכות ועבודה עם מכשור.
- ★ **מהנדס אלקטרוניקה**
  בעל תואר שני או שלישי באלקטרוניקה / פיזיקה, בעל הכשרה וניסיון באחד התחומים: אלקטרוניקה, מחשבים, מצב מוצק, לעבודה המשלבת מחקר, ביקורת, תכנון ואבטחת איכות.

★ ★ ★

אנו עובדים חמישה ימים בשבוע ומקיימים מערך הסעים בכל אזור המרכז.

★ ★ ★

מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות בכתב־יד בצרוף קורות חיים ונסיון בעבודה, רשימת ממליצים ומספר טלפון למחלקת כח אדם, המרכז למחקר גרעיני, נחל שורק דאר יבנה, מיקוד 70600.

– סודיות מובטחת –

למוסד ממלכתי בתל־אביב

דרושים
דוברי רומנית

- ★ גילאי 22–35.
  לאחר שירות צבאי מלא בצה"ל.
- ★ השכלה תיכונית מושלמת לפחות.
- ★ שליטה מלאה בעברית וברומנית.

המעוניינים יפנו בכתב לת.ד. 33232 ת"א מיקוד 61331 עבור ד.ר., בציון תולדות־חיים ופרטים אישיים מלאים, כולל מספר ת"ז וטלפון.

– פונים מתאימים ייענו –

לחברה לשיווק הבשירים וטריטוריים – דרושים

מדריכי־שדה – מקדמי מכירות

לאזורי המרכז, הצפון והדרום

הכישורים:
בעלי רקע ונסיון בגידול עופות ובעלי־חיים; רצוי בוגרי הפקולטה לחקלאות.

נא לפנות בכתב־יד בצירוף קורות־חיים ונסיון אל ת.ד. 4164, תל־אביב 61040, עבור "מדריכי שדה".

סודיות מובטחת

למועצה האזורית בקעת הירדן
דרושה

מרפאה בעיסוק לילדים

בדבר פרטים נוספים נא לפנות לתחום מטה
טלפון: 02-9412345-6, 02-941387

מגי מיודק, מזכירות המועצה

ההסתדרות הציונית העולמית
מחלקת הנוער והחלוץ

דרושים

שליחים/מדריכים למחנות הקיץ בחו"ל

אם יש לך את הנתונים הבאים:
1. אזרחות ישראלית ושהות של חמש שנים אחרונות בארץ.
2. מסיים שרות צבאי או לאומי וחייל בשרות סדיר שמועד שחרורך חל עד 1.4.87.
3. נסיון בהדרכה או בחינוך.
4. שליטה מושלמת בשפה האנגלית.

אתה מעונין להדריך במחנות קיץ של קהילות, תנועות ואירגונים יהודיים בארה"ב וקנדה באחד מן המקצועות הבאים:
ריקודי עם. דרמה. אמנות. עבודות עץ. צילום. טבע. ספורט. תרבות (במיוחד לילדים צעירים). מורים לעברית לדוברי אנגלית. צופיות וכן מדריכי מוזיקה המנגנים באקורדיון או בגיטרה — המסוגלים ללמד שירים עבריים ולהנחות שירה בציבור.

פנה אל: מפעל מחנות הקיץ בחו"ל, מחלקת הנוער והחלוץ, קרן היסוד 19/א ירושלים 91920 תוך פרוט תולדות חיים; נסיון בעבודה חינוכית עם בני נוער מהארץ ומחו"ל נסיון בהדרכת המקצוע ומסמכים בדבר שרות לאומי או צבאי. מכתבים שלא יפורטו — לא ייענו. נא לכתוב בכתב יד ברור.

הערות:
1. היציאה למחנות היא בין ראשית לאמצע יוני, סיומה לאחר כתשעה שבועות. השיבה ארצה חובה עד לתאריך 15.10.87 כפוף לחוזה שנחתם בטרם היציאה.
2. המועמדים יבחרו לאחר תהליך מיון, ראיונות ומבחנים מקצועיים ע"י נציגים מהארץ ומחו"ל.
3. מפעל מחנות הקיץ יכול לדחות מועמדים מפאת גילם או מצבם המשפחתי.
4. תנאי ליציאה — השתתפות בסמינרי הכנה.
5. ההסתדרות הציונית העולמית או הקהילות או התנועות או האירגונים האמורים אינם מתחייבים לקבל הצעה כלשהי, קבלת ההצעה לא תטיל על ההסתדרות הציונית אחריות או חובה כלשהי כלפי המציע.
6. תוקפו של מכרז זה יפוג בתאריך 15.11.86 — לא תתקבלנה פניות לאחר תאריך זה.
7. לעונים על הדרישות יישלחו שאלונים וחוברות הסברה.
8. כל האמור בלשון זכר יש לראותו כאמור בלשון נקבה.

לבית מלאכה מכני לייצור אבי טיפוס בגוש דן

דרושים

- ▫ **הנדסאים — מתכנני מכניקה כלליים**
- ▫ **מבלטנים**
- ▫ **כרסמים**
- ▫ **מסגרים מכניים**

אנו מציעים עבודות מעניינות ומגוונות לבעלי מקצוע טובים ובעלי ידע ונסיון.

אנו גם מציעים תנאי שכר טובים למועמדים מתאימים.

נא לפנות לת.ד. 39522 תל־אביב מיקוד 61394, תולדות חיים ומספר טלפון.

— סודיות מובטחת —

ליחידת המחשב של ה"ג'רוזלם פוסט" בירושלים
דרוש/ה

מתכנן(ת)/מתכנת(ת)

הכישורים הדרושים:
נסיון של שנה לפחות במחשב יבם 36.
עבודה בסביבה של תקשורת ויישומים אינטראקטיביים.
ידע ונסיון בשפת RPG II.
ידיעת השפה האנגלית.
עדיפות לתושבים בירושלים.

לפנות בכתב לת.ד. 81 ירושלים 91000 (לנעמי), בצירוף קורות חיים ונסיון קודם.

למוסד ציבורי
דרושה

מזכירה

השולטת בשפה האנגלית
03-336376

למועצה המקומית רמת השרון
המחלקה לשרותים חברתיים

דרוש/ה

מרכז/ת מדור

לעבודה קהילתית (עובד/ת סוציאלי/ת קהילתי עם נסיון של 3 שנים לפחות)
לפנות טלפון 03-491121, 03-484352

מרכז לחברת סוכנויות מבוססת, בע"מ לשיווק מכונות וחמרי גלם בענפי הדפוס

נציג מכירות טכני

לעבודה מעניינת הדורשת מגע הדוק עם ספקי חו"ל ומגוון התעשיה בארץ.

- ★ נסיון מוכח במכירות – רצוי בתחומים הנ"ל
- ★ רקע טכני ★ שליטה מלאה בכתב ובע"פ באנגלית ובעברית (גרמנית – יתרון)
- ★ בעל רכב

ת.ד. 8058 רמת־גן 52180
סודיות מובטחת

דרוש — איש אחזקה — מנהל/ת חשבונות — מזכירה

صكتا من الاهل

مكتا من الأمل

לך על בטוח — לוח מעריב — דרושים

מקור

לחברה עתידית ידע
הנמצאת בגידול עסקים מתמיד
דרוש
מנהל המכירות הטוב ביותר בשכר ובתנאים הטובים ביותר
לתפקיד
נציג החברה באירופה

דרוש מהנדס בעל נסיון רב ומוצלח במכירות בשוק האירופי, אשר מאחוריו נסיון בעבודה ממשית במדינות אירופה. ידיעת השפות אנגלית וספרדית או צרפתית – תנאי.

מועמדים מתבקשים להתקשר טלפונית 03-248211 בדחיפות.
ראיון המועמדים ע"י נציג החברה בחו"ל ייערך בימים הקרובים.
– סודיות מלאה מובטחת –

מודעותינו מיועדות לגברים ונשים כאחד
מקור, שרותי מידע ישראליים בע"מ
רחוב מלכי ישראל 19 תל-אביב טל. 228407

25 שנות נסיון בשיבוץ לתפקידי מפתח

תלמה

למפעל שפע בערד
דרושים
טכנולוג/ית מזון

הכישורים הדרושים:
★ בוגר/ת הנדסת מזון.
★ יתרון לבעלי נסיון קודם בתעשיית המזון.
★ ידיעת השפות עברית ואנגלית.

המעוניינים מתבקשים להתקשר לטלפון: 057-957860 או 057-958049 לאלוזה בימים א'-ה' בין השעות 8.00-16.00 לקביעת ראיון.

למפעלי ד"ר פישר בבני-ברק

דרוש/ה

1) **מנהל/ת חשבונות ראשי/ת**
בעל/ת נסיון
לניהול צוות עובדים ועבודה מול מחשב.

דרוש/ה

2) למעבדה לביקורת איכות
כימאי/ת או רוקח/ת
בעל/ת נסיון קודם.

לפנות בכתב, בצירוף תולדות חיים, לת.ד. 39071 תל-אביב, מיקוד 61390.

למשרד גדול ומבוסס
להנהח"ש וייעוץ מס
במרכז הארץ
דרוש
רואה-חשבון עצמאי
למשרה חלקית
מועמדים מתבקשים לפנות בכתב, בצירוף פירוט נסיון קודם, לת.ד. 33263 ת"א, עבור "רואה-חשבון"
– סודיות מובטחת –

לחברה בהרצליה
דרוש
מנהל/ת חשבונות ראשי/ת

הכישורים הדרושים:
★ סוג 3 או מדופלם.
★ נסיון בניהול צוות עובדים.

נא לפנות בכתב יד לת.ד. 127 ר"ג, מיקוד: 52101 – עבור מס' 10.

Audi / VW

צ'מפיון מוטורס (ישראל) בע"מ
יבואנים כלליים של פולקסווגן ואודי
דרושים

1. **מנהל מחסן חלפים**
במוסך המרכזי צ'מפיון
הכישורים: נסיון בניהול מחסן חלפים גדול, בניהול צוות עובדים ובמכירת חלפים. ידיעת השפה האנגלית. רצוי נסיון בשילוב מחשב במחסן חלפים.

2. **מחסנאי חלפים מנוסה**
נסיון מוכח בעבודה.

3. **פקיד/ה** במחסן חלפים ארצי
בעל/ת נסיון בהפעלת מחשב.
ידיעת אנגלית יתרון.

נא לפנות: טלפון 03-785111, לאהובה.

חברת אורבק תעשיות (בע"מ)
דרושים/ות

1. **מהנדס/ת אלקטרוניקה**
בעל/ת נסיון במערכות פיתוח
לעבודה עם אינטל 8088-8086.

2. **מרכזנית + מזכירה**
ידע הדפסה בעברית

* תנאים טובים למועמדים,
5 ימי עבודה.

לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים לת.ד. 3095 הרצליה מיקוד 46130.
טלפונים: 052-541227/541325/541112

ל"מכבים" – יישוב קהילתי
באיזור מודיעים
דרוש
מזכיר יישוב
בחצי עד משרה מלאה.
בהתאם לכישורים האישיים.
טל' 715763, 715744, 03-715733

קיבוץ בדרום
מחפש בדחיפות
★ טבח
בעל יכולת אירגון
וידע במטבח קיבוצי
פרטים בטלפונים:
בוקר – 051-21904,
ערב – 051-21705, 051-21780.

מכון התקנים הישראלי

דרוש/ה
טכנאי/ת מזון
בדבר פרטים נא לפנות למשרד כח-אדם רח' האוניברסיטה 42 רמת-אביב

סמל המתוגה סמל האיכות

שופר-סל
למשרד הראשי בפתח-תקווה
דרושה
מזכירת אגף הבשר
– כושר ארגוני
– הדפסה עברית
– התמצאות בעבודה עם מחשב – יתרון
מועמדות בעלות נסיון מתבקשות לפנות אישית לאגף הבשר, בית שופרסל, רח' רוטשילד 79, פתח-תקווה, ביום ראשון, 14.9.86, בין השעות: 9.00-11.00.
אוטובוסים: 49, 50, 51, 62, 66.

למושב בעמק
דרוש **מרכז משק**
בעל נסיון בפלחה
מגורים במקום
לפנות לת.ד. 2483 עפולה, עבור מרכז

ל"תנובה" מחוז תל-אביב
דרושים
מחלקי מוצרי בשר ודגים

הכישורים הדרושים:
● השכלה תיכונית
● ידיעה טובה בחשבון
● רשיון נהיגה למשאית ו/או סמיטריילר
● ידע בשיווק מוצרי מזון

תינתן עדיפות בקבלה למועמדים בעלי נסיון מעשי בשיווק מוצרי מזון.

מועמדים מתאימים יעמדו במבחני כניסה לבדיקת התאמתם לתפקיד מחלק.

מועמדים מתאימים, תושבי תל-אביב, חולון והסביבה הקרובה, מתבקשים לפנות ישירות למר אורי לוין, מנהל מרכז הפצה "קר-פרי", רח' המשביר 25, איזור התעשיה חולון, טלפון 03-804447, 03-5591556-7, בין השעות 13.00 עד 16.00, לצורך ראיון וקבלת פרטים בקשר לעבודה.
– סודיות מובטחת –

לחברת נ. לנגסם ושות' בע"מ
רח' מנורת המאור 8 ת"א
דרוש
דפס
למכונה פלקסוגרפית
לבעל מקצוע עם נסיון קודם
מובטחים תנאים טובים.
להתקשר לנפתלי, טלפון 03-252603, 03-267002.
– סודיות מובטחת –

למוסד ציבורי בת"א
דרושים
★ מהנדסים
★ הנדסאים
★ טכנאים

** בעלי ידע באלקטרוניקה אנלוגית ובאלקטרוניקה דיגיטלית
** יכולת עבודה עצמאית
** כושר ללימוד והכרת ציוד חדיש
** בעל תעודה מוכרת

לקבלת פרטים,
נא לפנות לת.ד. 17206, ת"א
עבור מחלקת הנדסה.

לחברה מסחרית באזור חיפה
דרושים/ות

1) **מנהל מחלקת סיוע טכני — SYSTEM**
ניהול מקצועי של מחלקת סיוע טכני הכוללת צוותים של תכניתני מערכות בסביבה של מחשבי I.B.M. (VM/DOS/VSE, CICS), ומחשבי VAX/CLUSUSTEM, PDP 11.
התפקיד כולל אחריות למערכות הפעלה ולמערכי תקשורת בארץ ובחו"ל.
דרישות מהמועמד:
★ בעל נסיון במערכות הפעלה ולבסיסיות של 3 שנים לפחות.
★ בעל תואר ראשון במדעי המחשב (או מקביל).
★ בעל יכולת ניהולית טובה.
★ עבודה בשעות נוספות ובלתי מקובלות.

2) **מנהל מחלקת תכנון/תכנות.**
★ בעל נסיון של 3 עד 5 שנים בניהול צוותים בנושא פיתוח ותחזוקת תכנה.
★ רצוי השכלה אקדמית במקצועות המחשב.

מועמדים מתאימים יפנו לת.ד. 4868 חיפה מיקוד 31048 עבור משרה מס' 667.

מזכירה
לחברה מסחרית העוסקת ביצוא
דרושה
מזכירה לניהול משרד
הדפסה, כתיבה וניסוח באנגלית ובעברית הכרחית
טל': 03-491123

מתנ"ס תל-מונד
ת.ד. 78 טלפון 052-63515
דרושים **מורים/ות**
להוראת אנגלית ומתמטיקה באמצעות מחשב.
הדרכה במקום, העבודה אחה"צ ובערב. מידי.

ביה"ח
"בקור חולים"
רח' שטראוס – ירושלים
מודיע על מקומות עבודה פנויים
לאחיות חדר ניתוח
המעוניינות מתבקשות לפנות למשרד אחות ראשית, בשעות לפני הצהרים.

למשרד עורכי-דין
גדול בתל-אביב
דרוש/ה
מנהל/ת חשבונות עצמאי/ת
כישורים נדרשים:
★ מנהל/ת חשבונות או הכשרה דומה
★ נסיון בהנה"ח ממוכנת באמצעות מחשב
★ יכולת דיווח שוטף להנהלה
נא לפנות בכתב, בצירוף קורות-חיים לת.ד. 3124 תל-אביב 61031, עבור קבה, או בטלפון 03-664561 לקובי

למרפאת שיניים
בהרצליה
דרוש
רופא שיניים
בעל נסיון
עדיפות לבוגרי אוניברסיטאות בארץ
פרטים בטלפון: 052-85777

חוק הזדמנות שווה בתעסוקה
תשמ"א – 1981
לפי חוק זה אסור לסרב לקבל אדם לעבודה מחמת מינו או מחמת היותו נשוי או הורה, אלא אם אופיו או מהותו של התפקיד מונעים קבלתו של בן אותו המין לעבודה הנדונה. המודעות מיועדות לשני המינים.

מוסד הטכניון
למחקר ופתוח בע"מ

הנדסאי/ת — טכנאי/ת מערכות וואקום

תאור התפקיד:
הפעלה, תחזוקה של מערכות ואקום גבוה לשיקוע שכבות דקות של מבודדים ומוליכים. פיתוח תהליכים במיקרואלקטרוניקה ומדידות.

הכישורים הדרושים
– בוגר/ת בי"ס להנדסאים או טכנאים במגמת פיסיקה או מכניקה עדינה. עדיף עם רקע באלקטרוניקה.
– ידיעת השפות עברית ואנגלית הכרחית.
– רצוי בעל/ת נסיון מקצועי במערכות ואקום גבוה ומיכשור נדירה לשכבות דקות.
– לאחר שרות צבאי.

העבודה מתבצעת במסגרת צוות מדעי גדול. דרושה נכונות לעבודה גם בשעות נוספות.

מכרז מס' 34/86

מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות בכתב, בציון קורות-חיים ונסיון מקצועי, אל מוסד הטכניון למו"פ בע"מ, מחלקת משאבי-אנוש, ק. הטכניון חיפה 32000 עד יום 21.9.86, בציון מס' המכרז.

המשביר המרכזי
אגודה שיתופית לאספקה בע"מ

סניף באר-שבע
מחפש:
1. **מוכר-מחסנאי מנוסה**
למחלקת טכסטיל
2. **עובד אחראי**
למחלקת צעצועים וספורט

על המעוניינים להגיש את מועמדותם בכתב יד בלבד עם פירוט קורות חיים ונסיון מקצועי להנהלת הסניף ת.ד. 479, באר-שבע 84103.

בינת פיתוח וישום בע"מ
דרושים
● מהנדס בנין
המתמחה בקונסטרוקציה ואנליזה בשיטות אלמנטים סופיים
● מהנדס בנין
10 שנות נסיון בתכנון קונסטרוקציה ובניהול פרוייקטים.
נא לפנות בכתב יד ל"בינת", רח' היוד 12, הרצליה ב' מיקוד 46583 סודיות מובטחת

לחברה כלכלית גדולה
לעבודה בתל-אביב דרושים:

1. **מנהל פרוייקט לעיבוד נתונים**
★ מעל 8 שנות נסיון בניתוח מערכות ★ נסיון בניהול צוות עובדים ★ נסיון בעבודה אינטראקטיבית ועדכוני ON LINE (מקוונים) ★ נסיון בעבודה עם בסיסי נתונים ★ רקע בתכנות ★ השכלה אקדמית – הנדסת ניהול / כלכלה / סטטיסטיקה

2. **מנתח מערכות בכיר**
★ מעל 5 שנות נסיון בניתוח מערכות ופיקוח על תכנותים ★ נסיון בעבודה אינטראקטיבית ועדכוני ON LINE (מקוונים) ★ נסיון בעבודה עם בסיסי נתונים ★ ידע בתכנות ★ השכלה אקדמית – הנדסת ניהול / כלכלה / סטטיסטיקה.

נא לפנות בכתובית, בצרוף קורות-חיים ונסיון, לת.ד. 58427 ת"א 61500 בציון שם המשרה.
– סודיות מובטחת –

לצה"ל דרושים לשירות קבע:
★ **נגדי תחזוקה.**
★ **נגדי רישום.**
★ **טבחים.**

נתונים נדרשים:
א. גיל – 21–30.
ב. השכלה – 9 שנות לימוד לפחות.
ג. בעלי הכשרה מתאימה.

יתקבלו בעלי מקצוע באיכות גבוהה בלבד.
● על המעוניינים לפנות ליואב – טלפון 03-616110
★ ★ ★

קינג בע"מ
למפעל מתכת באיזור התעשיה החדש בראשל"צ
דרושים

1. **עובדי ייצור**
למכונות עיבוד שבבי ומכבשים
2. **עובדות/ים לעבודות אריזה**
* הסעות מחולון, בת-ים, ראשל"צ ורמלה
* אפשרי לפנסיונרים
* 5 ימים בשבוע!
* תנאים סוציאליים, כולל ארוחות.

נא להתקשר בטלפון 03-9610838 עד השעה 15.00 לזאבה

אלדור מחשבים בע"מ
דרוש/ה
נציג/ת שיווק ומכירות UNIX
★ הכרה מושלמת של מערכת ההפעלה UNIX
★ נסיון מוכח בשיווק ומכירות
נא לפנות לאגף כח-אדם
ת.ד. 25018 ת"א 61250.

דרושות
סטודנטיות
בעלות הופעה נאה
לעבודה במשך עד חודש ימים לפני פתיחת שנת הלימודים בשעות אחר-הצהריים.
העבודה בגוש דן, חיפה, ירושלים ובאר-שבע.
שכר הולם למתאימות.
למעוניינות – נא לפנות באופן אישי ביום א', 14.9.86, בשעות 15.00–18.00 לרח' מרמורק 16, תל-אביב.

חברה תעשייתית גדולה
למפעלה בדרום דרוש
מנהל אחזקה מנוסה
הכישורים הדרושים:
1. ידע ונסיון מעשי רב בעבודות אחזקה ומסגרות.
2. ידע ונסיון במערכות הידראוליות.
3. נסיון בניהול מנגנון, יוזמה אישית ועבודה עצמאית.
4. יחסי אנוש תקינים.

● עדיפות תינתן להנדסאי מכונות ●
● תנאים טובים למתאימים ●

מועמדים רציניים תושבי באר-שבע והסביבה מתבקשים לפנות בכתב בצרוף קורות חיים והמלצות מתאימות לת.ד. 3334 באר-שבע.
– סודיות מובטחת –